

Regionaal beeld van de jeugd

2011

Verklaring van tekens

.	gegevens ontbreken
*	voorlopig cijfer
**	nader voorlopig cijfer
x	geheim
–	nihil
–	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
o (o,o)	het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2010–2011	2010 tot en met 2011
2010/2011	het gemiddelde over de jaren 2010 tot en met 2011
2010/'11	oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2010 en eindigend in 2011
2008/'09	
-2010/'11	oogstjaar, boekjaar enz., 2008/'09 tot en met 2010/'11

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

De Landelijke Jeugdmonitor wordt samengesteld in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De uitvoering van de Landelijke Jeugdmonitor is in handen van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Druk

OBT bv, Den Haag

Omslag

Teldesign, Rotterdam

Prijs € 16,00 (exclusief verzendkosten)

ISBN: 978-90-357-1740-4

ISSN: 2212-5825

Oplage 1 275

Inlichtingen

Infoservice Jeugd, Telefoon (088) 570 75 75
(maandag–vrijdag, 09.00–17.00 uur)
of via contactformulier op
www.landelijkejeugdmonitor.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax: (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2011.

Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Voorwoord

In alle provincies zal het aantal jongeren de komende jaren iets afnemen, met uitzondering van de provincie Flevoland. Dit is een van de conclusies uit de publicatie *Regionaal beeld van de jeugd 2011*. Deze publicatie gaat uitgebreid in op de situatie per provincie, waarbij ook zoveel mogelijk de verschillende gemeenten aan bod komen.

Na een overzichtshoofdstuk over de situatie in Nederland komen in deze publicatie vervolgens alle provincies apart aan bod. Elk hoofdstuk gaat in op onderwerpen verdeeld over de thema's jongeren en gezin, gezondheid en welzijn, onderwijs, arbeid en veiligheid en justitie.

Deze publicatie toont aan dat in Overijssel een op de tien thuiswonende jongeren bij één ouder woont, terwijl dat er in Noord-Holland bijna twee keer zoveel zijn. Op het terrein van onderwijs blijkt dat in de provincie Utrecht er meer 15-jarigen een havo- of vwo-opleiding volgen dan een vmbo-opleiding. In de andere provincies ligt deze verhouding juist andersom. Ook de arbeidsmarktsituatie verschilt sterk per provincie. Zo is het aandeel Drentse jongeren dat een bijstands- of werkloosheidsuitkering ontvangt meer dan twee keer zo hoog als onder de Utrechtse jongeren. Daar staat tegenover dat een kwart van de Drentse jongeren zich wel eens onveilig voelt, terwijl dat in Noord-Holland voor 40 procent van de jongeren geldt.

Regionaal beeld van de jeugd 2011 is in opdracht van de directie Jeugd van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport door het CBS samengesteld. Dit rapport maakt onderdeel uit van een reeks publicaties horende bij de website Landelijke Jeugdmonitor (www.landelijke-jeugdmonitor.nl).

De Directeur-Generaal van de Statistiek,

drs. G. van der Veen

Ten geleide

De komende jaren worden gemeenten verantwoordelijk voor veel voorzieningen waarbij jongeren een beroep doen op zorg of ondersteuning: het jeugdbeleid, de jeugdzorg, voorzieningen voor jongeren zonder werk of inkomen. De informatie in dit rapport kan gemeenten helpen een samenhangende visie te ontwikkelen voor het lokale onderwijs, zorg en arbeidsmarktbeleid.

Ik ben dan ook bijzonder verheugd dat het CBS, in opdracht van mijn departement, een rapport heeft samengesteld waarin een breed overzicht wordt gegeven van de belangrijkste (cijfermatige) ontwikkelingen en trends op het terrein van jeugd. De verschillende beleidsterreinen gezondheid en welzijn, onderwijs, arbeid, veiligheid en justitie worden afzonderlijk gepresenteerd. Daar waar de informatie beschikbaar is voor de afzonderlijke gemeenten wordt deze informatie ook getoond in overzichtelijke grafieken en kaarten per regio.

De gegevens zullen, zeker ook voor gemeenten, het makkelijker moeten maken om trends, verschillen en samenhang in de cijfers te tonen. Op basis hiervan kunnen zij ook bepalen nader onderzoek te doen naar opvallende uitkomsten of verschillen die op hen van toepassing zijn. De komende jaren zal het CBS op mijn verzoek de jeugdmonitor uitbouwen met meer gegevens, over bijvoorbeeld gezondheid en welzijn van jongeren. In 2013 verschijnt een uitgebreide rapportage voor gemeenten met daarin nieuwe gegevens over de gezondheidssituatie van jongeren.

Ik wil u het rapport *Regionaal beeld van de jeugd 2011* van harte aanbevelen. En met name wil ik gemeenten uitnodigen om hun reactie te geven op de inhoud van het rapport als instrument om hun beleid mede vorm te geven.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

mw. drs. M.L.L.E. Veldhuijzen van Zanten-Hyllner

Inhoud

	Voorwoord	3
	Ten geleide	5
	Doel en opzet van de publicatie	11
1	Nederland	13
	1.1 Jongeren en gezin	16
	1.2 Gezondheid en welzijn	22
	1.3 Onderwijs	25
	1.4 Arbeid	28
	1.5 Veiligheid en justitie	32
	1.6 Kerncijfers	35
2	Groningen	39
	2.1 Jongeren en gezin	42
	2.2 Gezondheid en welzijn	47
	2.3 Onderwijs	48
	2.4 Arbeid	51
	2.5 Veiligheid en justitie	54
	2.6 Provinciekaart en kerncijfers	56
3	Friesland	61
	3.1 Jongeren en gezin	64
	3.2 Gezondheid en welzijn	69
	3.3 Onderwijs	71
	3.4 Arbeid	74
	3.5 Veiligheid en justitie	76
	3.6 Provinciekaart en kerncijfers	78
4	Drenthe	83
	4.1 Jongeren en gezin	86
	4.2 Gezondheid en welzijn	90
	4.3 Onderwijs	92
	4.4 Arbeid	95
	4.5 Veiligheid en justitie	97
	4.6 Provinciekaart en kerncijfers	99

5	Overijssel	103
	5.1 Jongeren en gezin	106
	5.2 Gezondheid en welzijn	111
	5.3 Onderwijs	112
	5.4 Arbeid	115
	5.5 Veiligheid en justitie	118
	5.6 Provinciekaart en kerncijfers	120
6	Flevoland	125
	6.1 Jongeren en gezin	128
	6.2 Gezondheid en welzijn	133
	6.3 Onderwijs	135
	6.4 Arbeid	138
	6.5 Veiligheid en justitie	140
	6.6 Provinciekaart en kerncijfers	142
7	Gelderland	145
	7.1 Jongeren en gezin	148
	7.2 Gezondheid en welzijn	153
	7.3 Onderwijs	154
	7.4 Arbeid	158
	7.5 Veiligheid en justitie	160
	7.6 Provinciekaart en kerncijfers	163
8	Utrecht	169
	8.1 Jongeren en gezin	172
	8.2 Gezondheid en welzijn	177
	8.3 Onderwijs	178
	8.4 Arbeid	181
	8.5 Veiligheid en justitie	183
	8.6 Provinciekaart en kerncijfers	186
9	Noord-Holland	191
	9.1 Jongeren en gezin	194
	9.2 Gezondheid en welzijn	199
	9.3 Onderwijs	200
	9.4 Arbeid	204
	9.5 Veiligheid en justitie	205
	9.6 Provinciekaart en kerncijfers	208
10	Zuid-Holland	213
	10.1 Jongeren en gezin	216
	10.2 Gezondheid en welzijn	221
	10.3 Onderwijs	223
	10.4 Arbeid	226
	10.5 Veiligheid en justitie	229
	10.6 Provinciekaart en kerncijfers	232

11	Zeeland	241
	11.1 Jongeren en gezin	244
	11.2 Gezondheid en welzijn	248
	11.3 Onderwijs	250
	11.4 Arbeid	253
	11.5 Veiligheid en justitie	254
	11.6 Provinciekaart en kerncijfers	256
12	Noord-Brabant	261
	12.1 Jongeren en gezin	264
	12.2 Gezondheid en welzijn	268
	12.3 Onderwijs	269
	12.4 Arbeid	272
	12.5 Veiligheid en justitie	274
	12.6 Provinciekaart en kerncijfers	277
13	Limburg	285
	13.1 Jongeren en gezin	288
	13.2 Gezondheid en welzijn	293
	13.3 Onderwijs	294
	13.4 Arbeid	298
	13.5 Veiligheid en justitie	300
	13.6 Provinciekaart en kerncijfers	302
	Literatuur en geraadpleegde websites	307
	Landelijke Jeugdmonitor website	309
	Regionale gegevens	311
	Begrippen	315
	Medewerkers aan deze publicatie	321

Doel en opzet van de publicatie

Doel van de publicatie

Het doel van deze publicatie is het schetsen van een regionaal en cijfermatig beeld van de jeugd. De komende jaren zal de verantwoordelijkheid voor de zorg en de ondersteuning voor de jongeren en hun ouders steeds meer bij de gemeenten komen te liggen. Voor gemeenten is het daarom van belang om zicht te hebben op ontwikkelingen die spelen op het lokale jeugdterrein.

Opzet van de publicatie

In de publicatie zijn dertien hoofdstukken opgenomen. Het eerste hoofdstuk gaat over de situatie in Nederland, waarna twaalf provinciehoofdstukken volgen. Elk van de hoofdstukken is op dezelfde manier opgebouwd. De eerste paragraaf gaat over jongeren en de gezinssituatie waarin ze opgroeien, de tweede over gezondheid en welzijn, de derde over onderwijs, de vierde over arbeid en de vijfde over veiligheid en justitie. De hoofdstukken sluiten af met een paragraaf waarin een provinciekaart en drie kerncijfertabellen zijn opgenomen.

De onderwerpen die in de publicatie aan bod zijn:

1. Jongeren en gezin
 - Aantal jongeren
 - Groene druk
 - Tienermoeders
 - Jongeren in eenoudergezinnen
 - Jongeren met kans op armoede
2. Gezondheid en welzijn
 - Vaccinatiegraad DKTP van zuigelingen
 - Roken (alleen in het hoofdstuk Nederland)
 - Kindermishandeling
3. Onderwijs
 - Achterstandsleerlingen
 - Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo
 - Voortijdig schoolverlaten
4. Arbeid
 - Netto-arbeidsparticipatie (alleen in het hoofdstuk Nederland)
 - Niet-werkende werkzoekende jongeren
 - Jongeren met een uitkering (bijstand, WW en Wajong)

5. Veiligheid en justitie

- Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap
- Jongeren in aanraking met de politie
- Afdoeningen door OM en Rechter

Deze publicatie verschijnt in het kader van de Landelijke Jeugdmonitor. Achterin de publicatie is daarom een korte beschrijving opgenomen van de website. Daarnaast is er aandacht voor andere regionale monitors.

1

Nederland

1.1

Jongeren en gezin

- Lichte daling aantal jongeren
- Aandeel 0- tot 20-jarigen laatste jaren stabiel
- 6 op de duizend tienermeisjes zijn moeder
- Steeds meer jongeren groeien op in een eenoudergezin
- Jongeren in eenoudergezinnen meer kans op armoede

1.2

Gezondheid en welzijn

- Vaccinatiegraad zuigelingen onveranderd hoog
- Minder rokende jongeren
- Aantal meldingen kindermishandeling toegenomen

1.3

Onderwijs

- Een op de acht basisschoolleerlingen behoort tot achterstandscategorie
- Iets meer dan de helft van 15-jarigen volgt vmbo-opleiding
- Minder jongeren voortijdig van school

1.4

Arbeid

- Verschil in arbeidsparticipatie jonge mannen en vrouwen geleidelijk aan kleiner
- Forse afname ingeschreven jongeren bij UWV WERKbedrijf
- 51 duizend jongeren met bijstand of WW
- Ruim 70 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

1.5

Veiligheid en justitie

- Een op de drie jongeren voelt zich wel eens onveilig
- Sinds begin deze eeuw sterke stijging aantal jeugdige verdachten
- Merendeel strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

1.6

Kerncijfers

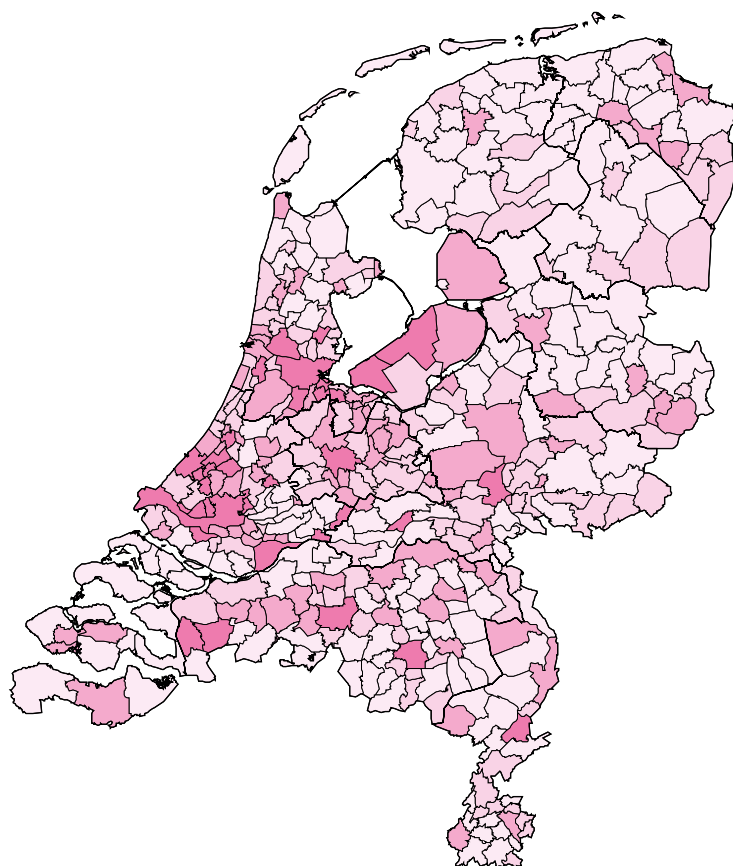
1.1 Jongeren en gezin

Op 1 januari 2011 woonden er in Nederland bijna 5 miljoen jongeren van 0 tot 25 jaar. In absolute zin wonen de meeste jongeren in het westen van Nederland. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

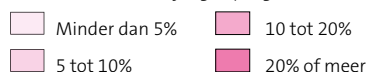
Lichte daling aantal jongeren

Van de bijna 5 miljoen jongeren van 0 tot 25 jaar die Nederland op 1 januari 2011 telde, hebben 1,8 miljoen een allochtone herkomst. Voor 70 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 30 procent om een westers allochtone herkomst. Marokkaanse en Turkse jongeren vor-

1.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Nederland per gemeente, 2011

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarigen per gemeente

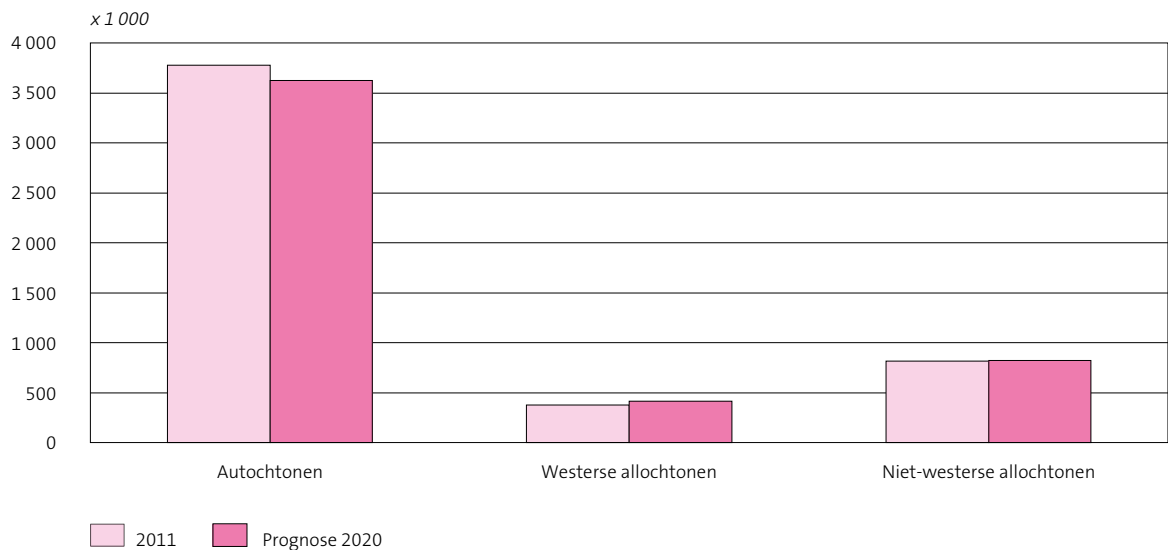

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

men de grootste groepen binnen de niet-westers allochtone jeugd. De stedelijke gebieden hebben het grootste aandeel niet-westers allochtone jongeren. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet-westers allochtoon.

Volgens de meest actuele bevolkingsprognose van het CBS zal het aantal 0- tot 25-jarige jongeren in 2020 ruim 4,8 miljoen bedragen. Dit is ruim 2 procent minder dan in 2011. Deze afname kan worden verklaard door een daling van de geboortecijfers aan het begin van deze eeuw. Het aantal westers allochtone jongeren vertoont volgens de prognose in die periode nog een toename van 11 procent, maar het aantal niet-westerse allochtonen blijft gelijk en het aantal autochtone jongeren neemt naar verwachting alleen maar af de komende 10 jaar. Het totale aantal allochtone jongeren van 0 tot 25 jaar zal in 2020 op iets meer dan 1,22 miljoen uitkomen.

1.1.2 Aantal jongeren (0 tot 25 jaar) in Nederland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

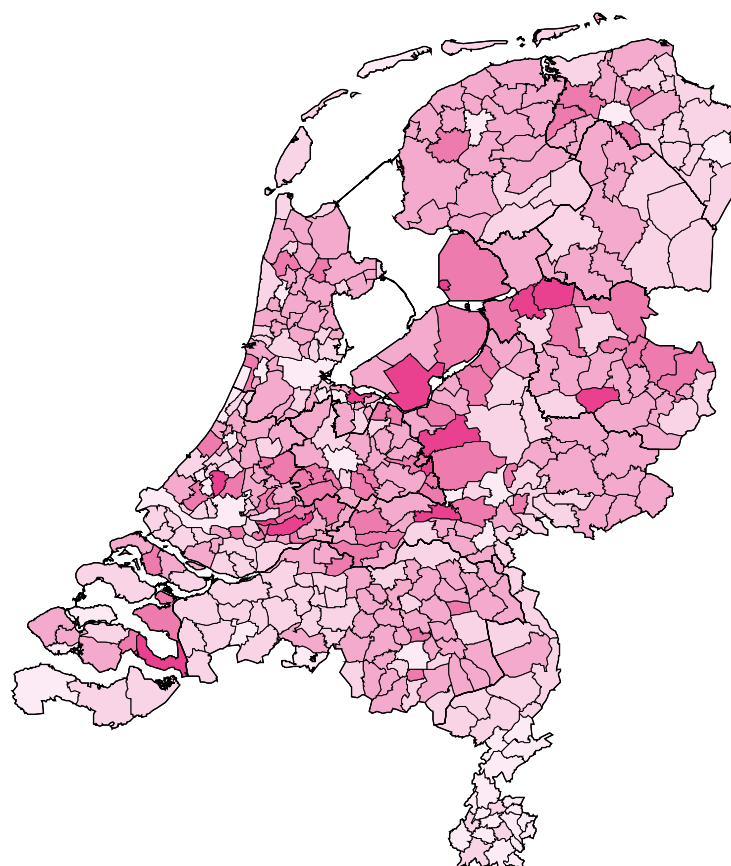
Aandeel 0- tot 20-jarigen laatste jaren stabiel

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. De groene druk bedroeg in 2011 in Nederland bijna 39 procent. Tot eind jaren 60 lag dit aandeel zo rond de 70, maar daarna is het snel gedaald: naar ruim 55 in 1980 en iets meer dan 40 in 1990. De afgelopen 10 jaar is de groene druk niet meer boven de 40 procent uitgekomen.

De groene druk vertoont aanzienlijke regionale verschillen. In de vier grootste steden ligt de groene druk iets lager dan in heel Nederland. Dit heeft er onder andere mee te maken dat gezinnen met kinderen over het algemeen buiten de stad gaan wonen. Hierdoor zijn de geboortecijfers in de grote steden relatief laag. Amsterdam en Utrecht kennen met respectievelijk 30

en 32 procent de laagste groene druk. Utrecht is de enige grote stad waar de groene druk de afgelopen 10 jaar toenam. In Rotterdam nam dit aandeel licht af van 38 procent in 2001 naar 35 procent in 2011. In Den Haag en Amsterdam is de groene druk al jaren stabiel rond de respectievelijk 36 en 30 procent. Omdat studenten vaak ouder zijn dan 19 jaar en ze bovendien zelf meestal geen kinderen hebben, draagt deze groep nauwelijks bij aan de groene druk.

1.1.3 Groene druk in Nederland per gemeente, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

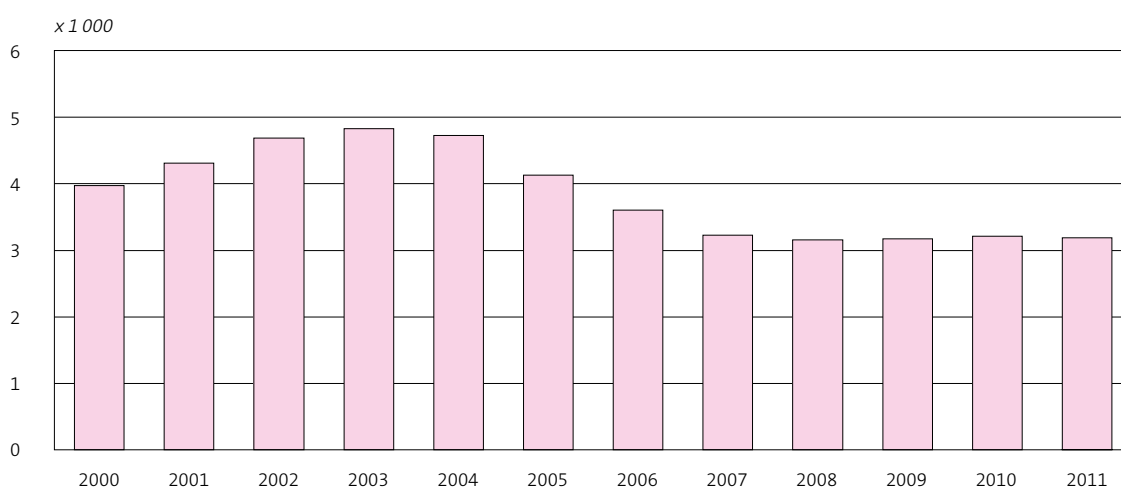
6 op de duizend tienermeisjes zijn moeder

In 2011 telde Nederland 3,2 duizend tienermoeders. Dit aantal moeders van 19 jaar of jonger was de laatste vier jaar nagenoeg stabiel. Aan het begin van deze eeuw nam het aantal tienermoeders nog flink toe, vooral in de jaren 2001 tot 2004. Hierdoor kwam het aantal tienermoeders in Nederland kortstondig uit op bijna 5 duizend. Vanaf 2004 daalde het echter, en deze daling is geleidelijk overgegaan in de huidige, stabiele situatie. De daling komt vooral doordat er minder niet-westers allochtone jonge meisjes moeder werden (De Graaf, 2010). In 2011 waren 6 op de

duizend vrouwen in de leeftijdscategorie van 15 tot 20 jaar moeder, tegenover nog ruim 10 op de duizend in de periode 2002–2004.

Het aandeel tienermoeders op de vrouwelijke bevolking van 15 tot 20 jaar is in Rotterdam, Amsterdam en Den Haag groter dan gemiddeld in Nederland, respectievelijk 18, 10 en 11 op de duizend meisjes. Alleen Utrecht kende van de vier grote steden een relatief klein aandeel jonge moeders (4 op de duizend 15- tot 20-jarige meisjes). Waar de grote steden in het begin van deze eeuw echter ook nog het grootste aandeel jonge moeders hadden, was dat echter in 2011 niet meer zo. Zo waren in de gemeenten Delfzijl, Het Bildt en Oldambt zo'n 20 op de duizend meisjes moeder.

1.1.4 Aantal tienermoeders in Nederland

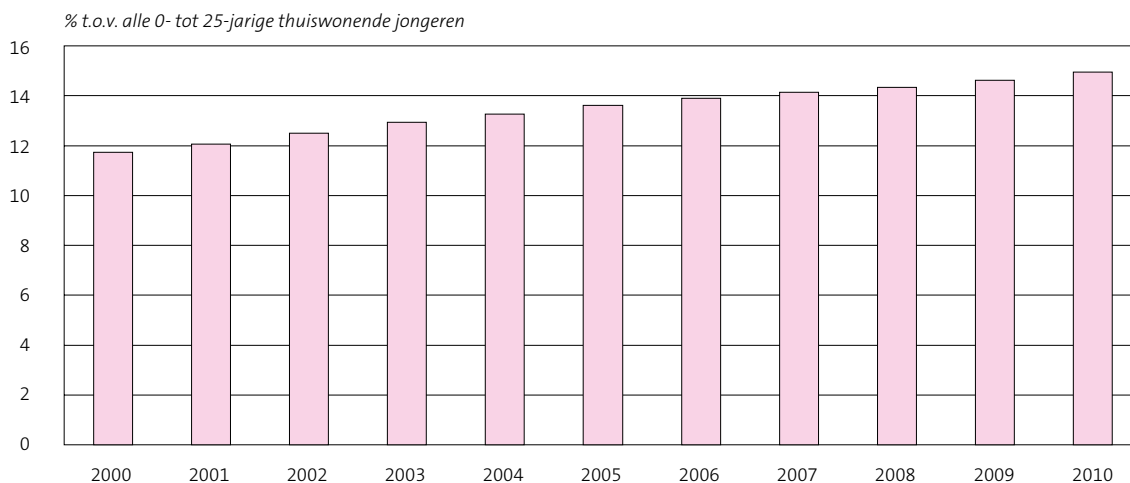

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Steeds meer jongeren groeien op in een eenoudergezin

In 2010 groeiden 642 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar op in een eenoudergezin, wat neer komt op 15 procent van alle thuiswonende 0- tot 25-jarigen. Bij een eenoudergezin gaat het heel vaak om een gezin met een alleenstaande moeder. Sinds het begin van deze eeuw is het aantal jongeren in een eenoudergezin gestaag toegenomen. Zo woonde in 2000 iets minder dan 12 procent van de thuiswonende jongeren in een huishouden met één ouder. De verwachting is dat het aantal eenoudergezinnen – en daarmee het aantal jongeren in een eenoudergezin – de komende jaren nog licht gaat stijgen (De Graaf, 2010).

1.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) die opgroeien in een eenoudergezin in Nederland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Niet-westers allochtone jongeren wonen ruim twee keer zo vaak in een eenoudergezin als hun autochtone leeftijdsgenoten. Van alle thuiswonende niet-westerse allochtonen woonde in 2010 ruim een kwart (27 procent) in een eenoudergezin tegen 12 procent van de autochtone jongeren. Voor niet-westerse allochtonen is het veel gebruikelijker dat kinderen in een gezin opgroeien waarbij de vader niet of nauwelijks in beeld is. Vaders zijn ook vaker onbekend of behoren niet tot de Nederlandse bevolking. Wel is het zo dat in de afgelopen jaren de verschillen iets kleiner zijn geworden. In 2000 groeiden nog bijna drie keer zo veel niet-westers allochtone als autochtone jongeren op in een eenoudergezin. Dit komt omdat het aandeel autochtone gezinnen dat uit elkaar is gegaan in het afgelopen decennium is gestegen.

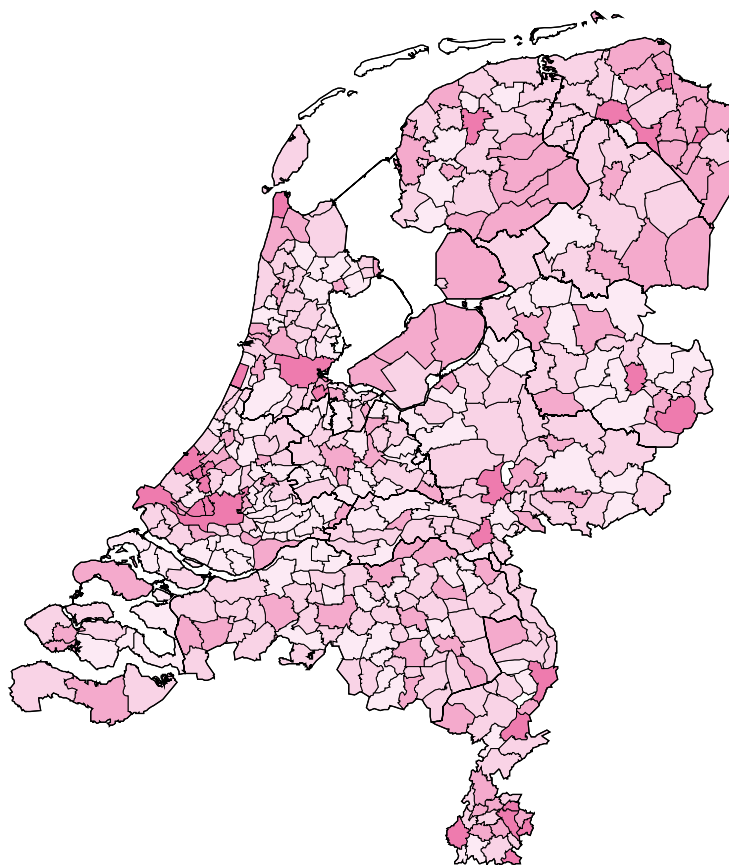
Naarmate een gemeente groter is, is het aandeel jongeren in een eenoudergezin ook groter. Zo groeide in 2010 in kleine gemeenten van minder dan 5 duizend inwoners nog geen 10 procent van de jongeren op bij één ouder, in gemeenten van 50 tot 100 duizend inwoners was dat 16 procent en in de grote gemeenten van meer dan 250 duizend inwoners bijna 30 procent. Een mogelijke verklaring is dat in grotere steden meer niet-westerse allochtonen wonen die weer vaker in eenoudergezinnen leven. Ook is er een samenhang tussen het aantal echtscheidingen en de grootte van de woongemeente. Over het algemeen is het zo dat hoe groter de woongemeente hoe meer echtscheidingen (CBS, StatLine).

Jongeren in eenoudergezinnen meer kans op armoede

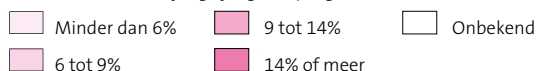
In 2008 behoorden in totaal 351 duizend minderjarige jongeren tot een huishouden met kans op armoede, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend hoger dan voor jongeren die in een tweeoudergezin wonen. Zo werd in 2008 van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeiden meer dan de helft met armoede bedreigd, terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeiden nog geen 6 procent was. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een

bijstandsuitkering bestaat. Van de 351 duizend minderjarige jongeren met kans op armoede waren er in 2008 130 duizend jongeren die daar al 4 jaar of langer mee te maken hadden. Ook voor langdurige kans op armoede geldt dat het vaak gaat om jongeren uit een eenoudergezin. Niet-westers allochtone minderjarigen maken vaker dan autochtone minderjarigen deel uit van een gezin dat rond moet komen van een inkomen onder 120 procent van het sociaal minimum. In 2008 was dit aandeel respectievelijk 32 procent en 7 procent. Ook in de grote steden, en dan met name in Amsterdam en Rotterdam, was het aandeel minderjarige jongeren met kans op armoede hoog. Dit hoge aandeel heeft onder andere te maken met de oververtegenwoordiging van eenoudergezinnen en niet-westers allochtonen in deze steden. Zowel eenoudergezinnen als niet-westerse allochtonen moeten relatief vaak rondkomen van een laag inkomen. Deels gaat het daarbij ook om dezelfde huishoudens omdat juist onder allochtonen het aandeel eenoudergezinnen hoog is. Naast de grote steden kende ook Oost-Groningen een groot aandeel kinderen met kans op armoede. Iets wat onder andere te maken heeft met de geringere werkgelegenheid in dit deel van het land.

1.1.6 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Nederland met kans op armoede per gemeente, 2008

% t.o.v. alle 0- tot 18-jarige jongeren per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

1.2 Gezondheid en welzijn

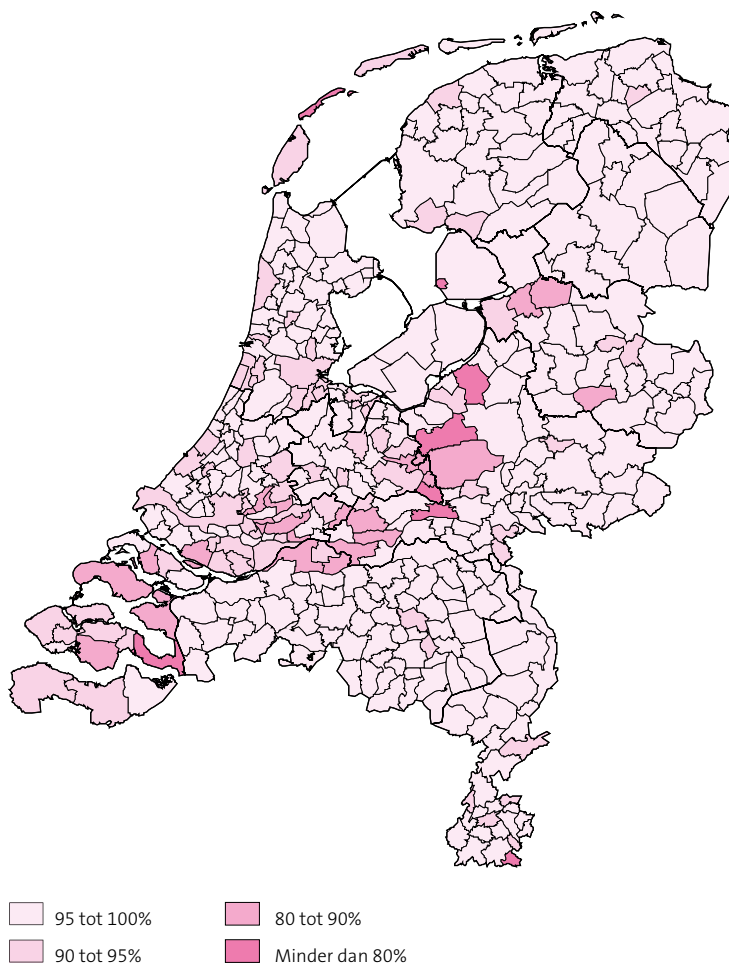
De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op drie aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aandeel jeugdige rokers en tot slot op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Vaccinatiegraad zuigelingen onveranderd hoog

Het percentage zuigelingen in Nederland dat is ingeënt tegen DKTP (difterie, kinkhoest, tetanus en poliomyelitis), is in 2011 met 95 procent ongewijzigd hoog. Hierbij gaat het om de gegevens over zuigelingen die zijn geboren in het jaar 2008. De WHO- en landelijke entnorm voor deze vaccinatie ligt op 90 procent. Na 1970 is het slechts tweemaal voorgekomen dat deze norm in ons land niet werd gehaald (1973 en 1974).

Van de vier grote steden heeft Amsterdam met bijna 93 procent de laagst gemeten vaccinatiegraad. In Utrecht was het aandeel ingeënte zuigelingen in 2011, evenals in voorgaande jaren, met 96 procent het hoogst van de vier grote steden. Rotterdam en Den Haag vertoonden een stijging in de vaccinatiegraad ten opzichte van 2010. En waar Rotterdam in 2010 niet aan de entnorm voldeed, is dat in 2011 wel weer het geval. Alle provincies van ons land komen al sinds 2006 ruim boven de entnorm. Van de in totaal 418 Nederlandse gemeenten scoorden er in 2011 nog 34 onder de landelijke norm. Dat is minder dan de 50 gemeenten die in 2007 de 90 procentnorm niet haalden. De gemeenten met een traditioneel lage vaccinatiegraad bevinden zich allemaal in de zogeheten 'bible belt', die zich uitstrekt vanaf de Zeeuwse eilanden via de Veluwe tot Overijssel. Hier wonen naar verhouding veel mensen die inenting afwijzen vanwege religieuze overtuigingen.

1.2.1 Vaccinatiegraad DKTP van zuigelingen in Nederland per gemeente, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, RIVM.

Minder rokende jongeren

Het aandeel rokende jongeren van 10 tot 20 jaar is tussen 2000 en 2010 geleidelijk afgenomen van 27 naar 21 procent. Er zijn nog steeds meer jonge mannen die roken dan jonge vrouwen. Zo rookte 22 procent van de jonge mannen in 2010, tegenover 20 procent van de jonge vrouwen. Dit verschil fluctueerde overigens sterk in de jaren daarvoor. De meeste jongeren beginnen met roken na hun 15e levensjaar. In 2010 rookte 13 procent van de 13- tot 15-jarigen, terwijl maar liefst 34 procent van de 15- tot 17-jarigen en 39 procent van de 17- tot 20-jarige jongeren aangaf in de afgelopen vier weken te hebben gerookt. Van de 10- tot 13-jarigen rookt overigens slechts 1 procent. Uit onderzoek van Stivoro blijkt ook dat de meeste jongeren op de middelbare school beginnen met roken. Op de basisschool wordt nog maar weinig gerookt. Jongeren die roken vertellen dit meestal niet aan hun ouders. Dit geldt met name voor de jongere rokers, van de 17- tot 19-jarige jongeren die roken is driekwart van hun ouders wel op de hoogte van het rookgedrag van hun kroost (Stivoro).

1.2.2 Aandeel rokende jongeren (10 tot 20 jaar) naar leeftijd in Nederland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Stivoro.

Aantal meldingen kindermishandeling toegenomen

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

In 2010 is iets meer dan 60 duizend keer contact opgenomen met een AMK over kindermishandeling. Dat zijn ruim 10 duizend eerste contacten meer dan in 2007. De stijging van het aantal eerste contacten heeft zich vooral voorgedaan tot 2009. Ten opzichte van dit jaar is het aantal eerste contacten in 2010 namelijk nog maar licht toegenomen.

In absolute zin is het aantal eerste contacten vooral toegenomen in de provincies Zuid-Holland en Flevoland en de grootstedelijke regio Amsterdam. Daarnaast kenden ook Limburg en Friesland naar verhouding een forse toename. Deze toename betekent niet persé dat het aantal kinderen dat mishandeld wordt ook is toegenomen. Het kan juist betekenen dat het zicht op kindermishandeling steeds beter wordt.

Naar aanleiding van deze eerste contacten heeft het AMK bijna 32 duizend keer een advies gegeven. Bij een advies gaat het om een éénmalig contact tussen het AMK en de adviesvrager. Ruim 10 duizend keer ging het om een consult. Hierbij gaat het om meerdere contacten tussen het AMK en de consultvrager. Daarnaast werd 18 duizend keer een melding voor onderzoek gedaan om te bezien of er sprake was van kindermishandeling.

1.3 Onderwijs

Van alle jongeren tot 25 jaar volgde zo'n 72 procent in het schooljaar 2010/'11 nog een opleiding. Voor iets meer dan een kwart van deze schoolgaande jongeren is dat een opleiding in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Nederland voortijdig het onderwijs verlaten.

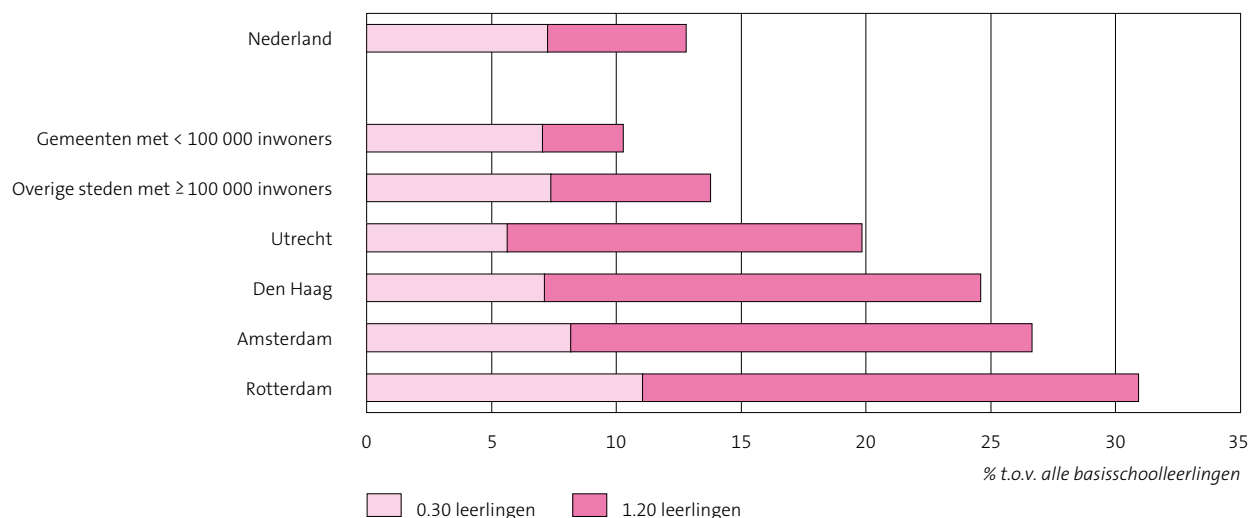
Een op de acht basisschoolleerlingen behoort tot achterstandscategorie

In het schooljaar 2010/'11 gingen er ruim 1,5 miljoen kinderen naar het reguliere basisonderwijs. Van deze basisschoolleerlingen behoorden er ruim 196 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 13 procent. Voor deze zogeheten achterstandsleerlingen kunnen scholen extra financiële middelen krijgen. Die middelen zijn bedoeld om te voorkomen dat leerlingen daadwerkelijk een onderwijsachterstand oplopen of om een al opgelopen onderwijsachterstand te bestrijden. Vanaf het schooljaar 2009/'10 worden alle achterstandsleerlingen volgens twee categorieën onderscheiden, die worden aangeduid met 0.30 en 1.20. Deze getallen staan voor de gewichten die de hoogte bepalen van de extra financiële middelen die de scholen krijgen. Van de 196 duizend achterstandsleerlingen zijn er in het schooljaar 2010/'11 111 duizend 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 85 duizend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

Onder de achterstandsleerlingen zijn ongeveer evenveel jongens als meisjes. Wel zijn er verschillen naar regio. Zo is het aandeel achterstandsleerlingen in de grote steden beduidend hoger dan gemiddeld in Nederland. Van bijvoorbeeld de Rotterdamse basisschoolleerlingen behoorde 31 procent tot een achterstandscategorie en in Utrecht was dit aandeel 28 procent. In de grote steden zijn naar verhouding ook meer 1.20-leerlingen dan 0.30-leerlingen. Voor de overige gebieden in Nederland ligt deze verhouding andersom. Dit heeft onder andere te maken met het relatief grote aandeel laagopgeleiden in de grote steden.

¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

1.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Nederland, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

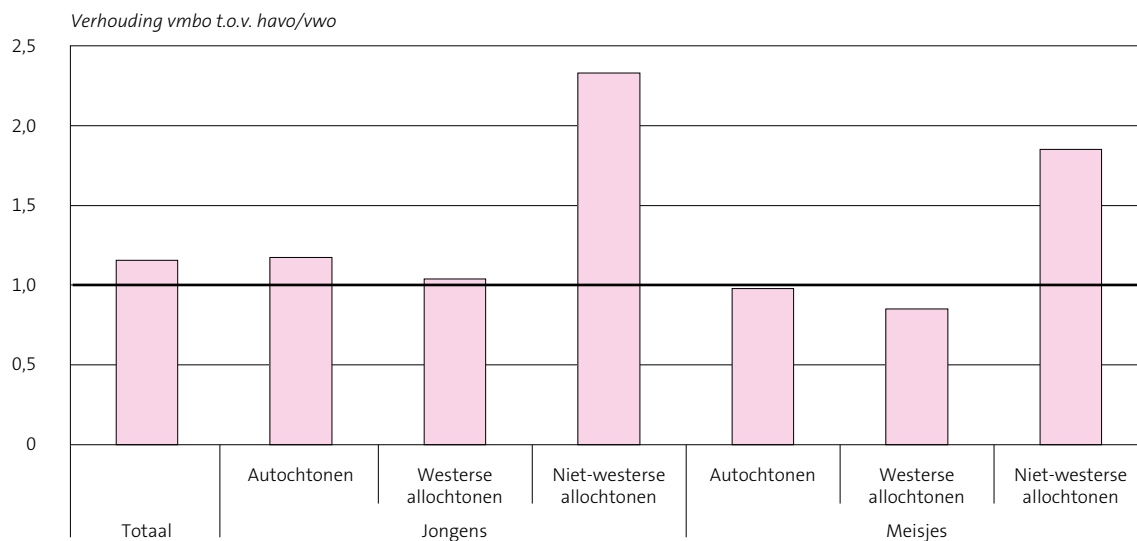
Iets meer dan de helft van 15-jarigen volgt vmbo-opleiding

Van alle 15-jarigen volgden er in het schooljaar 2010/'11 bijna 170 duizend een vmbo-, havo- of vwo-opleiding. Voor de totale groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,15, wat wil zeggen dat net iets meer dan de helft van de jongeren een vmbo-opleiding volgde. In de afgelopen jaren is deze verhouding licht veranderd in het voordeel van de havo- en vwo-opleidingen. Het onderwijsniveau in Nederland neemt dus toe.

Voor de meisjes is de verhouding tussen beide onderwijssoorten met een cijfer van 1,05 ongeveer gelijk. Voor de 15-jarige jongens daarentegen is die waarde 1,27. Jongens gaan dus vaker dan meisjes naar het vmbo in plaats van naar havo of vwo. Dit geldt ook voor de niet-westers allochtone 15-jarigen in vergelijking met hun autochtone leeftijdsgenoten. Zo volgden in het schooljaar 2010/'11 twee keer zo veel niet-westers allochtone jongeren een vmbo-opleiding als een havo- of vwo-opleiding. Dit komt vooral door de jongens. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten is voor hen 2,33 en voor de niet-westers allochtone meisjes 1,85. Voor de westers allochtone jongeren is die verhouding met een waarde van 0,94 in het voordeel van de havisten en vwo'ers.

De vier grote steden verschillen onderling sterk. In Utrecht is de verhouding 1,05 en deze stad kent dus vergeleken met het landelijke beeld relatief veel havisten en vwo'ers. In Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zijn er vergeleken met gemiddeld in Nederland juist relatief veel vmbo'ers. In deze steden is de verhouding vmbo versus havo/vwo respectievelijk 1,25, 1,32 en 1,72.

1.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo ten opzichte van havo/vwo in Nederland, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

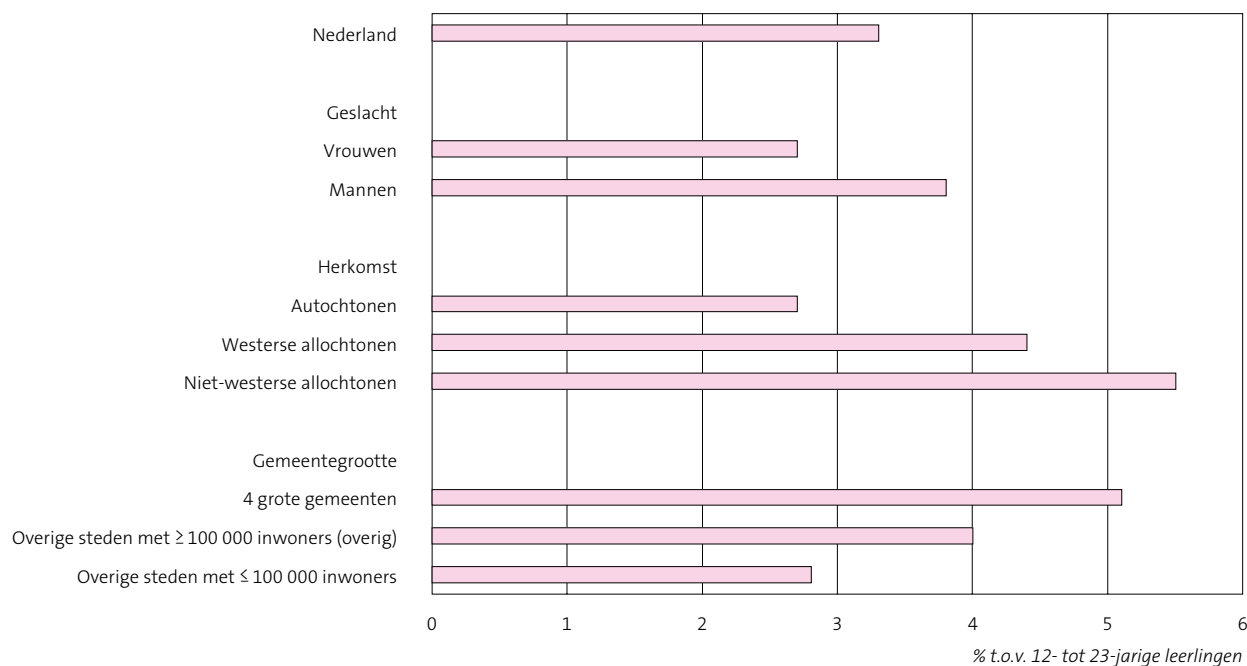
Minder jongeren voortijdig van school

In het schooljaar 2009/'10 verliet 3,3 procent van de 12- tot 23-jarige leerlingen voortijdig het onderwijs. Ten opzichte van vijf jaar daarvoor is dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) gedaald. Zo was in 2004/'05 nog 4,5 procent van de leerlingen vsv'er. Vooral onder mbo-leerlingen is het aandeel vsv'ers hoog: in 2009/'10 verliet 7,5 procent voortijdig het onderwijs. Vanuit het voortgezet onderwijs is de voortijdige schooluitval met 1,2 procent beduidend lager.

De voortijdige schooluitval is onder jongens hoger dan onder meisjes, respectievelijk 3,8 en 2,2 procent. Wel is de daling sinds 2004/'05 van het aandeel vsv'ers bij jongens groter dan bij meisjes. Het aandeel vsv'ers is met 5,5 procent onder niet-westers allochtone leerlingen twee keer zo hoog als onder autochtone leerlingen. De afname van het aandeel vsv'ers is voor niet-westerse allochtonen echter ook iets groter, namelijk 2 procentpunten tegen ruim 1 procentpunt voor autochtonen in 2004/'05 – 2009/'10.

Dat jongeren hun opleiding voortijdig verlaten komt in de grote steden vaker voor dan in de kleinere gemeenten. Zo verliet in de vier grote steden iets meer dan 5 procent van de leerlingen voortijdig het onderwijs terwijl dat in gemeenten met minder dan 100 duizend inwoners nog geen 3 procent was.

1.3.3 Aandeel voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) in Nederland, 2009/'10*

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

1.4 Arbeid

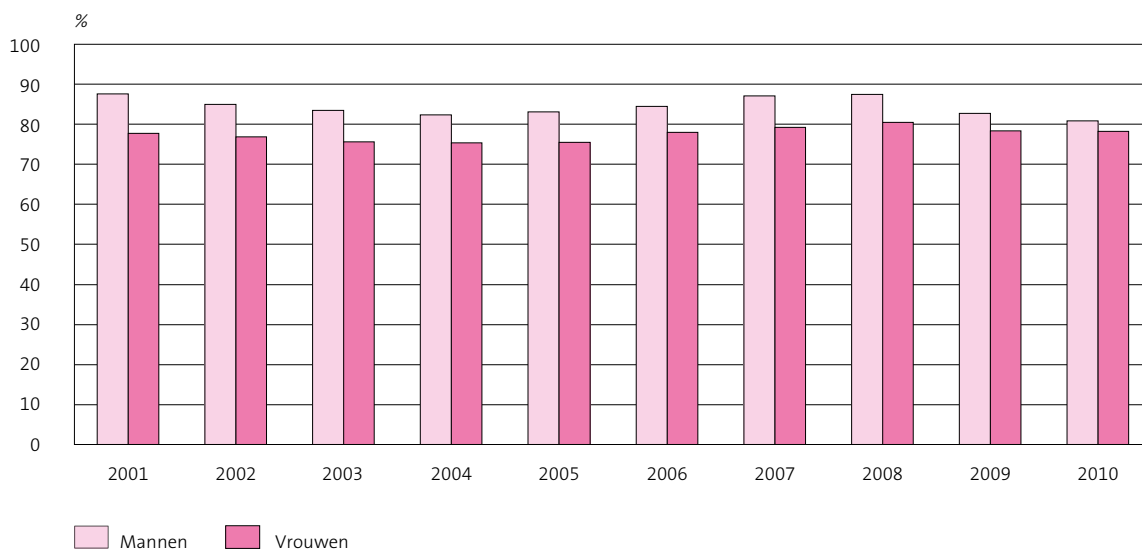
Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen hiervoor onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Inschrijven is echter niet verplicht. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren met een baan, jongeren die zich inschrijven als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Verskil in arbeidsparticipatie jonge mannen en vrouwen geleidelijk aan kleiner

In 2010 had 79 procent van de niet-onderwijsvolgende jongeren van 15 tot 27 jaar een baan van 12 uur of meer per week. Dit aandeel is conjunctuurgevoelig. Gaat het goed met de economie dan is er sprake van een toename van het aandeel werkende jongeren. Zo was in 2008 nog bijna 84 procent van de jongeren aan het werk. Gaat het daarentegen economisch minder voorspoedig, zoals in 2009 en 2010, dan is het juist lastiger om een baan te vinden en te behouden. Dit geldt zeker voor jongeren. De werkloosheid onder jongeren is over het algemeen hoger dan onder ouderen. Deels komt dat omdat jongeren nog geen of weinig werkervaring hebben en hun positie op de arbeidsmarkt nog moeten zien te veroveren. Gaat het minder goed met de economie dan zijn zij vaak de eersten die het veld moeten ruimen.

Het aandeel werkzame jonge mannen en jonge vrouwen is voor de groep 15- tot 27-jarigen die geen onderwijs meer volgen ongeveer gelijk. Zo had in 2010 van de jonge mannen 81 procent en van de jonge vrouwen 78 procent een baan. In de loop der jaren zijn de verschillen tussen jonge mannen en jonge vrouwen geleidelijk aan kleiner geworden, in 2001 was het verschil nog 10 procentpunten.

1.4.1 Netto arbeidsparticipatie van jongeren (15 tot 27 jaar) naar geslacht in Nederland

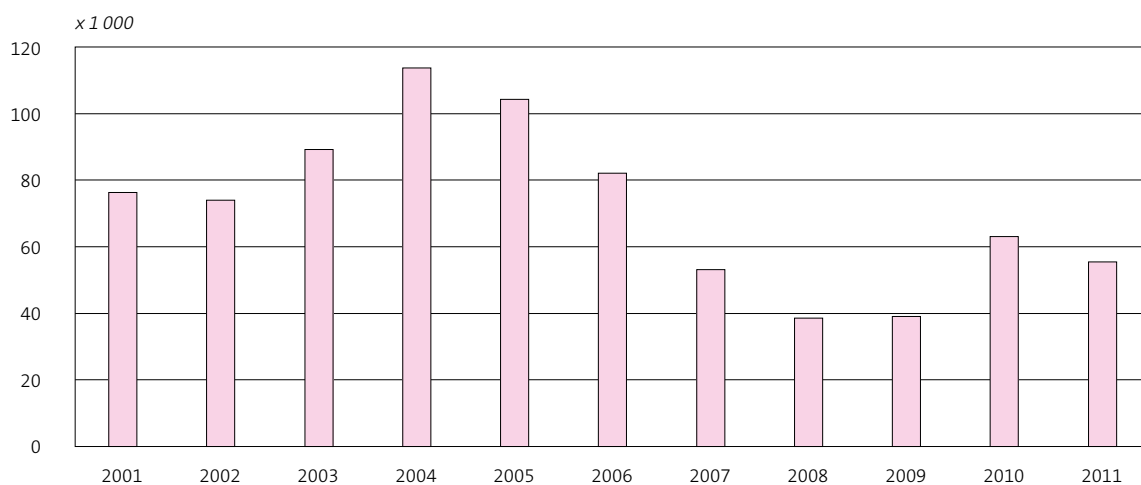
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Enquête Beroepsbevolking.

Autochtone jongeren hebben beduidend vaker een baan dan niet-westers allochtone jongeren, respectievelijk 84 procent en 60 procent van het aantal jongeren dat geen onderwijs meer volgt. Het aandeel werkzame jongeren verschilt ook per regio. Zo is in de vier grote steden het aandeel kleiner dan in de rest van Nederland.

Forse afname ingeschreven jongeren bij UWV WERKbedrijf

Het aantal bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven niet-werkende werkzoekende jongeren van 15 tot 27 jaar bedroeg begin 2011 bijna 55 duizend. Dit zijn er ruim 7 duizend minder dan begin 2010. Van 2009 op 2010 was juist sprake van een sterke toename. In 2010 stonden dus veel jongeren bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven, maar het waren er nog niet zo veel als in het begin van deze eeuw. In 2004 stonden nog bijna 114 duizend jongeren in deze leeftijdsgroep ingeschreven als niet-werkende werkzoekende. Dat vanaf 2004 minder jongeren zich als niet-werkend werkzoekende inschrijven heeft deels te maken met een verbetering van de economie in de jaren 2006 tot en met 2008. De afname heeft ook te maken met de invoering van de Wet werk en bijstand in 2004. Vanaf 2009 neemt het aantal ingeschreven jongeren weer toe. Dit kan worden verklaard door de economische crisis die eind 2008 begon, waardoor weer meer jongeren op zoek zijn naar werk. Niet-werkende werkzoekende jongeren van 15 tot 27 jaar stonden in 2011 gemiddeld 160 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf.

1.4.2 Niet-werkende werkzoekende jongeren (15 tot 27 jaar) in Nederland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-UWV WERKbedrijf.

Er staan meer jonge mannen dan jonge vrouwen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Het gemiddeld aantal dagen dat niet-werkende werkzoekenden staan ingeschreven is echter voor jonge vrouwen hoger dan voor jonge mannen. Van de bijna 55 duizend ingeschrevenen hebben ruim 6 duizend een westers allochtone en bijna 18 duizend een niet-westers allochtone herkomst. Gemiddeld staan autochtone jongeren 144 dagen ingeschreven, westers allochtone jongeren 171 dagen en niet-westers allochtone jongeren 186 dagen.

In de vier grote steden heeft alleen Amsterdam een inschrijfduur die beduidend hoger is dan gemiddeld in Nederland. In de hoofdstad stonden jongeren begin januari gemiddeld 249 dagen als niet-werkende werkzoekende ingeschreven. In Rotterdam zijn dat gemiddeld 157 dagen, in Den Haag 136 en in Utrecht 109.

51 duizend jongeren met bijstand of WW

In 2010²⁾ deden 51 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een beroep op de bijstand of WW. Gerelateerd aan de totale populatie 15- tot 27-jarigen is dat net iets meer dan 2 procent. Ongeveer 36 duizend jongeren ontvingen een bijstandsuitkering in het kader van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Sinds 2009 moeten gemeenten in het kader van deze wet jongeren die een bijstandsuitkering aanvragen een werkleeraanbod doen. Jongeren die een werkaanbod accepteren krijgen salaris in plaats van een uitkering, jongeren die een leeraanbod accepteren krijgen een inkomen dat vergelijkbaar is met een WWB-uitkering. Daarnaast ontvingen 15 duizend jongeren een werkloosheidsuitkering (WW).

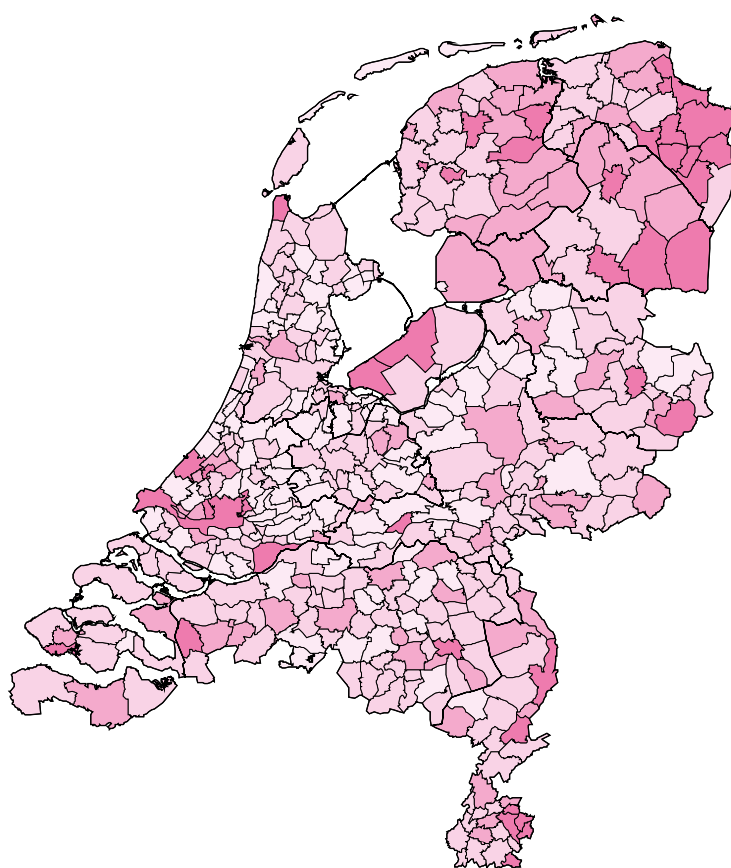
Er zijn ongeveer evenveel jonge mannen als jonge vrouwen die een werkloosheidsuitkering ontvangen. Bijstandsuitkeringen daarentegen worden iets vaker aan jonge vrouwen verstrekt. Het gaat dan in de helft van de gevallen om alleenstaande moeders. Ook jonge mannen met

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

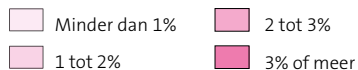
een bijstandsuitkering zijn voor het merendeel alleenstaand, zij hebben dan echter zelden de zorg voor een of meer kinderen.

In absolute zin zijn er meer autochtone jongeren die een WW-uitkering ontvangen dan allochtone jongeren. Gerelateerd aan de totale groep 15- tot 27-jarige autochtonen en allochtonen gaat het echter om een vergelijkbaar en heel klein aandeel, namelijk net iets meer dan een half procent. Voor de jongeren met een bijstandsuitkering geldt dat niet. Zowel in absolute als relatieve zin zijn er meer allochtone jongeren dan autochtone in de bijstand. Zo ontvingen in 2010 iets meer dan 16 duizend autochtone jongeren en bijna 20 duizend allochtone jongeren een bijstandsuitkering, respectievelijk 0,9 en 3,3 procent van de betreffende bevolkingsgroepen.

1.4.3 Aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een bijstands- of WW-uitkering in Nederland per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 15- tot 27-jarigen per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

Hoeveel jongeren een uitkering ontvangen verschilt per regio. Dit heeft onder meer te maken met het aantal jongeren in een regio, maar ook met de werkgelegenheid. Gerelateerd aan de totale bevolking worden de meeste bijstands- en werkloosheidsuitkeringen verstrekt aan jon-

geren in het noorden van het land en in Zuid-Limburg. Zo kennen de gemeenten Heerlen en Kerkrade van alle Nederlandse gemeenten het grootste aandeel jeugdige uitkeringsontvangers, respectievelijk 6,1 en 6,0 procent. Van de vier grote steden doen jongeren in Rotterdam en Den Haag meer dan gemiddeld in Nederland een beroep op de WW of bijstand, respectievelijk 4,5 en 3,5 procent. In Amsterdam en Utrecht is dat met 1,7 en 1,5 procent juist minder dan gemiddeld.

Ruim 70 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering waren er in 2010 ruim 70 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Jongeren komen in aanmerking voor deze uitkering als zij op de dag dat zij 17 jaar worden arbeidsongeschikt zijn of voor hun 30-ste verjaardag arbeidsongeschikt worden en in het jaar daarvoor ten minste zes maanden studerend waren. Met ingang van 1 januari 2010 is de nieuwe Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong) in werking getreden. In tegenstelling tot de 'oude' Wajong hebben jongeren met een ziekte of handicap in de eerste plaats recht op hulp bij het vinden en houden van werk. Daaraan gekoppeld kunnen ze een inkomensondersteuning krijgen. De 'oude' Wajong blijft gelden voor jongeren die voor 1 januari 2010 een uitkering hebben aangevraagd.

Er zijn meer jonge mannen dan jonge vrouwen die een beroep doen op de Wajong. Zo waren er in 2010 bijna 40 duizend jonge mannen met een Wajong-uitkering en ruim 31 duizend jonge vrouwen. Het aandeel autochtone en allochtone jongeren met een dergelijke uitkering is ongeveer gelijk. Net als voor de bijstands- en werkloosheidsuitkering geldt voor de Wajong-uitkeringen dat het vooral jongeren in de minder stedelijke gebieden zijn die er een beroep op doen.

1.5 Veiligheid en justitie

Jeugdcriminaliteit staat in Nederland volop in de belangstelling. Niet alleen omdat veel mensen er slachtoffer van zijn en zich onveilig voelen, maar ook omdat de kans groot is dat jongeren die op jonge leeftijd delinquent gedrag vertonen op latere leeftijd ditzelfde gedrag laten zien (Ministerie van Justitie, 2008). Deze paragraaf gaat eerst in op het aandeel jongeren dat zich wel eens onveilig voelt of slachtoffer is geweest van een of meerdere delicten. Daarna komen de jeugdige daders aan bod en het aantal strafzaken dat is afgedaan door het Openbaar Ministerie en de rechter.

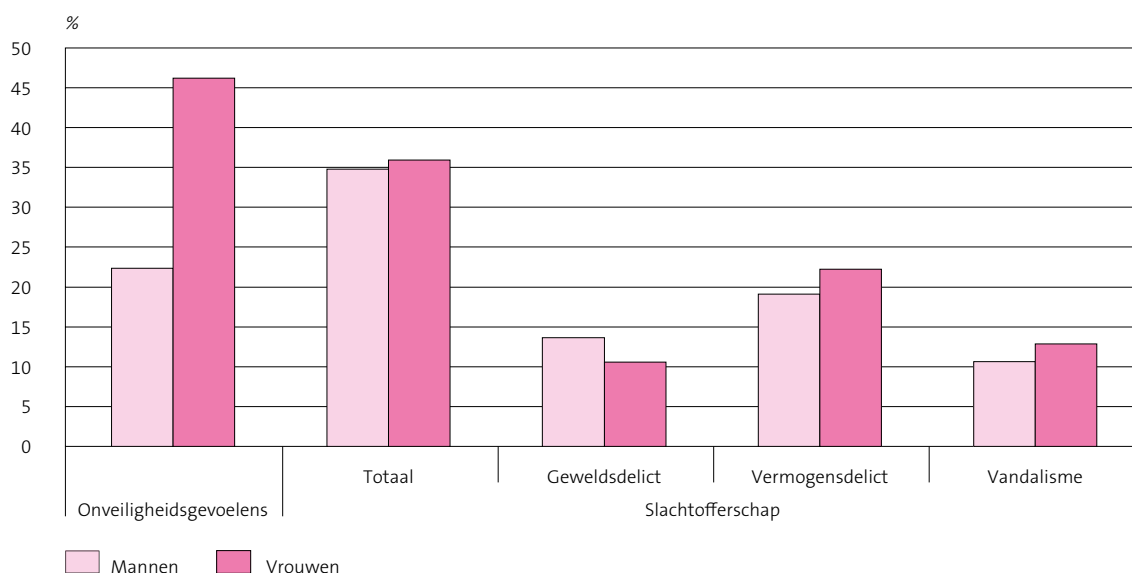
Een op de drie jongeren voelt zich wel eens onveilig

Een derde van de jongeren (15 tot 25 jaar) voelt zich wel eens onveilig. Sinds 2008 is dit algemene gevoel van onveiligheid onder jongeren niet veranderd. Het zijn vooral de jonge vrouwen die zich wel eens onveilig voelen. In 2010 was dit onder hen twee keer zo hoog als onder jonge mannen, respectievelijk 46 en 22 procent. Autochtone jongeren en allochtone jongeren voelen zich ongeveer even vaak wel eens onveilig. In de grote steden is het aandeel jongeren dat zich

wel eens onveilig voelt groter dan gemiddeld in Nederland. Dit geldt vooral voor Amsterdam, Utrecht en Den Haag. In deze steden gaat het om een aandeel van meer dan 45 tot 50 procent. In Rotterdam voelt 38 procent zich wel eens onveilig.

In 2010 gaf ook ongeveer een derde van de jongeren (15 tot 25 jaar) aan in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête slachtoffer te zijn geweest van een delict. Dit geldt voor zowel jonge mannen als jonge vrouwen. Niet-westers allochtone jongeren geven iets minder vaak dan autochtone en westers allochtone jongeren aan dat ze slachtoffer zijn geweest van een delict, respectievelijk 29 en 37 procent. Van de vier grote steden zijn de jongeren in Rotterdam het minst vaak slachtoffer van een delict, 31 procent. Jongeren in Den Haag, Amsterdam en Utrecht geven meer dan gemiddeld in Nederland aan dat ze slachtoffer zijn geweest van een delict. Als jongeren slachtoffer zijn, gaat het vaak om een vermogensdelict, zoals diefstal van hun fiets of zakkenrollerij. Daarnaast is één op de acht slachtoffer van een geweldsdelict en ook één op de acht slachtoffer van vandalisme. Jonge mannen hebben iets vaker dan jonge vrouwen te maken met geweldsdelicten. Voor vandalisme geldt het omgekeerde.

1.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap (15 tot 25 jaar) naar delict¹⁾ in Nederland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

¹⁾ De percentages van slachtofferschap naar delict tellen niet op tot het totaal omdat jongeren slachtoffer kunnen zijn geweest van meerdere delicten.

Sinds begin deze eeuw sterke stijging aantal jeugdige verdachten

Jongeren zijn niet alleen slachtoffer van een delict, maar plegen zelf ook delicten. In 2009 werden ruim 73 duizend 12- tot 25-jarigen door de politie aangehouden als verdachte van een misdrijf. Sinds het begin van deze eeuw is het aantal verdachte jongeren sterk gestegen. Toen ging het om net iets minder dan 50 duizend aangehouden verdachte jongeren. Wel is het zo dat ten opzichte van 2007 er sprake is van een lichte daling. Deze daling komt vooral voor rekening van

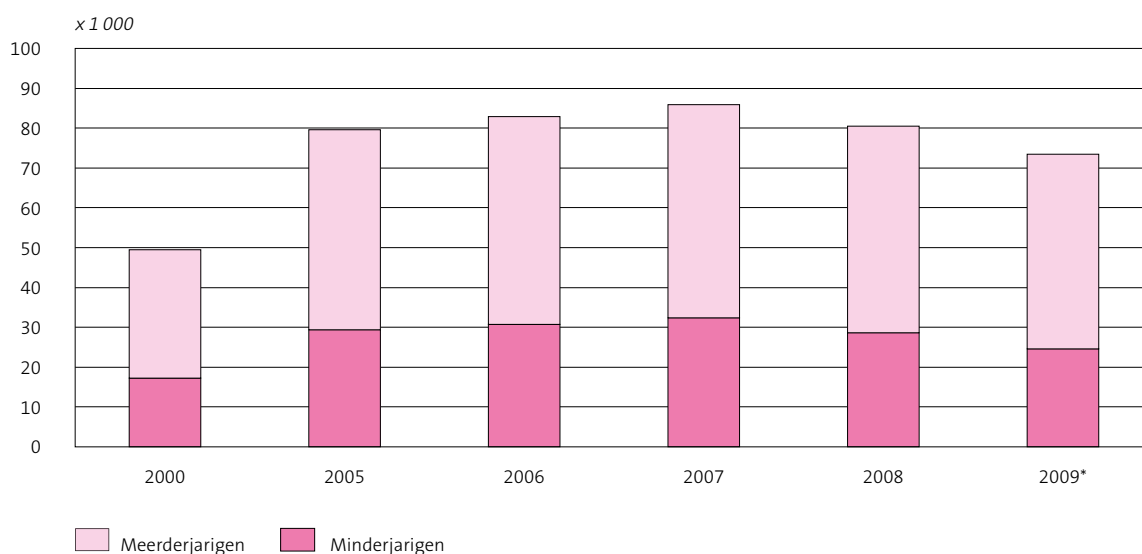
de strafrechtelijk minderjarige jongeren. Van het totaal aantal jongeren dat als verdachte door de politie is aangehouden, is een derde minderjarig.

Niet alle jongeren die een delict hebben gepleegd komen overigens ook in aanraking met de politie. Zo gaf in 2010 in de Monitor Zelfgerapporteerde jeugdcriminaliteit 38 procent van de ondervraagde minderjarige jongeren aan dat ze in de 12 voorafgaande maanden een of meerdere delicten hebben gepleegd (Van der Laan en Blom (red.), 2011).

Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar was 3,5 procent als verdachte gehoord door de politie in 2009. Voor minderjarige jongens was dit aandeel ongeveer 4 keer zo groot als voor minderjarige meisjes. Onder de meerderjarige jongeren (18 tot 25 jaar) was dit verschil nog groter: het aandeel jonge mannen dat vanwege een misdrijf met de politie in aanraking kwam was bijna 6 keer zo groot als het aandeel jonge vrouwen.

De meeste jongeren die vanwege een misdrijf in aanraking komen met de politie zijn van autochtone herkomst. Maar gerelateerd aan de bevolkingsgroep gaat het juist relatief vaak om niet-westers allochtone jongeren. Zo was in 2009 het aandeel verdachten onder autochtone jongeren 2,8 procent, tegenover 6,8 procent onder niet-westers allochtone jongeren. Van deze laatste groep jongeren zijn het vooral de Marokkaanse en Antilliaanse jongeren die in aanraking komen met de politie. Van de vier grote steden is het aandeel verdachten in Utrecht gelijk aan het landelijke beeld. In de andere drie steden is dat hoger dan gemiddeld, met 4,8 procent in Den Haag, 4,5 procent in Rotterdam en 4,2 procent in Amsterdam.

1.5.2 Jongeren (12 tot 25 jaar) in aanraking met de politie in Nederland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-KLPD.

Merendeel strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

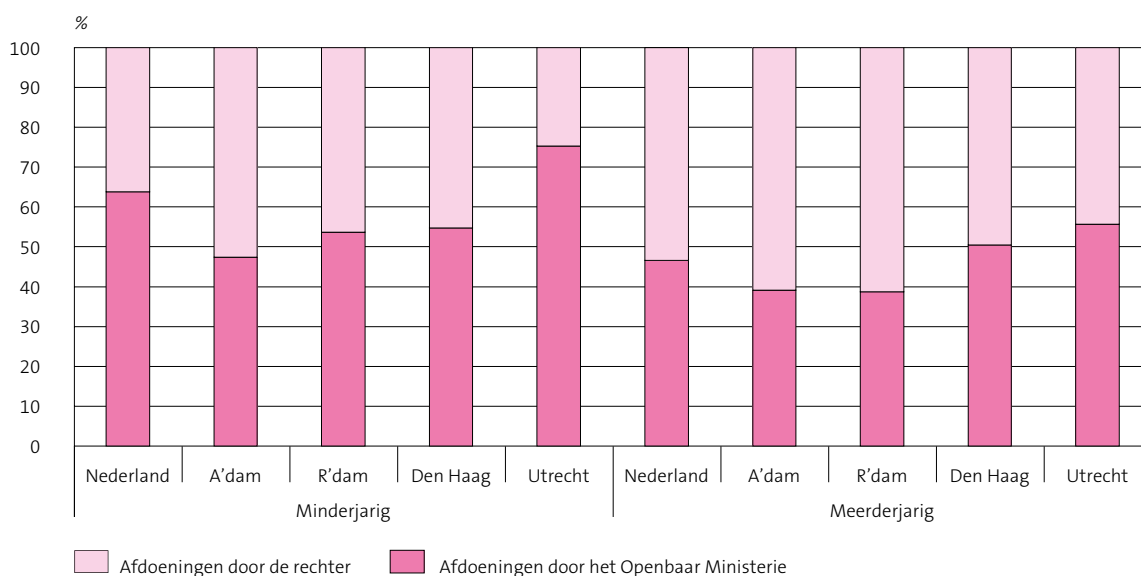
In 2009 waren er ruim 48 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie (OM) en bijna 43 duizend door de rechter. De strafzaken die wor-

den afgedaan door het OM zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen oplegen, dat is voorbehouden aan de rechter.

Tegen minderjarige jongeren handelt het OM het merendeel van de strafzaken zelf af. In 2009 werden van de 33 duizend afgedane strafzaken er 21 duizend door het OM afgedaan en 12 duizend door de rechter. Bij de meerderjarige jongeren is dat andersom en handelde juist de rechter het merendeel van de strafzaken af.

Deze verhouding in afgedane zaken tussen OM en rechter is niet in alle arrondissementen hetzelfde. In Amsterdam werd bij de minderjarige jongeren het merendeel afgedaan door de rechter. In Utrecht daarentegen werd het merendeel van de strafzaken van zowel de minderjarige als de meerderjarige jongeren afgehandeld door het OM.

1.5.3 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Nederland en de 4 grote steden, 2009

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

1.6 Kerncijfers

In deze paragraaf worden drie kerncijfertabellen gepresenteerd. De eerste gaat over jongeren en de gezinssituatie de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincies en de vier grote steden. Voor de eerste contacten met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

ling zijn de aantallen van de provincies Noord- en Zuid-Holland inclusief de aantallen van de grootstedelijke regio's Amsterdam, Rotterdam en Haaglanden.

1.6.1 Jongeren en de gezinssituatie in Nederland

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	%	<i>aantal</i>	%	<i>aantal</i>		%
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie							
Groningen	177 082	8,9	165 718	35,5	170	21 201	12,2
Friesland	194 191	6,0	185 916	41,2	126	21 731	9,7
Drenthe	138 513	5,7	135 651	40,3	86	16 156	9,7
Overijssel	353 625	10,1	343 483	41,9	230	33 706	9,1
Flevoland	135 517	24,8	141 923	45,7	159	20 509	10,8
Gelderland	604 308	9,9	569 884	40,4	348	62 242	8,4
Utrecht	386 999	16,8	385 742	40,0	145	42 714	8,4
Noord-Holland	780 759	23,8	751 738	36,6	450	128 057	12,2
Zuid-Holland	1 059 784	25,6	1 025 892	38,2	843	165 090	12,6
Zeeland	106 231	8,0	104 042	39,2	68	12 080	8,4
Noord-Brabant	714 117	12,1	701 296	38,2	379	80 472	8,9
Limburg	297 422	9,5	279 930	34,0	179	37 970	11,9
Vier grote steden							
Amsterdam	224 083	47,3	220 993	30,2	185	53 020	25,1
Den Haag	147 720	45,5	141 742	35,8	141	29 161	20,0
Rotterdam	184 947	49,5	177 425	35,0	319	42 842	25,5
Utrecht	104 341	27,6	117 898	32,6	36	10 928	13,9

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

1.6.2 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Nederland

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Jongeren (10 tot 20 jaar) die recent hebben gerookt 2010	Eerste contacten met het AMK voor jongeren (0 tot 18 jaar) 2010	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%		<i>aantal</i>		<i>verhoudingsgetal</i>	%
Nederland	95,4	21	60 223	196 310	1,15	3,3
Provincie						
Groningen	96,9	30	2 358	5 434	1,40	2,8
Friesland	96,7	23	2 574	5 000	1,52	2,3
Drenthe	97,4	24	2 075	4 859	1,39	2,4
Overijssel	96,0	27	2 964	12 546	1,28	2,4
Flevoland	94,6	12	6 265	4 930	1,55	3,9
Gelderland	94,0	18	1 597	21 680	1,15	3,0
Utrecht	95,0	25	3 780	13 257	0,90	3,3
Noord-Holland	94,9	27	9 943	31 838	1,07	3,8
Zuid-Holland	95,1	17	16 159	53 728	1,15	3,7
Zeeland	90,1	21	1 164	4 298	1,35	3,0
Noord-Brabant	96,9	20	8 894	28 003	1,09	3,1
Limburg	96,3	16	2 450	10 737	1,13	3,3
Vier grote steden						
Amsterdam	92,7	.	.	15 640	1,14	5,3
Den Haag	94,2	.	.	10 799	1,28	4,3
Rotterdam	93,3	.	.	15 378	1,75	5,7
Utrecht	96,2	.	.	5 231	1,01	4,6

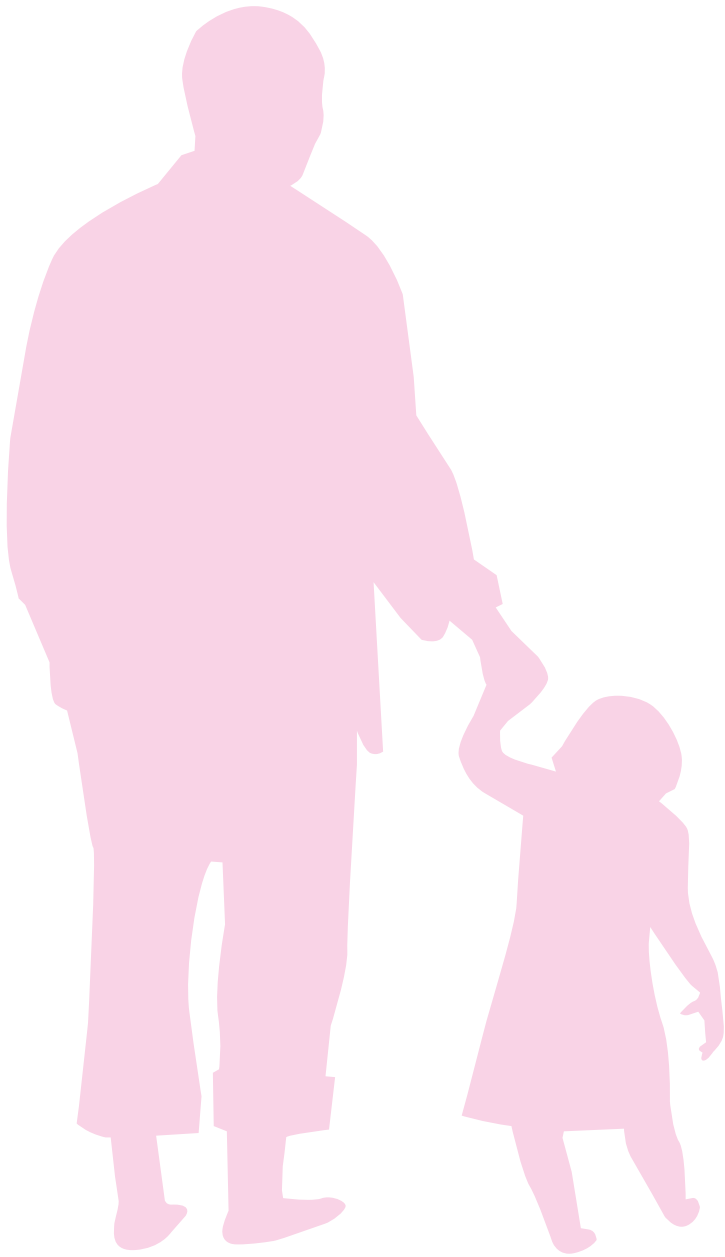
Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

1.6.3 Arbeid en veiligheid van jongeren in Nederland

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				%
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie					
Groningen	2 560	2 190	590	3 680	2,6
Friesland	2 440	1 720	700	3 330	2,5
Drenthe	2 230	1 450	510	2 540	2,6
Overijssel	4 070	2 440	1 140	6 280	2,1
Flevoland	1 750	1 210	510	2 020	3,3
Gelderland	6 180	3 080	1 590	10 020	2,3
Utrecht	2 470	1 770	940	4 110	3,0
Noord-Holland	7 620	4 130	2 030	9 330	3,1
Zuid-Holland	12 660	9 870	3 190	12 780	3,4
Zeeland	950	760	290	1 260	3,0
Noord-Brabant	7 450	4 540	2 480	9 110	2,5
Limburg	3 910	2 880	1 270	5 260	2,5
Vier grote steden					
Amsterdam	3 130	1 630	640	2 390	4,2
Den Haag	2 100	2 080	570	1 830	4,8
Rotterdam	4 360	3 750	810	2 660	4,5
Utrecht	680	690	300	1 060	3,4

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

2

Groningen

2.1

Jongeren en gezin

- Lichte daling aantal jongeren
- Groningen minder jeugdig dan Nederland
- Aantal Groningse tienermoeders toegenomen
- Kwart jongeren in Groningen woont in eenoudergezin
- Harense jongeren minste kans op armoede

2.2

Gezondheid en welzijn

- Groningen voldoet aan DKTP norm
- 2,4 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

2.3

Onderwijs

- In oosten van Groningen relatief veel achterstandsleerlingen
- In Haren en stad Groningen meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers
- Minder voortijdig schoolverlaters in Groningen

2.4

Arbeid

- Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf ongeveer gelijk
- Bijna 6 procent van de jongeren in Veendam ontving bijstands- of WW-uitkering
- Iets meer dan 3 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

2.5

Veiligheid en justitie

- Groningers vaak slachtoffer van delict
- Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007
- 60 procent van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

2.6

Provinciekaart en kerncijfers

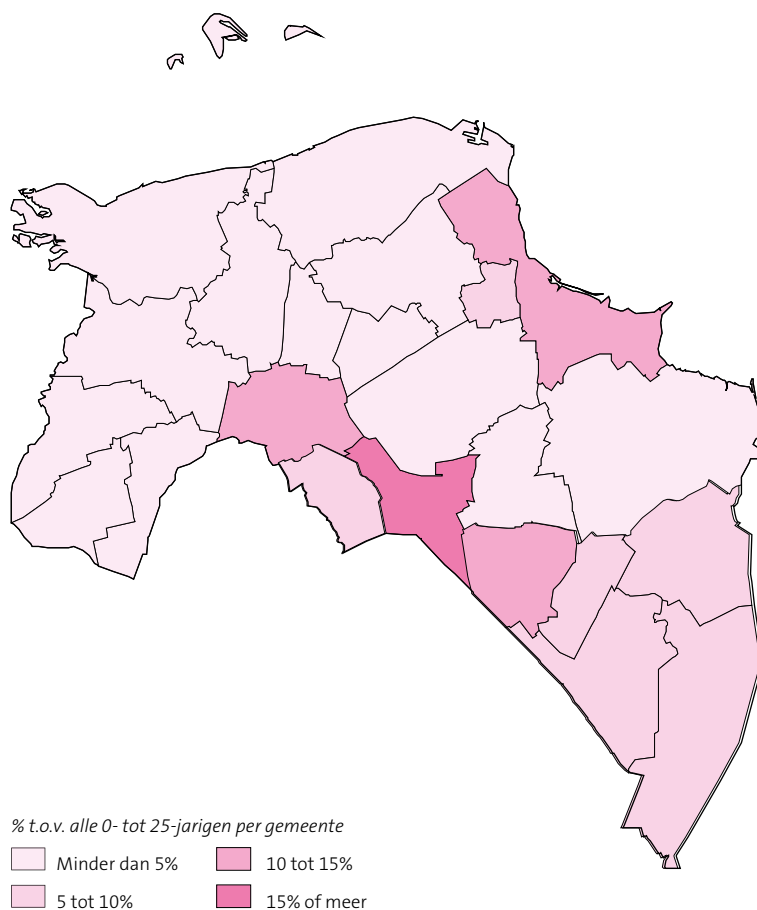
2.1 Jongeren en gezin

De provincie Groningen telde op 1 januari 2011 23 gemeenten. De kleinste daarvan is Ten Boer met ruim 7 duizend inwoners. Veruit de grootste gemeente is de stad Groningen met bijna 190 duizend inwoners. In 2011 zijn er ruim 177 duizend Groningse jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. Ook voor de jongeren geldt dat veruit het grootste deel in de stad Groningen woont. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

Lichte daling aantal jongeren

Het aantal jongeren in Groningen zal naar verwachting de komende jaren iets afnemen. Zo zullen in 2020 in de provincie Groningen volgens de bevolkingsprognoses van het CBS bijna 166 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit is ruim 6 procent minder dan in 2011.

2.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in de provincie Groningen per gemeente, 2011

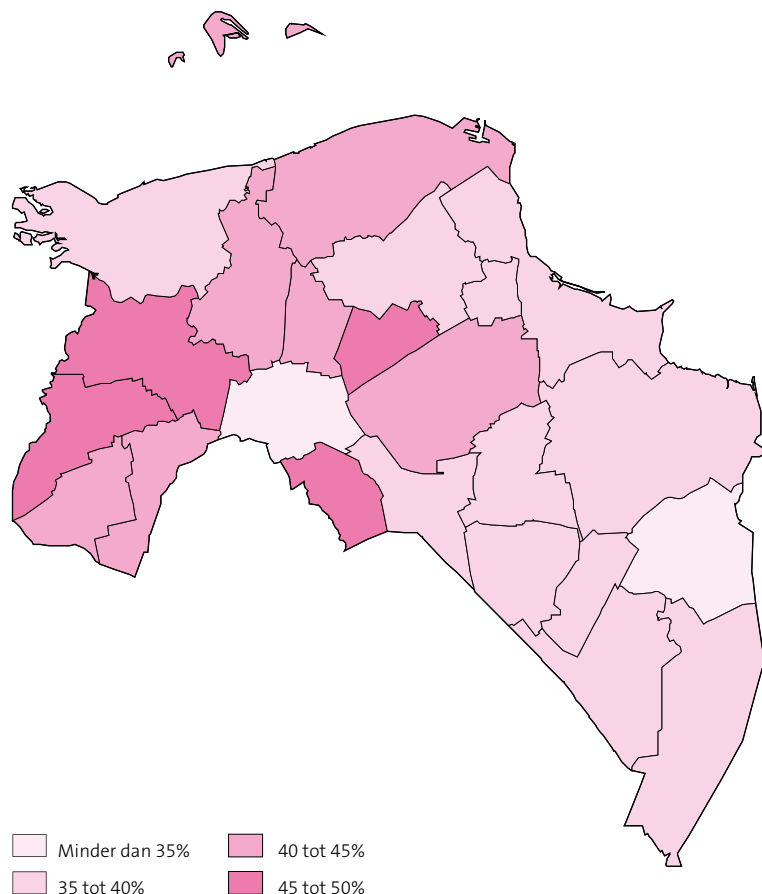
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Van de 177 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Groningen op 1 januari 2011 telde, hebben 28 duizend een allochtone herkomst. Voor 56 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 44 procent om een westers allochtone herkomst. Jongeren van de voormalig Nederlandse Antillen en Aruba en Surinaamse jongeren vormen de grootste groepen binnen de niet-westers allochtone jeugd. Het aandeel niet-westerse allochtonen is in de provincie Groningen beduidend lager dan bijvoorbeeld in de vier grote steden. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet westers allochtoon. In de provincie Groningen kennen Hogeveen-Sappemeer, Delfzijl en de stad Groningen het grootste aandeel niet-westers allochtone jongeren. In Grootegast daarentegen wonen de minste.

Groningen minder jeugdig dan Nederland

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. De groene druk is in de provincie Groningen bijna 36 procent. Daarmee is deze pro-

2.1.2 Groene druk in de provincie Groningen per gemeente, 2011

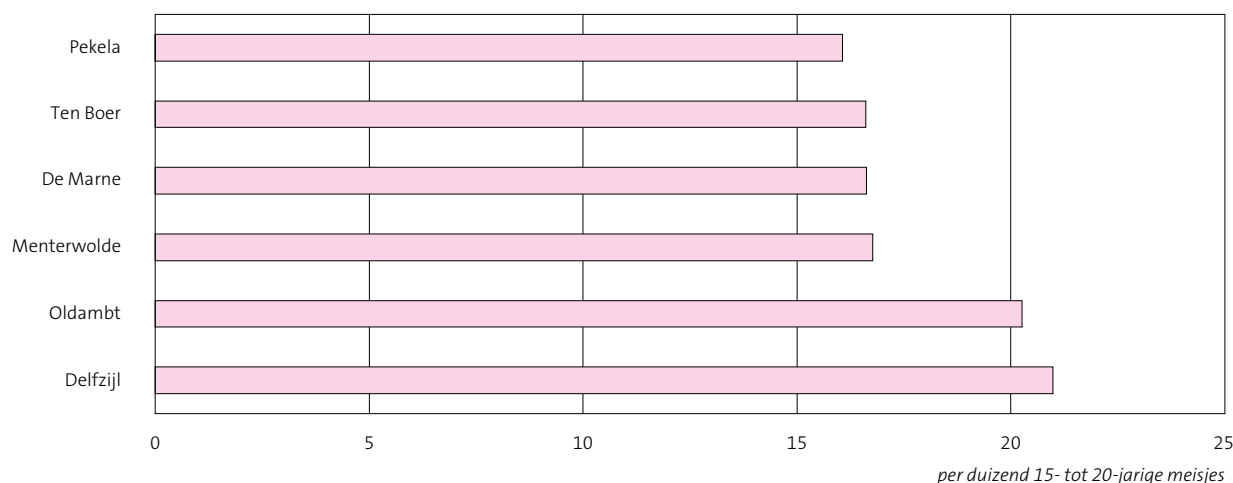
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

vincie qua aandeel jongeren dus iets minder groen dan gemiddeld in Nederland (39 procent). De gemeente met de hoogste groene druk is Zuidhorn. In deze gemeente is het aantal 0- tot 20-jarigen bijna de helft van het aantal 20- tot 65-jarigen. Vooral in de stad Groningen is de groene druk laag, 28 procent. Dit heeft onder andere te maken met de populatie studenten die in de stad woont. Een groot deel van de studenten is 20 jaar of ouder.

Aantal Groningse tienermoeders toegenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er 170 in Groningen in 2011. Dit zijn er meer dan in 2010, toen waren 152 Groningse moeders jonger dan twintig jaar. Het zijn er echter minder dan in de jaren 2002 tot en met 2004, toen lag dit aantal nog boven de 200. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar woonden er in Groningen iets meer tienermoeders dan gemiddeld in Nederland, respectievelijk 9 en 6 op de duizend. Vooral in Delfzijl en Oldambt woonden relatief veel tienermoeders, in beide gemeenten net iets meer dan 20 op de duizend meisjes.

2.1.3 Gemeenten met het hoogste aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in de provincie Groningen, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

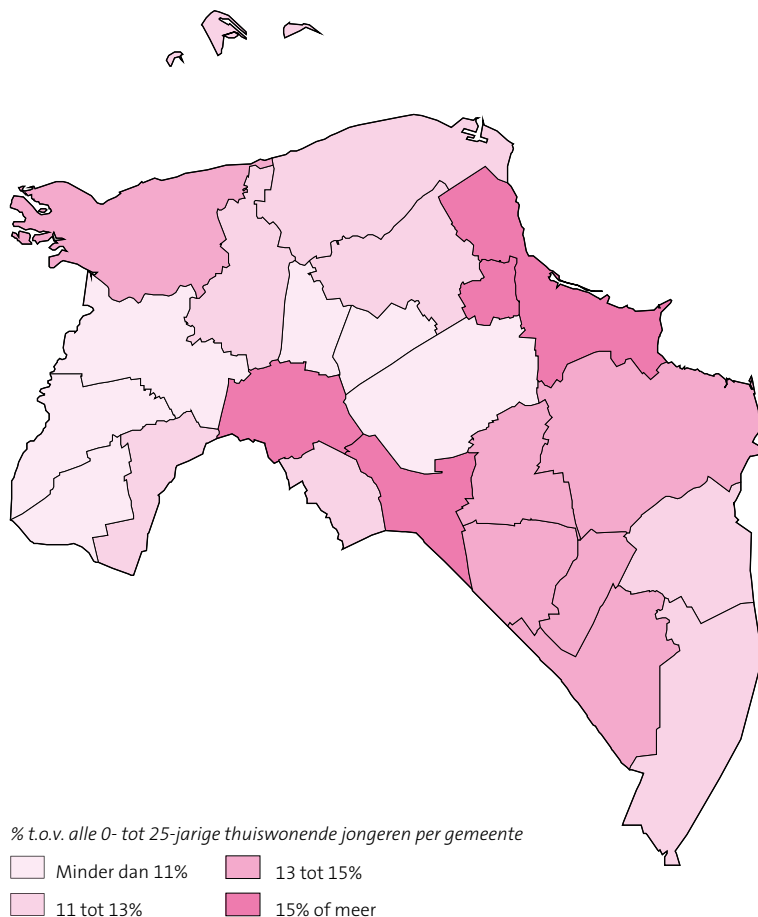
Kwart jongeren in Groningen woont in eenoudergezin

In 2010 woonden ruim 21 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op 16 procent van alle thuiswonende jongeren, een aandeel dat iets hoger is dan gemiddeld in Nederland (15 procent). De stad Groningen kende met 25 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin, gevolgd door Hoogezand-Sappemeer en Appingedam, waar 17 procent van de jongeren bij één ouder woonde. Ten Boer was met 7 procent de gemeente met het laagste aandeel jongeren in een eenoudergezin.

In vergelijking met 2000 is het aandeel jongeren in een eenoudergezin toegenomen. Toen woonde iets minder dan 13 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toe-

name geldt voor alle Groningse gemeenten. In drie gemeenten bedroeg deze toename meer dan 5 procentpunten, namelijk Bellingwedde, Appingedam en De Marne.

2.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in de provincie Groningen per gemeente, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Harensen jongeren minste kans op armoede

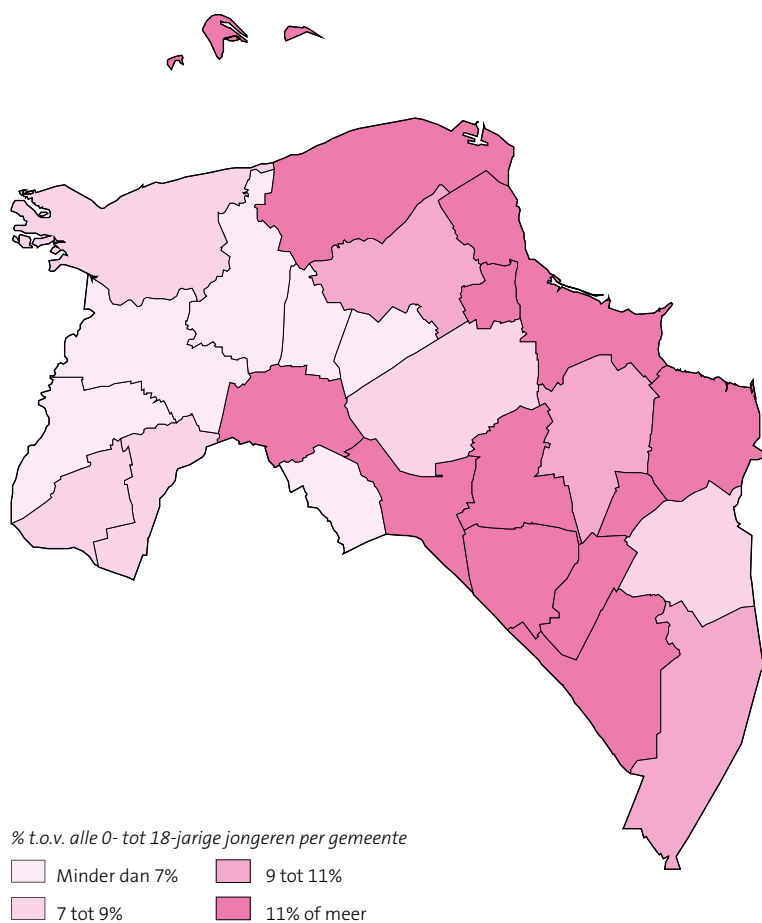
Van de Groningse minderjarige jongeren behoorden er 13 duizend tot een huishouden met kans op armoede in 2008, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Gerelateerd aan het totaal aantal minderjarige jongeren komt dit neer op 12 procent. Minderjarige jongeren in Groningen hebben net als hun leeftijdsgenoten in Zuid-Holland, Noord-Holland en Limburg een iets grotere kans om in armoede op te groeien dan gemiddeld in Nederland (11 procent). Voor Zuid-Holland gaat het om 13 procent en voor Noord-Holland en Limburg om 12 procent.

Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een twee-oudergezin wonen. Zo had in Groningen van de jongeren

die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 meer dan de helft kans op armoede, terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien 6 procent was. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

De Groningse gemeenten met het hoogste aandeel jongeren in eenoudergezinnen, kennen ook het grootste aandeel jongeren met kans op armoede, namelijk Groningen, Hoogezand-Sappemeer en Appingedam. Jongeren uit Haren hebben de minste kans om in armoede op te groeien.

2.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in de provincie Groningen met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

2.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Groningen voldoet aan DKTP norm

In 2011 was bijna 97 procent van de Groningse zuigelingen (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP. Dit is anderhalve procentpunt hoger dan het landelijke gemiddelde van ruim 95 procent. Alle 23 Groningse gemeenten haalden in 2011 de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent. Dit was overigens in de voorgaande jaren ook het geval. Wel zijn er ten opzichte van 2010 een aantal gemeenten waarvan de vaccinatiepercentages zijn gedaald, waaronder Ten Boer, Slochteren, Loppersum, Appingedam, De Marne en Haren. In de gemeenten Bedum, Eemsmond, Delfzijl en Winsum is de vaccinatiegraad juist iets gestegen.

2,4 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

In de provincie Groningen is in 2010 2,4 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een AMK vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. In de laatste jaren is dit aantal contacten toegenomen. Zo werd in 2007 nog 1,7 duizend keer contact opgenomen. Wel is het zo dat ten opzichte van 2009 het aantal eerste contacten in 2010 ongeveer gelijk is gebleven. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK in 2010 1,4 duizend keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 522 keer om een consult en 456 keer om een melding voor onderzoek. Sinds 2007 is vooral het aantal adviezen gestegen.

2.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in de provincie Groningen

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

2.3 Onderwijs

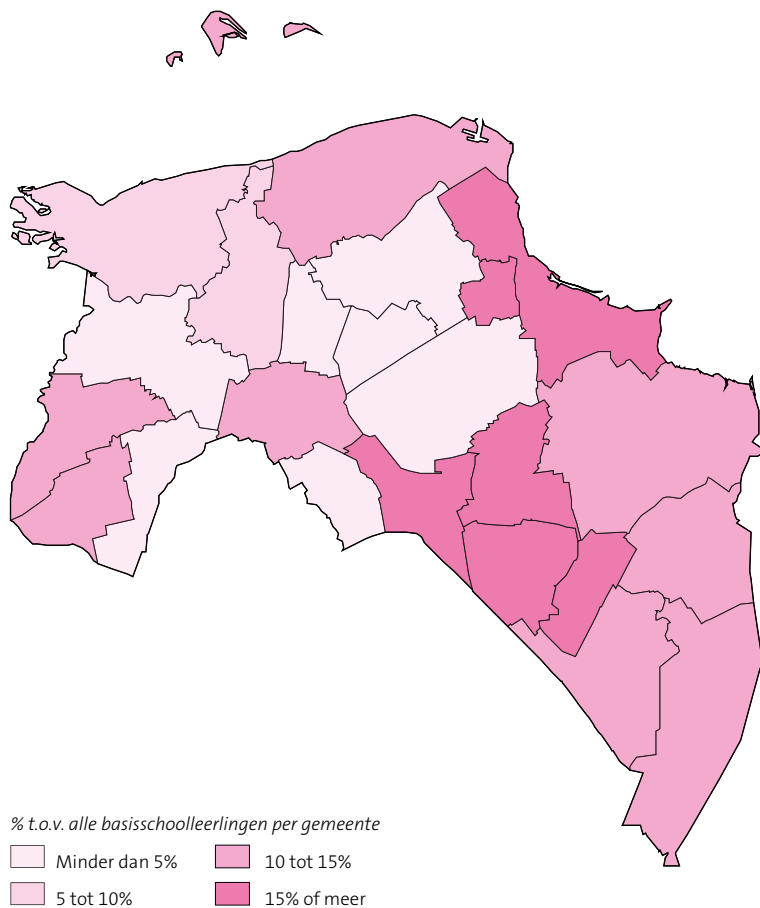
Van alle Groningse jongeren tot 25 jaar volgde 75 procent in het schooljaar 2010/'11 nog een opleiding. Iets minder dan een kwart van de schoolgaande jongeren zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Nederland voortijdig het onderwijs verlaten.

In oosten van Groningen relatief veel achterstandsleerlingen

Van de ruim 48 duizend kinderen in Groningen die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er ruim 5 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 11 procent. Vergeleken met het landelijke aandeel achterstandsleerlingen van 13 procent, is dit Groningse aandeel laag. Van het aantal achterstandsleerlingen waren er 3,9 duizend zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 1,5 duizend

zend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

2.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in de provincie Groningen per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

In de stad Groningen komt het aandeel achterstandsleerlingen ongeveer overeen met het landelijke beeld. In het oosten van de provincie is het aandeel achterstandsleerlingen groter dan gemiddeld in Nederland. In de gemeenten Haren, Bedum en Zuidhorn wonen juist relatief weinig achterstandsleerlingen, nog geen 3 procent van het totaal aantal basisschoolleerlingen behoort daar tot een achterstandscategorie.

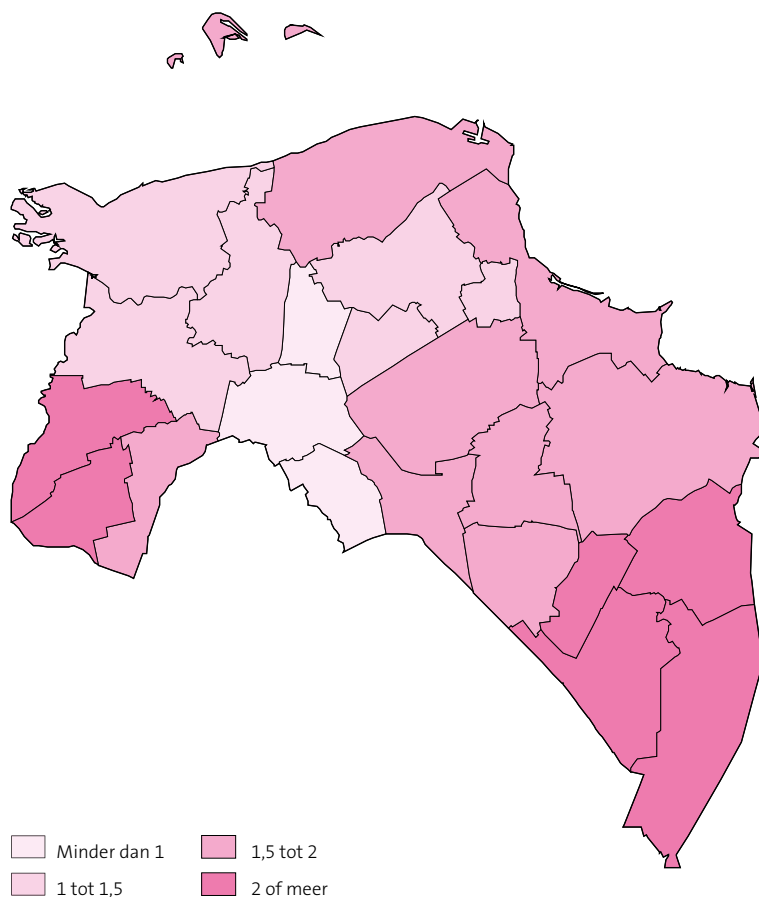
¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

In Haren en stad Groningen meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers

In het schooljaar 2010/'11 volgden 5,5 duizend Groningse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,40, wat wil zeggen dat meer jongeren een vmbo-opleiding dan een havo- of vwo-opleiding volgden. De waarde 1 geeft aan dat er evenveel vmbo-leerlingen als havo/vwo-leerlingen zijn. In de afgelopen jaren is deze verhouding in Groningen weinig veranderd: in 2003 was die 1,44. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in Groningen meer 15-jarigen naar het vmbo en minder naar havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor Nederland totaal is namelijk 1,15.

Vooraf de gemeente Haren is een uitschieter als het gaat om het aandeel havisten en vwo'ers. In deze gemeente waren twee keer zoveel havisten en vwo'ers als vmbo'ers. Ook in Bedum en de stad Groningen is deze verhouding in het voordeel van de havisten en vwo'ers. In de gemeenten Marum, Pekela, Vlagtwedde, Grootegast en Bellingwedde lag de verhouding juist andersom en gingen er meer dan twee keer zoveel 15-jarigen naar het vmbo als naar het havo of vwo.

2.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in de provincie Groningen per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

Minder voortijdig schoolverlaters in Groningen

In 2009/'10 verliet 2,8 procent van de 12- tot 23-jarige Groningse leerlingen voortijdig het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) is daarmee iets lager dan gemiddeld in Nederland. Landelijk verliet namelijk 3,3 procent van de leerlingen zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in de provincie Groningen in 2004/'05 nog 3,8 procent.

2.3.3 Gemeenten in de provincie Groningen waarin het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05 is gehalveerd

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

In de stad Groningen was het aandeel vsv'ers het grootst. In deze gemeente verliet meer dan 4 procent voortijdig het onderwijs. Zuidhorn, Grootegast en Scheemda hadden het laagste percentage vsv'ers. In deze gemeenten gaat het echter om een klein aantal jongeren.

De daling van het aandeel vsv'ers in Groningen is zichtbaar in het merendeel van de gemeenten, maar vooral in Menterwolde en Pekela. In deze gemeenten is het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05 met meer dan 2 procentpunten gedaald en daarmee gehalveerd. Ook in de gemeenten Bellingwedde, Slochteren, Loppersum en Scheemda is het aandeel vsv'ers in de afgelopen vijf jaren ongeveer gehalveerd.

2.4 Arbeid

De werkloosheid is in de provincie Groningen over het algemeen iets hoger dan gemiddeld in Nederland. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp in-

roepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren die zich inschrijven als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf ongeveer gelijk

Begin 2011 stonden ruim 2,5 duizend Groningse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er bijna 200 minder dan begin 2010. De stad Groningen kent het grootste aantal niet-werkende werkzoekenden, namelijk 970 in 2011. Ten opzichte van 2010 is dit aantal licht gedaald, toen stonden iets meer dan 1 100 jongeren ingeschreven. In een zestal gemeenten was ook begin 2011 nog sprake van een stijging, namelijk Marum, Bedum, Leek, Winsum, Stadskanaal en Appingedam. In de overige gemeenten nam het aantal jongeren dat een beroep doet op het UWV WERKbedrijf af, of bleef ongeveer gelijk.

De Groningse niet-werkende werkzoekende jongeren stonden in 2011 gemiddeld 169 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 9 dagen langer dan gemiddeld in Nederland en komt ongeveer overeen met de inschrijvingsduur van jongeren in Overijssel, Flevoland en Limburg. Tussen de gemeenten onderling kan het aantal dagen dat jongeren bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven sterk verschillen. Zo stonden niet-werkend werkzoekende jongeren in Loppersum en De Marne gemiddeld meer dan 250 dagen ingeschreven terwijl dat in Bedum 65 dagen waren.

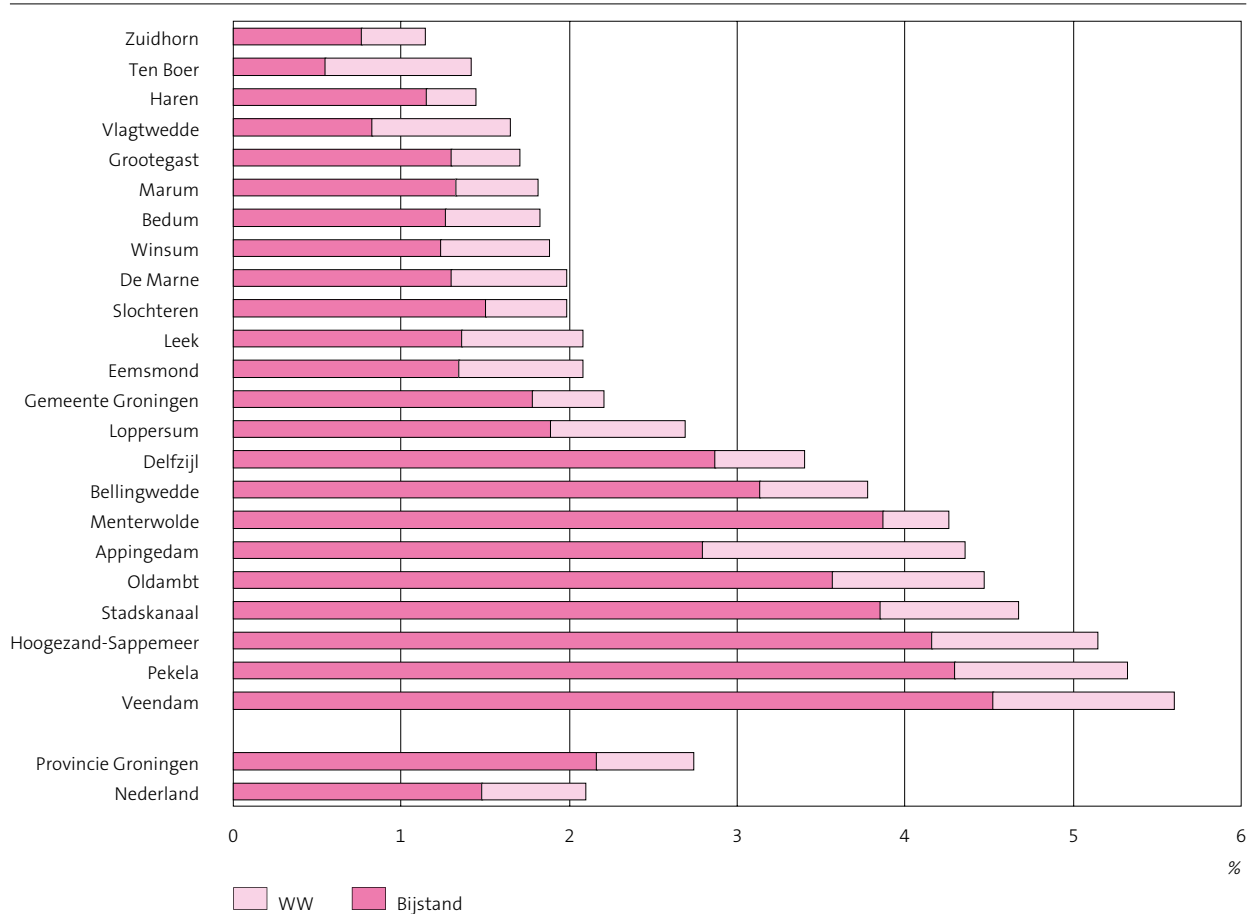
Bijna 6 procent van de jongeren in Veendam ontving bijstands- of WW-uitkering

In 2010²⁾ ontvingen 2,8 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Gerelateerd aan de totale Groningse populatie 15- tot 27-jarigen is dat 2,7 procent. Dit aandeel is iets groter dan gemiddeld in Nederland (2,1 procent) en ongeveer vergelijkbaar met dat in de provincies Friesland en Limburg.

Het merendeel van deze jongeren (79 procent) ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een werkloosheidsuitkering (WW). In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering in de stad Groningen. Relatief gezien was het aandeel jongeren dat een bijstandsuitkering ontving echter het grootst in Veendam (4,5 procent). Voor het aandeel jongeren met een werkloosheidsuitkering was dat Appingedam (1,6 procent).

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

2.4.1 Aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een bijstands- of WW-uitkering in de provincie Groningen en Nederland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

Iets meer dan 3 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering telde de provincie Groningen in 2010 3,7 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een dergelijke uitkering in Groningen is iets hoger dan gemiddeld in Nederland, respectievelijk 4,5 procent en 3,9 procent. Het aandeel jongeren met een Wajong-uitkering verschilt sterk tussen de Groningse gemeenten. Zo was het aandeel jongeren dat gebruik maakte van de Wajong-regeling in de gemeenten Stadskanaal, Pekela, Appingedam, Bedum en Hoogezand-Sappemeer twee keer zo hoog als gemiddeld in de provincie. In de stad Groningen daarentegen had nog geen 3 procent van de jongeren een Wajong-uitkering.

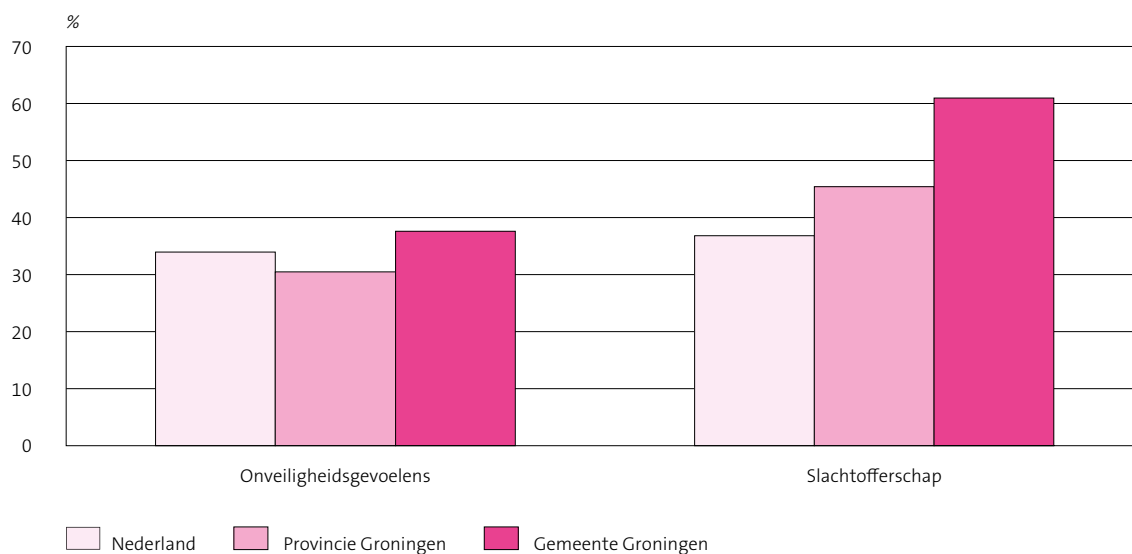
2.5 Veiligheid en justitie

In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijke onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn alleen beschikbaar voor de provincie en de stad Groningen.

Groningers vaak slachtoffer van delict

In 2009/2010 voelde zo'n 30 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Groningen zich wel eens onveilig. Dit is iets minder dan gemiddeld in Nederland (34 procent), maar in vergelijking met de naastgelegen provincies Friesland en Drenthe juist iets meer. In de stad Groningen voelde bijna 38 procent van de jongeren zich wel eens onveilig. Over het algemeen voelen stedelingen zich vaker wel eens onveilig dan jongeren uit minder stedelijke gebieden.

2.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in Groningen en Nederland, 2009/2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

Bijna de helft (45 procent) van de Groningse jongeren is slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Daarmee is Groningen de provincie met het grootste aandeel slachtoffers van criminaliteit. Onder jongeren in de stad Groningen is dit aandeel nog hoger: 61 procent gaf aan in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête slachtoffer te zijn geweest van een delict. Dit is beduidend hoger dan in andere steden. Zo is in Utrecht 44 procent, Amsterdam 43 procent, Den Haag 41 procent en Rotterdam 31 procent van de jongeren slachtoffer geweest. Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

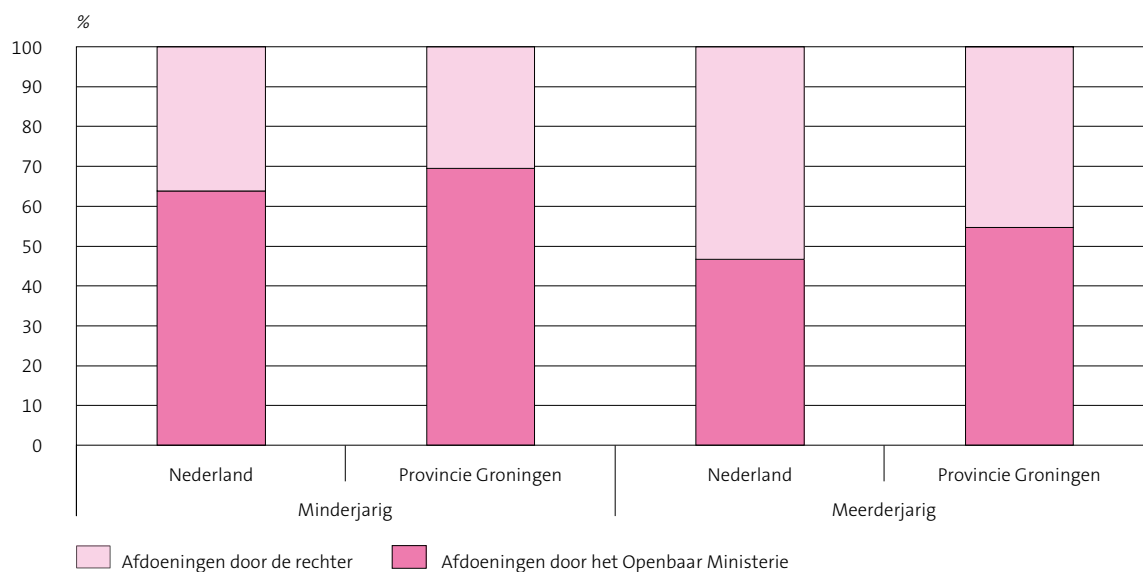
Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007

Ongeveer 1 op 40 jongeren uit de provincie Groningen komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 ging het om 2,7 duizend 12 tot 25-jarigen. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in deze provincie is dat 2,6 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aandeel verdachte jongeren sterk gestegen. Toen ging het om 1,9 procent. Wel is het zo dat ten opzichte van 2007 er sprake is van een lichte daling. Van alle Groningse jongeren die door de politie als verdachte worden aangehouden, komen ruim vier op de tien uit de stad Groningen.

60 procent van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

In 2009 waren er 3 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het OM zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

2.5.2 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in de provincie Groningen en Nederland, 2009

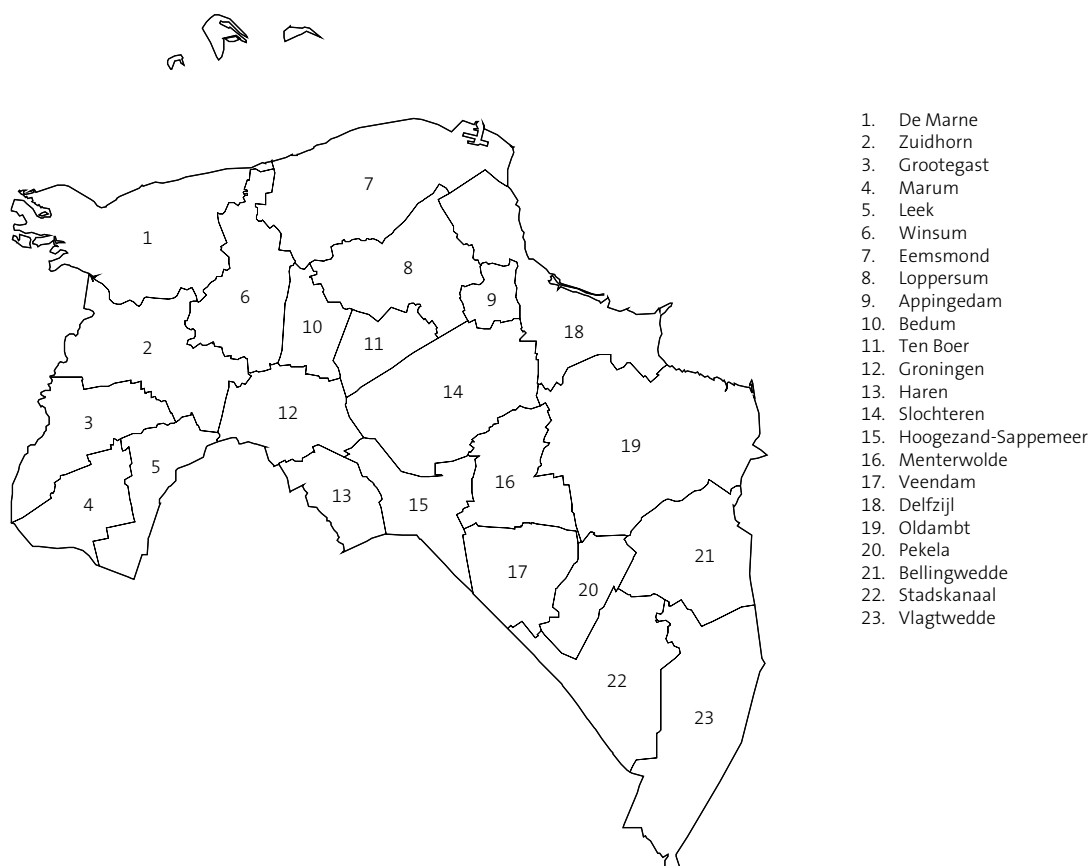
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

In de provincie Groningen handelt het OM zo'n 60 procent van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden 1,8 duizend strafzaken door het OM afgedaan en 1,2 duizend door de rechter. Zowel voor de minderjarige als de meerderjarige jongeren is het aandeel strafzaken dat in Groningen afgedaan wordt door de rechter kleiner dan gemiddeld in Nederland.

2.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Groningen en de afzonderlijke gemeenten van deze provincie. Voor deze gemeenten wordt de gemeentelijke indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. Zo is per 1 januari 2010 de gemeente Oldambt gevormd en zijn de gemeenten Reiderland, Schemda en Winschoten opgeheven.

2.6.1 Gemeenten in provincie Groningen, 2011

2.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in de provincie Groningen

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Groningen	177 082	8,9	165 718	35,5	170	21 201	12,2
Appingedam	3 144	9,3	2 897	36,6	3	485	16,0
Bedum	3 121	3,7	2 662	41,5	5	305	5,8
Bellingwedde	2 309	7,1	1 672	33,6	3	263	8,8
Ten Boer	2 357	3,9	2 048	46,1	4	166	6,3
Delfzijl	7 017	15,0	6 030	37,0	16	984	13,7
Eemsum	4 729	3,7	4 704	41,8	2	550	11,3
Gemeente Groningen	68 429	12,6	64 159	28,1	43	8 170	17,4
Grootegast	3 995	1,6	3 602	47,5	1	320	6,9
Haren	4 907	5,9	4 784	45,1	2	585	3,5
Hoogezand-Sappemeer	9 607	17,4	9 559	38,2	14	1 508	16,1
Leek	5 647	4,6	5 826	43,4	3	673	8,7
Loppersum	2 981	2,6	2 550	39,5	1	308	10,2
De Marne	2 844	2,5	2 997	38,2	5	349	8,7
Marum	3 261	3,0	2 910	43,7	3	307	8,5
Menterwolde	3 410	3,6	2 895	37,0	6	418	11,5
Oldambt	10 241	4,7	9 667	35,3	22	1 379	
Reiderland							13,1
Scheemda							10,8
Winschoten							14,2
Pekela	3 593	6,3	3 192	37,7	6	477	11,7
Slochteren	4 473	3,1	4 554	40,5	0	407	7,9
Stadskanaal	8 983	5,5	9 034	38,7	13	1 101	12,4
Veendam	7 588	10,2	6 946	37,4	11	948	12,4
Vlagtwedde	4 186	5,1	3 813	36,5	4	496	10,9
Winsum	4 252	3,2	3 754	44,5	1	508	6,2
Zuidhorn	6 008	2,9	5 463	49,5	2	494	6,7

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

2.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in de provincie Groningen

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.ov. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	aantal	verhoudingsgetal	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Groningen	96,9	5 434	1,40	2,8
Appingedam	98,3	150	1,48	3,1
Bedum	97,4	12	0,74	2,9
Bellingwedde	96,3	108	2,36	2,2
Ten Boer	93,8	32	1,23	x
Delfzijl	98,0	360	1,78	3,5
Eemshond	97,7	169	1,84	2,3
Gemeente Groningen	96,1	1 559	0,86	4,3
Grootegast	98,1	139	2,37	1,5
Haren	96,7	15	0,48	1,8
Hoogezand-Sappemeer	96,7	559	1,94	3,2
Leek	96,9	83	1,74	3,0
Loppersum	96,5	48	1,30	1,8
De Marne	96,7	87	1,49	2,3
Marum	99,1	125	4,59	1,9
Menterwolde	100,0	168	1,52	2,0
Oldambt	98,9	414	1,92	
Reiderland				2,8
Scheemda				1,6
Winschoten				3,4
Pekela	97,4	220	2,85	2,2
Slochteren	95,2	61	1,54	1,7
Stadskanaal	96,0	433	2,00	2,1
Veendam	97,1	363	1,65	2,7
Vlagtwedde	96,4	205	2,40	3,4
Winsum	98,8	76	1,09	1,9
Zuidhorn	96,5	48	1,23	1,4

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

2.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in de provincie Groningen

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Groningen	2 560	2 190	590	3 680	2,6
Appingedam	70	40	20	100	.
Bedum	30	20	10	90	.
Bellingwedde	40	30	10	50	.
Ten Boer	20	10	10	30	.
Delfzijl	140	100	20	130	.
Eemsmond	40	30	20	110	.
Gemeente Groningen	970	940	230	1 220	2,6
Grootegast	50	20	10	60	.
Haren	20	20	10	90	.
Hoogezand-Sappemeer	210	190	40	300	.
Leek	70	30	20	90	.
Loppersum	50	30	10	70	.
De Marne	30	20	10	60	.
Marum	50	20	10	70	.
Menterwolde	70	60	10	70	.
Oldambt	240	170	40	290	.
Reiderland					.
Scheemda					.
Winschoten					.
Pekela	100	80	20	100	.
Slochteren	40	30	10	80	.
Stadskanaal	230	160	30	250	.
Veendam	190	160	40	200	.
Vlagtwedde	60	20	20	110	.
Winsum	40	20	10	60	.
Zuidhorn	40	20	10	70	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

3

Friesland

3.1

Jongeren en gezin

- Lichte daling aantal jongeren
- Relatief veel 0- tot 20-jarigen in Friesland
- Aantal Friese tienermoeders iets afgenomen
- Eén op de vijf jongeren in Leeuwarden woont in eenoudergezin
- Kans op armoede voor één op tien minderjarige jongeren

3.2

Gezondheid en welzijn

- Friese gemeenten voldoen aan norm DKTP
- Aantal eerste contacten met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling gestegen

3.3

Onderwijs

- Relatief weinig achterstandsleerlingen
- Meer Friese vmbo'ers dan havisten en vwo'ers
- Daling aandeel voortijdig schoolverlaters

3.4

Arbeid

- Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf sterk afgenomen
- In Bolsward relatief veel jongeren met bijstands- of WW-uitkering
- Ruim 3 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

3.5

Veiligheid en justitie

- Friese jongere voelt zich relatief veilig
- Eén op vijf Friese verdachten komt uit Leeuwarden
- 60 procent van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

3.6

Provinciekaart en kerncijfers

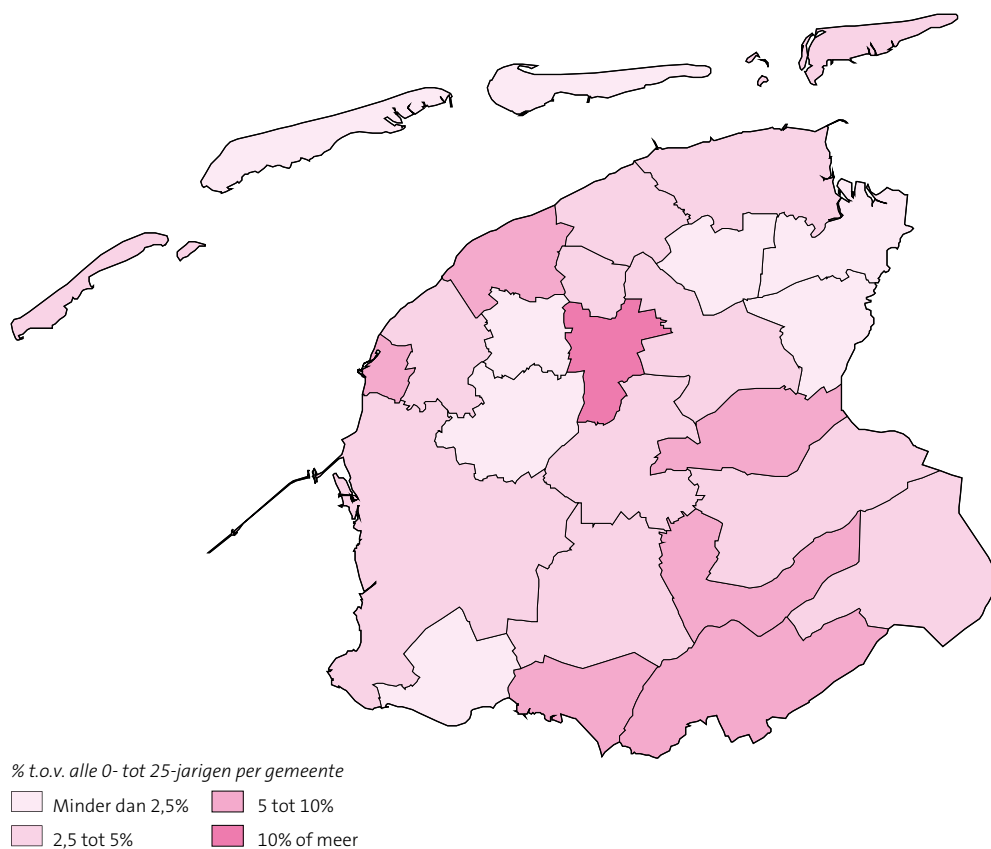
3.1 Jongeren en gezin

Friesland telde op 1 januari 2011 27 gemeenten. De kleinste daarvan is Schiermonnikoog met nog geen duizend inwoners. De grootste gemeente is met bijna 95 duizend inwoners de Friese hoofdstad Leeuwarden, gevolgd door Súdwest Fryslân. Deze gemeente is begin 2011 ontstaan uit de gemeenten Bolsward, Sneek, Nijefurd, Wûnseradiel en Wymbritseradiel. In 2011 zijn er ruim 194 duizend Friese jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. Het grootste deel daarvan woont in Leeuwarden. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

Lichte daling aantal jongeren

Het aantal jongeren in Friesland zal naar verwachting de komende jaren iets afnemen. Zo zullen in 2020 in de provincie Friesland volgens de bevolkingsprognoses van het CBS ruim 186 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit is ruim 4 procent minder dan in 2011.

3.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Friesland per gemeente, 2011

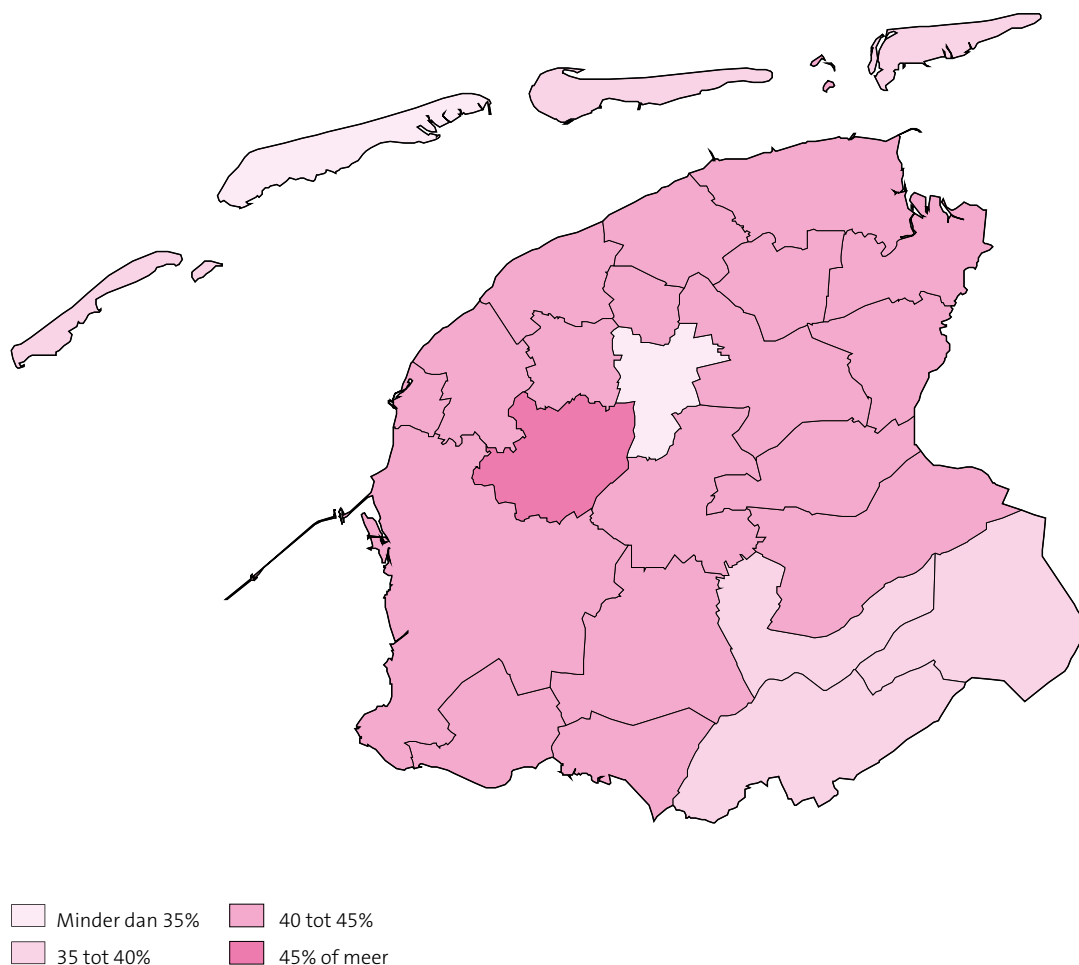
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Van de 194 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Friesland op 1 januari 2011 telde, hebben 21 duizend een allochtone herkomst. Voor 57 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 43 procent om een westers allochtone herkomst. Van de niet-westers allochtone jongeren heeft een op de vijf jongeren een Antilliaanse, Arubaanse of Surinaamse herkomst en een op de tien een Marokkaanse. Turkse jongeren vormen de kleinste groep binnen de Friese niet-westers allochtone jeugd. Het aandeel niet-westerse allochtonen komt daarmee voor de provincie Friesland uit op 6 procent en is beduidend lager dan bijvoorbeeld in de vier grote steden. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet-westers allochtoon. In de provincie Friesland kent de hoofdstad Leeuwarden met 14 procent het grootste aandeel niet-westers allochtone jongeren, gevolgd door Heerenveen en Smallingerland. De gemeenten Gaasterlân-Sleat, Ameland, Menameradiel en Littenseradiel daarentegen hebben het kleinste aandeel jeugdige niet-westerse allochtonen.

Relatief veel 0- tot 20-jarigen in Friesland

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. In Friesland is de groene druk 41 procent. Daarmee is deze provincie qua aandeel 0- tot 20-jarige jongeren iets groener dan gemiddeld in Nederland. Begin 2011 is de groene druk in Nederland namelijk bijna 39 procent. De gemeente met de hoogste groene druk is Littenseradiel. In deze gemeente is de groene druk 47 procent. Op de Friese Waddeneilanden Vlieland, Ameland, Terschelling en Schiermonnikoog en in Leeuwarden is de groene druk relatief laag.

3.1.2 Groene druk in Friesland per gemeente, 2011

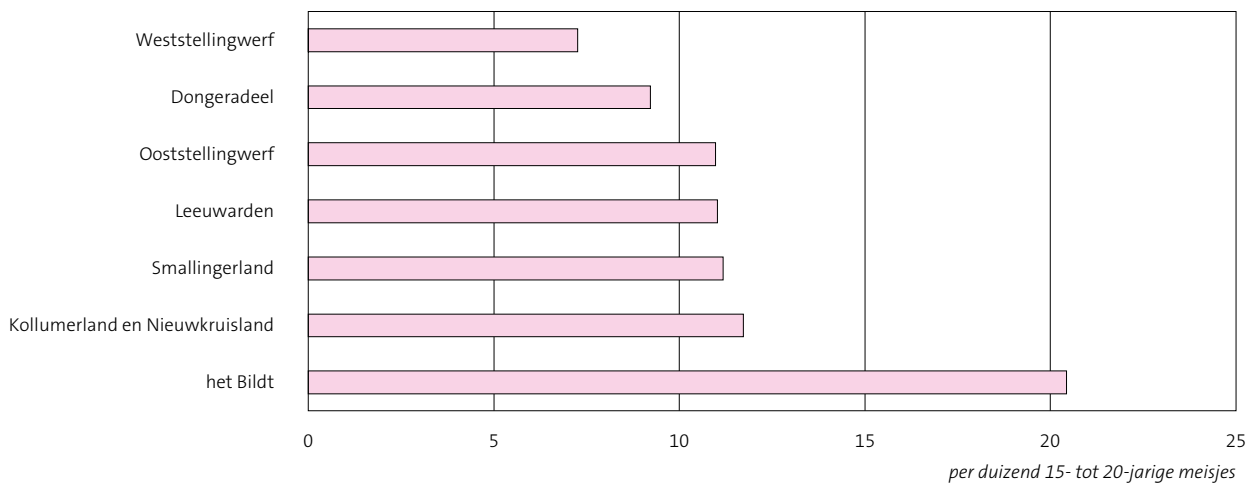

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Aantal Friese tienermoeders iets afgenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er in 2011 126 in Friesland. Dit zijn er iets minder dan in 2010, toen waren 136 moeders jonger dan twintig jaar. In de jaren 2002 tot en met 2004 lag dit aantal nog rond de 200. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar wonen er ongeveer evenveel tienermoeders in Friesland als gemiddeld in Nederland, namelijk zo'n 6 à 7 op de duizend. De grootste aantallen jonge moeders zijn te vinden in de grotere gemeenten. Zo telde Leeuwarden 44 en Smallingerland 25 tienermoeders. Ook relatief zijn dit er veel, in beide gemeenten 11 jonge moeders op de duizend 15- tot 20-jarige meisjes.

3.1.3 Gemeenten met het hoogste aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in Friesland, 2011

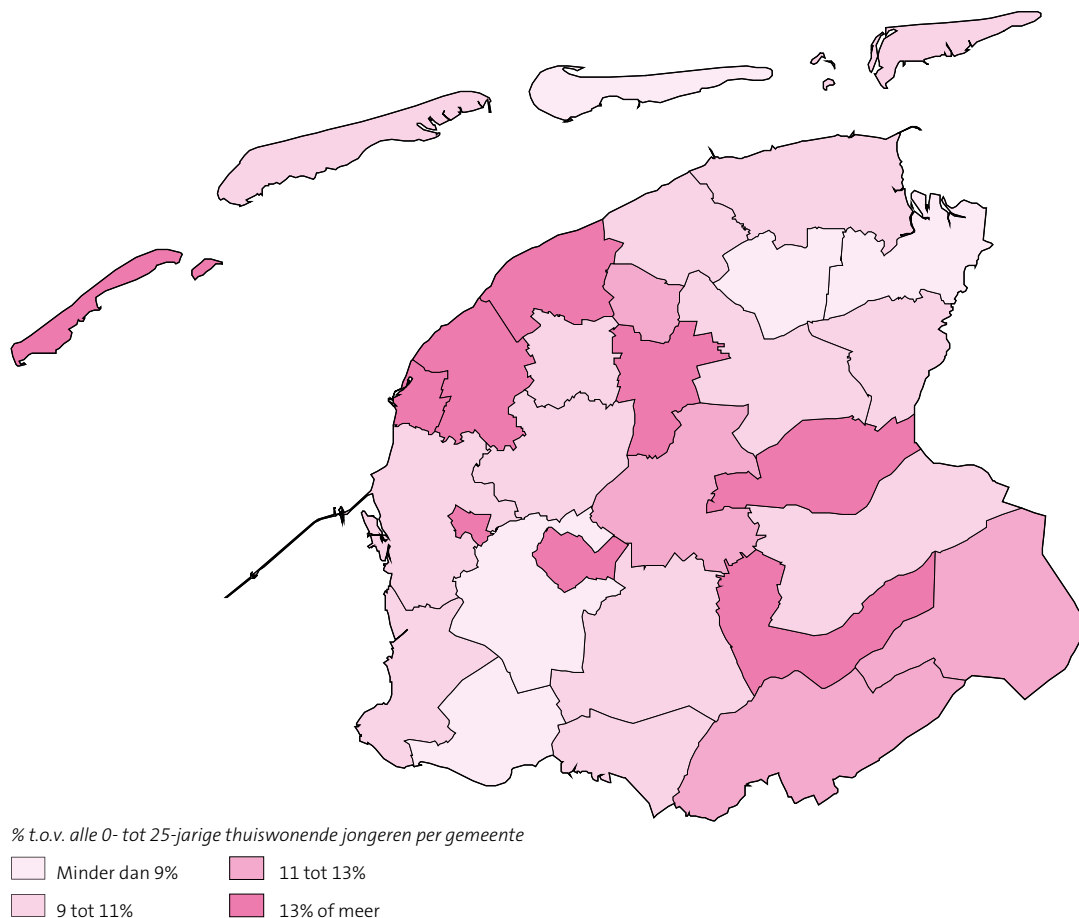
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Eén op de vijf jongeren in Leeuwarden woont in eenoudergezin

In 2010 woonden bijna 22 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op 13 procent van alle thuiswonende jongeren, een aandeel dat iets kleiner is dan gemiddeld in Nederland (15 procent). Leeuwarden heeft met 21 procent het grootste aandeel jongeren in een eenoudergezin. Ook in Harlingen en Sneek wonen relatief veel jongeren bij één ouder, respectievelijk 19 en 17 procent. Gaasterlân-Sleat is met 8 procent de gemeente met het kleinste aandeel jongeren in een eenoudergezin.

In vergelijking met 2000 is het aantal jongeren in een eenoudergezin toegenomen. Toen woonde ruim 9 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toename geldt voor de meeste Friese gemeenten, alleen op Vlieland en Schiermonnikoog was sprake van een lichte afname. Op deze eilanden gaat het echter om een klein aantal jongeren.

3.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Friesland per gemeente, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Kans op armoede voor een op tien minderjarige jongeren

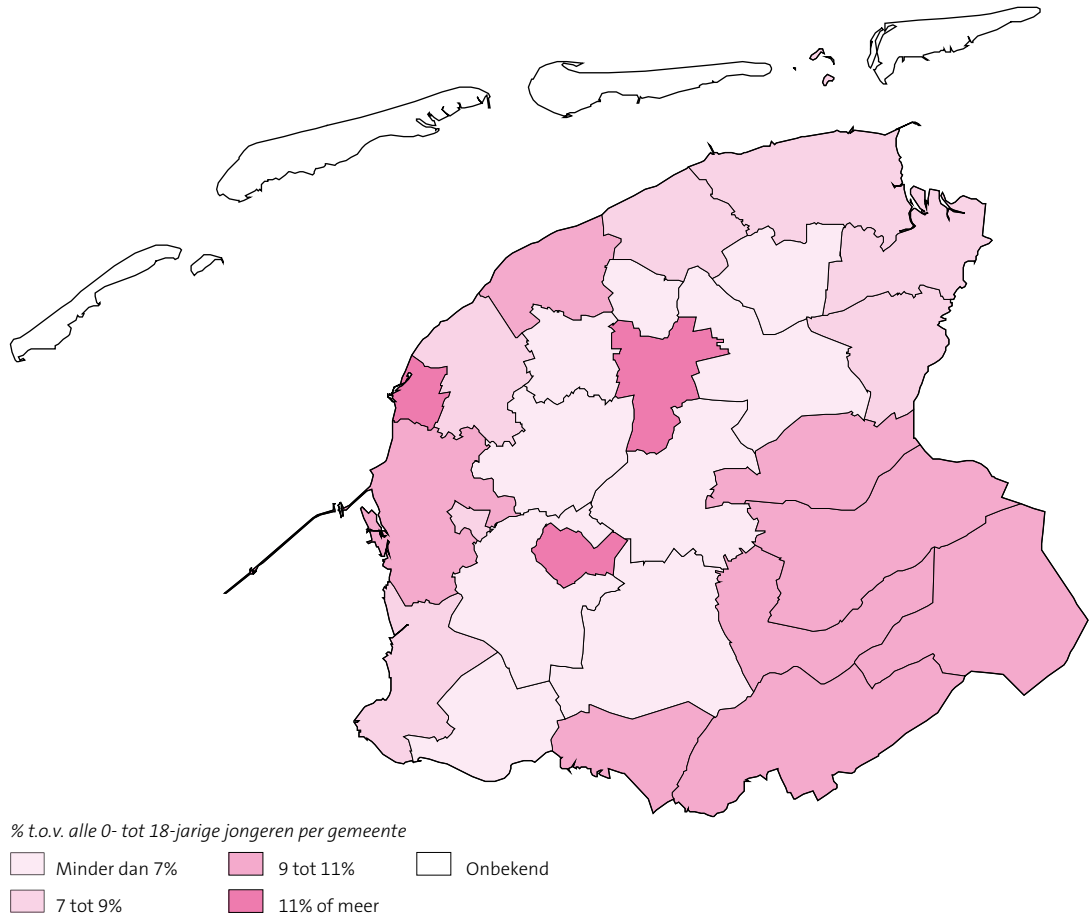
Van de Friese minderjarige jongeren behoorden er 13 duizend tot een huishouden met kans op armoede in 2008, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Dit komt neer op bijna 10 procent van de minderjarige jongeren. Dit is iets minder dan gemiddeld in Nederland, waar 11 procent van de minderjarige jongeren met armoede werd bedreigd.

Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een twee-oudergezin wonen. Zo had in Friesland van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 meer dan de helft kans op armoede, terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien nog geen 5 procent was. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

In de gemeenten waar relatief de meeste jongeren in een eenoudergezin wonen, hebben jongeren ook een grotere kans op armoede, namelijk Leeuwarden (17 procent), Harlingen en Sneek

(beide 14 procent). De gemeenten Wymbritseradiel kende met 4,9 procent het kleinste aandeel kinderen dat met armoede worden bedreigd, gevolgd door Gaasterlân-Sleat en Leeuwarderdeel. In die beide gemeenten was dit aandeel 5 procent.

3.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Friesland met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

3.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Friese gemeenten voldoen aan norm DKTP

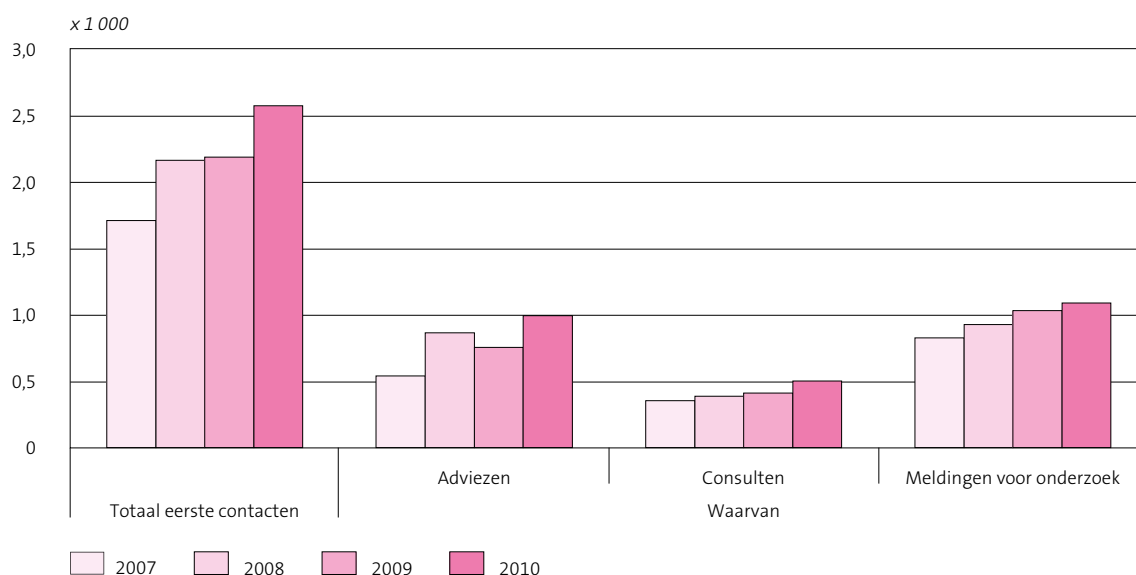
In 2011 lag het aandeel tegen DKTP ingeënte zuigelingen (geboren in 2008) op bijna 97 procent. Dit is anderhalve procentpunt hoger dan het landelijke gemiddelde van ruim 95 procent. Friesland kent enkele gemeenten met een bijzonder hoge vaccinatiegraad. Op Ameland en Schiermonnikoog en ook in de gemeente Kollumerland en Nieuwkruisland waren in 2011 alle zuigelingen ingeënt tegen DKTP. Vlieland was met 63 procent de enige Friese gemeente die de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent niet haalde in 2011. Het gaat daarbij echter om een zeer klein aantal, waardoor het aandeel dat voldoet aan de norm sterk kan fluctueren. Zo waren in 2010 alle zuigelingen op Vlieland ingeënt.

Ten opzichte van 2010 zijn er een aantal gemeenten waarvan het vaccinatiepercentage is gestegen, waaronder Harlingen, Dantumadiel, Ameland en Littenseradiel. Ook op Schiermonnikoog steeg het aandeel ingeënte zuigelingen. Voor Schiermonnikoog geldt echter hetzelfde als voor Vlieland. Omdat het om een zeer klein aantal zuigelingen gaat, kunnen de percentages sterk fluctueren.

Aantal eerste contacten met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling gestegen

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

3.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Friesland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

In de provincie Friesland is in 2010 2,6 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een AMK vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. In de laatste jaren is dit aantal contacten toegenomen. Zo werd in 2007 nog 1,7 duizend keer contact opgenomen. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK 991 keer een advies gegeven in 2010. Daarnaast ging het 498 keer om een consult en 1 085 keer om een melding voor onderzoek. Vergelijken met het landelijke beeld worden in Friesland weinig adviezen gegeven en veel meldingen voor onderzoek gedaan.

3.3 Onderwijs

Van alle 0- tot 25-jarige Friezen volgde zo'n 72 procent in het schooljaar 2010/'11 nog een opleiding. Ruim een kwart van de schoolgaande jongeren zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Friesland voortijdig het onderwijs verlaten.

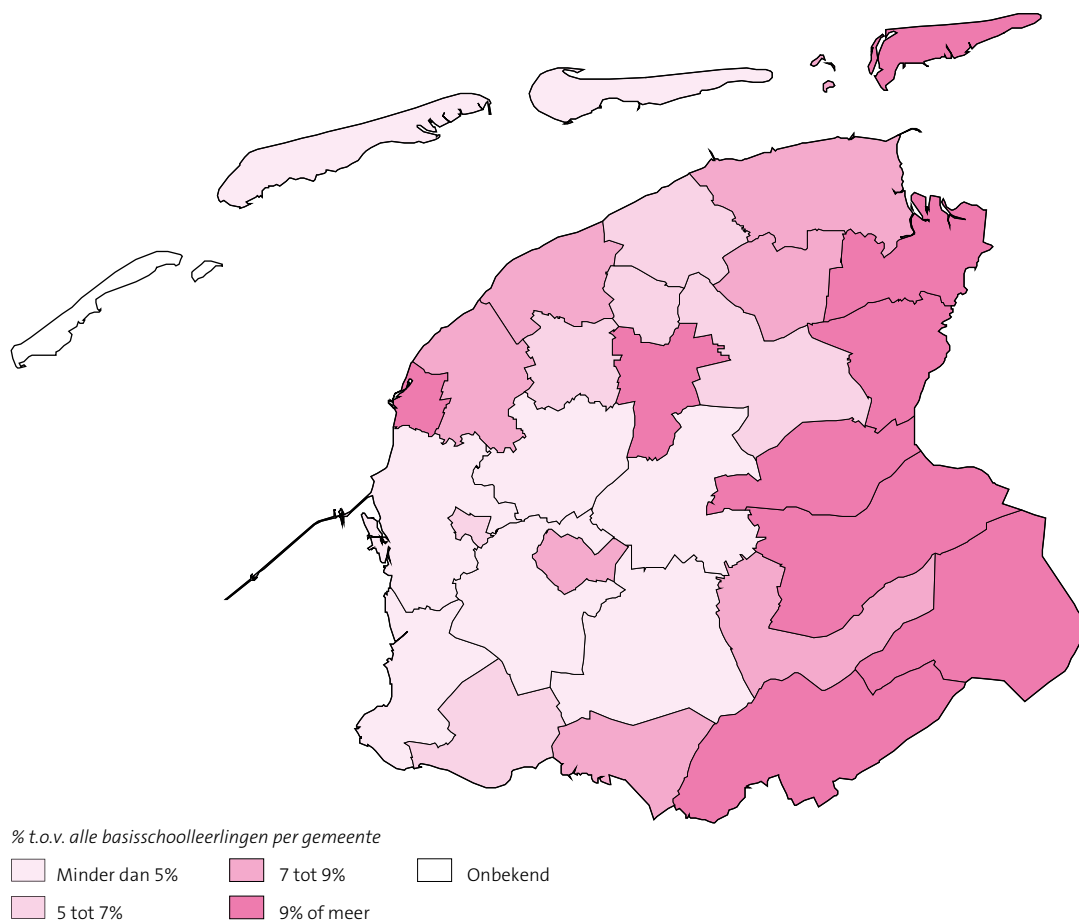
Relatief weinig achterstandsleerlingen

Van de ruim 62 duizend kinderen in Friesland die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er 5 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 8 procent. Vergelijken met het landelijke aandeel achterstandsleerlingen van 13 procent, is dit aandeel in Friesland laag. Van het aantal achterstandsleerlingen waren er 3,7 duizend zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 1,3 duizend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

Achtkarspelen heeft van de Friese gemeenten met 14 procent het grootste aandeel achterstandsleerlingen. Dit is ook de enige Friese gemeente met een hoger aandeel dan gemiddeld in Nederland. Vooral op de basisscholen in het oosten van Friesland zitten naar verhouding veel achterstandsleerlingen, terwijl dat er in het westen van de provincie juist relatief weinig zijn.

¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

3.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Friesland per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

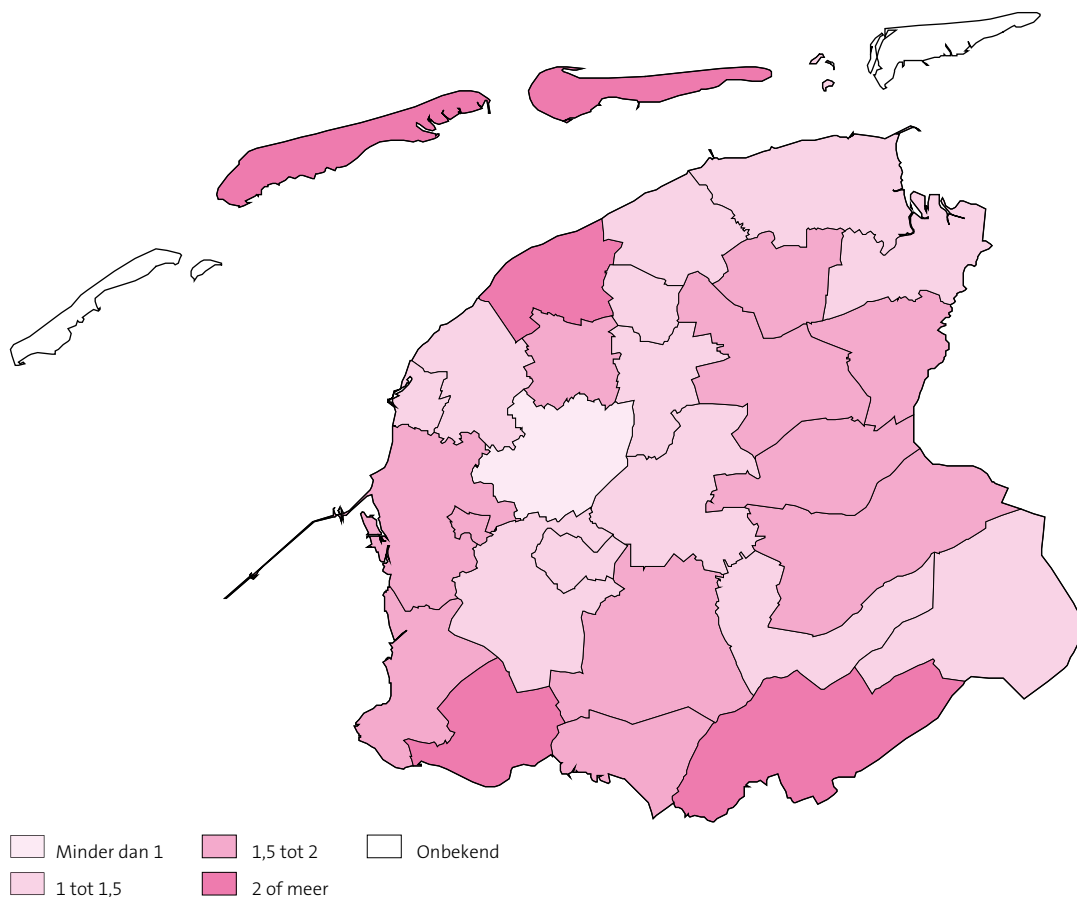
Meer Friese vmbo'ers dan havisten en vwo'ers

In het schooljaar 2010/'11 volgden ruim 7 duizend 15-jarigen in Friesland een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,52, wat wil zeggen dat anderhalf keer zoveel jongeren een vmbo-opleiding als een havo- of vwo-opleiding volgden. De waarde 1 geeft aan dat er evenveel vmbo-leerlingen als havo/vwo-leerlingen zijn. In de afgelopen jaren is deze verhouding in Friesland licht veranderd in het voordeel van de havo- en vwo-opleidingen: in 2003 was die nog 1,88. Het opleidingsniveau van de jongeren in Friesland is daarmee in de afgelopen jaren dus gestegen. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er echter in Friesland meer 15-jarigen naar het vmbo en minder naar het havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor heel Nederland is namelijk 1,15.

Vooraf op de Friese Waddeneilanden zijn meer vmbo'ers dan havisten en vwo'ers. Zo was de verhouding voor Ameland en Terschelling respectievelijk 14,33 en 3,42. Dit heeft te maken met

het kleine aantal 15-jarigen op de eilanden, maar ook met het ontbreken van hoger voortgezet onderwijs. Littenseradiel kende als enige Friese gemeente net iets meer havisten en vwo'ers.

3.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Friesland per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

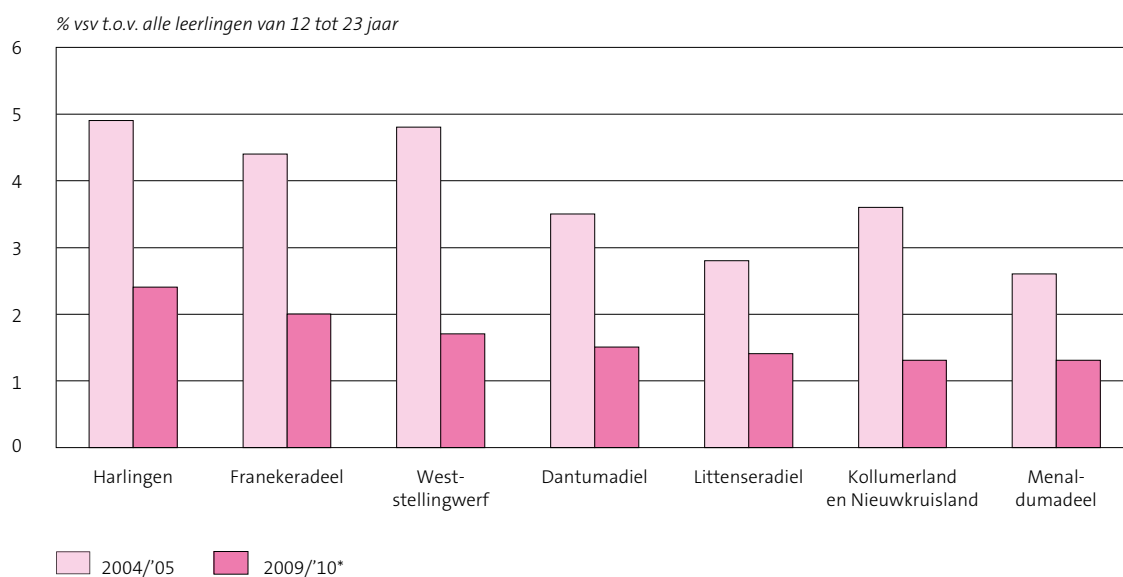
Daling aandeel voortijdig schoolverlaters

Gedurende het schooljaar 2009/'10 verliet 2,3 procent van de 12- tot 23-jarige leerlingen in Friesland voortijdig het onderwijs. Hiermee is het aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in deze provincie iets lager dan gemiddeld in Nederland. Landelijk verliet namelijk 3,3 procent van de leerlingen zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was het aandeel Friese voortijdig schoolverlaters in 2004/'05 nog 3,7 procent.

De gemeenten Leeuwarden, Bolsward en Smallingerland hadden in 2009/'10 het grootste aandeel voortijdig schoolverlaters. Van de 12- tot 23-jarige leerlingen die in deze gemeenten woonden, was 3 procent of meer vsv'er. In de gemeenten Wymbritseradiel en Wûnseradiel daarentegen was dit net 1 procent. De daling van het aandeel vsv'ers in Friesland is zichtbaar in alle

gemeenten, maar vooral in Weststellingwerf en Harlingen. In deze gemeenten is het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05 met 2 of meer procentpunten gedaald, en daarmee gehalveerd. Ook in Weststellingwerf, Dantumadiel, Littenseradiel, Kollumerland en Nieuw-kruisland en Menaldumadeel is het aandeel vsv'ers gehalveerd. De afname van het aandeel voortijdig schoolverlaters ging niet in elke gemeente even geleidelijk. Zo was in vergelijking met het schooljaar 2007/'08 in een tiental gemeenten een lichte toename te zien, waaronder Lemsterland, Gaasterlân-Sleat, Leeuwarden en Ooststellingwerf.

3.3.3 Gemeenten in Friesland waarin het aandeel voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) sinds 2004/'05 nagenoeg is gehalveerd

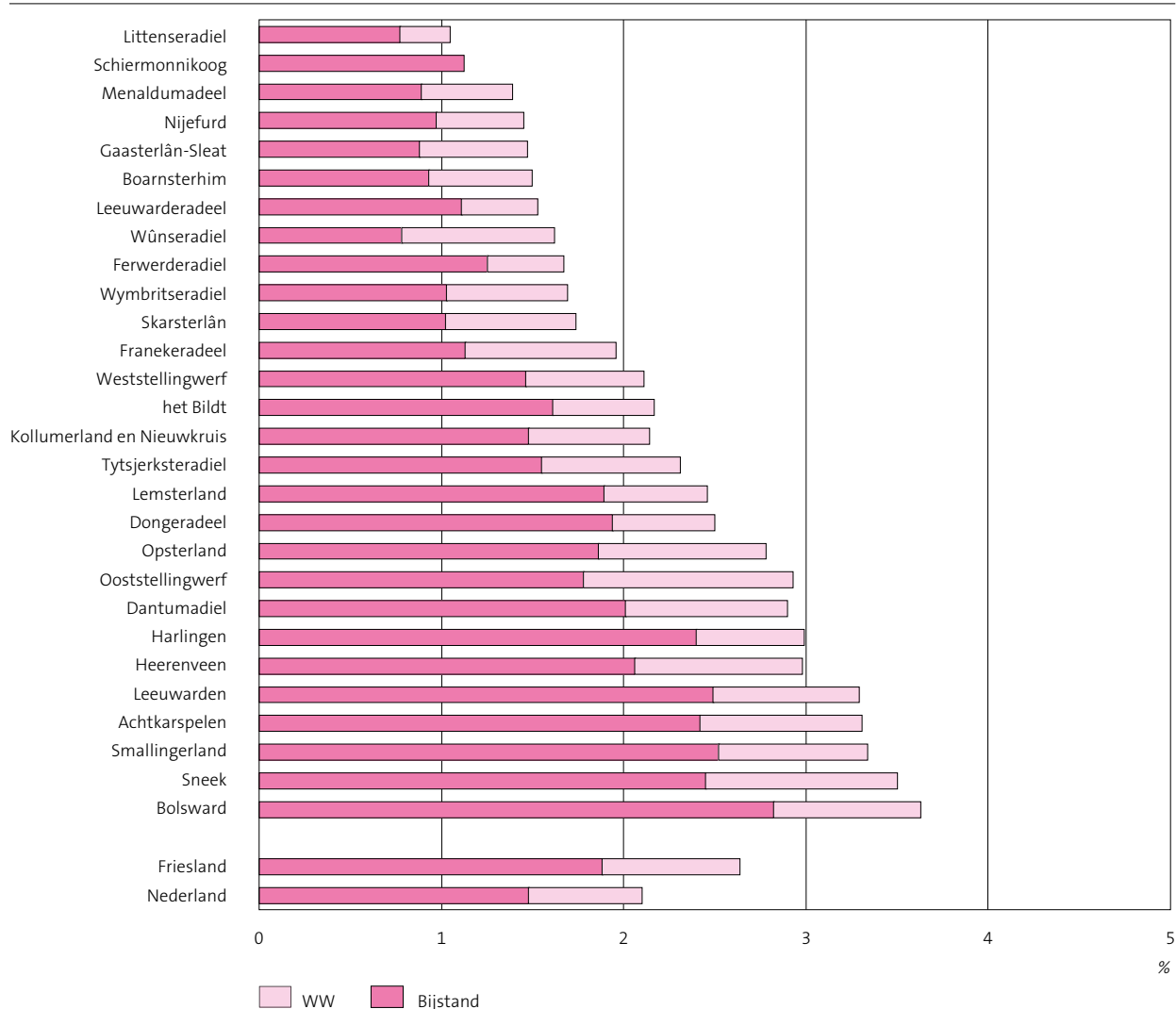

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

3.4 Arbeid

De werkloosheid is in de provincie Friesland over het algemeen iets hoger dan gemiddeld in Nederland. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren die zich inschrijven als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

3.4.1 Aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een bijstands- of WW-uitkering in Friesland¹⁾ en Nederland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

¹⁾ Aantallen voor de gemeenten Ameland, Terschelling en Vlieland zijn nihil en ontbreken daarom in de grafiek.

Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf sterk afgenomen

Begin 2011 stonden bijna 2,5 duizend Friese jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er bijna 600 minder dan begin 2010. In een vijftal gemeenten was ook begin 2011 nog sprake van een stijging, namelijk Franekeradeel, Dongeradeel, Dantumadiel, Achtkarspelen en Kollumerland en Nieuwkruisland. In de overige gemeenten nam het aantal jongeren dat een beroep doet op het UWV WERKbedrijf af, of bleef ongeveer gelijk.

De Friese niet-werkende werkzoekende jongeren stonden in 2011 gemiddeld 157 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit komt overeen met het landelijke beeld. Wel kan het

tussen de gemeenten sterk verschillen. Zo stonden niet-werkende werkzoekende jongeren in Ferwerderadiel gemiddeld 383 dagen ingeschreven terwijl dat in Skarsterlân en Leeuwarden nog geen 100 dagen waren. In de gemeente Ferwerderadiel gaat het echter om een klein aantal inschrijvingen.

In Bolsward relatief veel jongeren met bijstands- of WW-uitkering

In 2010²⁾ ontvingen 2,5 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Gerelateerd aan de totale Friese populatie 15- tot 27-jarigen is dat 2,6 procent. Dit aandeel is iets groter dan gemiddeld in Nederland (2,1 procent) en ongeveer vergelijkbaar met dat in de provincies Groningen en Limburg.

Het merendeel van deze jongeren (72 procent) ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een werkloosheidsuitkering (WW). In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering in Leeuwarden. Relatief gezien was het aandeel jongeren dat een bijstandsuitkering ontving echter het grootst in Bolsward (2,8 procent). Voor het aandeel jongeren met een werkloosheidsuitkering was dat Ooststellingwerf (1,2 procent).

Ruim 3 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering waren er in 2010 3,3 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een dergelijke uitkering is in Friesland iets groter dan gemiddeld in Nederland: respectievelijk 5 procent en 3,9 procent. Vooral in de gemeenten Sneek en Ooststellingwerf was dit aandeel jongeren dat van de Wajong-regeling gebruik maakte hoog, 7 procent. In de hoofdstad Leeuwarden was dat aandeel met 4 procent iets lager dan gemiddeld in de provincie.

3.5 Veiligheid en justitie

In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn alleen beschikbaar voor de provincie en de gemeente Leeuwarden.

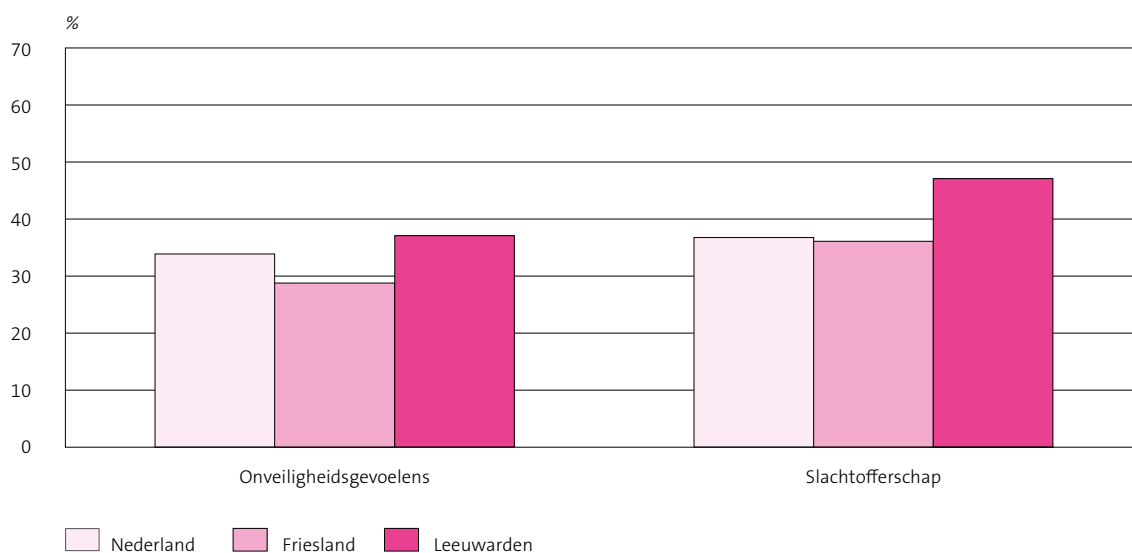
²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

Friese jongere voelt zich relatief veilig

In 2009/2010 voelde zo'n 29 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Friesland zich wel eens onveilig. Dit is iets minder dan gemiddeld in Nederland (34 procent). Ook in vergelijking met de andere provincies zijn er relatief weinig Friese jongeren die zich wel eens onveilig voelen. Dat geldt niet voor de gemeente Leeuwarden. Het aandeel jongeren uit de Friese hoofdstad dat zich wel eens onveilig voelt was in 2009/2010 iets meer dan 37 procent. Over het algemeen voelen stedelingen zich vaker wel eens onveilig dan jongeren uit minder stedelijke gebieden.

Het aandeel Friese jongeren dat slachtoffer is geweest van een of meerdere delicten komt ongeveer overeen met het landelijke beeld. Ruim een derde van de jongeren (15 tot 25 jaar) gaf aan in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête slachtoffer te zijn geweest van een delict. In Leeuwarden ligt dat aandeel veel hoger, op 47 procent. Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

3.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in Friesland, Leeuwarden en Nederland, 2009/2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

Een op vijf Friese verdachten komt uit Leeuwarden

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 werden in Friesland ruim 2,5 duizend 12- tot 25-jarigen door de politie aangehouden. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in de provincie Friesland is dat 2,5 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aantal verdachte jongeren sterk gestegen. Toen ging het om een aandeel van 1,4 procent. Wel is het zo dat ten opzichte van 2007 er sprake is van een lichte daling. Van alle Friese jongeren die door de politie als verdachte worden aangehouden, komt ruim een op de vijf uit Leeuwarden.

60 procent van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

In 2009 waren er bijna 3 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het Openbaar Ministerie zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In Friesland handelt het OM bijna 60 procent van de strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar zelf af. In 2009 werden 1,7 duizend door het OM afgedaan en 1,3 duizend door de rechter. Voor de minderjarige jongeren is het aandeel strafzaken dat in Friesland afgedaan wordt door de rechter kleiner dan gemiddeld in Nederland. Voor de meerderjarige jongeren komt de situatie in Friesland ongeveer overeen met het landelijke beeld.

3.5.2 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Friesland en Nederland, 2009

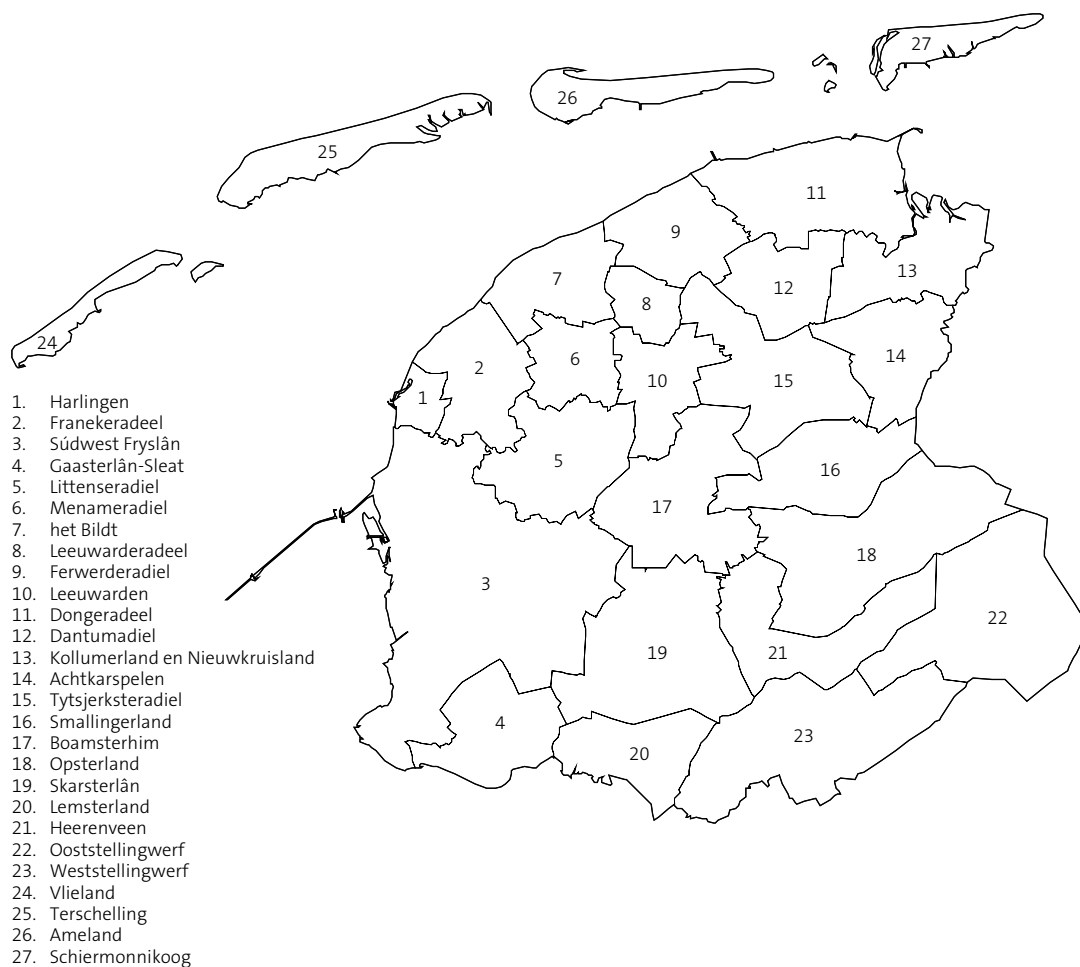
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

3.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Friesland en de afzonderlijke gemeenten. Voor deze gemeenten wordt de indeling

gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. Zo is bijvoorbeeld per 1 januari 2011 de gemeente Súdwest Fryslân gevormd en zijn de gemeenten Bolsward, Sneek, Nijefurd, Wûnseradiel en Wymbritseradiel opgeheven.

3.6.1 Gemeenten in Friesland, 2011

3.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Friesland

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Friesland	194 191	6,0	185 916	41,2	126	21 731	9,7
Achtkarspelen	8 810	2,0	8 662	43,1	4	826	7,4
Ameland	972	1,9	995	39,3	1	70	x
het Bildt	3 343	7,7	3 093	43,6	7	408	10,3
Boarnsterhim	5 704	2,9	5 416	43,2	1	601	6,1
Dantumadiel	5 987	2,0	5 300	43,4	6	508	5,9
Dongeradeel	7 417	3,1	7 034	43,7	7	733	7,7
Ferwerderadiel	2 730	2,6	2 753	43,5	1	248	8,8
Franekeradeel	6 041	4,4	5 957	40,9	2	767	8,5
Gaasterlân-Sleat	2 962	1,9	2 694	43,9	0	222	5,1
Harlingen	4 413	6,0	3 775	40,4	2	736	13,9
Heerenveen	12 442	9,0	12 245	40,0	2	1 457	9,8
Kollumerland en Nieuwkruisland	3 951	2,1	3 919	43,1	5	326	8,6
Leeuwarden	30 347	13,9	29 563	34,7	36	4 348	16,7
Leeuwarderadeel	3 125	4,4	2 638	43,2	1	339	5,1
Lemsterland	4 028	6,1	4 006	42,9	2	371	9,8
Littenseradiel	3 515	1,2	2 924	46,9	0	307	5,3
Menameradiel	4 182	1,7	3 630	43,3	0	379	6,9
Ooststellingwerf	7 241	3,7	6 913	39,5	8	804	9,9
Opsterland	9 056	3,4	8 765	44,0	2	880	9,6
Schiermonnikoog	236	4,7	273	37,5	0	21	x
Skarsterlân	8 339	3,1	7 769	44,2	2	719	6,3
Smallingerland	16 556	8,5	16 130	42,4	19	1 997	10,5
Súdwest Fryslân	24 594	4,4	23 211	43,3	9		
Bolsward						335	8,3
Nijefurd						257	8,9
Sneek						1 522	13,7
Wûnseradiel						322	10,2
Wymbritseradiel						407	4,9
Terschelling	1 322	2,2	1 510	33,3	0	97	x
Tytsjerksteradiel	9 420	4,5	9 745	43,1	3	889	6,8
Vlieland	310	3,2	287	37,7	1	39	x
Weststellingwerf	7 148	5,2	6 709	39,4	5	796	11,0

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

3.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Friesland

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	aantal	verhoudingsgetal	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Friesland	96,7	5 000	1,52	2,3
Achtkarspelen	97,0	398	1,80	2,7
Ameland	100,0	14	14,33	x
het Bildt	94,4	95	2,22	2,2
Boarnsterhim	97,1	72	1,37	1,8
Dantumadiel	96,2	149	1,79	1,5
Dongeradeel	98,4	200	1,43	1,6
Ferwerderadiel	95,5	47	1,40	1,6
Franekeradeel	97,0	170	1,41	2,0
Gaasterlân-Sleat	93,9	56	2,17	2,2
Harlingen	98,8	131	1,31	2,4
Heerenveen	96,3	301	1,43	2,3
Kollumerland en Nieuwkruisland	100,0	108	1,40	1,3
Leeuwarden	96,6	690	1,19	4,3
Leeuwarderadeel	99,0	62	1,32	1,6
Lemsterland	93,8	122	1,76	2,6
Littenseradiel	98,1	44	0,96	1,4
Menameradiel	96,3	92	1,61	1,3
Ooststellingwerf	95,1	217	1,36	2,8
Opsterland	95,1	294	1,83	1,8
Schiermonnikoog	100,0	11	.	x
Skarsterlân	98,5	138	1,56	1,4
Smallingerland	96,5	639	1,57	3,0
Súdwest Fryslân	97,4			
Bolsward		64	1,51	3,4
Nijefurd		49	1,65	1,4
Sneek		272	1,46	2,3
Wûnseradiel		35	1,83	1,2
Wymbritseradiel		59	1,19	1,2
Terschelling	93,5	14	3,42	x
Tytsjerksteradiel	95,8	191	1,52	2,0
Vlieland	62,5	.	.	x
Weststellingwerf	96,3	266	2,18	1,7

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

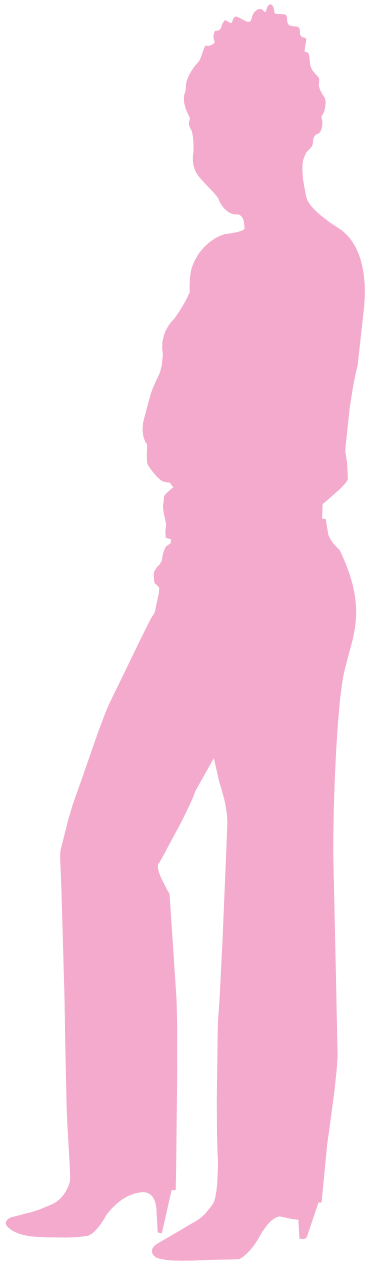
3.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Friesland

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Friesland	2 440	1 720	700	3 330	2,5
Achtkarspelen	220	100	40	190	.
Ameland	10	–	–	–	.
het Bildt	30	20	10	30	.
Boarnsterhim	30	20	10	60	.
Dantumadiel	160	60	30	130	.
Dongeradeel	170	70	20	130	.
Ferwerderadiel	20	20	10	50	.
Franekeradeel	80	30	20	90	.
Gaasterlân-Sleat	30	10	10	40	.
Harlingen	60	50	10	60	.
Heerenveen	140	120	50	220	.
Kollumerland en Nieuwkruisland	90	30	10	70	.
Leeuwarden	530	470	150	600	3,1
Leeuwarderadeel	30	20	10	50	.
Lemsterland	40	30	10	40	.
Littenseradiel	20	10	0	40	.
Menameradiel	30	20	10	30	.
Ooststellingwerf	110	60	40	180	.
Opsterland	130	70	40	140	.
Schiermonnikoog	10	–	–	–	.
Skarsterlân	50	40	30	120	.
Smallingerland	280	190	60	380	.
Súdwest Fryslân	370				
Bolsward		40	10	50	.
Nijefurd		10	10	30	.
Sneek		110	50	250	.
Wûnseradiel		10	10	50	.
Wymbritseradiel		20	10	40	.
Terschelling	–	–	–	10	.
Tytsjerksteradiel	100	60	30	130	.
Vlieland	–	–	–	–	.
Weststellingwerf	100	50	20	120	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

Drenthe

4

Drenthe

4.1

Jongeren en gezin

- Lichte daling aantal jongeren
- Aandeel 0- tot 20-jarigen in Drenthe komt overeen met landelijk beeld
- Aantal Drentse tienermoeders laatste jaren sterk afgenomen
- Een op de acht jongeren woont in eenoudergezin
- Een op de tien jongeren kans op armoede

4.2

Gezondheid en welzijn

- Drenthe voldoende ingeënt tegen DKTP
- Ruim 2 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

4.3

Onderwijs

- Een op tien basisschoolleerlingen behoort tot achterstandscategorie
- In Drenthe meer vmbo'ers dan havisten en vwo'ers
- Minder voortijdig schoolverlaters in Drenthe

4.4

Arbeid

- Drentse jongere gemiddeld langste inschrijfduur UWV WERKbedrijf
- In Drenthe relatief veel jongeren met bijstands- of WW-uitkering
- Ook relatief veel jongeren met Wajong-uitkering

4.5

Veiligheid en justitie

- Drentse jongeren voelen zich veilig
- Lichte daling aantal jeugdige verdachten sinds 2007
- 60 procent van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

4.6

Provinciekaart en kerncijfers

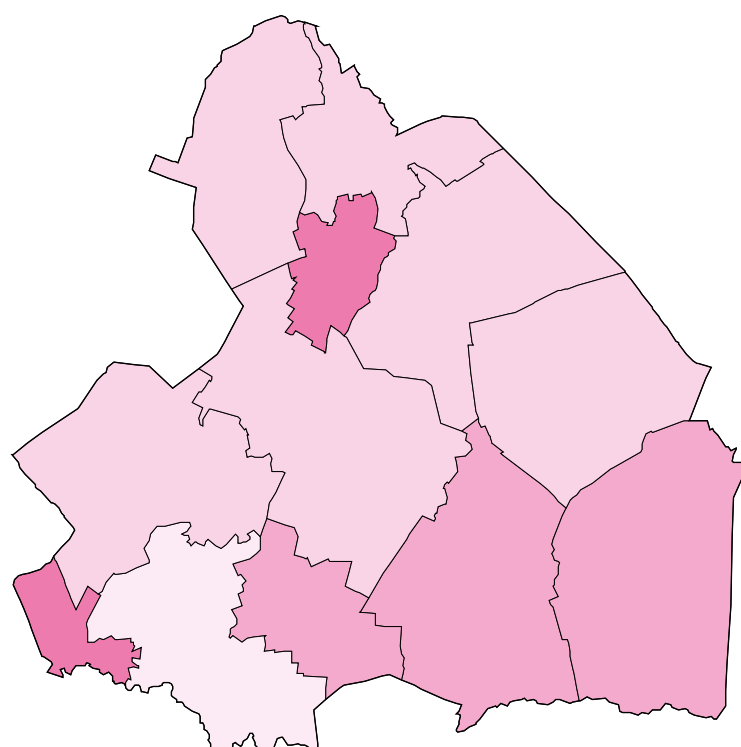
4.1 Jongeren en gezin

De provincie Drenthe telde op 1 januari 2011 12 gemeenten. De kleinste daarvan is gemeente Westerveld met ruim 19 duizend inwoners. De grootste gemeente is Emmen met 109 duizend inwoners, gevolgd door de Drentse hoofdstad Assen met ruim 67 duizend inwoners. In 2011 zijn er 139 duizend Drentse jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. Ook voor de jongeren geldt dat een groot deel in de gemeente Emmen woont. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezins-situatie waarin jongeren opgroeien.

Lichte daling aantal jongeren

Het aantal jongeren in Drenthe zal naar verwachting de komende jaren licht afnemen. Zo zullen in 2020 in de provincie Drenthe volgens de bevolkingsprognoses van het CBS bijna 136 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit is 2 procent minder dan in 2011.

4.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Drenthe per gemeente, 2011

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarigen per gemeente

Minder dan 2,5% 5 tot 7,5%
2,5 tot 5% 7,5% of meer

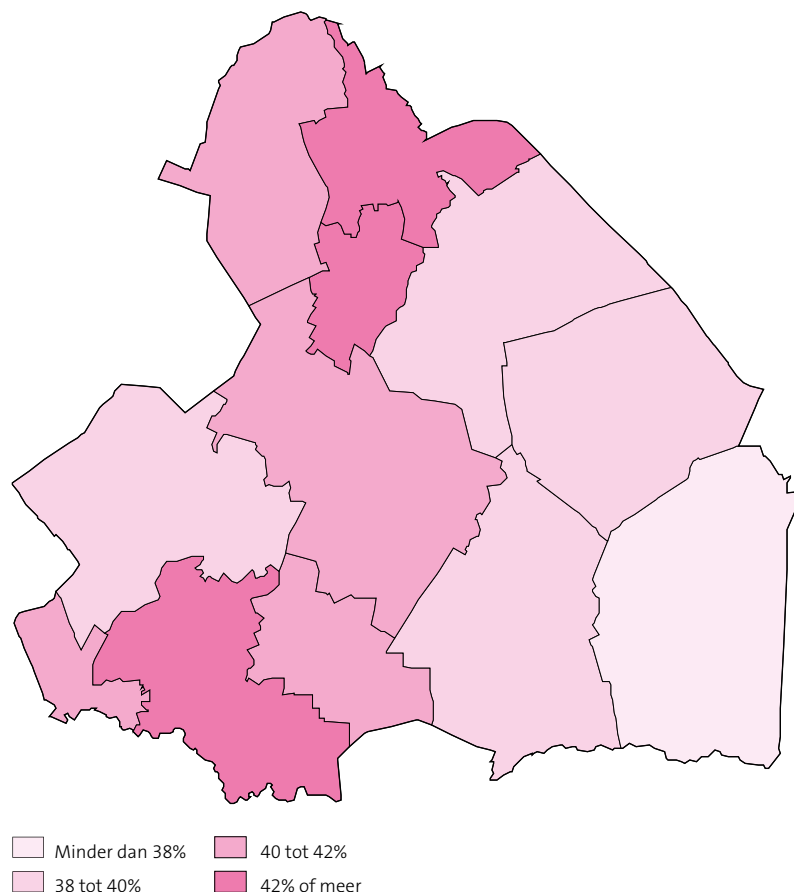
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Van de 139 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Drenthe op 1 januari 2011 telde, hebben 14 duizend een allochtone herkomst. Voor 56 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 44 procent om een westers allochtone herkomst. Het aandeel Marokkaanse, Turkse en Surinaamse jongeren binnen de Drentse niet-westers allochtone jeugd is ongeveer even groot, elk zo'n 10 procent. Het aandeel niet-westerse allochtonen is in de provincie Drenthe met 6 procent beduidend lager dan bijvoorbeeld in de vier grote steden. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet westers allochtoon. De gemeente Assen heeft met 10 procent het grootste aandeel niet-westers allochtone jongeren, gevolgd door Meppel met 8 procent en Emmen met 7 procent. In De Wolden is nog geen 2 procent van de jongeren niet-westers allochtoon.

Aandeel 0- tot 20-jarigen in Drenthe komt overeen met landelijk beeld

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot

4.1.2 Groene druk in Drenthe per gemeente, 2011

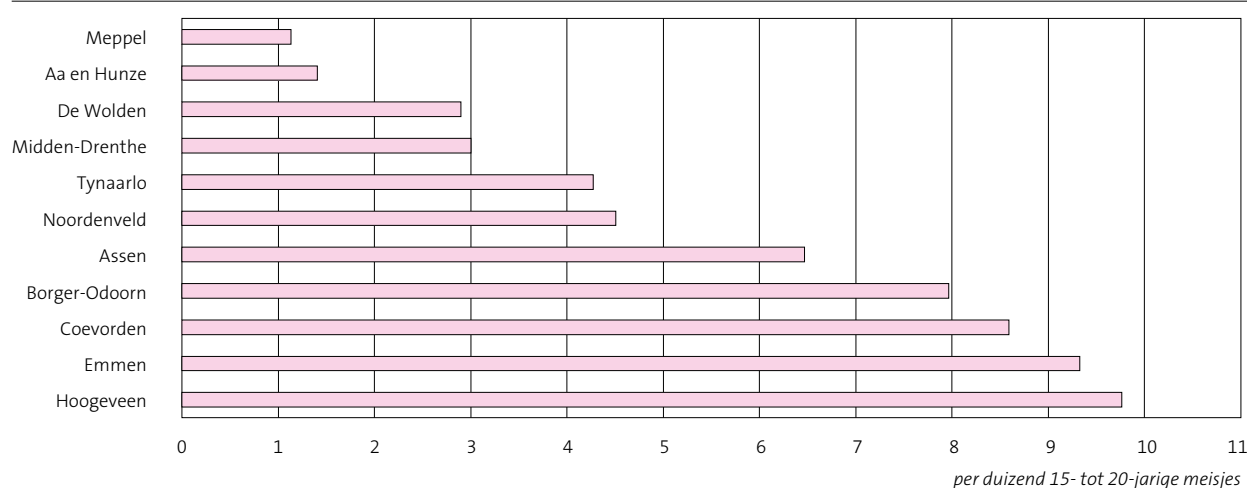
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

65-jarigen. In de provincie Drenthe is de groene druk 40 procent. Met dit aandeel 0- tot 20-jarige jongeren is de provincie Drenthe ongeveer even groen als gemiddeld in Nederland. De gemeenten Tynaarlo, De Wolden en Assen zijn de meest groene gemeenten. In deze gemeenten is de groene druk zo'n 42 tot 43 procent. Daarentegen is de groene druk met 38 procent in de gemeenten Emmen en Westerveld iets lager dan gemiddeld in de provincie.

Aantal Drentse tienermoeders laatste jaren sterk afgenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er 86 in Drenthe in 2011. Dit zijn er evenveel als in 2010. In vergelijking met het begin van deze eeuw is het aantal tienermoeders sterk afgenomen en dan vooral ten opzichte van de jaren 2002 tot en met 2004. Zo waren er in 2004 in Drenthe nog 141 moeders jonger dan 20 jaar. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar wonen er in Drenthe een vergelijkbaar aantal tienermoeders als gemiddeld in Nederland, 6 à 7 op de duizend. Een derde van de tienermoeders woont in de gemeente Emmen. Vooral in Meppel en Aa en Hunze wonen relatief weinig tienermoeders, nog geen 2 op de duizend.

4.1.3 Aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in Drenthe¹⁾, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

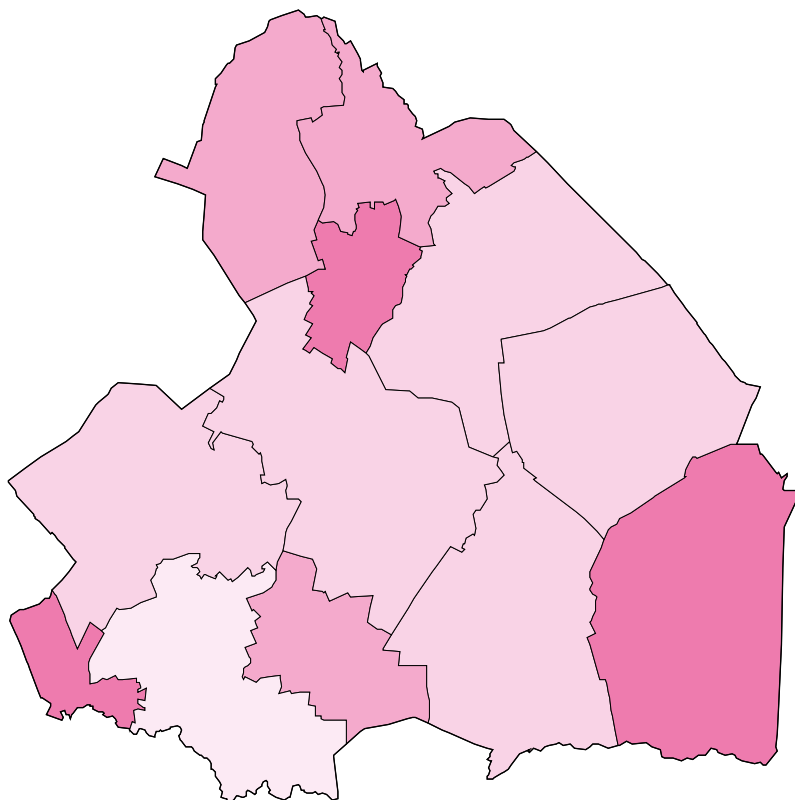
¹⁾ De gemeente Westerveld ontbreekt in deze grafiek omdat het aantal tienermoeders in deze gemeente nihil was in 2011.

Een op de acht jongeren woont in eenoudergezin

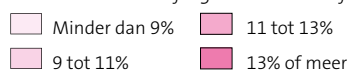
In 2010 woonden ruim 16 duizend Drentse jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op 13 procent van alle thuiswonende jongeren. Landelijk is dit 15 procent en in Drenthe is het aantal jongeren dat opgroeit in een eenoudergezin dus iets lager dan gemiddeld. Assen heeft met 17 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin, gevolgd door Emmen en Meppel. In deze gemeenten woonde in 2010 een op de zeven jongeren bij één ouder. Het aandeel is het laagst in de gemeenten De Wolden en Westerveld: in beide gemeenten nog geen 10 procent.

In de afgelopen jaren is het aantal jongeren dat in een eenoudergezin opgroeit sterk toegenomen. Zo woonde in 2000 9 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toename geldt voor alle Drentse gemeenten. In de gemeente Aa en Hunze nam het zelfs met meer dan 5 procentpunten toe.

4.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Drenthe per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige thuiswonende jongeren per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Een op de tien jongeren kans op armoede

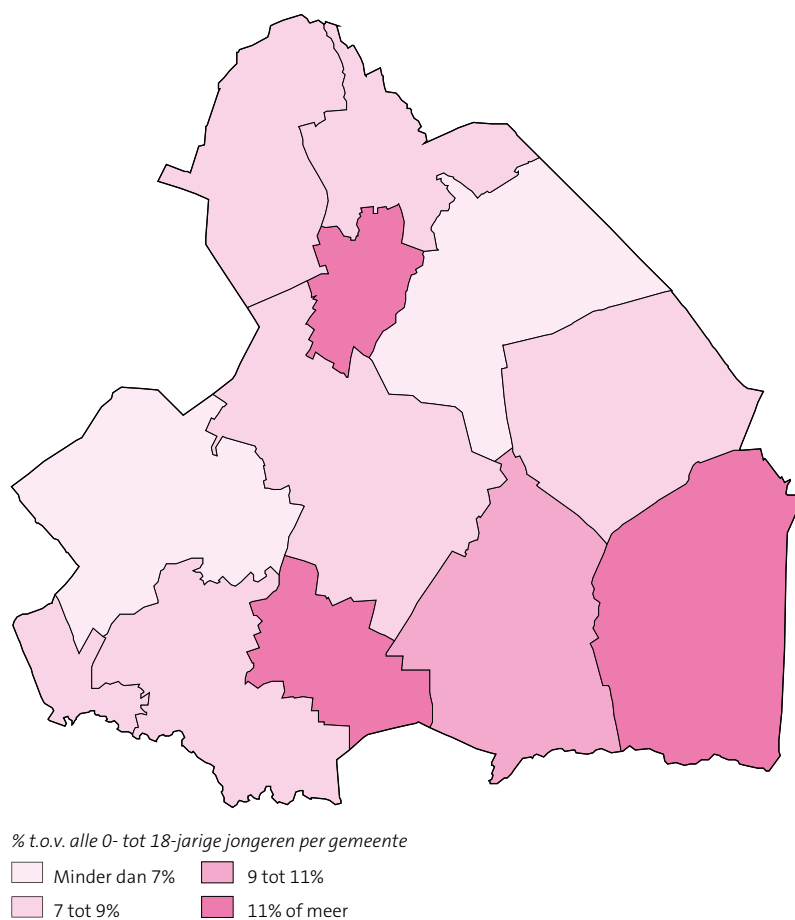
Een op de tien minderjarige Drentse jongeren behoorde in 2008 tot een huishouden met kans op armoede, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Dit is vergelijkbaar met de situatie in Friesland en Overijssel. Minderjarige jongeren in de provincie Groningen hebben een iets grotere kans om in armoede op te groeien dan hun Drentse leeftijdsgenoten.

Jongeren die in een eenoudergezin opgroeien hadden in 2008 een tien keer zo grote kans op armoede als jongeren die met beide ouders opgroeien, respectievelijk 50 procent en 5 procent.

Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

In de gemeenten Emmen, Assen en Hoogeveen hebben minderjarige jongeren de grootste kans op armoede, meer dan 11 procent. In Meppel, waar relatief veel jongeren opgroeien in een eenoudergezin, werd in 2008 7 procent van de jongeren met armoede bedreigd. Jongeren uit de gemeente Westerveld hebben de minste kans om in armoede op te groeien.

4.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Drenthe met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

4.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren

voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Drenthe voldoende ingeënt tegen DKTP

In 2011 was 97 procent van de Drentse zuigelingen (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP. Dit is bijna 2 procentpunten hoger dan het landelijke gemiddelde van ruim 95 procent. In Drenthe voldeden alle gemeenten in 2011 aan de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent. Dit was overigens in de voorgaande jaren ook het geval. Wel is ten opzichte van 2010 in Aa en Hunze het vaccinatiepercentage met 3 procentpunten gedaald. In de gemeenten Westerveld en De Wolden is de vaccinatiegraad met meer dan 3 procentpunten gestegen.

Ruim 2 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

4.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Drenthe

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

In de provincie Drenthe is in 2010 2,1 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een AMK vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. In de laatste jaren is dit aantal contacten toegenomen. Zo werd in 2007 nog 1,5 duizend keer contact opgenomen. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK in 2010 938 keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 529 keer om een consult en 608 keer om een melding voor onderzoek.

4.3 Onderwijs

In de provincie Drenthe volgde 72 procent van de 0- tot 25-jarigen in het schooljaar 2010/'11 een opleiding. Voor bijna 30 procent van deze schoolgaande jongeren was dat een opleiding in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Drenthe voortijdig het onderwijs verlaten.

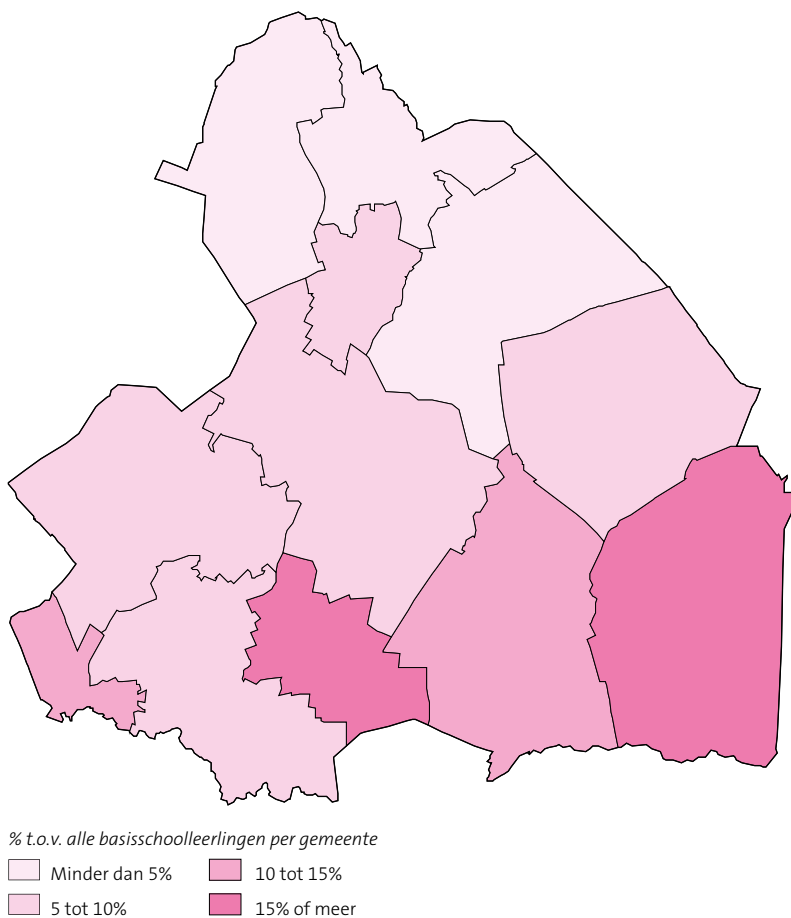
Een op tien basisschoolleerlingen behoort tot achterstandscategorie

Van de 48 duizend kinderen die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er bijna 5 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 10 procent. Vergeleken met het landelijke aandeel achterstandsl leerlingen (13 procent) is dit aandeel in Drenthe relatief laag. Van het aantal achterstandsl leerlingen waren er 3,7 duizend zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 1,2 duizend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

Het aandeel achterstandsl leerlingen komt in de gemeenten Borger-Odoorn, Meppel en Coevorden overeen met het gemiddelde in Drenthe. In Hoogeveen en Emmen is het daarentegen met 17 procent veel groter. De overige gemeenten hebben naar verhouding weinig achterstandsl leerlingen. Dit geldt vooral voor de gemeente Tynaarlo waar net 1 procent van de basisschoolleerlingen tot een achterstandscategorie behoort.

¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsl leerlingen.

4.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Drenthe per gemeente, 2010/'11

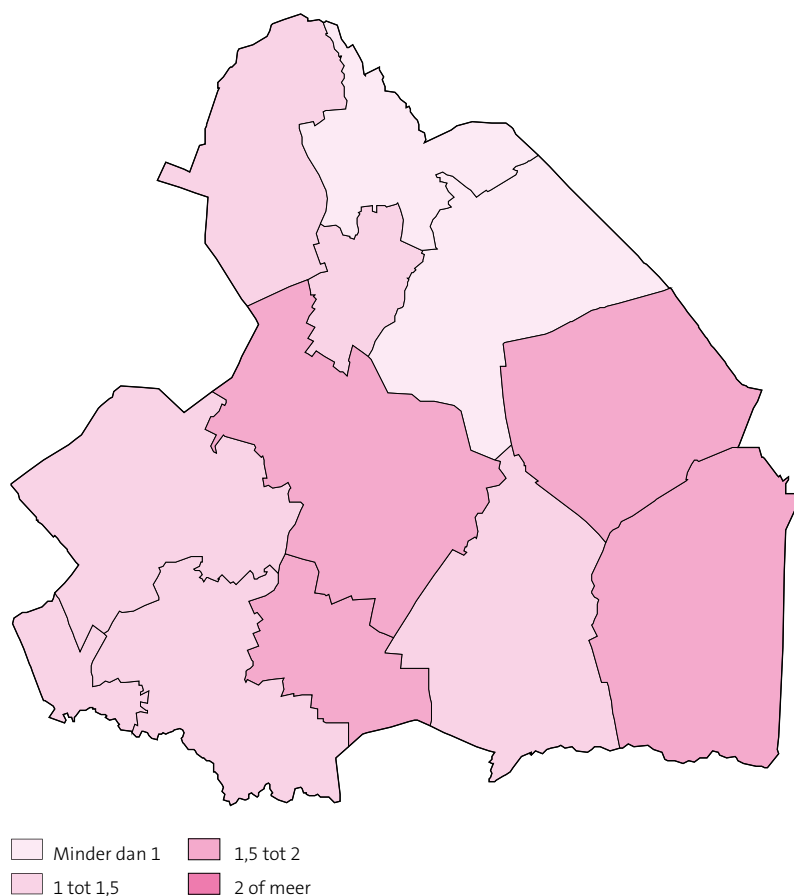
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

In Drenthe meer vmbo'ers dan havisten en vwo'ers

In het schooljaar 2010/'11 volgden zo'n 5 duizend Drentse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,39, wat wil zeggen dat meer jongeren een vmbo-opleiding dan een havo- of vwo-opleiding volgden. Sinds 2003 is deze verhouding licht veranderd in het voordeel van de havisten en vwo'ers: toen was de verhouding namelijk 1,52. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in Drenthe meer 15-jarigen naar het vmbo en minder naar het havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor Nederland totaal is 1,15.

In twee gemeenten zijn er meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers. Dit zijn Tynaarlo en Aa en Hunze. In Hoogeveen en Emmen lag de verhouding juist andersom en gingen er beduidend meer 15-jarigen naar het vmbo als naar het havo of vwo.

4.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Drenthe per gemeente, 2010/11

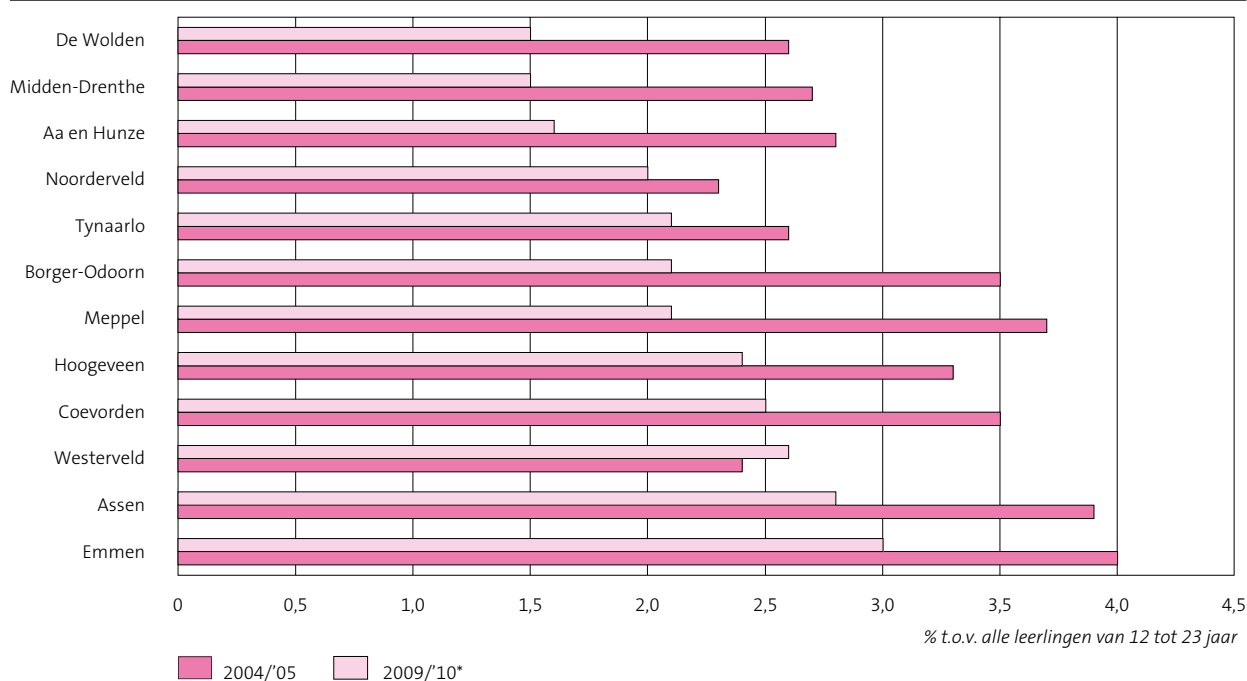
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

Minder voortijdig schoolverlaters in Drenthe

In 2009/'10 verliet 2,4 procent van de 12- tot 23-jarige Drentse leerlingen voortijdig het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) is daarmee iets lager dan gemiddeld in Nederland. Landelijk verliet namelijk 3,3 procent van de leerlingen zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in de provincie Drenthe in 2004/'05 nog 3,3 procent.

In de gemeente Emmen was het aandeel vsv'ers het grootst. In deze gemeente verliet 3 procent van de leerlingen voortijdig het onderwijs. In Midden-Drenthe, De Wolden en Aa en Hunze verliet minder dan 2 procent van de leerlingen voortijdig het onderwijs. De daling van het aantal vsv'ers heeft zich in bijna alle gemeenten voorgedaan, alleen de gemeente Westerveld kende een lichte stijging. Deze stijging in Westerveld deed zich alleen voor van 2008/'09 op 2009/'10. In de jaren daarvoor nam het aandeel voortijdig schoolverlaters af.

4.3.3 Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) in Drenthe

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

4.4 Arbeid

De werkloosheid is in de provincie Drenthe over het algemeen iets hoger dan gemiddeld in Nederland. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren die zich inschrijven als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Drentse jongere gemiddeld langste inschrijfduur UWV WERKbedrijf

Begin 2011 stonden 2,2 duizend Drentse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er 260 minder dan begin 2010. In een vijftal gemeenten was ook begin 2011 nog sprake van een stijging, namelijk Noorderveld, Assen, Tynaarlo, Aa en Hunze, en Borger-Odoorn. In de overige gemeenten nam het aantal jongeren dat een beroep doet op het UWV WERKbedrijf af, of bleef ongeveer gelijk.

In Drenthe stonden niet-werkende werkzoekende jongeren begin 2011 gemiddeld 191 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 31 dagen langer dan gemiddeld in Nederland.

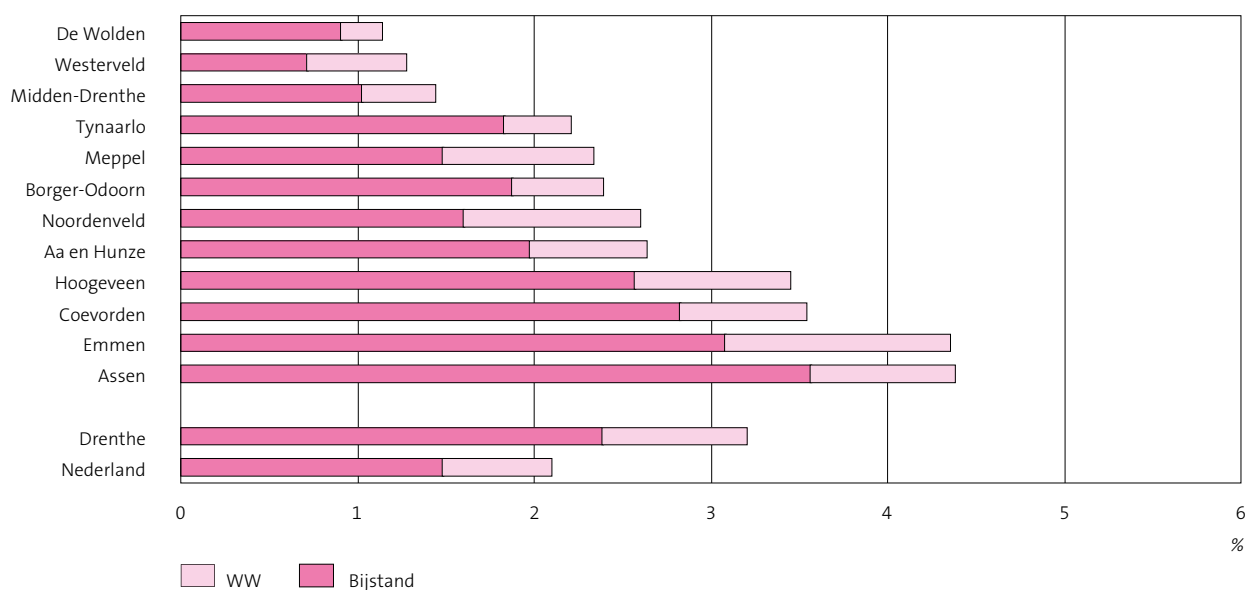
Drenthe is hiermee de provincie waar jongeren het langst bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven. Tussen de gemeenten onderling kan de inschrijfduur van jongeren sterk verschillen. Zo stonden niet-werkende werkzoekende jongeren in Assen gemiddeld 242 dagen ingeschreven terwijl dat in De Wolden 92 dagen waren.

In Drenthe relatief veel jongeren met bijstands- of WW-uitkering

In 2010²⁾ ontvingen bijna 2 duizend 15- tot 27-jarige Drentse jongeren een bijstands- of werkloosheidsuitkering (WW). Dit komt neer op 3,2 procent. Drenthe is daarmee de provincie met het grootste aandeel jongeren met een bijstands- of WW-uitkering. In Nederland ontving gemiddeld 2,1 procent van de jongeren een van beide uitkeringen.

Drie kwart van de Drentse jongeren die een uitkering kregen, ontvingen een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel van de uitkeringsontvangers ontving een WW-uitkering. In absolute zin woonden in 2010 veruit de meeste jongeren met een bijstandsuitkering in Emmen en ditzelfde geldt voor het aantal jongeren met een werkloosheidsuitkering. Relatief gezien was het aandeel jongeren met een uitkering echter net iets groter in Assen.

4.4.1 Aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een bijstands- of WW-uitkering in Drenthe en Nederland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

Ook relatief veel jongeren met Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering waren er in 2010 2,5 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een dergelijke uitkering is in Drenthe net als het aandeel jongeren met een bijstands- of WW-uitkering groter dan gemiddeld in Nederland: respectievelijk 5,9 procent in Drenthe en 3,9 procent gemiddeld in Nederland. Het aandeel jongeren met een Wajong-uitkering verschilt sterk tussen de Drentse gemeenten. Zo maakte in de gemeente Westerveld bijna 9 procent van de jongeren gebruik van de Wajong-regeling. Ook in Assen woonden met 7,3 procent relatief veel jongeren met een Wajong-uitkering. In De Wolden daarentegen was dit aandeel met 3,3 procent juist lager dan gemiddeld in de provincie.

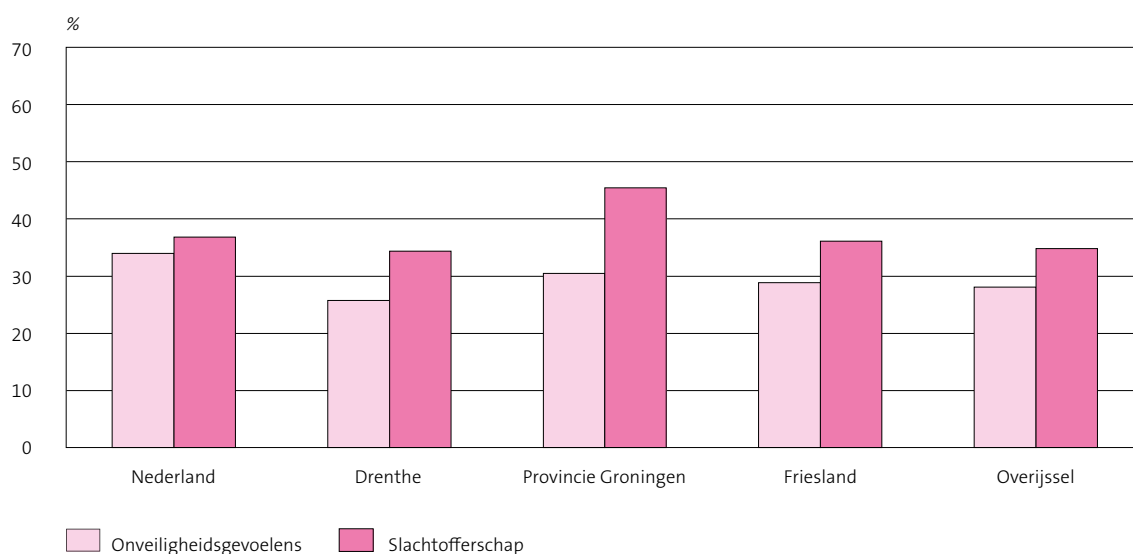
4.5 Veiligheid en justitie

In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn alleen beschikbaar voor de provincie Drenthe.

Drentse jongeren voelen zich veilig

In 2009/2010 voelde een kwart van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Drenthe zich wel eens onveilig. Drenthe is daarmee de provincie waarin jongeren zich het minst vaak wel eens onveilig voelen. Ter vergelijking, in de provincie Noord-Holland was dit aandeel bijna 40 procent. De verschillen met de buurprovincies Groningen, Friesland en Overijssel zijn kleiner, daar had respectievelijk 30, 29 en 28 procent van de jongeren wel eens te maken met onveiligheidsgevoelens. Ongeveer een op drie jongeren in Drenthe is in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Dit is net iets minder dan gemiddeld in Nederland (37 procent). Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

4.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in de noordelijke provincies en Nederland, 2009/2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

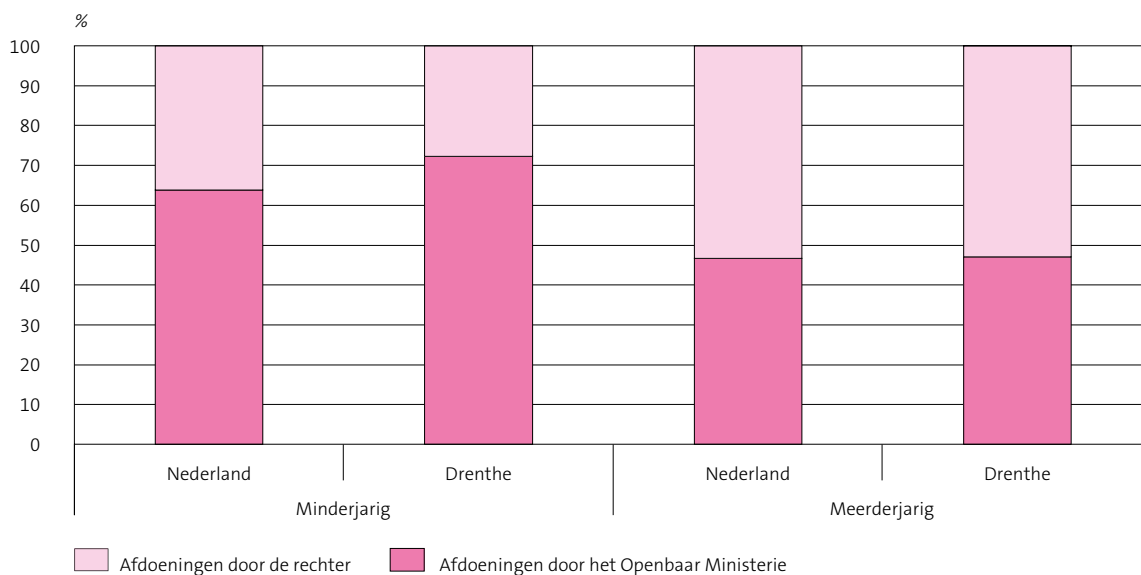
Lichte daling aantal jeugdige verdachten sinds 2007

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 werden in Drenthe 1,8 duizend 12- tot 25-jarigen door de politie aangehouden. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in de provincie Drenthe is dat 2,6 procent. Dit komt overeen met het landelijke beeld. Sinds het begin van deze eeuw is het aantal verdachte jongeren sterk gestegen. Toen ging het om een aandeel van nog geen procent in Drenthe. Wel is het zo dat ten opzichte van 2007 er sprake is van een lichte daling.

60 procent van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

In 2009 waren er in Drenthe 2 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het Openbaar Ministerie zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

4.5.2 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Drenthe en Nederland, 2009

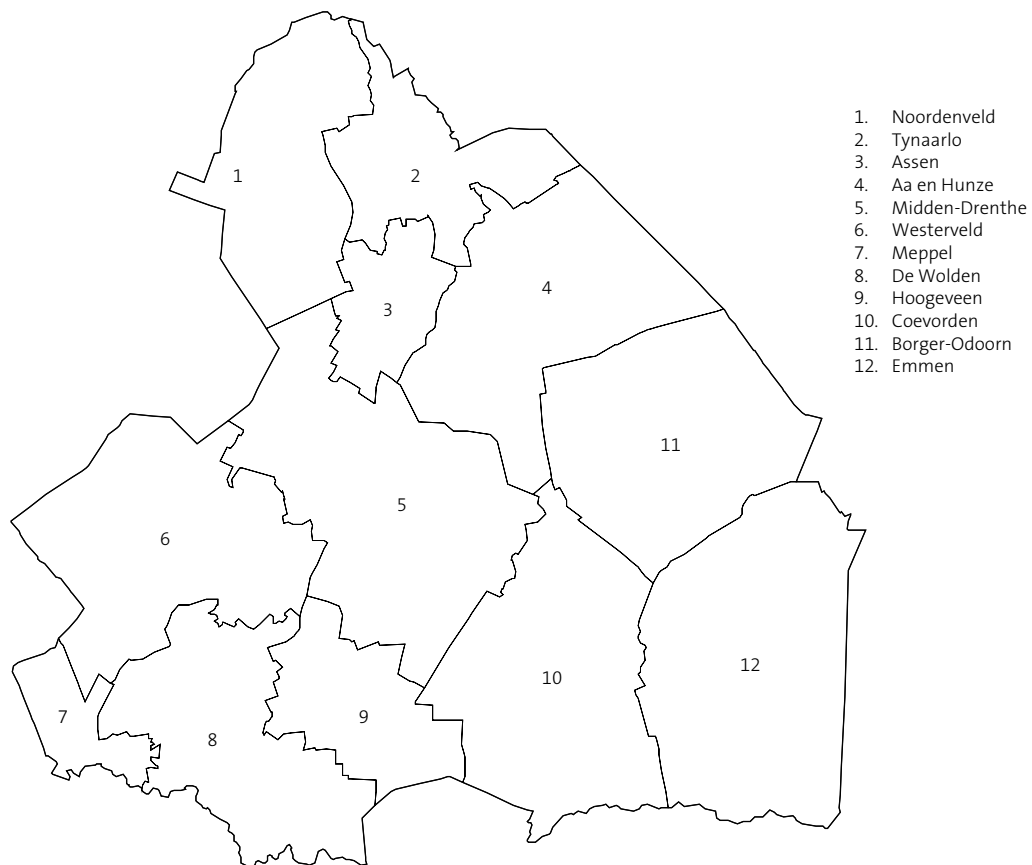
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

In Drenthe handelt het OM iets minder dan 60 procent van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden 1,2 duizend door het OM afgedaan en 844 door de rechter. Voor de minderjarige jongeren is het aandeel strafzaken dat in Drenthe afgedaan wordt door de rechter kleiner dan gemiddeld in Nederland, voor de meerderjarige jongeren is het ongeveer gelijk.

4.6 Provinciekaart en kerncijfers

In deze paragraaf worden een provinciekaart en drie kerncijfertabellen gepresenteerd. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Drenthe en de afzonderlijke gemeenten van deze provincie. Voor deze gemeenten wordt de gemeentelijke indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. In de provincie Drenthe hebben zich sinds 1 januari 2000 geen gemeentelijke herindelingen meer voorgedaan.

4.6.1 Gemeenten in Drenthe, 2011

4.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Drenthe

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>		<i>%</i>
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Drenthe	138 513	5,7	135 651	40,3	86	16 156	9,7
Aa en Hunze	6 715	3,7	6 261	38,9	1	657	6,4
Assen	20 300	9,7	21 430	42,3	13	3 009	11,4
Borger-Odoorn	6 939	2,8	6 290	38,9	6	699	7,7
Coevorden	9 913	5,2	9 244	39,5	8	1 006	10,1
Emmen	30 531	7,1	29 413	37,9	29	3 961	11,9
Hoogeveen	16 421	5,4	15 427	41,6	15	1 806	11,2
Meppel	9 574	8,2	10 185	40,6	1	1 232	7,2
Midden-Drenthe	9 362	2,8	9 699	40,4	3	895	8,8
Noordenveld	8 154	3,7	8 497	41,5	4	890	8,1
Tynaarlo	8 868	3,6	8 256	42,8	4	1 001	7,2
Westerveld	4 956	3,4	4 781	38,3	0	441	5,9
De Wolden	6 780	1,8	6 168	42,6	2	559	8,7

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

4.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Drenthe

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>verhoudingsgetal</i>	<i>%</i>
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Drenthe	97,4	4 859	1,39	2,4
Aa en Hunze	95,1	110	0,94	1,6
Assen	96,7	488	1,43	2,8
Borger-Odoorn	98,7	216	1,62	2,1
Coevorden	96,4	385	1,49	2,5
Emmen	97,2	1 776	1,76	3,0
Hoogeveen	98,2	921	1,88	2,4
Meppel	97,6	353	1,01	2,1
Midden-Drenthe	98,7	162	1,58	1,5
Noordenveld	97,5	120	1,08	2,0
Tynaarlo	97,9	35	0,83	2,1
Westerveld	97,5	105	1,26	2,6
De Wolden	98,0	188	1,37	1,5

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

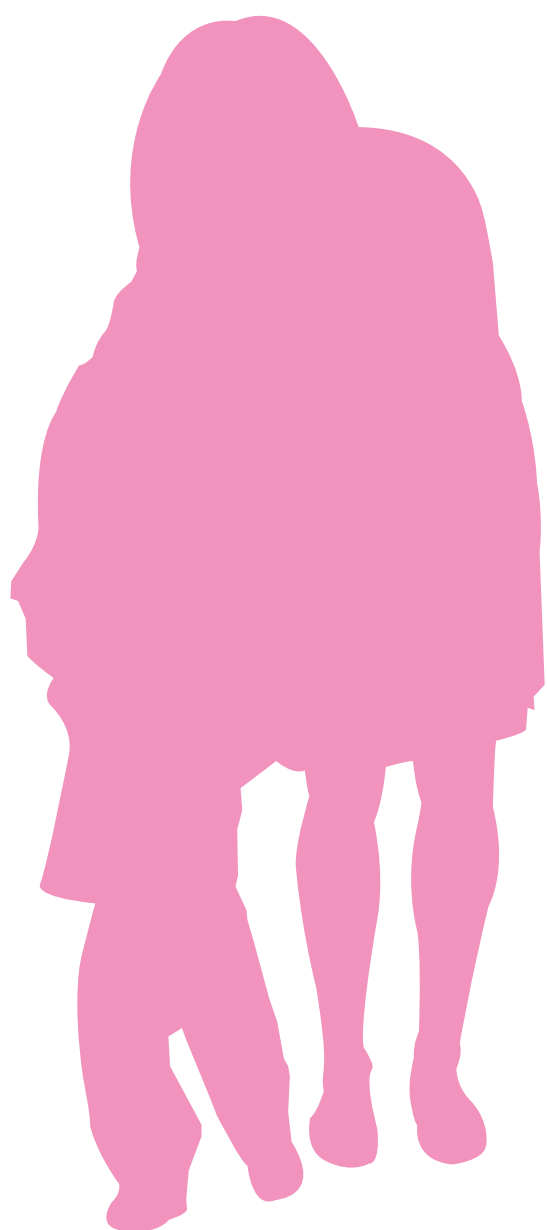
4.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Drenthe

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Drenthe	2 230	1 450	510	2 540	2,6
Aa en Hunze	90	50	20	120	.
Assen	450	320	70	460	.
Borger-Odoorn	100	60	20	120	.
Coevorden	110	120	30	150	.
Emmen	610	440	180	580	2,7
Hoogeveen	360	200	70	320	.
Meppel	100	60	40	160	.
Midden-Drenthe	90	40	20	140	.
Noordenveld	130	50	30	160	.
Tynaarlo	90	60	10	150	.
Westerveld	60	20	10	130	.
De Wolden	50	30	10	60	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

Overijssel

5

Overijssel

5.1

Jongeren en gezin

- Lichte daling aantal jongeren
- Meer jongeren in Overijssel dan in Nederland
- Aantal Overijsselse tienermoeders sinds 2003 afgenomen
- Een op de zes jongeren in Enschede woont in eenoudergezin
- Jongeren uit Enschede en Almelo meeste kans op armoede

5.2

Gezondheid en welzijn

- Overijssel voldoet grotendeels aan DKTP norm
- Ruim 3 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

5.3

Onderwijs

- In Haaksbergen en Hof van Twente relatief weinig achterstandsl leerlingen
- In Zwolle meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers
- Minder voortijdig schoolverlaters in Overijssel

5.4

Arbeid

- Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf ongeveer gelijk
- Bijna 4 procent van de jongeren in Almelo ontving bijstands- of WW- uitkering
- Ruim 6 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

5.5

Veiligheid en justitie

- Jongeren in Overijssel minder vaak slachtoffer van delict
- Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007
- 55 procent van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

5.6

Provinciekaart en kerncijfers

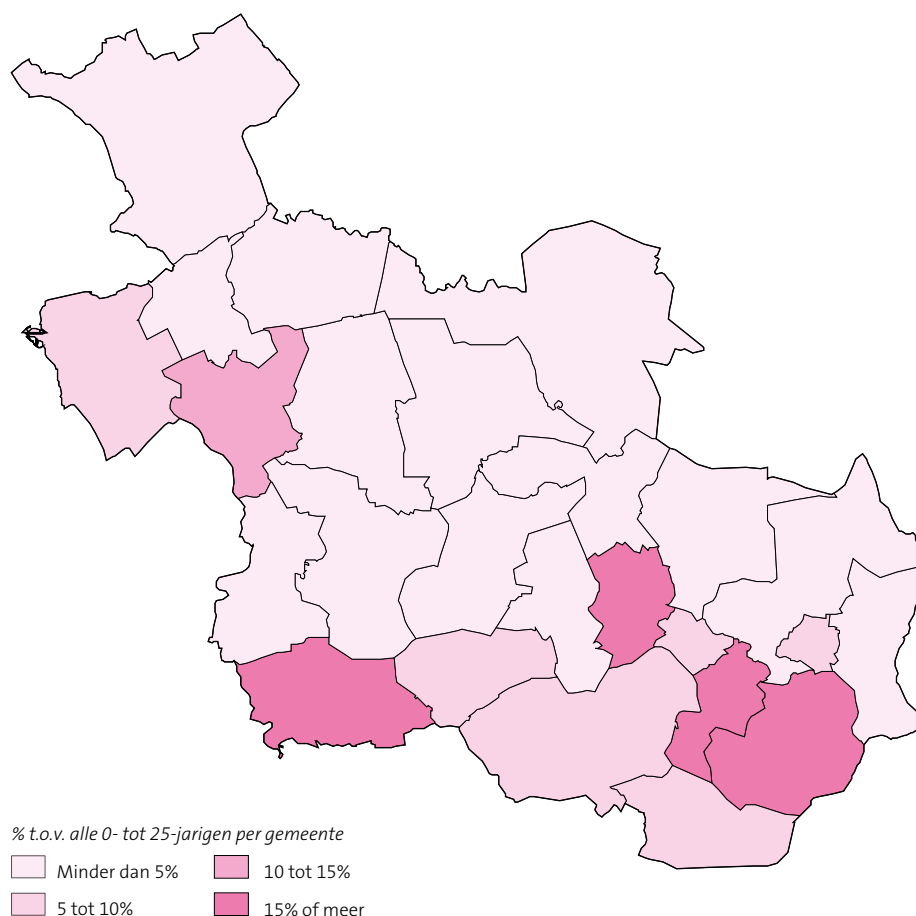
5.1 Jongeren en gezin

De provincie Overijssel telde op 1 januari 2011 25 gemeenten. De kleinste daarvan is Staphorst met ruim 16 duizend inwoners. De grootste gemeente is Enschede met bijna 158 duizend inwoners. In 2011 zijn er ruim 353 duizend Overijsselse jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. Ook voor de jongeren geldt dat het grootste deel in Enschede woont. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

Lichte daling aantal jongeren

Het aantal jongeren in Overijssel zal naar verwachting de komende jaren iets afnemen. Zo zullen in 2020 in de provincie Overijssel volgens de bevolkingsprognoses van het CBS bijna 343 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit is bijna 3 procent minder dan in 2011.

5.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Overijssel per gemeente, 2011

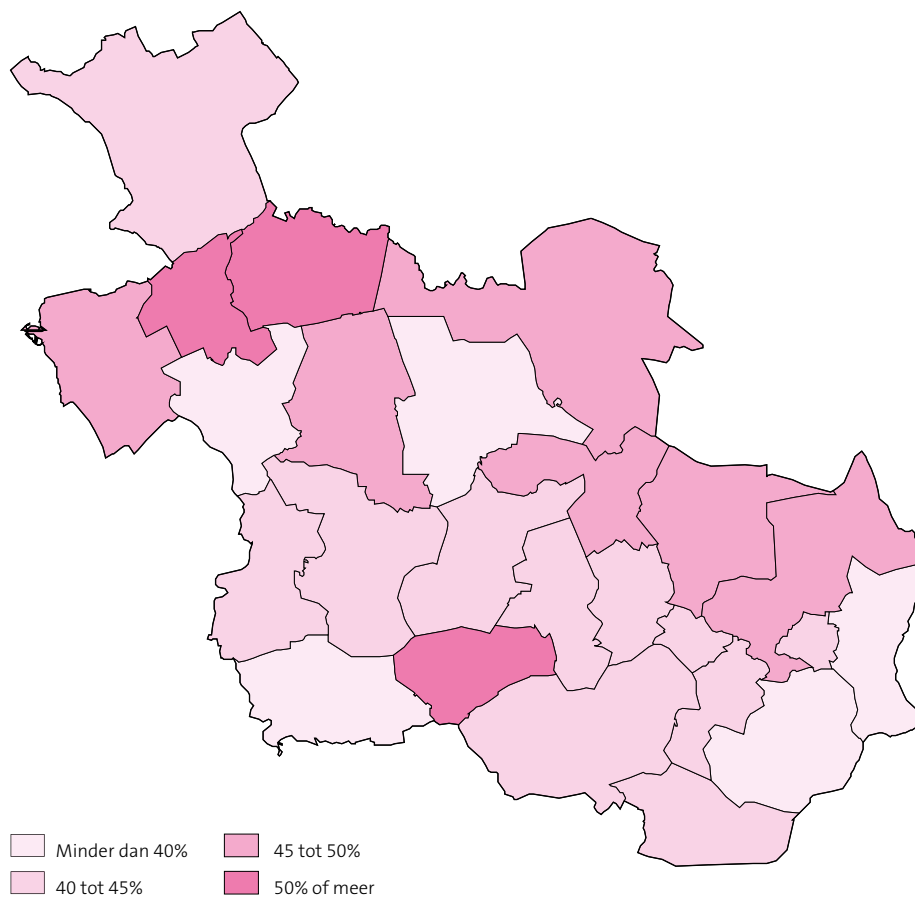
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Van de 353 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Overijssel op 1 januari 2011 telde, hebben 54 duizend een allochtone herkomst. Voor 66 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 34 procent om een westers allochtone herkomst. Turkse jongeren vormen de grootste groep binnen de niet-westers allochtone jeugd. Het aandeel niet-westerse allochtonen is in de provincie Overijssel beduidend lager dan bijvoorbeeld in de vier grote steden. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet westers allochtoon. In de provincie Overijssel hebben Almelo, Enschede en Deventer het grootste aandeel niet-westers allochtone jongeren. In Tubbergen daarentegen wonen de minste jeugdige niet-westerse allochtonen.

Meer jongeren in Overijssel dan in Nederland

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. De groene druk is in de provincie Overijssel 42 procent. Daarmee is deze provincie

5.1.2 Groene druk in Overijssel per gemeente, 2011

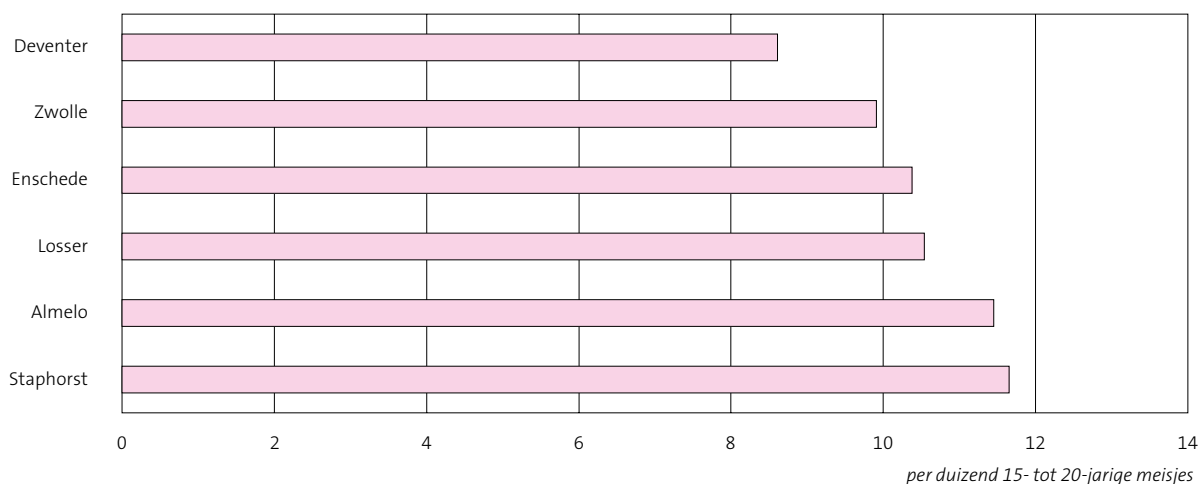
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

qua aandeel jongeren dus groener dan gemiddeld in Nederland (bijna 39 procent). De gemeente met de hoogste groene druk, 60 procent, is Staphorst. In Enschede is de groene druk het laagst van alle gemeenten in de provincie, 36 procent. Dit heeft onder andere te maken met de populatie studenten die in de stad woont. Een groot deel van de studenten is 20 jaar of ouder.

Aantal Overijsselse tienermoeders sinds 2003 afgenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er 230 in Overijssel in 2011. Dit is meer dan in 2010, toen waren 200 Overijsselse moeders jonger dan twintig jaar. Het aantal tienermoeders is voor het eerst sinds 2003 weer gestegen. In 2000 waren er 272 tienermoeders in Overijssel. In de jaren daarna steeg het aantal tot 338 in 2003. Vervolgens daalde het tot in 2010. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar woonden er in Overijssel ongeveer evenveel tienermoeders als gemiddeld in Nederland: 6 op de duizend. In Staphorst en Almelo woonden de meeste tienermoeders (12 respectievelijk 11 op de 1000).

5.1.3 Gemeenten met het hoogste aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in Overijssel, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

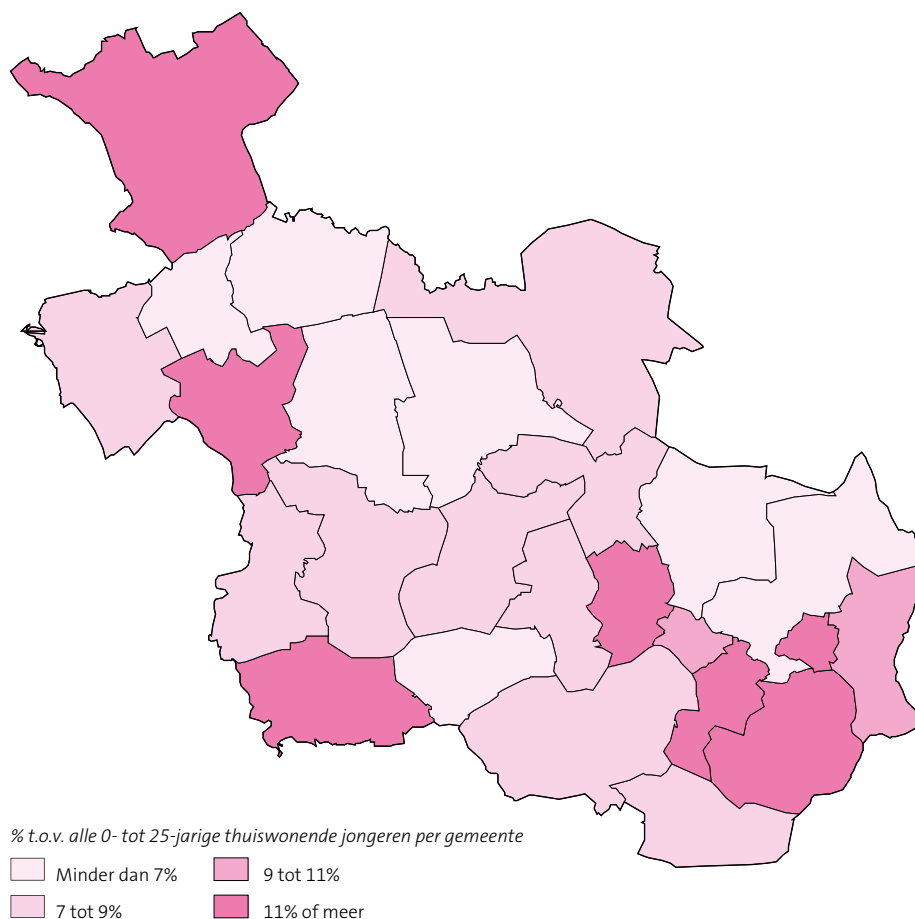
Een op de zes jongeren in Enschede woont in eenoudergezin

In 2010 woonden bijna 34 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op 11 procent van alle thuiswonende jongeren, een aandeel dat lager is dan gemiddeld in Nederland. Enschede kende met 17 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin, gevolgd door Zwolle (15 procent), Almelo, Deventer en Hengelo (alle drie 14 procent). Rijssen-Holtten was met 5 procent de gemeente met het laagste aandeel jongeren in een eenoudergezin.

In vergelijking met 2000 is het aandeel jongeren in een eenoudergezin toegenomen. Toen woonde iets meer dan 8 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toename geldt voor alle Overijsselse gemeenten, behalve Kampen. Daar was sprake van een zeer lichte

afname. In twee gemeenten bedroeg deze toename meer dan 4 procentpunten, namelijk Borne en Oldenzaal. Dit zijn overigens twee kleine gemeenten.

5.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Overijssel per gemeente, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Jongeren uit Enschede en Almelo meeste kans op armoede

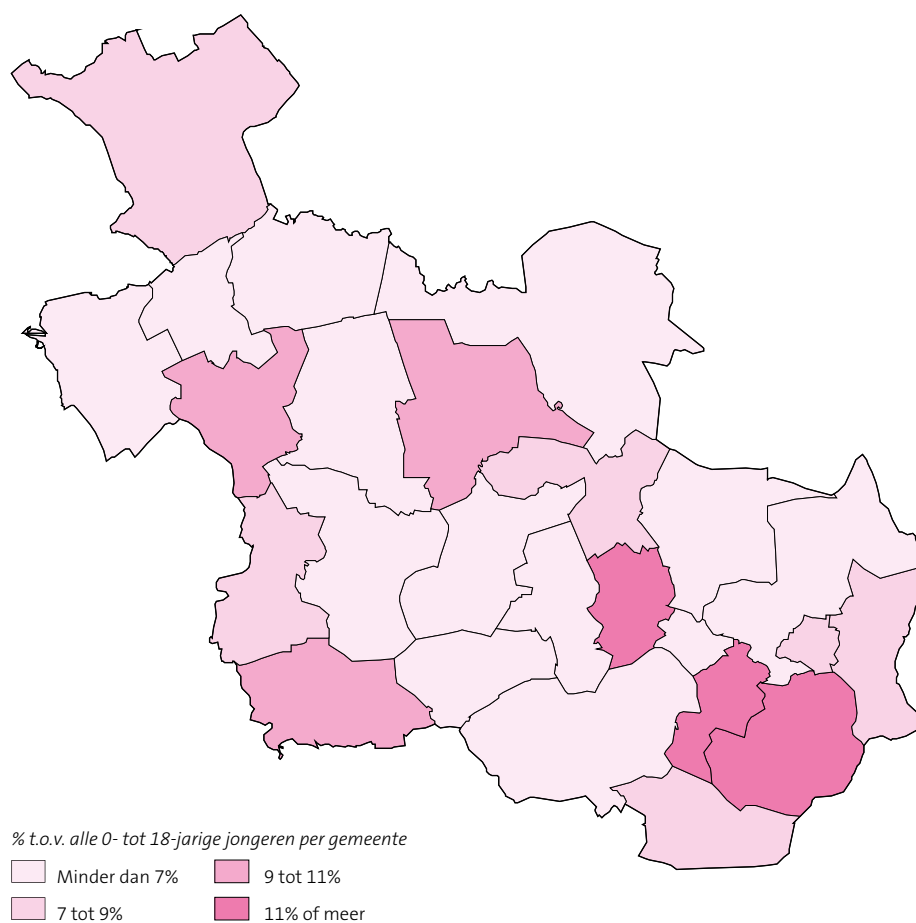
Van de Overijsselse minderjarige jongeren behoorden er ruim 22 duizend tot een huishouden met kans op armoede in 2008, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Gerelateerd aan het totaal aantal minderjarige jongeren komt dit neer op 9 procent. Minderjarige jongeren in Overijssel hebben een ongeveer net zo grote kans als hun leeftijdsgenoten in Noord-Brabant, Friesland en Drenthe om in armoede op te groeien. Daarmee is de kans iets kleiner dan gemiddeld in Nederland (11 procent). Voor Noord-Brabant gaat het om 9 procent en voor Friesland en Drenthe om 10 procent.

Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een twee-oudergezin wonen. Zo werd in Overijssel van de jongeren

die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 meer dan de helft (57 procent) met armoede bedreigd, terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien 5 procent was. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

De Overijsselse gemeenten met het hoogste aandeel jongeren in eenoudergezinnen, kennen ook het grootste aandeel jongeren met kans op armoede, namelijk Enschede en Almelo. Jongeren uit Dinkelland hebben de minste kans om in armoede op te groeien.

5.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Overijssel met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

5.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Overijssel voldoet grotendeels aan DKTP norm

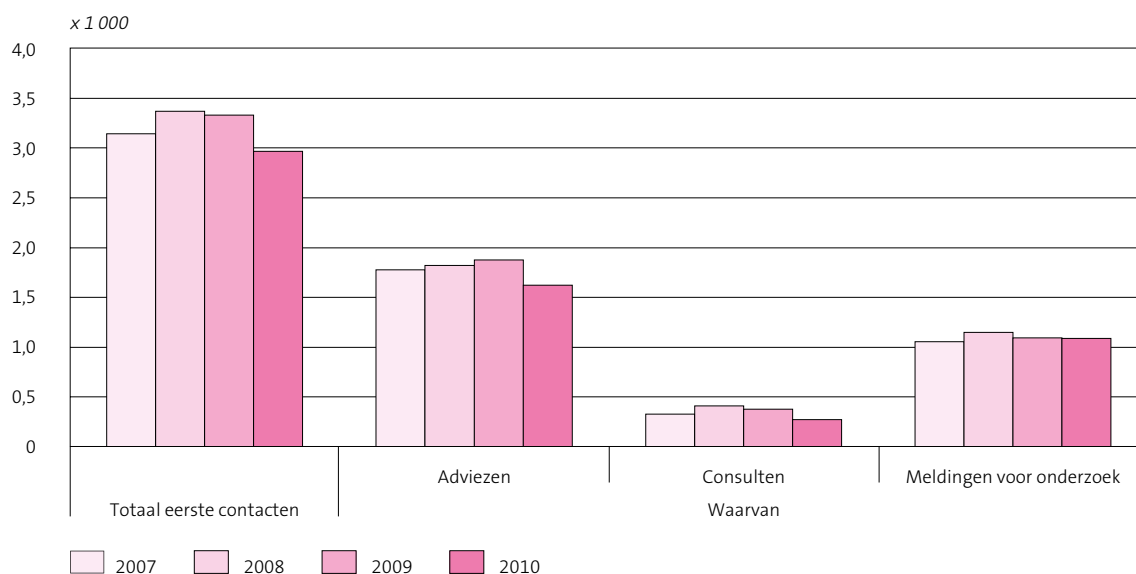
In 2011 was 96 procent van de Overijsselse zuigelingen (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP. Dit is een halve procentpunt hoger dan het landelijke gemiddelde van ruim 95 procent. De meeste Overijsselse gemeenten haalden in 2011 de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent. Uitzonderingen waren Zwartewaterland (82 procent), Staphorst (85 procent) en Rijssen-Holtten (88 procent). Dit was overigens in de voorgaande jaren ook het geval. Wel zijn er ten opzichte van 2010 een aantal gemeenten waarvan het vaccinatiepercentage is gedaald, waaronder Rijssen-Holtten, Almelo, Twenterand en Zwartewaterland. In de gemeenten Olst-Wijhe, Staphorst, Ommen, Steenwijkerland en Deventer is de vaccinatiegraad juist iets gestegen.

Ruim 3 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

In de provincie Overijssel is in 2010 3 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. Sinds 2007 is dit aantal contacten eerst toegenomen en vervolgens weer afgenomen. Zo werd in 2007 nog 3,1 duizend keer contact opgenomen. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK in 2010 1,6 duizend keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 263 keer om een consult en 1 083 keer om een melding voor onderzoek. Sinds 2007 is vooral het aantal adviezen gestegen.

5.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Overijssel

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

5.3 Onderwijs

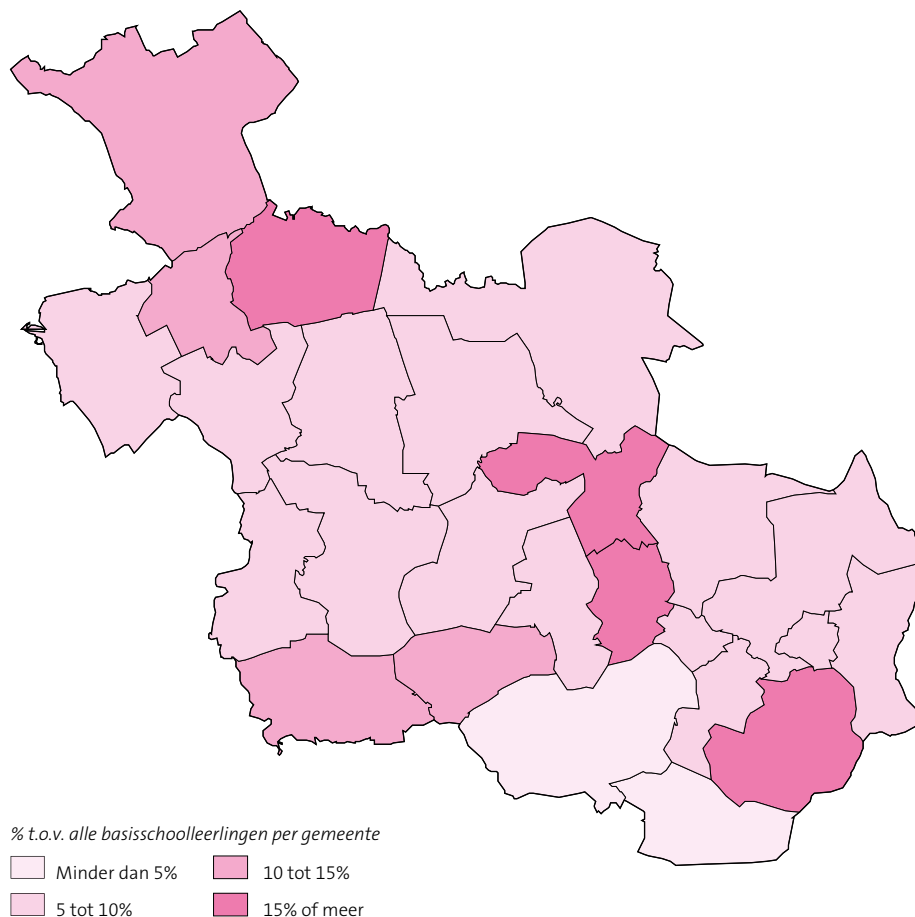
Van alle Overijsselse jongeren tot 25 jaar volgde 72 procent in het schooljaar 2010/'11 nog een opleiding. Een kwart daarvan zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Nederland voortijdig het onderwijs verlaten.

In Haaksbergen en Hof van Twente relatief weinig achterstandsl leerlingen

Van de ruim 113 duizend kinderen in Overijssel die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er 12,5 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 11 procent. Vergeleken met het landelijke aandeel achterstandsl leerlingen van 13 procent, is dit Overijsselse aandeel laag. Van het aantal achterstandsl leerlingen waren er 8,5 duizend zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 4 duizend

zend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

5.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Overijssel per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

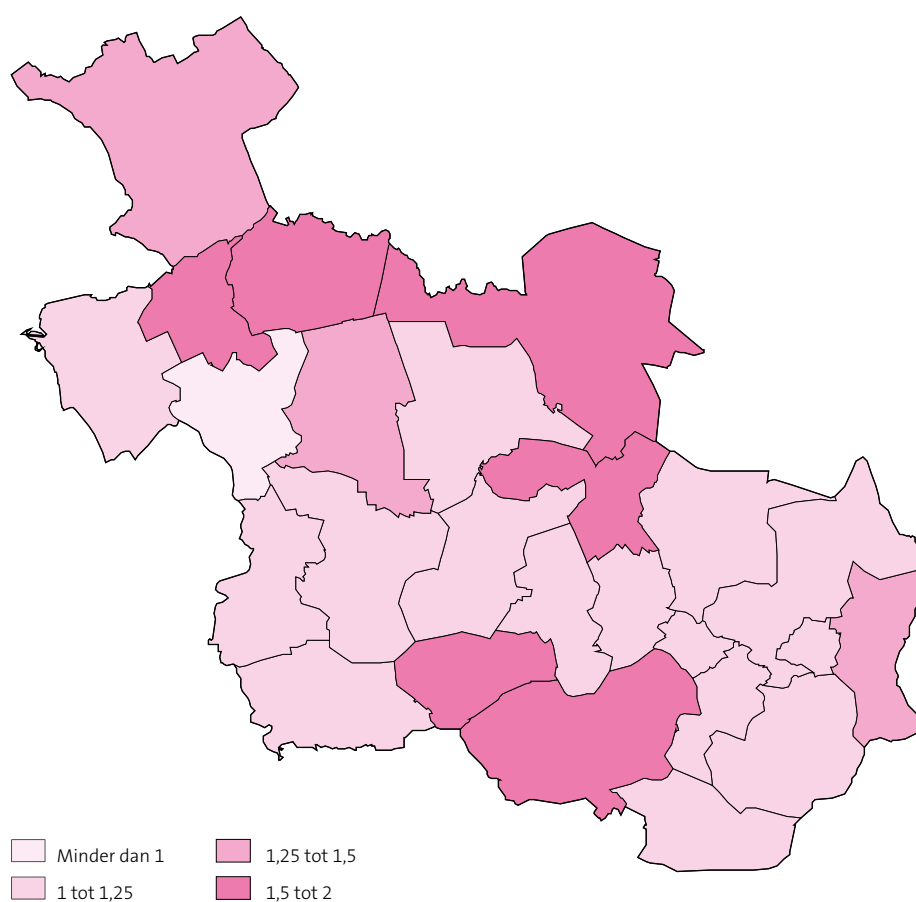
In de gemeenten Rijssen-Holten en Steenwijkerland komt het aandeel achterstandsleerlingen ongeveer overeen met het landelijke beeld. In Staphorst is het aandeel achterstandsleerlingen uitzonderlijk hoog: meer dan het dubbele van het landelijke aandeel (ruim 24 procent). Ook in de gemeenten Twenterand, Almelo en Enschede is het aandeel achterstandsleerlingen beduidend groter dan gemiddeld in Nederland. In de gemeenten Haaksbergen en Hof van Twente wonen juist relatief weinig achterstandsleerlingen, nog geen 5 procent van het totaal aantal basisschoolleerlingen behoort daar tot een achterstandscategorie.

¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

In Zwolle meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers

In het schooljaar 2010/'11 volgden 12 duizend Overijsselse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,28, wat wil zeggen dat meer jongeren een vmbo-opleiding dan een havo- of vwo-opleiding volgden. De waarde 1 geeft aan dat er evenveel vmbo-leerlingen als havo/vwo-leerlingen zijn. In de afgelopen jaren is deze verhouding in Overijssel enigszins gedaald: in 2003 was die 1,52. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in Overijssel meer 15-jarigen naar het vmbo en minder naar havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor Nederland totaal is namelijk 1,15.

5.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Overijssel per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

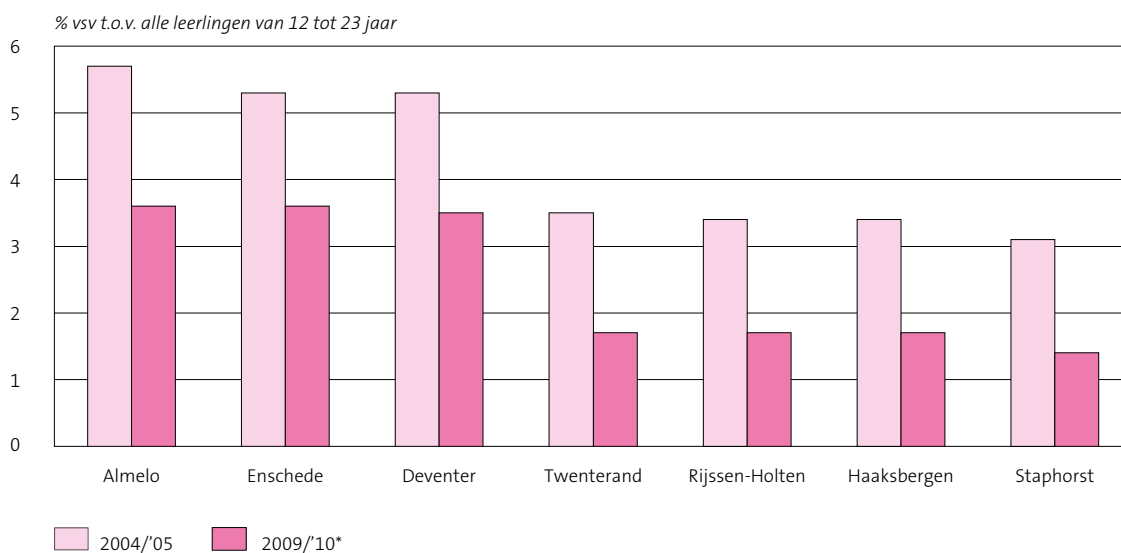
De gemeente Zwolle is een uitzondering als het gaat om het aandeel havisten en vwo'ers. Dit is de enige gemeente in de provincie Overijssel waar de verhouding net iets in het voordeel van de havisten en vwo'ers uitvalt (verhouding 0,96). In de gemeenten Zwartewaterland, Staphorst, Hardenberg, Twenterand en Rijssen-Holtten lag de verhouding juist andersom en gingen er bijna twee keer zoveel 15-jarigen naar het vmbo als naar havo of vwo.

Minder voortijdig schoolverlaters in Overijssel

In 2009/'10 verliet 2,4 procent van de 12- tot 23-jarige Overijsselse leerlingen voortijdig het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) is daarmee lager dan gemiddeld in Nederland. Landelijk verliet namelijk 3,3 procent van de leerlingen zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in de provincie Overijssel in 2004/'05 nog 3,7 procent.

In de gemeenten Almelo, Enschede, Deventer en Zwolle was het aandeel vsv'ers het grootst. In deze gemeente verliet meer dan 3 procent voortijdig het onderwijs. Tubbergen had het laagste percentage vsv'ers.

5.3.3 Gemeenten in Overijssel met de grootste daling van het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

De daling van het aandeel vsv'ers in Overijssel is zichtbaar in alle gemeenten, maar vooral in Almelo. In deze gemeente is het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05 met meer dan 2 procentpunten gedaald en daarmee gehalveerd. Ook in de gemeenten Deventer, Twenterand, Enschede, Haaksbergen, Rijssen-Holtén en Staphorst is het aandeel vsv'ers in de afgelopen vijf jaren ongeveer gehalveerd.

5.4 Arbeid

De werkloosheid is in de provincie Overijssel ligt over het algemeen iets hoger dan gemiddeld in Nederland. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking

komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren die zich inschrijven als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf ongeveer gelijk

Begin 2011 stonden 4 duizend Overijsselse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er ruim 1100 minder dan begin 2010. De gemeente Enschede kent het grootste aantal niet-werkende werkzoekenden, namelijk 1110 in 2011. Ten opzichte van 2010 is dit aantal licht gedaald, toen stonden er 1310 jongeren ingeschreven. In drie gemeenten was ook begin 2011 nog sprake van een stijging, namelijk Steenwijkerland, Deventer en Wierden. In de overige gemeenten nam het aantal jongeren dat een beroep doet op het UWV WERKbedrijf af, of bleef ongeveer gelijk.

De Overijsselse niet-werkende werkzoekende jongeren stonden in 2011 gemiddeld 165 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 5 dagen langer dan gemiddeld in Nederland en komt ongeveer overeen met de inschrijvingsduur van jongeren in Groningen, Flevoland en Limburg. Tussen de gemeenten onderling kan het aantal dagen dat jongeren bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven sterk verschillen. Zo stonden niet-werkende werkzoekende jongeren in Enschede gemiddeld 217 dagen ingeschreven terwijl dat in Borne 67 dagen waren.

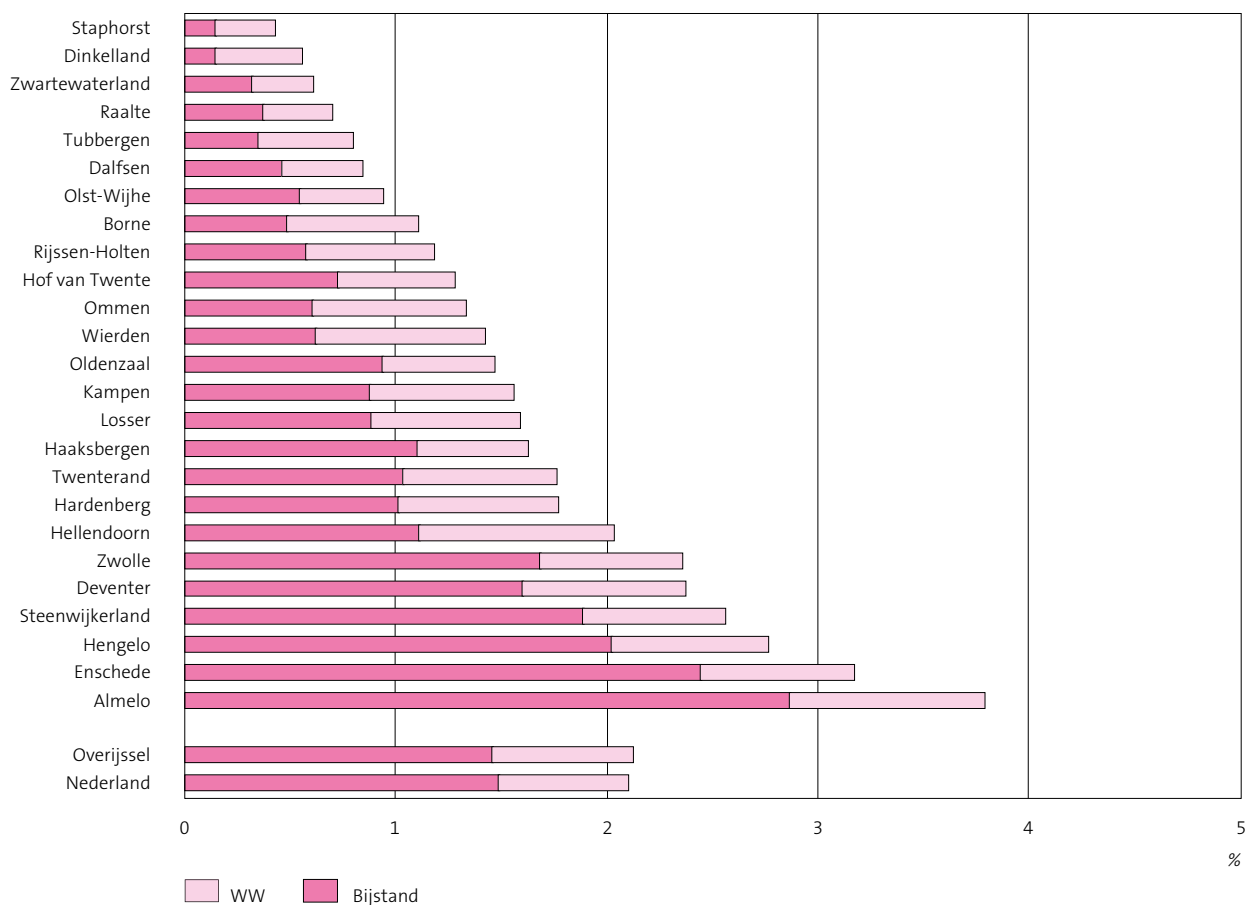
Bijna 4 procent van de jongeren in Almelo ontving bijstands- of WW- uitkering

In 2010²⁾ ontvingen ruim 3,5 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Gerelateerd aan de totale Overijsselse populatie 15- tot 27-jarigen is dat 2,1 procent. Dit aandeel is gelijk aan het percentage in Nederland en ongeveer vergelijkbaar met dat in de provincie Zeeland.

Het merendeel van deze jongeren (68 procent) ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een werkloosheidsuitkering (WW). In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering in Enschede. Relatief gezien was het aandeel jongeren dat een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering ontving echter het grootst in Almelo (2,9 respectievelijk 0,9 procent).

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

5.4.1 Aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een bijstands- of WW-uitkering in Overijssel en Nederland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

Ruim 6 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering telde de provincie Overijssel in 2010 6,3 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een dergelijke uitkering in Overijssel komt wat hoger uit dan het landelijke beeld, respectievelijk 5 procent en 3,9 procent. Dit aandeel verschilt bovendien tussen de Overijsselse gemeenten. Zo maakte in de gemeenten Almelo en Hengelo ongeveer 7 procent van de jongeren gebruik van de Wajong-regeling. Ook in de gemeenten Olst-Wijhe, Zwolle, Borne en Deventer was dit aandeel hoger dan gemiddeld in de provincie. In de gemeenten Staphorst en Haaksbergen daarentegen had nog geen 3 procent van de jongeren een Wajong-uitkering.

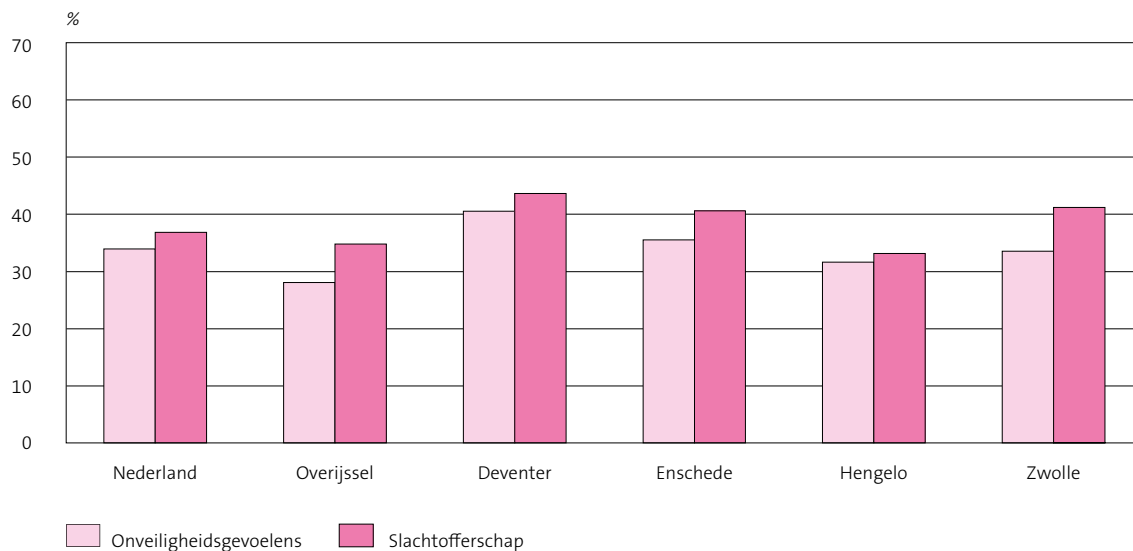
5.5 Veiligheid en justitie

In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn alleen beschikbaar voor de provincie Overijssel als geheel en voor de gemeenten Almelo, Deventer, Enschede, Hengelo en Zwolle.

Jongeren in Overijssel minder vaak slachtoffer van delict

In 2009/2010 voelde zo'n 30 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Overijssel zich wel eens onveilig. Dit is minder dan gemiddeld in Nederland, maar vergelijkbaar met de provincies Friesland en Zeeland. Tussen de vier gemeenten in Overijssel waar gegevens over beschikbaar zijn, verschilde het aandeel jongeren dat zich wel eens onveilig voelde nogal. In Deventer voelde ruim 40 procent van de jongeren zich wel eens onveilig, terwijl dat in Hengelo bijna 32 procent was. Over het algemeen voelen stedelingen zich vaker wel eens onveilig dan jongeren uit minder stedelijke gebieden.

5.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in Overijssel, enkele gemeenten en Nederland, 2009/2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

Ruim een derde (35 procent) van de Overijsselse jongeren van 15 tot 25 jaar is slachtoffer geweest van een of meerdere delicten in 2009/2010. Daarmee is Overijssel een provincie met een relatief laag aandeel slachtoffers van criminaliteit. Onder jongeren in Deventer, Enschede en

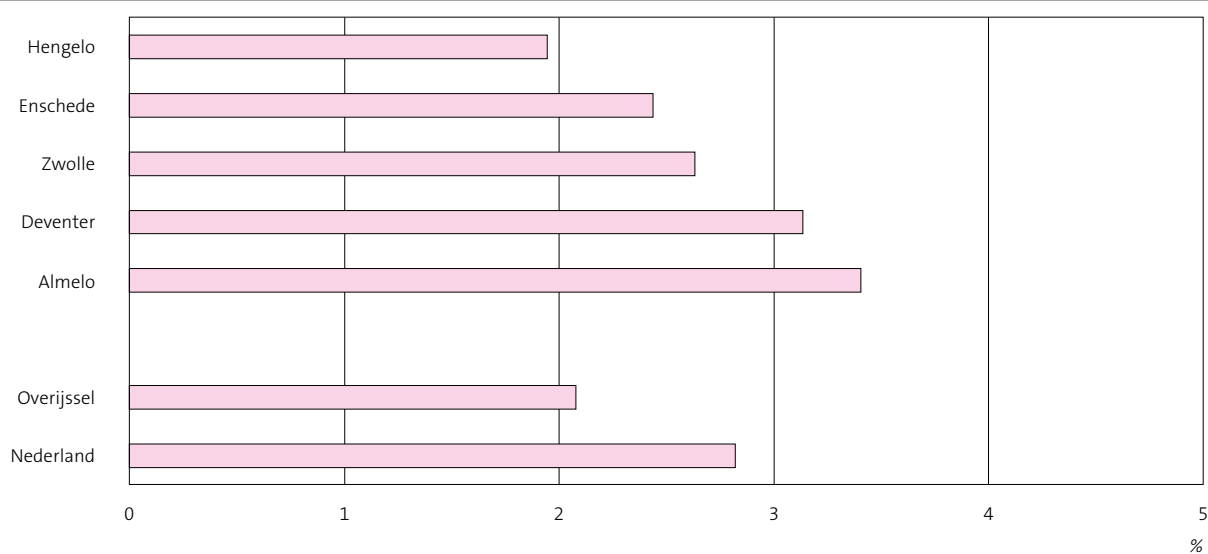
Zwolle is dit aandeel echter hoger. In Deventer gaf 44 procent en in de beide andere steden gaf 41 procent aan in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête slachtoffer te zijn geweest van een delict. Dit is hoger dan in een aantal andere steden in Nederland, zoals Almere, Nijmegen en Rotterdam. Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 ging het in de provincie Overijssel om bijna 3,8 duizend 12 tot 25-jarigen. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in deze provincie is dat 2,1 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aandeel verdachte jongeren gestegen. Toen ging het om 1,7 procent. Wel is het zo dat ten opzichte van 2007 er sprake is van een lichte daling, van 2,6 procent in 2007 tot 2,1 procent in 2009).

Van alle Overijsselse jongeren die door de politie als verdachte worden aangehouden, komt bijna 19 procent uit Enschede, bijna 14 procent uit Zwolle, bijna 13 procent uit Deventer, 10 procent uit Almelo en 6 procent uit Hengelo.

5.5.2 Van misdrijven verdachte jongeren in de grootste gemeenten in Overijssel en in Nederland, 2009*

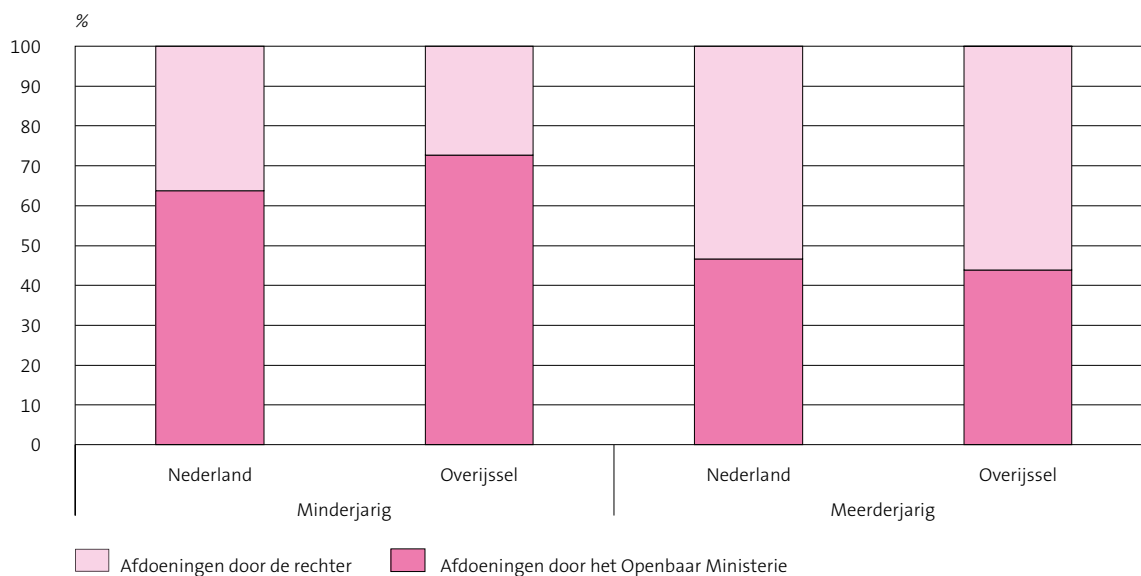
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS/KLPD.

55 procent van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

In 2009 waren er ruim 4,4 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het OM zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In de provincie Overijssel handelt het OM zo'n 55 procent van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden 2,5 duizend door het OM afgedaan en 2 duizend door de rechter. Voor de minderjarige jongeren is het aandeel strafzaken dat in Overijssel afgedaan wordt door de rechter kleiner dan gemiddeld in Nederland. Voor de meerderjarige jongeren is dat aandeel juist iets groter.

5.5.3 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Overijssel en Nederland, 2009

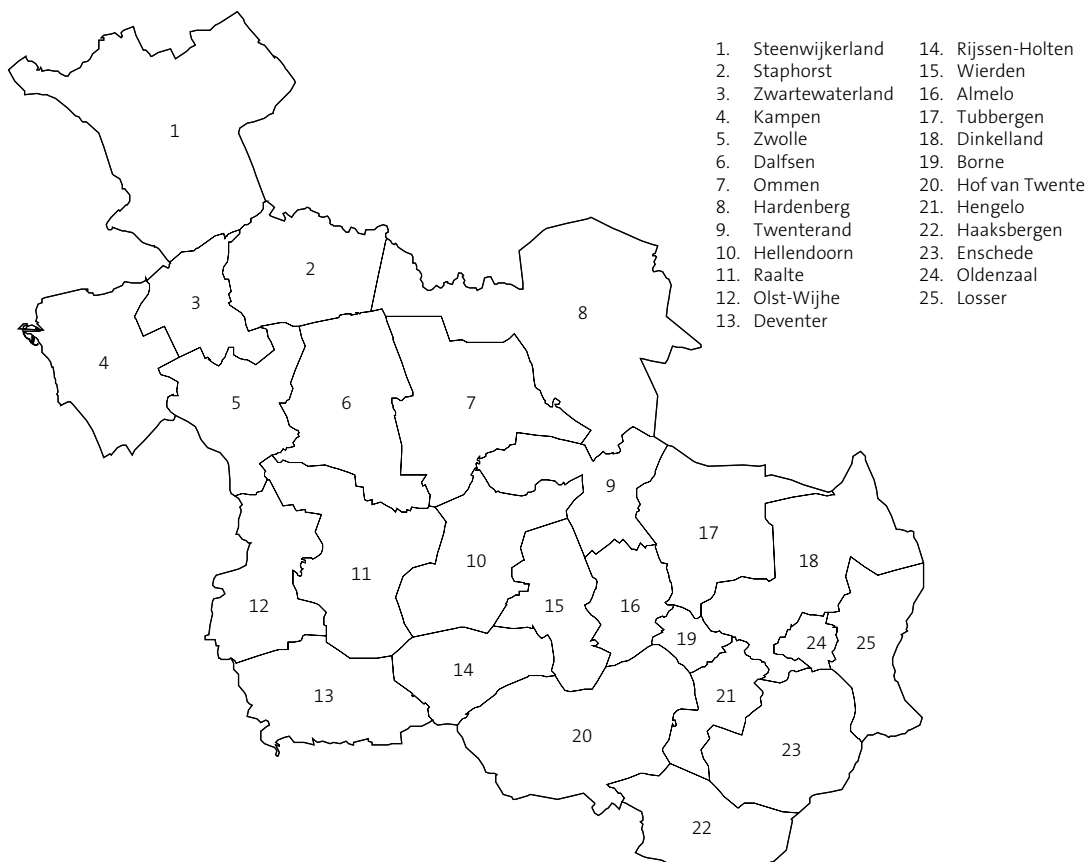

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

5.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Overijssel en de afzonderlijke gemeenten van deze provincie. Voor deze gemeenten wordt de gemeentelijke indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. In Overijssel hebben sinds 2005 geen gemeentelijke herindelingen meer plaatsgevonden.

5.6.1 Gemeenten in Overijssel, 2011

5.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Overijssel

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tiernermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>		<i>%</i>
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Overijssel	353 625	10,1	343 483	41,9	230	33 706	9,1
Almelo	21 952	20,0	21 736	41,1	24	2 776	14,3
Borne	6 316	6,4	5 827	42,7	1	587	6,2
Dalfsen	8 566	2,7	7 912	45,9	1	486	5,3
Deventer	29 947	17,3	29 027	39,0	24	3 545	10,8
Dinkelland	8 289	2,2	7 360	47,4	1	475	4,4
Enschede	49 991	19,5	48 361	36,1	49	6 307	17,5
Haaksbergen	7 030	7,2	6 696	42,0	2	540	7,3
Hardenberg	19 144	2,7	18 010	45,7	13	1 362	5,5
Hellendoorn	10 690	3,4	10 370	42,1	2	796	5,7
Hengelo	23 663	16,1	25 043	40,2	19	2 900	11,2
Hof van Twente	10 013	5,0	9 692	42,2	0	747	5,8
Kampen	17 006	6,0	17 051	47,1	12	1 274	6,5
Losser	6 433	3,5	6 011	39,4	7	601	7,2
Oldenzaal	9 388	9,9	9 008	41,7	3	1 028	8,0
Olst-Wijhe	5 230	4,3	4 896	42,8	2	375	7,6
Ommen	4 991	3,2	4 609	39,9	0	320	9,5
Raalte	11 017	3,9	10 474	42,3	3	908	6,4
Rijssen-Holten	13 054	5,5	12 251	51,7	9	635	5,4
Staphorst	6 430	1,9	6 232	59,8	7	201	5,1
Steenwijkerland	12 625	4,6	12 912	41,5	3	1 336	7,1
Tubbergen	7 208	1,5	6 498	49,3	0	367	5,6
Twenterand	10 907	2,2	10 224	45,1	3	763	7,7
Wierden	7 417	2,9	7 360	44,1	4	501	5,1
Zwartewaterland	8 091	2,1	7 329	53,6	6	419	4,8
Zwolle	38 227	12,7	38 594	39,0	35	4 457	9,3

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

5.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Overijssel

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	<i>aantal</i>	<i>verhoudingsgetal</i>	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Overijssel	96,0	12 546	1,28	2,4
Almelo	96,2	1 191	1,19	3,6
Borne	97,9	110	1,24	1,3
Dalfsen	97,4	279	1,46	1,3
Deventer	96,7	1 186	1,25	3,5
Dinkelland	98,6	156	1,18	0,7
Enschede	96,6	2 245	1,22	3,6
Haaksbergen	97,6	84	1,01	1,7
Hardenberg	97,3	624	1,80	2,0
Hellendoorn	99,0	353	1,19	1,3
Hengelo	97,6	770	1,15	3,0
Hof van Twente	96,7	153	1,57	1,6
Kampen	94,2	471	1,21	2,3
Losser	99,2	183	1,28	2,4
Oldenzaal	97,9	230	1,17	2,6
Olst-Wijhe	97,1	143	1,21	1,5
Ommen	96,4	154	1,16	2,2
Raalte	97,2	297	1,15	1,6
Rijssen-Holten	88,4	494	1,76	1,7
Staphorst	84,7	521	1,81	1,4
Steenwijkerland	96,3	462	1,36	2,3
Tubbergen	98,3	261	1,16	0,6
Twenterand	94,2	655	1,77	1,7
Wierden	97,9	226	1,08	1,1
Zwartewaterland	82,0	326	1,90	1,9
Zwolle	97,4	972	0,96	3,4

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

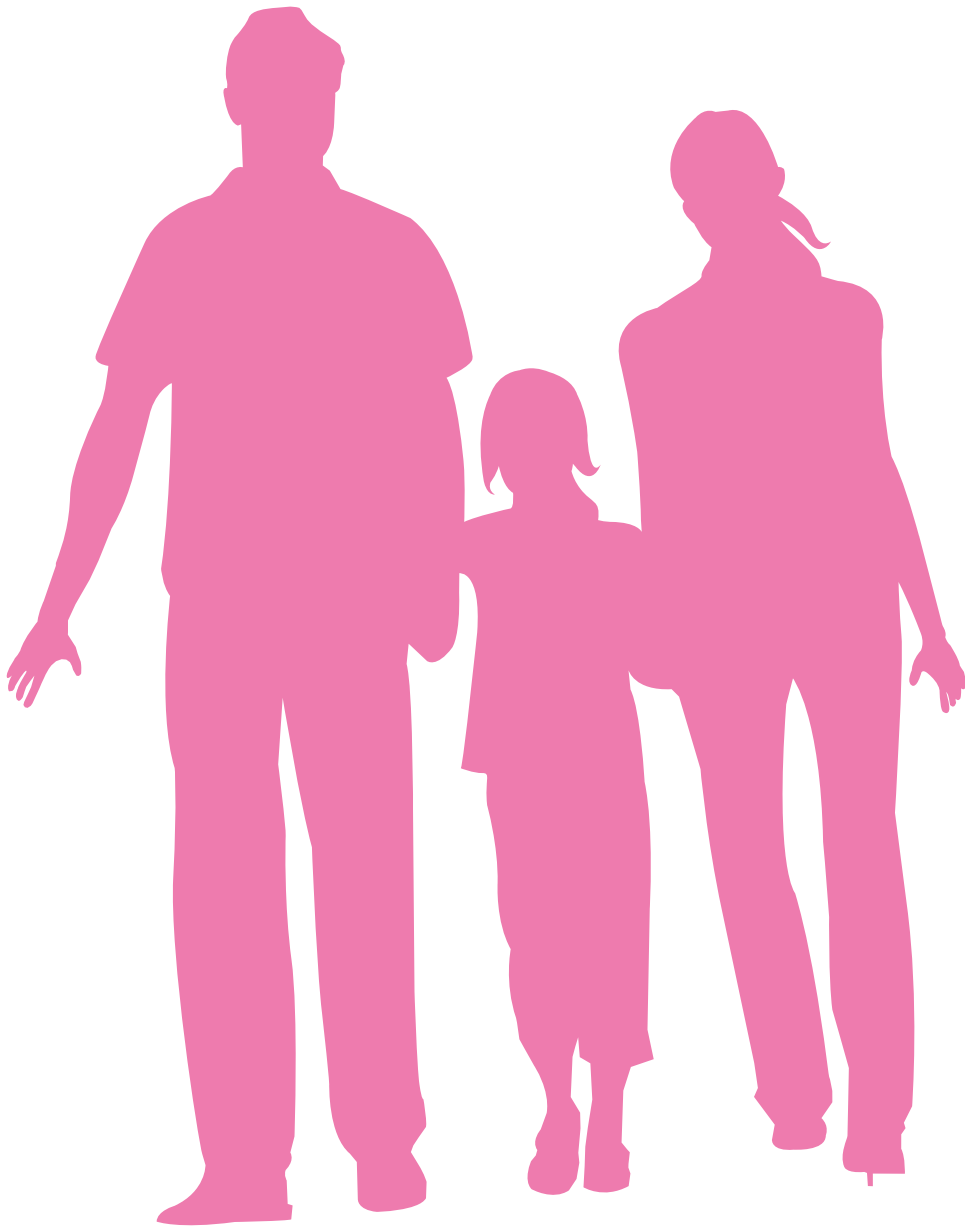
5.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Overijssel

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Overijssel	4 070	2 440	1 140	6 280	2,6
Almelo	330	290	90	520	3,5
Borne	30	10	20	110	.
Dalfsen	40	20	10	100	.
Deventer	550	230	110	610	3,8
Dinkelland	30	10	20	80	.
Enschede	1 110	710	210	1 120	3,1
Haaksbergen	70	30	20	60	.
Hardenberg	200	90	70	320	.
Hellendoorn	90	50	40	130	.
Hengelo	300	220	80	560	2,7
Hof van Twente	60	30	20	120	.
Kampen	130	70	50	270	.
Losser	70	30	20	100	.
Oldenzaal	80	40	20	140	.
Olst-Wijhe	30	10	10	100	.
Ommen	30	10	20	80	.
Raalte	40	20	20	140	.
Rijssen-Holten	100	30	40	150	.
Staphorst	20	–	10	50	.
Steenwijkerland	230	110	40	200	.
Tubbergen	40	10	10	70	.
Twenterand	120	50	40	170	.
Wierden	60	20	30	70	.
Zwartewaterland	30	10	10	100	.
Zwolle	290	330	130	930	3,2

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

Flevoland

6

Flevoland

6.1

Jongeren en gezin

- Lichte stijging aantal jongeren
- Meer 0- tot 20-jarigen in Flevoland dan in rest van Nederland
- Aandeel tienermoeders in Flevoland tweemaal zo groot als landelijk gemiddelde
- Aantal jongeren in eenoudergezin in Flevoland blijft gelijk
- Urkse jongeren hebben laagste kans op armoede

6.2

Gezondheid en welzijn

- Op Urk na voldoet Flevoland aan landelijke entnorm
- Lichte daling aantal eerste contacten Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

6.3

Onderwijs

- In Flevoland relatief weinig achterstandsleerlingen
- Meeste havisten en vwo'ers in Zeewolde, onderwijsniveau in Urk neemt toe
- Minder voortijdig schoolverlaters in Flevoland

6.4

Arbeid

- Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf neemt af, inschrijvingsduur blijft gelijk
- Meeste uitkeringen in Lelystad en Almere
- 2 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

6.5

Veiligheid en justitie

- Onveiligheidsgevoelens Flevolandse gemiddeld
- Ruim de helft van jeugdige verdachten uit Almere
- 60 procent van de afdoeningen gedaan door OM

6.6

Provinciekaart en kerncijfers

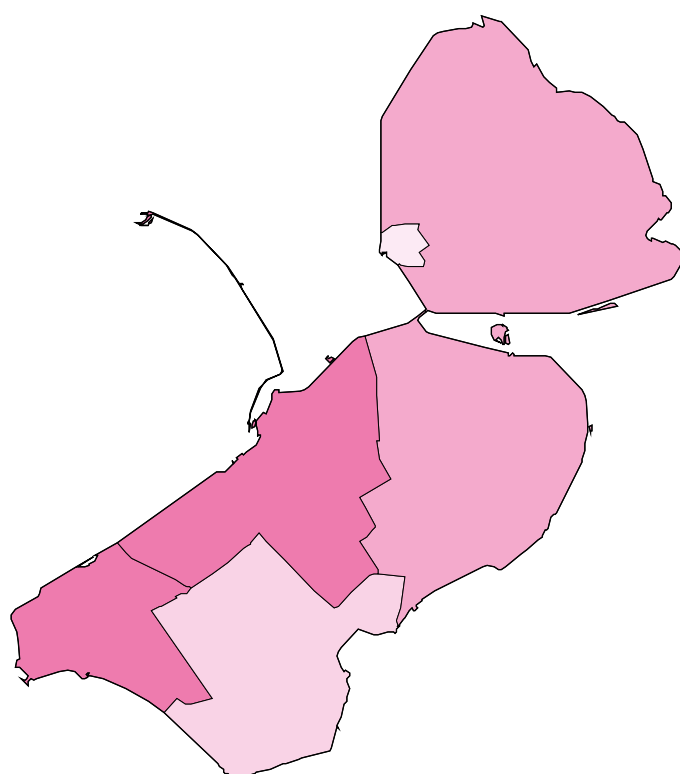
6.1 Jongeren en gezin

De provincie Flevoland telde op 1 januari 2011 6 gemeenten. De kleinste daarvan is Zeewolde met ruim 21 duizend inwoners. Veruit de grootste gemeente is de stad Almere met ruim 190 duizend inwoners. Hiermee wonen in Almere bijna evenveel mensen als in de overige 5 gemeenten van Flevoland samen. In 2011 wonen er in Flevoland ruim 135 duizend jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. Ook voor de jongeren geldt dat veruit het grootste deel in Almere woont. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

Lichte stijging aantal jongeren

Het aantal jongeren in Flevoland zal naar verwachting de komende jaren licht toenemen. Zo zullen in 2020 in de provincie Flevoland volgens de bevolkingsprognoses van het CBS bijna 142 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit is bijna 5 procent meer dan in 2011.

6.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Flevoland per gemeente, 2011

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige jongeren per gemeente

Minder dan 5%	10 tot 20%
5 tot 10%	20% of meer

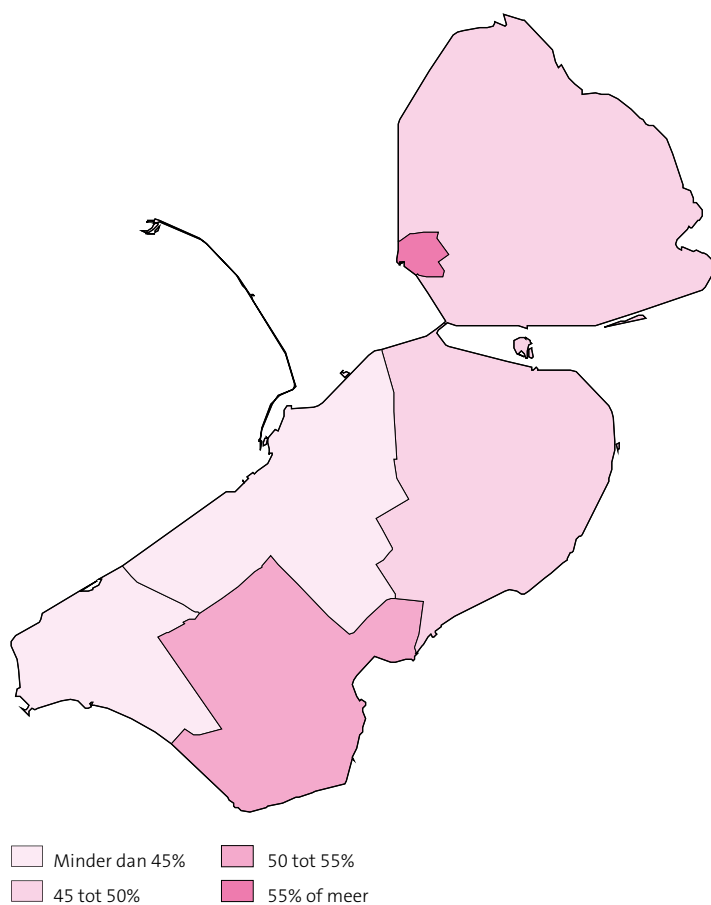
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Van de 135 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Flevoland op 1 januari 2011 telde, hebben 43 duizend een allochtone herkomst. Voor 78 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 22 procent om een westers allochtone herkomst. Jongeren van de voormalig Nederlandse Antillen en Aruba en Surinaamse jongeren vormen samen met 42 procent de grootste groepen binnen de niet-westers allochtone jeugd. Het aandeel niet-westerse allochtonen is in de provincie Flevoland beduidend lager dan bijvoorbeeld in de vier grote steden. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet-westers allochtoon, in Flevoland ligt dit rond 25 procent. Van deze provincie hebben Almere en Lelystad het hoogste aandeel niet-westers allochtone jongeren. Gemeente Urk daarentegen heeft het laagste aandeel, zo'n 2 procent.

Meer 0- tot 20-jarigen in Flevoland dan in rest van Nederland

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. De groene druk is in de provincie Flevoland bijna 46 procent. Daarmee is deze provincie qua aandeel jongeren een stuk groener dan gemiddeld in Nederland, waar de groene druk bijna 39 procent is. Gemeente Urk heeft veruit de hoogste groene druk in Flevoland, ruim 75 procent. Urk is een gemeente waar veel grote gezinnen wonen, en heeft daarmee naar verhouding een hoog aandeel jongeren. Verder heeft Zeewolde met ruim 52 procent een hoge groene druk. De overige gemeenten van Flevoland wijken wat dit betreft niet veel af van het provinciale gemiddelde.

6.1.2 Groene druk per gemeente in Flevoland, 2011

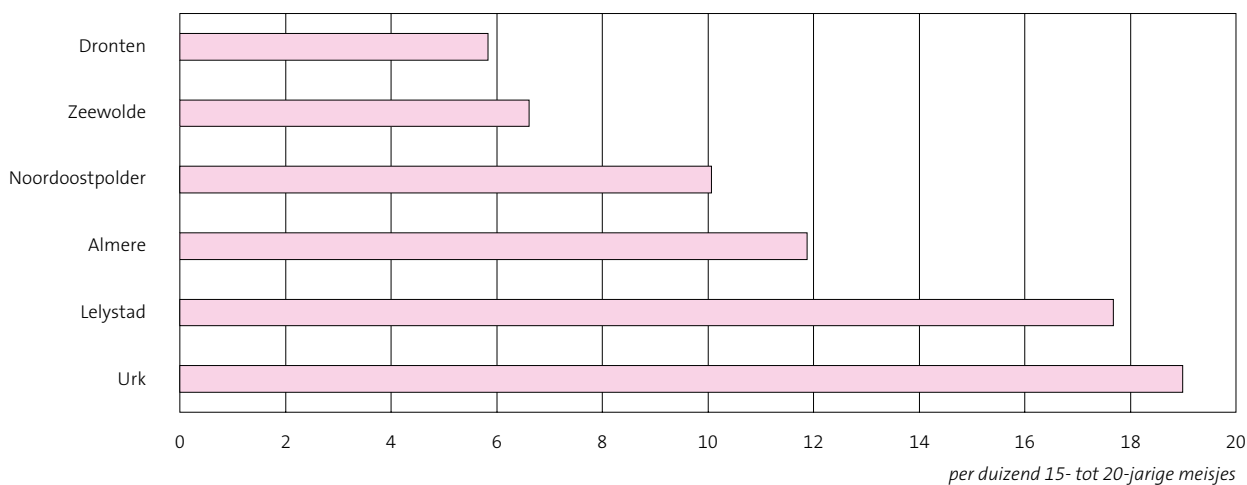

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Aandeel tienermoeders in Flevoland tweemaal zo groot als landelijk gemiddelde

Van de ruim 3 duizend tienermoeders in Nederland woonden er in 2011 159 in Flevoland. In 2010 waren er evenveel Flevolandse moeders jonger dan 20 jaar. Vergeleken met begin van deze eeuw, en ook vooral met 2003 en 2004, is sprake van een forse afname. Zo had Flevoland in 2004 nog 178 tienermoeders. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar woonden er in Flevoland bijna tweemaal zoveel tienermoeders als gemiddeld in Nederland, namelijk 12 op de duizend. Van alle moeders jonger dan 20 jaar in Flevoland woonde ruim de helft (92) in Almere. Dronten en Urk hadden met beide 9 tienermoeders de laagste aantallen.

6.1.3 Aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) per gemeente in Flevoland, 2011

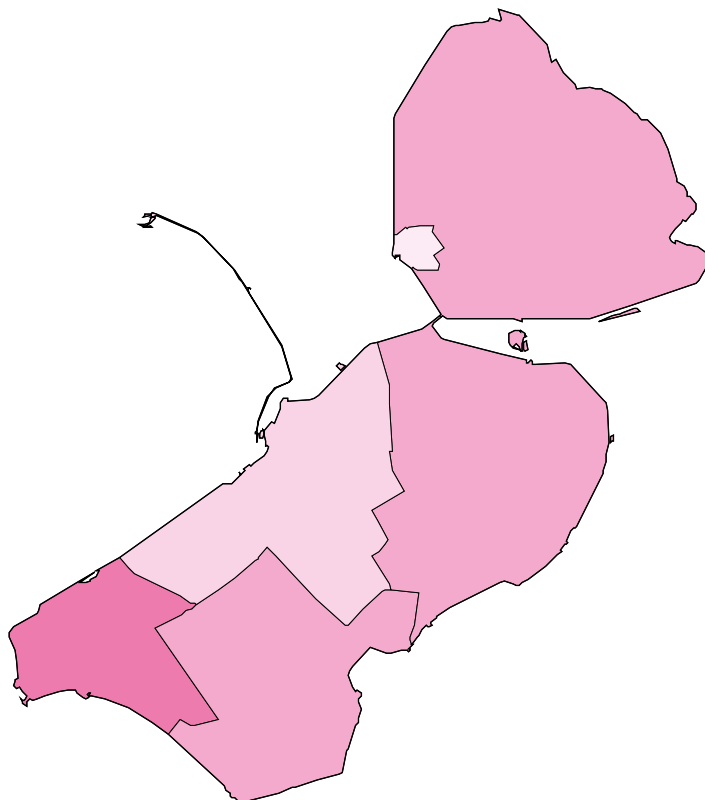
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Aantal jongeren in eenoudergezin in Flevoland blijft gelijk

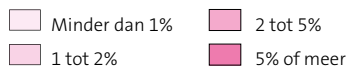
In 2010 woonden ruim 20 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op 17 procent van alle thuiswonende jongeren, iets hoger dan gemiddeld in Nederland (15 procent). Almere heeft met ruim 21 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin, gevolgd door Lelystad met bijna 19 procent. In Urk woonde in 2010 nog geen 5 procent van de thuiswonende jongeren in een eenoudergezin, ruim driemaal zo laag als het Nederlandse gemiddelde.

In vergelijking met 2009 is het aantal jongeren in een eenoudergezin nauwelijks veranderd. Ten opzichte van 2000 is het wel toegenomen, toen groeide ruim 12 procent op bij één ouder. Deze toename vond plaats in alle gemeenten van Flevoland. Almere had de grootste toename, het aandeel steeg daar met ruim 6 procentpunten. Alleen in Urk was dit aandeel nagenoeg stabiel over de afgelopen 10 jaar.

6.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Flevoland per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige thuiswonende jongeren per gemeente

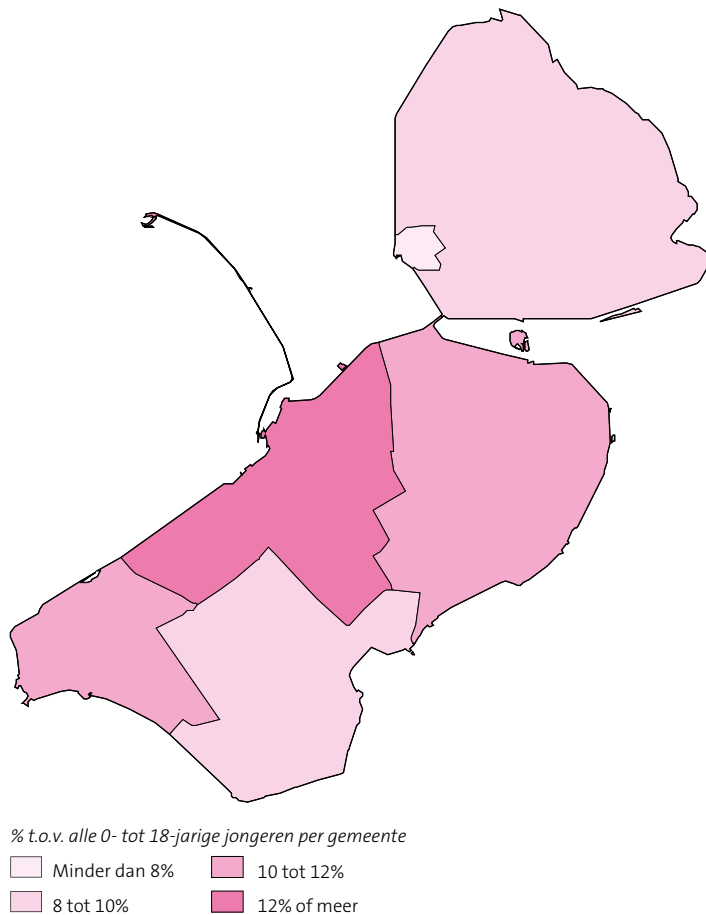
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Urkse jongeren hebben laagste kans op armoede

Van de minderjarige jongeren in Flevoland behoorden er in 2008 ruim 10 duizend tot een huishouden met kans op armoede, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Dit betekent dat bijna 11 procent van de kinderen van 0 tot 18 jaar in Flevoland opgroeit met kans op armoede. Van alle gemeenten in Flevoland hebben kinderen in Urk de laagste kans op armoede (8 procent) en kinderen in Lelystad de grootste kans (13 procent).

Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een twee-oudergezin wonen. Zo werd in Flevoland van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 bijna de helft met armoede bedreigd; terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien nog geen 6 procent is. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

6.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Flevoland met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

6.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Op Urk na voldoet Flevoland aan landelijke entnorm

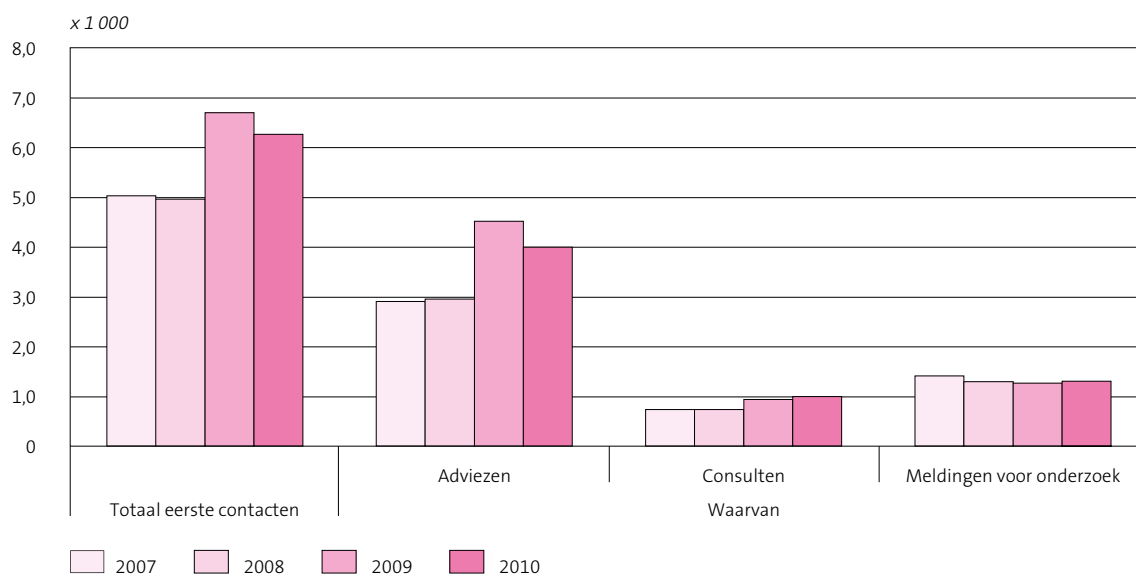
In 2011 was bijna 95 procent van de zuigelingen in Flevoland (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP. Dit is ongeveer een procentpunt lager dan het landelijke gemiddelde van ruim 95 procent. Het vaccinatiepercentage in Flevoland is vrijwel ongewijzigd sinds 2010, maar vergele-

ken met 2006 is sprake van een lichte stijging. Toen lag de vaccinatiegraad met iets meer dan 91 procent nog 3 procentpunten onder het landelijke gemiddelde. Urk had in 2011 een vaccinatiepercentage van 75 procent en vormt hiermee de enige gemeente in deze provincie die de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent niet haalt. Wel is sprake van een geleidelijke toename, in 2006 bedroeg deze namelijk nog geen 72 procent. In alle overige gemeenten van Flevoland is eveneens sprake van een toename van het aantal ingeënte zuigelingen sinds 2006. In deze gemeenten samen, dus exclusief Urk, is de vaccinatiegraad gemiddeld ruim 96 procent, ruim boven de landelijke norm.

Lichte daling aantal eerste contacten Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

6.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Flevoland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

In de provincie Flevoland is in 2010 6,3 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. Dit is een lichte daling ten opzichte van voorgaand jaar. De laatste jaren nam dit aantal contacten sterk toe: van 5 duizend eerste contacten in 2007 tot 6,7 duizend in 2009. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK in 2010 4 duizend keer een advies gegeven. Daarnaast ging het ruim 986 keer om een consult en 1,3 duizend keer om een melding voor onderzoek.

6.3 Onderwijs

Van alle Flevolandse jongeren tot 25 jaar volgde ruim 69 procent in het schooljaar 2010/'11 nog een opleiding. Iets meer dan een kwart daarvan (28 procent) zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Nederland voortijdig het onderwijs verlaten.

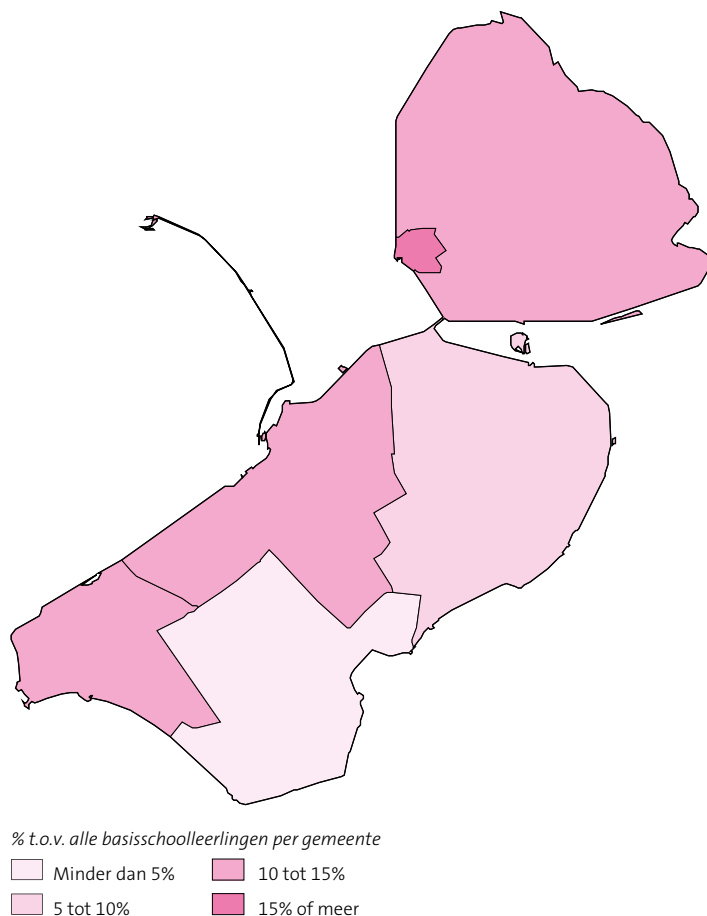
In Flevoland relatief weinig achterstandsleerlingen

Van de bijna 44 duizend kinderen die in Flevoland naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er een kleine 5 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van ruim 11 procent. Dit is iets lager dan het landelijke aandeel van 13 procent. Van het totaal aantal achterstandsleerlingen waren er 2,7 duizend zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 2,2 duizend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

In Almere, Lelystad en Noordoostpolder komt het aandeel achterstandsleerlingen ongeveer overeen met het landelijke beeld. Zeewolde heeft het laagste aandeel, slechts 45 achterstandsleerlingen op een totaal van 2,7 duizend (bijna 2 procent). Urk heeft met een totaal van 2,8 duizend ongeveer evenveel leerlingen in het basisonderwijs zitten, maar heeft met bijna 17 procent ruim 10 maal zoveel achterstandsleerlingen als Zeewolde.

¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

6.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Flevoland per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

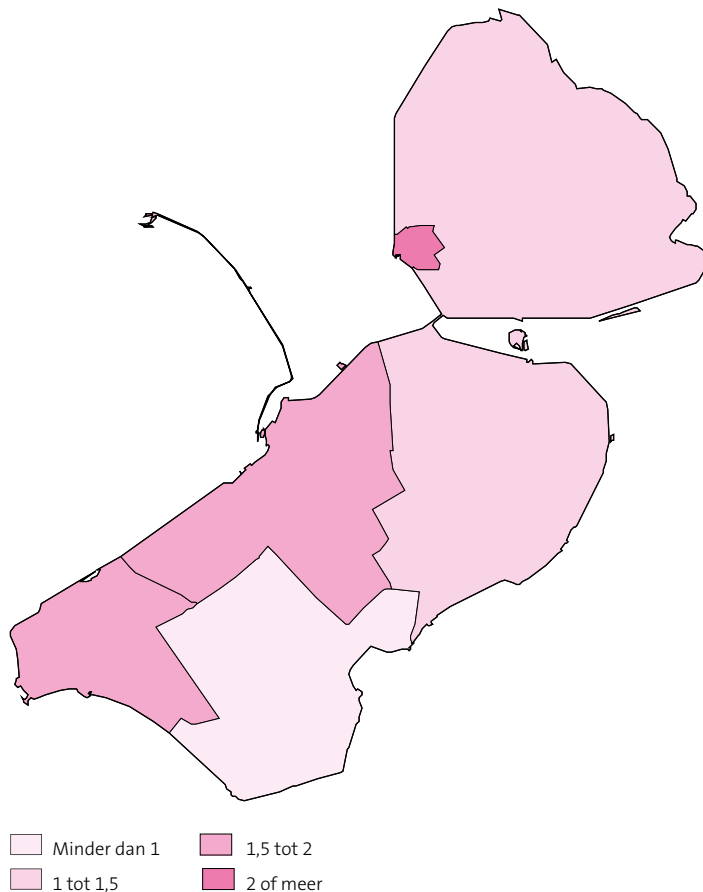
Meeste havisten en vwo'ers in Zeewolde, onderwijsniveau in Urk neemt toe

In het schooljaar 2010/'11 volgden 4,3 duizend 15-jarigen in Flevoland een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,55, hetgeen betekent dat de helft meer leerlingen een vmbo-opleiding als een havo- of vwo-opleiding volgden. In de afgelopen jaren is deze verhouding aanzienlijk afgenomen: in schooljaar 2003/'04 was deze verhouding nog 2,25. Tot en met het schooljaar 2005/'06 waren er nog meer dan tweemaal zoveel vmbo-leerlingen als 15-jarigen die een havo- of vwo-opleiding volgden. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in Flevoland meer 15-jarigen naar het vmbo en minder naar het havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor heel Nederland is namelijk 1,15.

Van alle gemeenten in Flevoland heeft Zeewolde als enige net iets meer havo- en vwo-leerlingen dan leerlingen die het vmbo volgen. Urk is de enige Flevolandse gemeente waarin het aantal vmbo-leerlingen meer dan tweemaal zo hoog is als het aantal havo- en vwo-leerlingen. In Urk was deze verhouding 2,8 in 2010/'11. Dit is echter al een aanzienlijke afname vergeleken

met schooljaar 2003/'04, toen dat aandeel in Urk nog op 3,64 lag. Het gemiddelde opleidingsniveau van leerlingen aan het voortgezet onderwijs is de afgelopen jaren dus flink toegenomen in deze gemeente.

6.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Flevoland per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

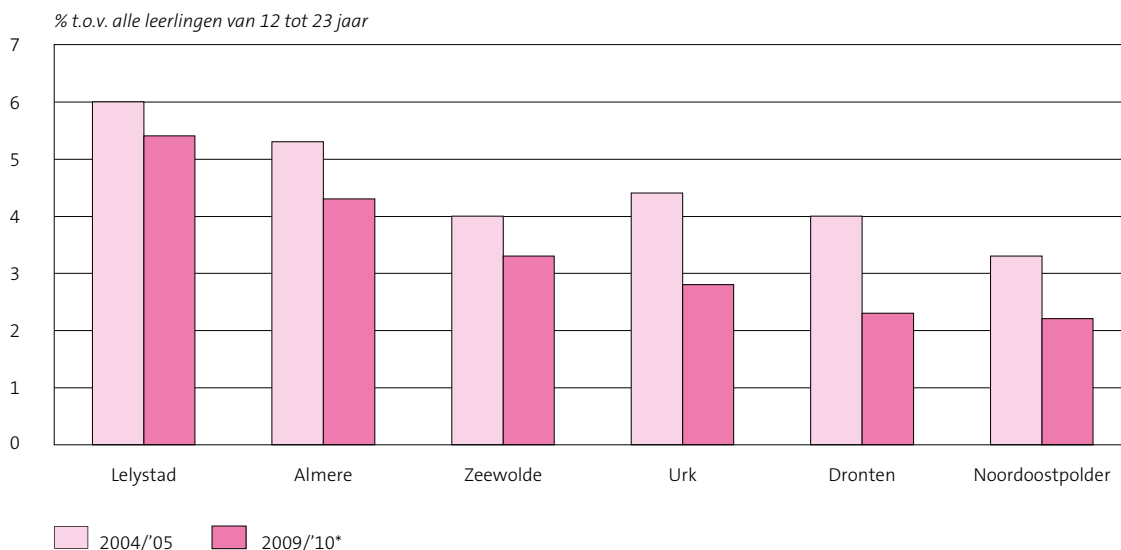
Minder voortijdig schoolverlaters in Flevoland

In 2009/'10 verliet 3,9 procent van de 12- tot 23-jarige leerlingen in Flevoland voortijdig het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv) is daarmee het hoogste van alle provincies in Nederland. Landelijk verliet 3,3 procent van de leerlingen zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo lag dit aandeel in de provincie Flevoland in 2004/'05 nog op 4,9 procent.

In Lelystad en Almere was het aandeel vsv'ers het grootst. In deze gemeenten verliet respectievelijk ruim 5 en 4 procent voortijdig het onderwijs. In Noordoostpolder en Dronten verlieten in 2009/'10 de minste leerlingen voortijdig het onderwijs, namelijk iets meer dan 2 procent.

De daling van het aandeel vsv'ers in Flevoland is zichtbaar in alle gemeenten, maar vooral in Urk. In deze gemeente is het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05 met bijna 2 procentpunten gedaald. De afname was met nog geen procentpunt het minst sterk in Lelystad en Zeewolde.

6.3.3 Aandeel voortijdig schoolverlaters in Flevoland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

6.4 Arbeid

Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren dat zich inschrijft als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf neemt af, inschrijvingsduur blijft gelijk

Begin 2011 stonden bijna 2 duizend Flevolandse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er ruim 300 minder dan begin 2010. Almere kent het grootste aantal niet-werkende werkzoekenden, namelijk ruim duizend in 2011. Ten opzichte van 2010 is dit aantal met bijna 20 procent gedaald. In Lelystad was de afname van het aantal ingeschreven niet-werkende werkzoekende jongeren met bijna 23 procent het grootst. In Zeewolde daarentegen was het aantal inschrijvingen in 2011 met een kwart gestegen ten opzichte van een jaar eerder. Urk en Zeewolde tot slot kenden het laagste

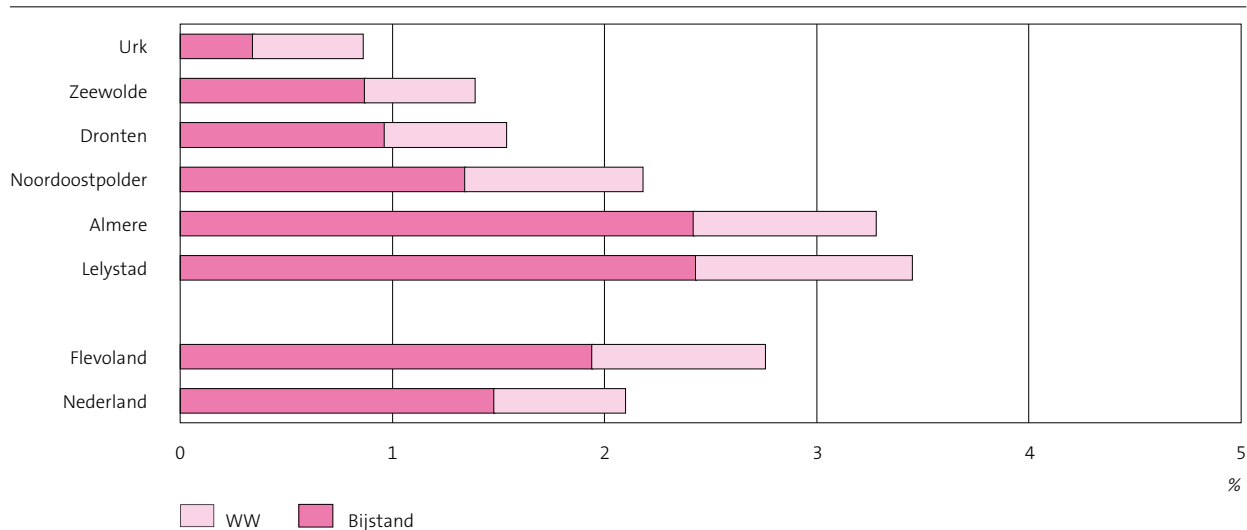
aantal jongeren van 15 tot 27 jaar die zich voor werk bij het UWV had ingeschreven. Met 40 ingeschrevenen in 2011 was dit aantal in Urk zelfs exact gelijk aan het aantal in 2010.

De niet-werkende werkzoekende jongeren in Flevoland stonden in 2011 gemiddeld 169 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 9 dagen langer dan gemiddeld in Nederland en komt overeen met de inschrijvingsduur van jongeren in de provincie Groningen. Alleen Drenthe en Noord-Holland kennen een langere inschrijvingsduur. Tussen de gemeenten onderling kan het aantal dagen dat jongeren bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven sterk verschillen. Zo stonden niet-werkende werkzoekende jongeren in Noordoostpolder, Urk en Dronten gemiddeld meer dan 200 dagen ingeschreven terwijl dat in Lelystad slechts 114 dagen waren.

Meeste uitkeringen in Lelystad en Almere

In 2010²⁾ ontvingen 1,7 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Gerelateerd aan de totale Flevolandse populatie 15- tot 27-jarigen is dat 2,7 procent. Dit aandeel is iets groter dan gemiddeld in Nederland en ongeveer vergelijkbaar met dat in de provincies Groningen en Limburg.

6.4.1 Aandeel jongeren met een bijstands- of WW-uitkering in Flevoland en Nederland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

De meeste van deze jongeren (70 procent) ontvingen een bijstandsuitkering en wel op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het overige deel ontving een werkloosheidsuitkering (WW). In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering in Almere (751) en ditzelfde geldt voor het aantal jongeren met een werkloosheidsuitkering (266). Relatief gezien was het aandeel jongeren dat een bijstandsuitkering ontving het grootst in Lelystad en Almere, beide 2,4 procent. Voor het aandeel jongeren met een werkloosheidsuitkering was dat

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

Lelystad (1 procent). In Urk en Zeewolde woonden relatief de minste jongeren met een van beide uitkeringen.

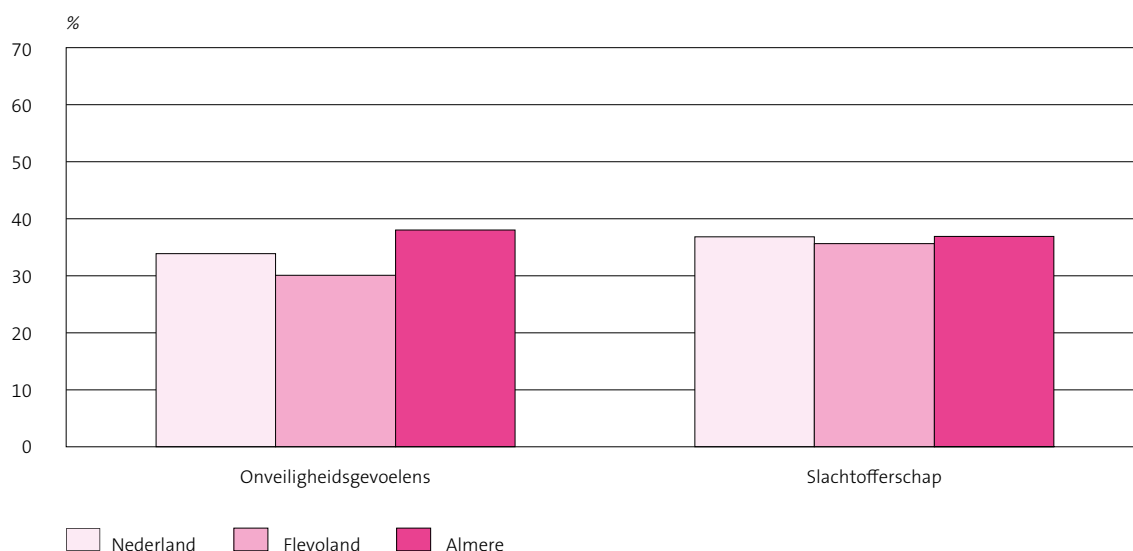
2 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering waren er in 2010 zo'n 2 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een dergelijke uitkering in Flevoland is iets hoger dan gemiddeld in Nederland, respectievelijk 4,5 procent en 3,9 procent. Het aandeel jongeren met een Wajong-uitkering verschilt aanzienlijk tussen de Flevolandse gemeenten. Zo maakte in de gemeente Lelystad 6 procent van de jongeren gebruik van de Wajong-regeling. In Urk was dat nog geen 4 procent.

6.5 Veiligheid en justitie

In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn beschikbaar voor de provincie als geheel en voor Almere.

6.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in Flevoland, Almere en Nederland, 2009/2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

Onveiligheidsgevoelens Flevolandse jongeren gemiddeld

In 2009/2010 voelde zo'n 30 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Flevoland zich wel eens onveilig. Dit is iets minder dan gemiddeld in Nederland (34 procent). In Almere, de grootste stad van de provincie, voelden aanzienlijk meer jongeren zich wel eens onveilig, namelijk 38 procent.

Ongeveer 36 procent van de jongeren in Flevoland is slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Daarmee is Flevoland vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde. Ook in de stad Almere ligt dit aandeel in dezelfde orde van grootte.

Ruim de helft van jeugdige verdachten uit Almere

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 werden in Flevoland 2,3 duizend 12- tot 25-jarigen door de politie aangehouden. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in de provincie Flevoland is dat 3,3 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aantal verdachte jongeren licht gestegen. Toen ging het om een aandeel van 2,3 procent. Wel is het zo dat ten opzichte van 2007 er sprake is van een lichte daling.

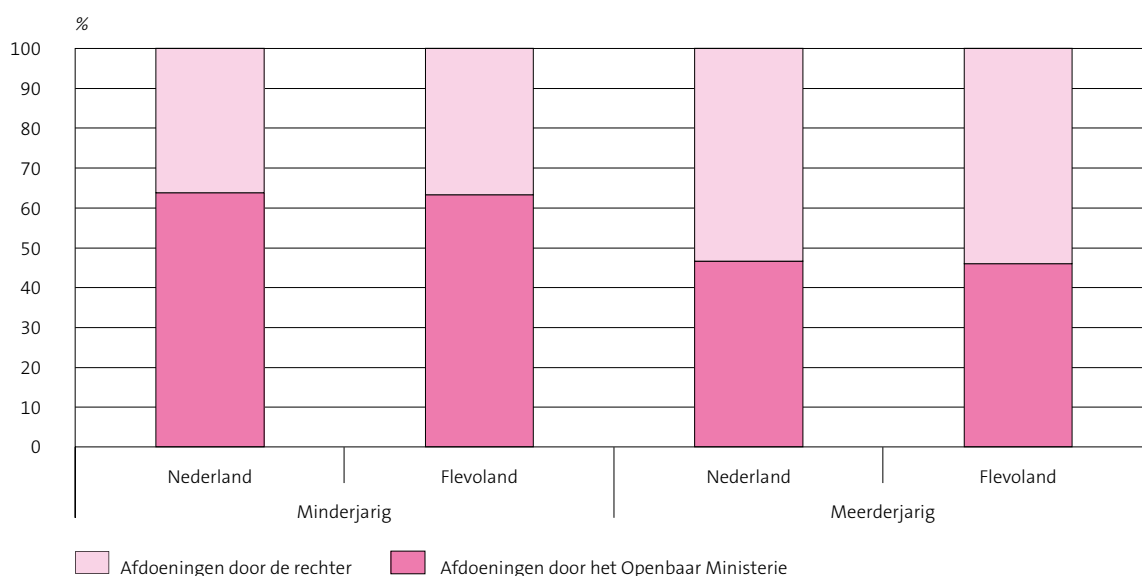
Van alle jongeren in Flevoland die door de politie als verdachte worden aangehouden, komt ruim de helft uit Almere. Verder is nog bijna 20 procent van de jeugdige verdachten afkomstig uit Lelystad.

60 procent van de afdoeningen gedaan door OM

In 2009 waren er 2,7 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het Openbaar Ministerie zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In Flevoland handelt het OM zo'n 52 procent van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden er 1,4 duizend door het OM afgedaan en 1,3 duizend door de rechter. Bij minderjarigen ligt het aandeel van de strafzaken dat door het OM wordt afgehandeld nog iets hoger. In Flevoland was dit aandeel ruim 63 procent, vergelijkbaar met het gemiddelde in Nederland.

6.5.2 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Flevoland en Nederland, 2009

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

6.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Flevoland en de afzonderlijke gemeenten. Voor deze gemeenten wordt de indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. In Flevoland hebben sinds 2007 geen gemeentelijke herindelingen meer plaatsgevonden.

6.6.1 Gemeenten in Flevoland, 2011

6.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Flevoland

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar)	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Groene druk	Tienermoeders	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin	Kans op armoede voor minderjarige jongeren
	2011	2011	2020	2011	2011	2010	2008
	<i>aantal</i>	%	<i>aantal</i>	%	<i>aantal</i>		%
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Flevoland	135 517	24,8	141 923	45,7	159	20 509	10,8
Almere	66 341	35,6	71 858	44,3	92	12 575	11,6
Dronten	13 636	11,3	13 033	45,2	9	1 380	10,0
Lelystad	23 698	26,6	24 738	41,0	26	3 870	12,7
Noordoostpolder	15 137	10,1	15 227	46,1	12	1 543	9,1
Urk	9 012	2,0	9 552	75,4	11	383	7,6
Zeewolde	7 693	6,7	7 515	52,4	9	758	8,6

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

6.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Flevoland

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	aantal	verhoudingsgetal	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Flevoland	94,6	4 930	1,55	3,9
Almere	95,9	2 488	1,59	4,3
Dronten	96,8	351	1,48	2,3
Lelystad	96,9	1 048	1,81	5,4
Noordoostpolder	95,8	533	1,27	2,2
Urk	75,2	465	2,80	2,8
Zeewolde	97,1	45	0,93	3,3

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

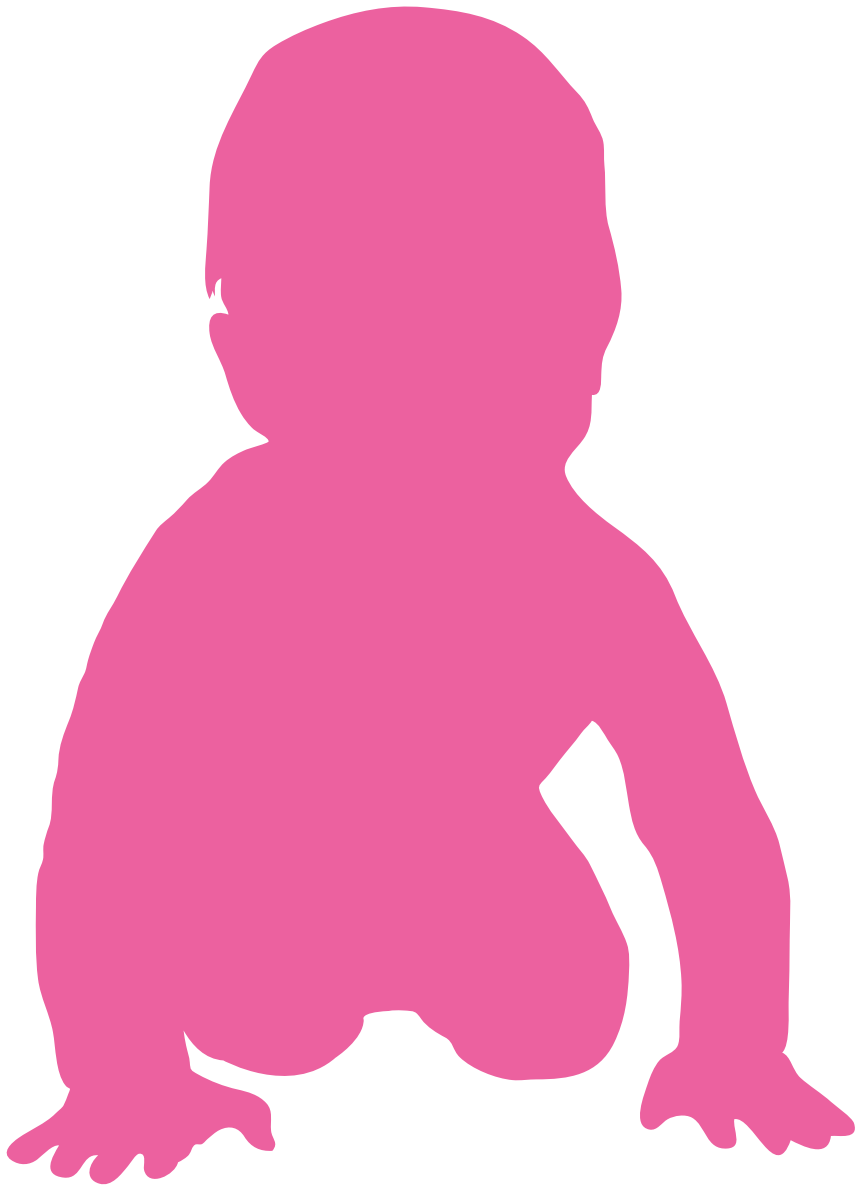
6.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Flevoland

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	aantal				%
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Flevoland	1 750	1 210	510	2 020	3,3
Almere	1 010	750	270	910	3,7
Dronten	120	60	40	220	.
Lelystad	340	260	110	490	3,7
Noordoostpolder	190	90	60	230	.
Urk	40	10	20	100	.
Zeewolde	50	30	20	80	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

Gelderland

7

Gelderland

7.1

Jongeren en gezin

- Lichte daling aantal jongeren
- Gelderland jeugdiger dan Nederland
- Aantal Gelderse tienermoeders licht toegenomen
- Meeste Gelderse jongeren in eenoudergezin in Arnhem en Nijmegen
- Gelderse jongeren minste kans op armoede

7.2

Gezondheid en welzijn

- Gelderland voldoet aan DKTP norm
- Toename eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

7.3

Onderwijs

- Relatief weinig achterstandsleerlingen in Gelderland
- Gemiddeld aandeel havisten en vwo'ers in Gelderland
- Minder voortijdig schoolverlaters in Gelderland

7.4

Arbeid

- Afname aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf
- Relatief weinig Gelderse jongeren ontvangen bijstands- of WW-uitkering
- 10 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

7.5

Veiligheid en justitie

- Een derde van Gelderse jongeren slachtoffer van delict
- Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007
- Minder afdoeningen door rechter voor meerderjarige Gelderse jongeren

7.6

Provinciekaart en kerncijfers

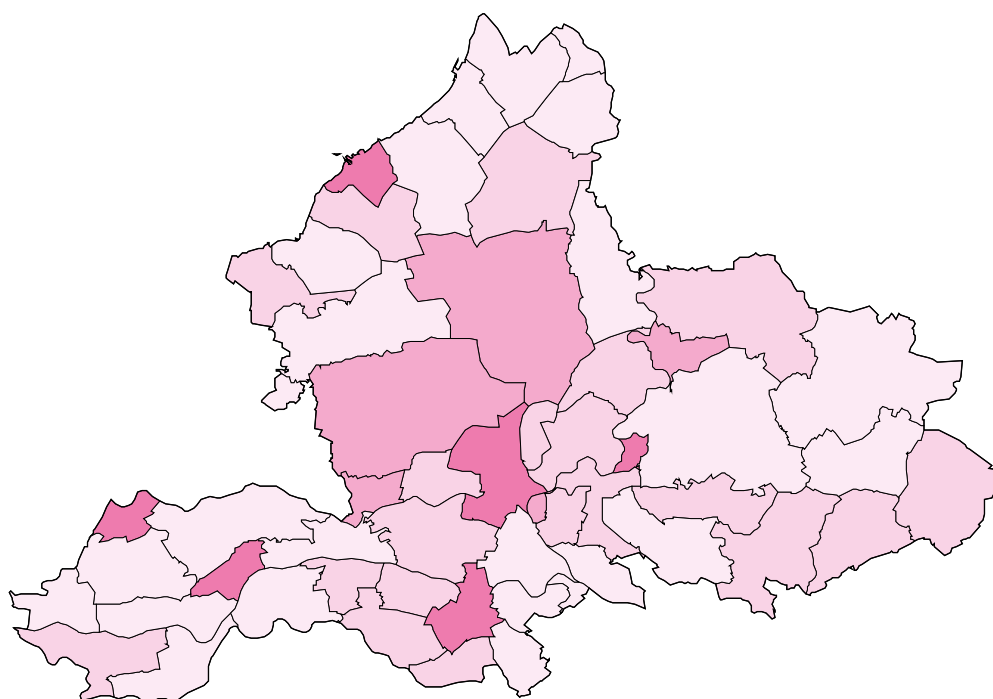
7.1 Jongeren en gezin

De provincie Gelderland telde op 1 januari 2011 56 gemeenten. De kleinste daarvan is Rozendaal met iets meer dan 1,5 duizend inwoners. De grootste gemeente is Nijmegen met ruim 164 duizend inwoners. In 2011 zijn er ruim 604 duizend Gelderse jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. Ook voor de jongeren geldt dat veruit het grootste deel in Nijmegen woont. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

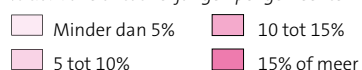
Lichte daling aantal jongeren

Het aantal jongeren in Gelderland zal naar verwachting de komende jaren iets afnemen. Zo zullen in 2020 in de provincie Gelderland volgens de bevolkingsprognoses van het CBS bijna 570 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit is zo'n 5 procent minder dan in 2011.

7.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Gelderland per gemeente, 2011

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarigen per gemeente

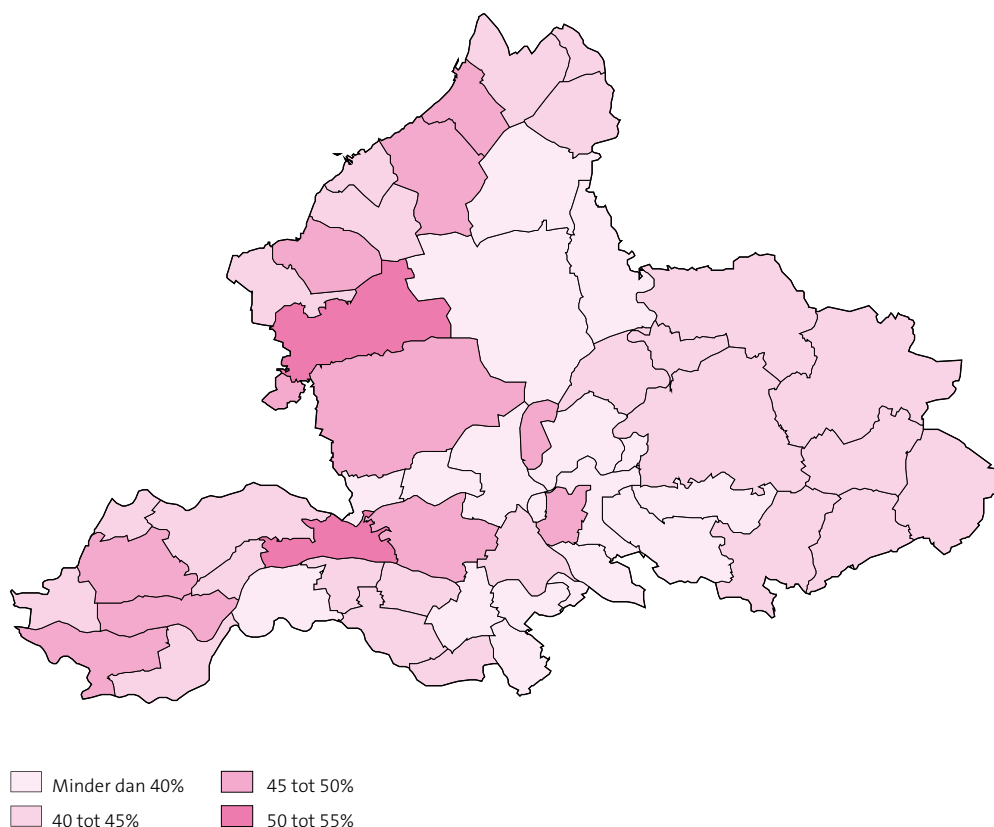
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Van de 604 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Gelderland op 1 januari 2011 telde, hebben 93 duizend een allochtone herkomst. Dat is bijna 16 procent van alle Gelderse jongeren. Voor 64 procent daarvan gaat het om een niet-westerse en voor 36 procent om een westerse allochtone herkomst. Turkse jongeren vormen met 29 procent de grootste groep binnen de niet-westerse allochtone jeugd in deze provincie. Het aandeel niet-westerse allochtonen is in Gelderland bijna 10 procent en is daarmee beduidend lager dan bijvoorbeeld in de vier grote steden. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet westerse allochtoon. Zowel absoluut als relatief gezien wonen de meeste niet-westerse allochtonen in Arnhem. Ook in Tiel, Culemborg, Nijmegen, Doesburg en Harderwijk wonen relatief veel jongeren van deze herkomstgroep.

Gelderland jeugdiger dan Nederland

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. De groene druk is in de provincie Gelderland 40 procent. Daarmee is deze provincie qua aantal jongeren dus iets groener dan Nederland als geheel. De gemeente met de hoogste

7.1.2 Groene druk in Gelderland per gemeente, 2011

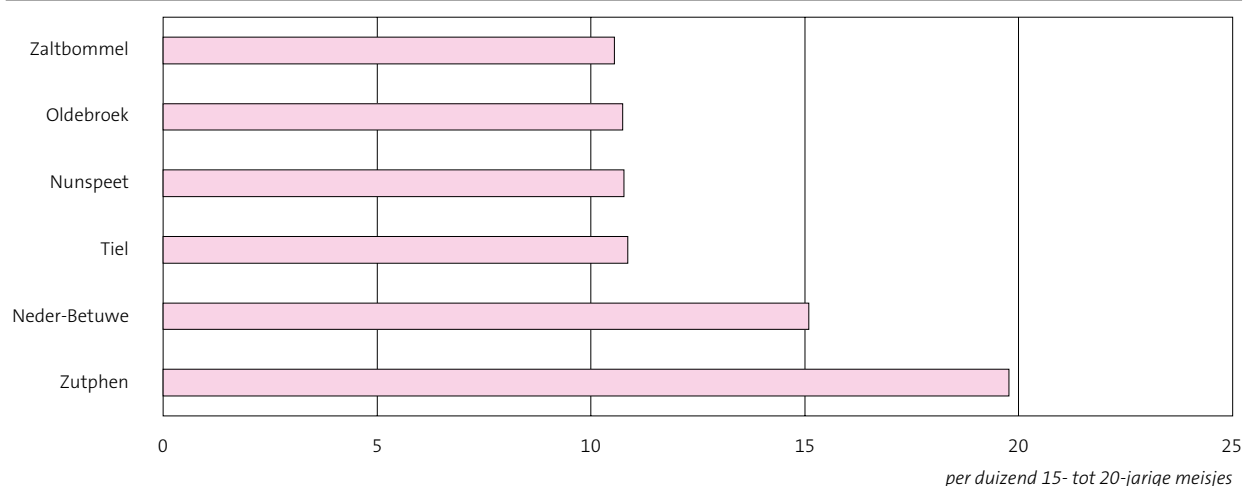
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

groene druk is Barneveld, op de voet gevolgd door Neder-Betuwe. Beide gemeenten hadden in 2011 een groene druk van meer dan 50 procent. Vooral in Wageningen is de groene druk laag, 31 procent. Dit heeft onder andere te maken met de populatie studenten die in de stad woont. Een groot deel van de studenten is 20 jaar of ouder.

Aantal Gelderse tienermoeders licht toegenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er in 2011 348 in Gelderland. Dit zijn er iets meer dan in 2010, toen waren 337 Gelderse moeders jonger dan twintig jaar. Het aantal tienermoeders in 2011 is ruim 6 procent lager dan in het jaar 2000. In de jaren 2001 tot en met 2005 lag dit aantal zelfs nog boven de 400. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar woonden er in 2011 in Gelderland iets minder tienermoeders dan gemiddeld in Nederland, respectievelijk 6 en 7 op de duizend. De meeste tienermoeders wonen in Ede. In Ede, Arnhem, Zutphen, Nijmegen en Apeldoorn samen woont bijna 40 procent van alle Gelderse tienermoeders. Het aandeel tienermoeders is het hoogst in Zutphen, bijna 20 op de duizend. Ook in Neder-Betuwe, Tiel, Nunspeet, Oldebroek en Zaltbommel lag het aandeel tienermoeders hoog, namelijk meer dan 10 op de duizend.

7.1.3 Gemeenten met het hoogste aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in Gelderland, 2011

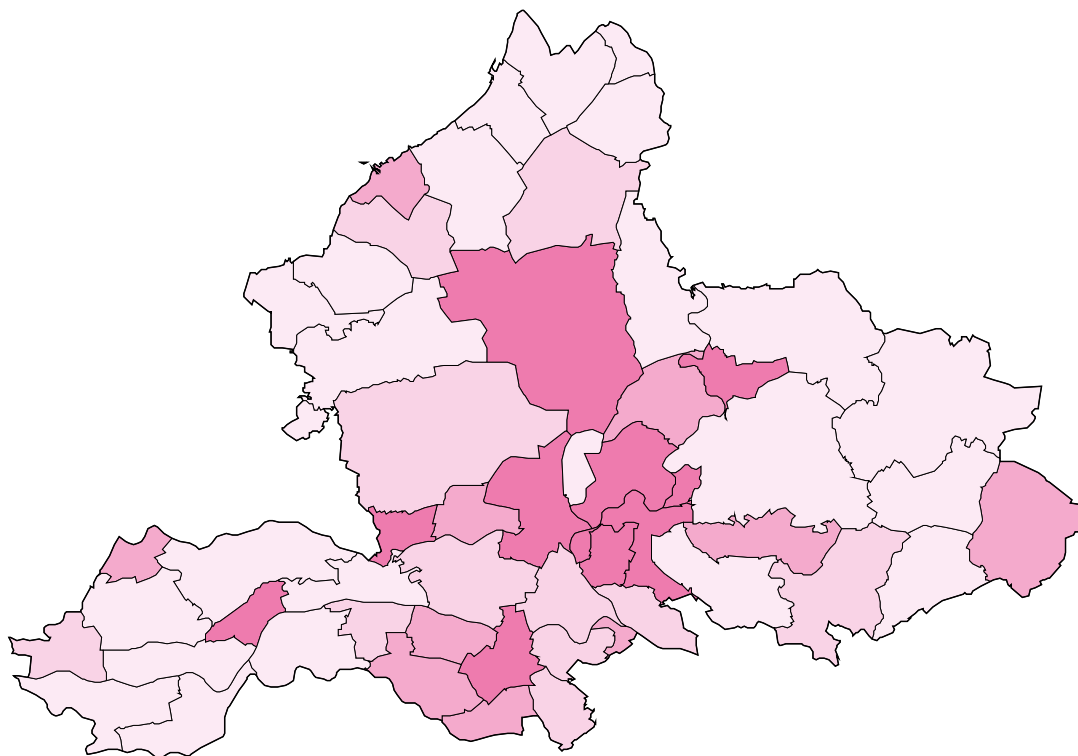
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Meeste Gelderse jongeren in eenoudergezin in Arnhem en Nijmegen

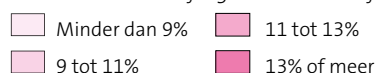
In 2010 woonden ruim 62 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op bijna 12 procent van alle thuiswonende jongeren, een aandeel dat iets lager is dan gemiddeld in Nederland. Nijmegen en Arnhem hebben met ruim 20 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin, gevolgd door Zutphen en Westervoort, waar iets meer dan 17 procent van de jongeren bij één ouder woont. Oldebroek is met 5 procent de gemeente van Gelderland met het laagste aandeel jongeren in een eenoudergezin.

In vergelijking met 2000 is het aandeel jongeren in een eenoudergezin in 2010 toegenomen. In 2010 was dit aandeel iets minder dan 9 procent van alle thuiswonende jongeren. Deze toename geldt voor alle Gelderse gemeenten op één na. Alleen in Rozendaal nam het aantal jongeren dat in een eenoudergezin opgroeide af, en wel met ruim 1 procentpunt. In vier gemeenten bedroeg de toename rond de 6 procentpunten, namelijk Doesburg, Duiven, Westervoort en Rheden.

7.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Gelderland per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige thuiswonende jongeren per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

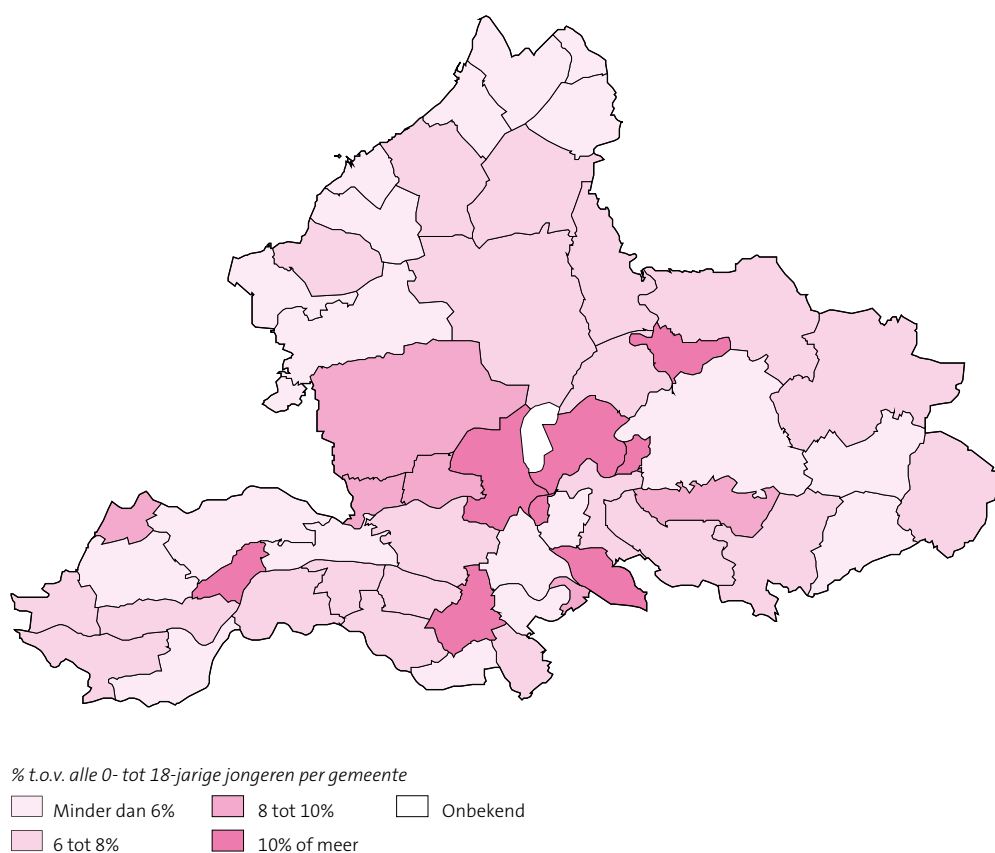
Gelderse jongeren minste kans op armoede

Van de Gelderse minderjarige jongeren behoorden er 35 duizend tot een huishouden met kans op armoede in 2008, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Gerelateerd aan het totale aantal minderjarige jongeren komt dit neer op ruim 8 procent. Minderjarige jongeren in Gelderland hebben, samen met hun leeftijdsgenoten in de provincies Utrecht en Zeeland, de minste kans om in armoede op te groeien in Nederland.

Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een twee-oudergezin wonen. Zo werd in Gelderland van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 net iets meer als de helft met armoede bedreigd; terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien nog geen 5 procent is. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

De Gelderse gemeenten met het hoogste aandeel jongeren in eenoudergezinnen, kennen ook het grootste aandeel jongeren met kans op armoede, namelijk Arnhem en Nijmegen (respectievelijk 17 en 16 procent). Jongeren uit Scherpenzeel en Ubbergen hebben de minste kans om in armoede op te groeien (respectievelijk 4,3 en 4,4 procent).

7.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Gelderland met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

7.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Gelderland voldoet aan DKTP norm

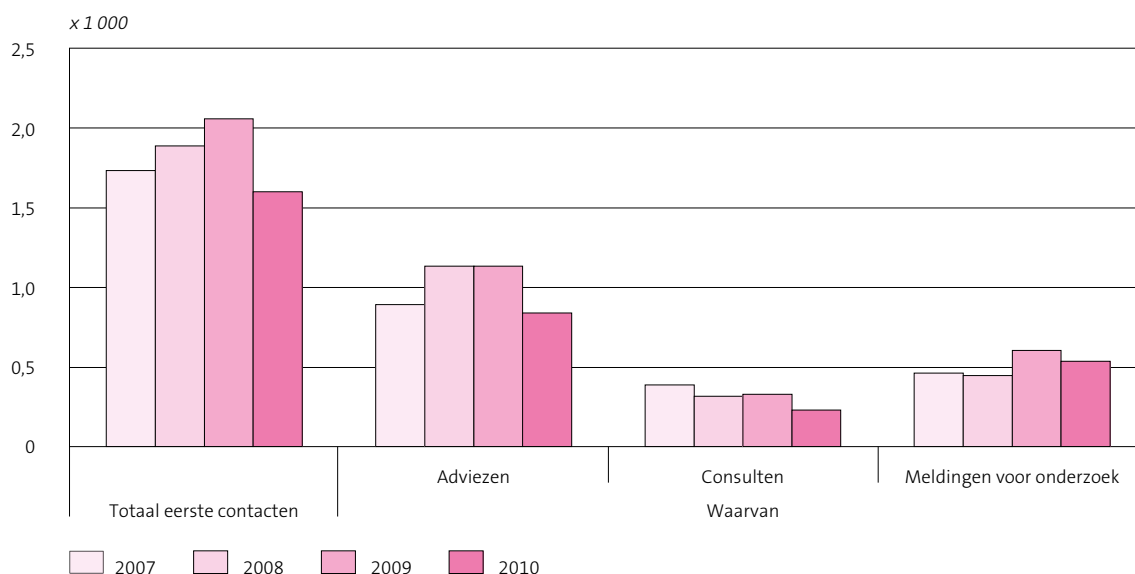
In 2011 was 94 procent van de Gelderse zuigelingen (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP, waardoor Gelderland voldoet aan de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent. Het aandeel is wel bijna anderhalve procentpunt lager dan het landelijke gemiddelde van ruim 95 procent. Van de 56 Gelderse gemeenten haalden 8 gemeenten de WHO- en landelijke entnorm niet in 2011. Dit was overigens in de voorgaande jaren ook het geval. Deze gemeenten worden gerekend tot de zogenaamde 'bible belt', gemeenten met een hoog aandeel orthodox protestante of bevindelijk gereformeerde inwoners. Een deel van hen laat hun kinderen vanwege religieuze overtuigingen niet inenten. Ten opzichte van 2010 is in 22 Gelderse gemeenten de vaccinatiegraad gedaald, waaronder Culemborg, Groesbeek en Hattem. In onder meer de gemeenten Rozendaal, Neder-Betuwe, Wageningen en Nunspeet steeg dit aandeel juist. Rozendaal is echter een kleine gemeente met een laag aantal gevaccineerde zuigelingen, waardoor de percentages sterk kunnen fluctueren.

Toename eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

In de provincie Gelderland is in 2010 1,6 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een AMK vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. Dit is beduidend minder dan in 2009 toen 2,1 duizend keer contact werd opgenomen, maar vergelijkbaar met het aantal eerste contacten in 2007. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK in 2010 837 keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 227 keer om een consult en 533 keer om een melding voor onderzoek.

7.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Gelderland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

7.3 Onderwijs

Van alle Gelderse jongeren tot 25 jaar volgde 72 procent in het schooljaar 2010/'11 nog een opleiding. Iets meer dan een kwart daarvan zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Nederland voortijdig het onderwijs verlaten.

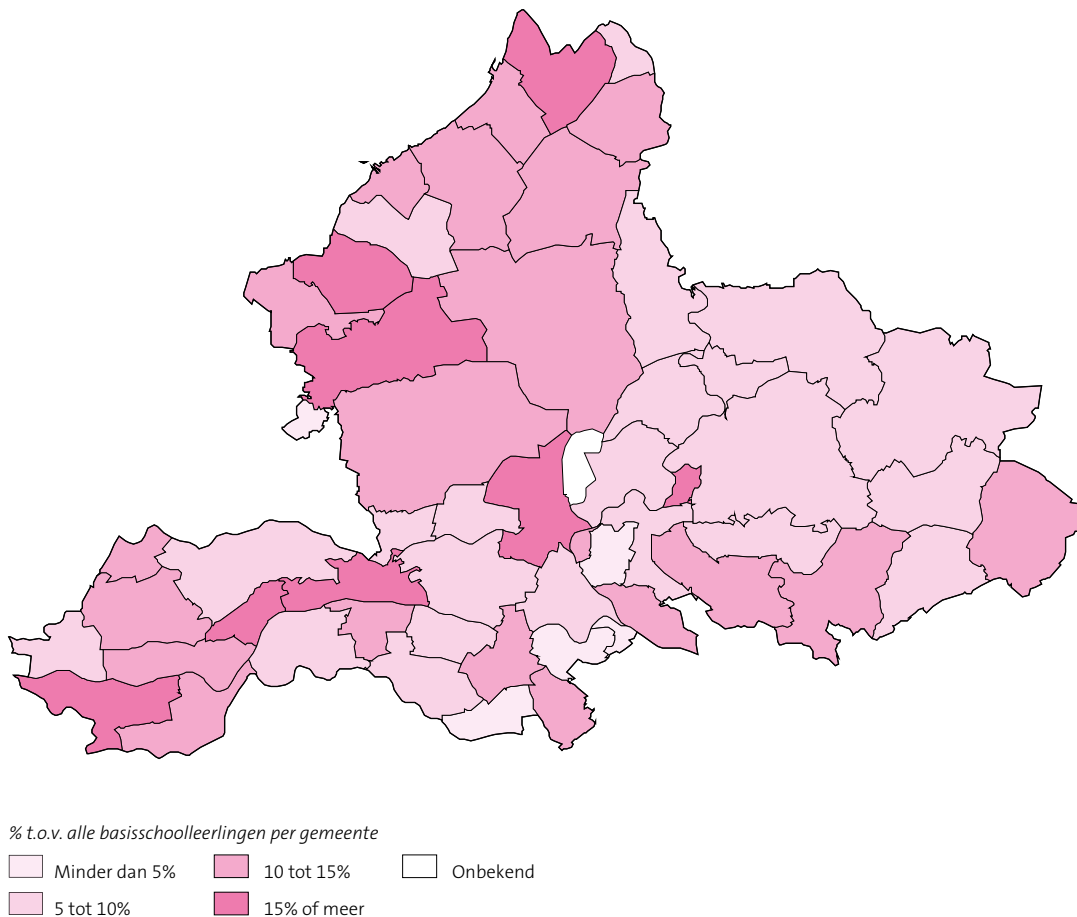
Relatief weinig achterstandsl leerlingen in Gelderland

Van de ruim 192 duizend kinderen die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er bijna 22 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 11 procent. Dit Gelderse aandeel is laag vergeleken met het landelijke aandeel achterstandsl leerlingen van 13 procent. Van alle achterstandsl leerlingen waren er bijna 15 duizend zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 7 duizend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsl leerlingen.

In de gemeenten Barneveld, Tiel en Oldebroek is het aandeel achterstandsleerlingen het hoogst, rond de 20 procent. Ook in de grotere steden Arnhem en Nijmegen ligt het aandeel hoger dan het Gelderse provinciegemiddelde. In de gemeenten Ubbergen, Millingen aan de Rijn en Heumen wonen juist relatief weinig achterstandsleerlingen, nog geen 5 procent van het totaal aantal basisschoolleerlingen behoort daar tot een achterstandscategorie. Wel gaat het hier om tamelijk lage aantallen leerlingen.

7.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Gelderland per gemeente, 2010/'11

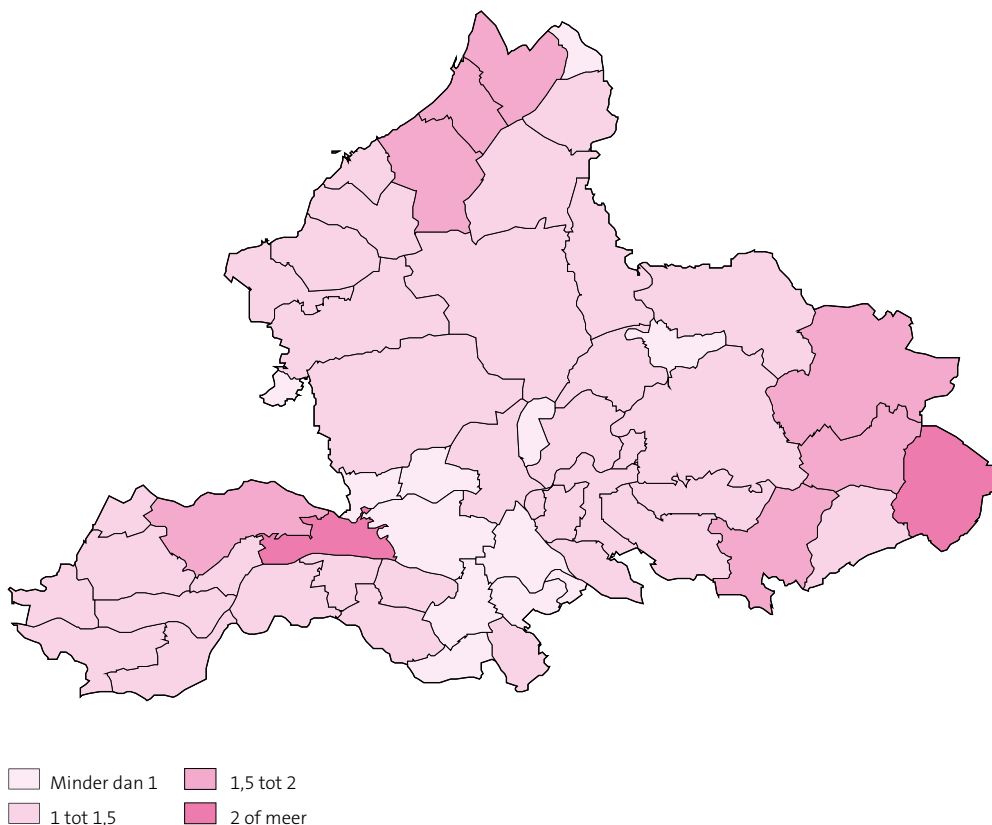
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

Gemiddeld aandeel havisten en vwo'ers in Gelderland

In het schooljaar 2010/'11 volgden ruim 21,5 duizend Gelderse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,15, wat wil zeggen dat meer Gelderse jongeren een vmbo-opleiding als een havo- of vwo-opleiding volgden. De waarde 1 houdt in dat er evenveel vmbo-leerlingen als havo/vwo-leerlingen zijn. In de afgelopen jaren is deze verhouding in Gelderland enigszins afgenomen, in 2003/'04 was deze nog 1,35. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in

Gelderland evenveel 15-jarigen naar het vmbo en naar havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor heel Nederland bedraagt ook 1,15.

7.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Gelderland per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

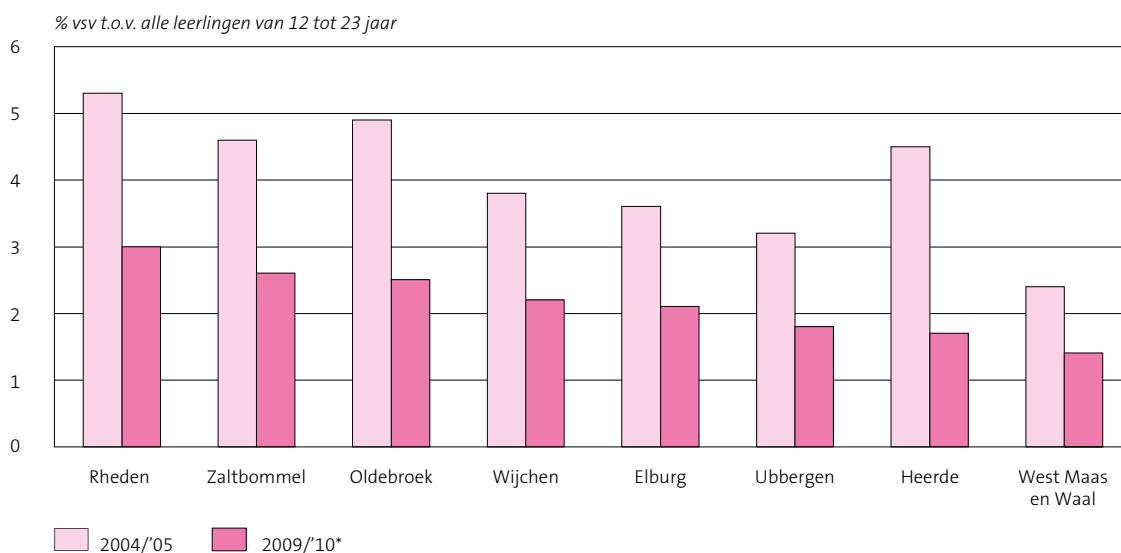
Gelderland kent in 2010/'11 een twaalfstal gemeenten met meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers. Dit geldt met name voor Renkum en Wageningen, deze gemeenten tellen ongeveer twee keer zoveel havisten en vwo'ers als vmbo'ers. Rozendaal heeft relatief nog meer havisten en vwo'ers maar deze kleine gemeente heeft een laag aantal leerlingen waardoor deze verhouding sterk kan fluctueren door de jaren heen. In de gemeenten Winterswijk, Neder-Betuwe en Oude IJsselstreek ligt de verhouding juist andersom en gingen in 2010/'11 ongeveer twee keer zoveel 15-jarigen naar het vmbo als naar het havo of vwo.

Minder voortijdig schoolverlaters in Gelderland

In 2009/'10 verliet 3 procent van de 12- tot 23-jarige leerlingen in Gelderland voortijdig het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv) is daarmee iets lager dan gemiddeld in Nederland. Landelijk verliet namelijk 3,3 procent van de leerlingen zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in de provincie Gelderland in 2004/'05 nog 4,1 procent.

In Zutphen is het aandeel vsv'ers het grootst. In deze gemeente verliet meer dan 6 procent voortijdig het onderwijs in 2009/'10. West Maas en Waal, Heumen, Heerde, Hattem, Ubbergen, Geldermalsen en Aalten hadden met nog geen 2 procent het laagste percentage vsv'ers. In deze gemeenten gaat het echter veelal om een klein aantal jongeren.

7.3.3 Gemeenten in Gelderland waarin het aandeel voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) sinds 2004/'05 nagenoeg is gehalveerd

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

De daling van het aandeel vsv'ers in Gelderland is zichtbaar in het merendeel van de gemeenten, maar vooral in Heerde, Oldebroek en Rheden. In deze gemeenten is het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05 met meer dan 2 procentpunten gedaald en daarmee ongeveer gehalveerd. Ook in Zaltbommel, Wijchen, Elburg, Ubbergen en West Maas en Waal was sprake van ongeveer een halvering. Alleen in de gemeenten Zutphen, Lingewaal en Lochem is sprake van een toename van het aantal voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05.

7.4 Arbeid

De werkloosheid is in Gelderland een van de laagste van alle provincies in Nederland. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren dat zich inschrijft als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Afname aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf

Begin 2011 stonden ruim 6,2 duizend Gelderse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er bijna 800 minder dan begin 2010. Nijmegen heeft het grootste aantal niet-werkende werkzoekenden, namelijk 1,2 duizend in 2011. Ten opzichte van 2010 is dit aantal gedaald, toen stonden nog 1,4 duizend jongeren ingeschreven. De grootste afname van het aantal ingeschrevenen bij het UWV WERKbedrijf vond plaats in Renkum en Doetinchem, rond de 40 procent. In elf Gelderse gemeenten nam het aantal niet-werkende werkzoekenden toe ten opzichte van 2010. In 14 gemeenten in Gelderland was sprake van een ongewijzigd aantal ingeschrevenen.

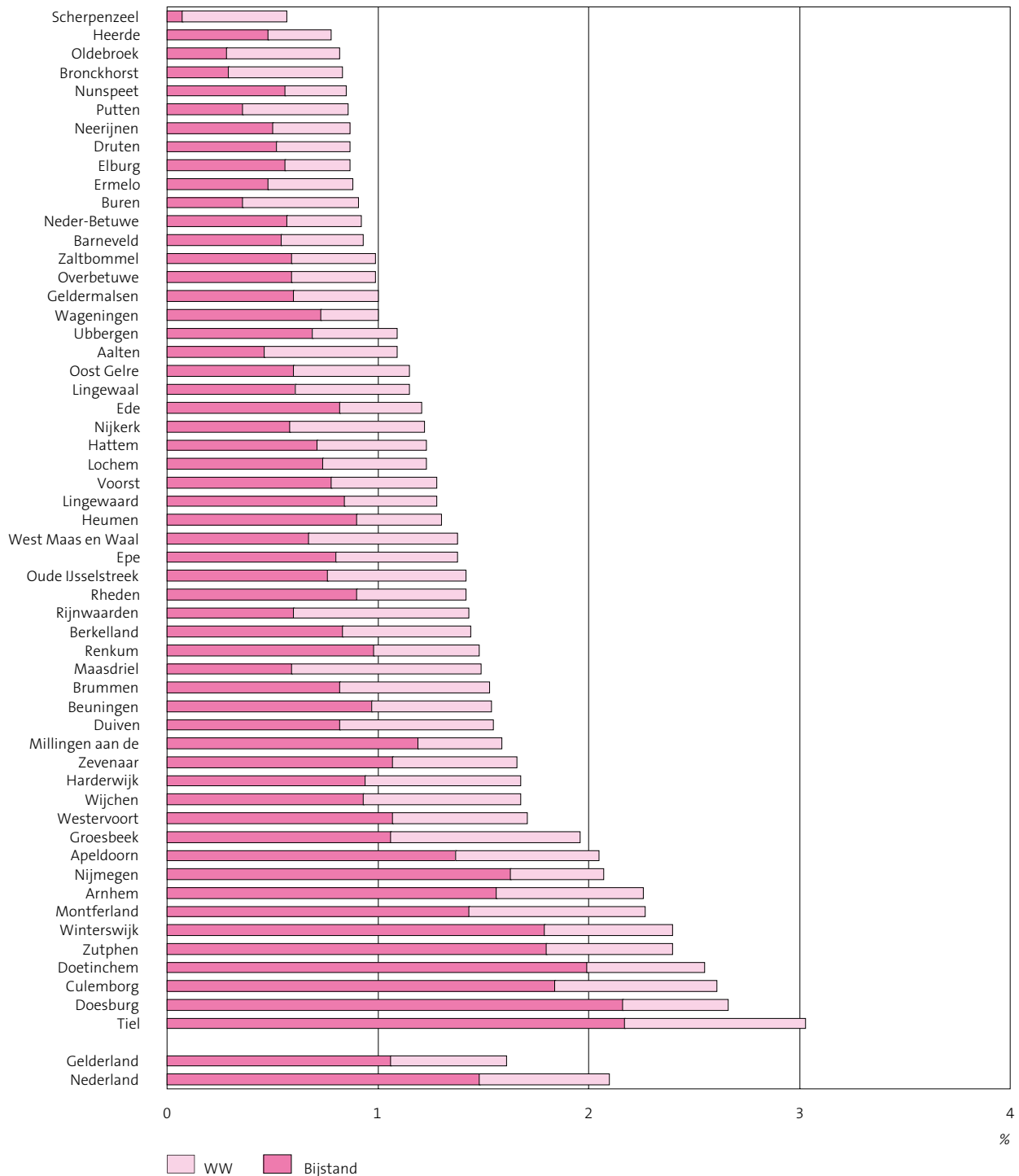
De Gelderse niet-werkende werkzoekende jongeren stonden in 2011 gemiddeld 158 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 2 dagen korter dan gemiddeld in Nederland. Met deze inschrijfduur van jongeren bevindt Gelderland zich met Friesland en Overijssel in de middenmoot. Tussen de gemeenten onderling kan het aantal dagen dat jongeren bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven sterk verschillen. Zo stonden niet-werkende werkzoekende jongeren in Voorst, Ubbergen, Barneveld, Apeldoorn en Rijnwaarden gemiddeld meer dan 200 dagen ingeschreven terwijl dat in Arnhem 78 dagen waren.

Relatief weinig Gelderse jongeren ontvangen bijstands- of WW-uitkering

In 2010²⁾ ontvingen 4,7 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Gerelateerd aan de totale Gelderse populatie 15- tot 27-jarigen is dat 1,6 procent. Dit aandeel is lager dan het Nederlandse gemiddelde van 2,1 procent. Alleen in Noord-Holland en de provincie Utrecht ontvangen nog minder jongeren een uitkering.

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

7.4.1 Aandeel jongeren met een bijstands- of WW-uitkering in Gelderland¹⁾ en Nederland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

¹⁾ Het aandeel jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering in de gemeente Rozendaal is nihil en daarom niet in de grafiek opgenomen.

Het merendeel van deze jongeren (66 procent) ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een werkloosheidsuitkering (WW). In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering in Nijmegen. Relatief gezien was het aandeel jongeren met een bijstandsuitkering echter het grootst in Tiel (3 procent) en Doesburg (2,7 procent). Voor het aandeel jongeren met een werkloosheidsuitkering waren dat Groesbeek en Maasdriel, met beide 0,9 procent.

10 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering telde Gelderland in 2010 zo'n 10 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een dergelijke uitkering in Gelderland ligt iets hoger dan gemiddeld in Nederland, 4,7 tegenover 3,9 procent. Het aandeel jongeren met een Wajong-uitkering verschilt sterk tussen de Gelderse gemeenten. Zo maakte in de gemeenten Renkum en Rheden ruim 8 procent van de jongeren gebruik van de Wajong-regeling. Ook in de gemeente Zutphen was dit aandeel met bijna 8 procent hoog. In Wageningen, Scherpenzeel, Neerijnen, Nunspeet, Geldermalsen en Buren daarentegen had nog geen 3 procent van de jongeren een Wajong-uitkering.

7.5 Veiligheid en justitie

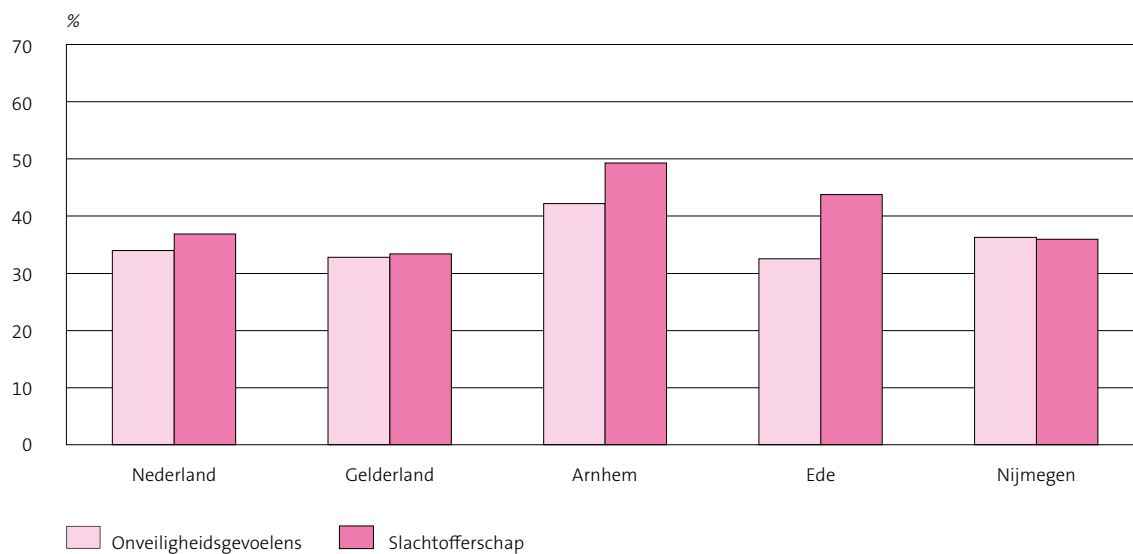
In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn alleen beschikbaar voor de provincie Gelderland en een aantal grote steden in Gelderland.

Een derde van Gelderse jongeren slachtoffer van delict

In 2009/2010 voelde bijna 33 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Gelderland zich wel eens onveilig. Dit is vrijwel gelijk aan het gemiddelde in Nederland (34 procent), en vergelijkbaar met de onveiligheidsgevoelens in Noord-Brabant. Over het algemeen voelen stedelingen zich vaker wel eens onveilig dan jongeren uit minder stedelijke gebieden. Arnhem kent met 42 procent dan ook een hoger onveiligheidsgevoel onder jongeren, gevolgd door Nijmegen met 36 procent.

Ongeveer een derde van de Gelderse jongeren (33 procent) is slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Dit is iets lager dan gemiddeld in Nederland (37 procent). Daarmee is Gelderland de provincie met de minste slachtoffers van criminaliteit. In de steden Arnhem en Ede ligt het percentage slachtofferschap een stuk hoger dan het provinciegemiddelde, respectievelijk 49 en 44 procent. Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

7.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in Gelderland, enkele gemeenten en Nederland, 2009/2010

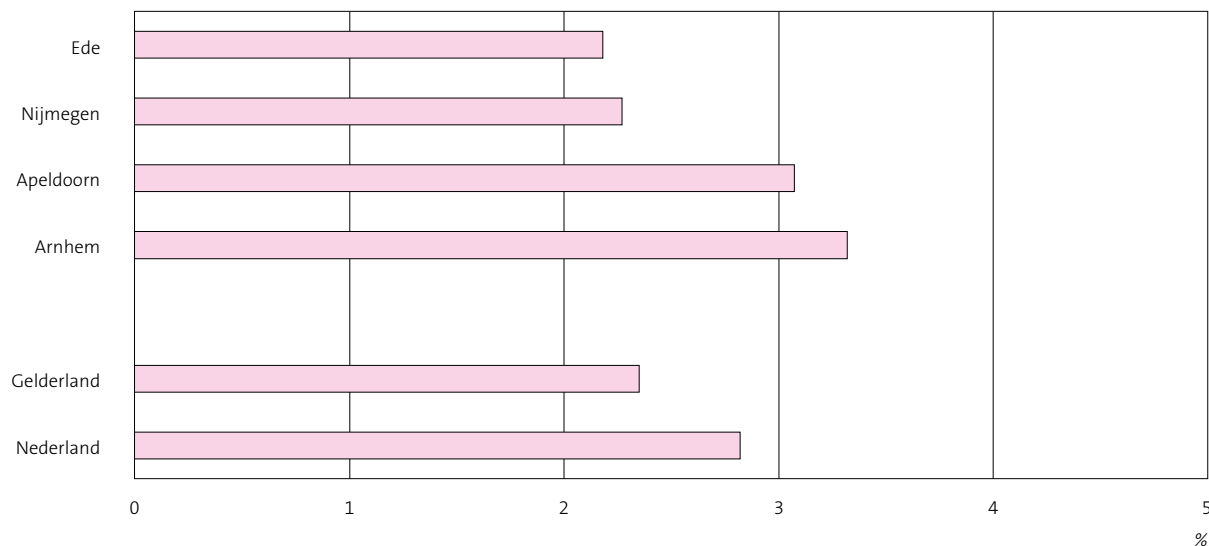

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 ging het in Gelderland om 7,5 duizend 12- tot 25-jarigen. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in deze provincie is dat 2,3 procent, iets lager dan het landelijke gemiddelde van 2,8 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aandeel verdachte jongeren sterk gestegen. In 2000 kwam nog 1,7 procent van de Gelderse jongeren in aanraking met de politie. Wel is er ten opzichte van 2007 sprake van een lichte daling. Toen bedroeg het aandeel jeugdige verdachten nog 2,9 procent.

7.5.2 Van misdrijven verdachte jongeren (12 tot 25 jaar) in de grootste gemeenten in Gelderland, 2009*

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS/KLPD.

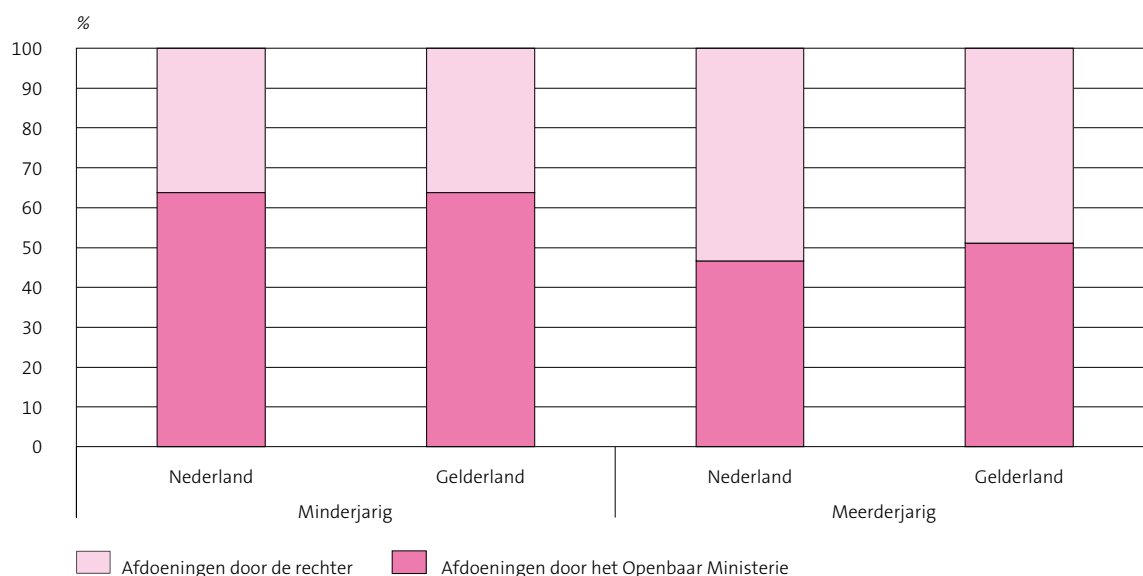
Van alle Gelderse jongeren die door de politie als verdachte worden aangehouden, is ongeveer 10 procent afkomstig uit elk van de drie grootste gemeenten, te weten Arnhem, Nijmegen en Apeldoorn. Ten opzichte van het totaal aantal jongeren in de leeftijd van 12 tot 25 jaar is het aandeel verdachten het hoogste in Arnhem, namelijk 3,3 procent. Ede heeft met 2,2 procent de minste verdachte jongeren van de vier grote Gelderse steden.

Minder afdoeningen door rechter voor meerderjarige Gelderse jongeren

In 2009 waren er bijna 7,7 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het Openbaar Ministerie zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In Gelderland handelt het OM zo'n 56 procent van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden 4,3 duizend strafzaken door het OM afgedaan en 3,4 duizend door de rechter. Voor de minderjarige jongeren is het aandeel strafzaken dat in Gelderland wordt afgedaan door de rechter vergelijkbaar met gemiddeld in Nederland (36 procent). Voor meerderjarige Gelderse jongeren is dit aandeel net iets minder dan de helft en ligt hiermee iets lager dan het landelijke gemiddelde.

7.5.3 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Gelderland en Nederland, 2009

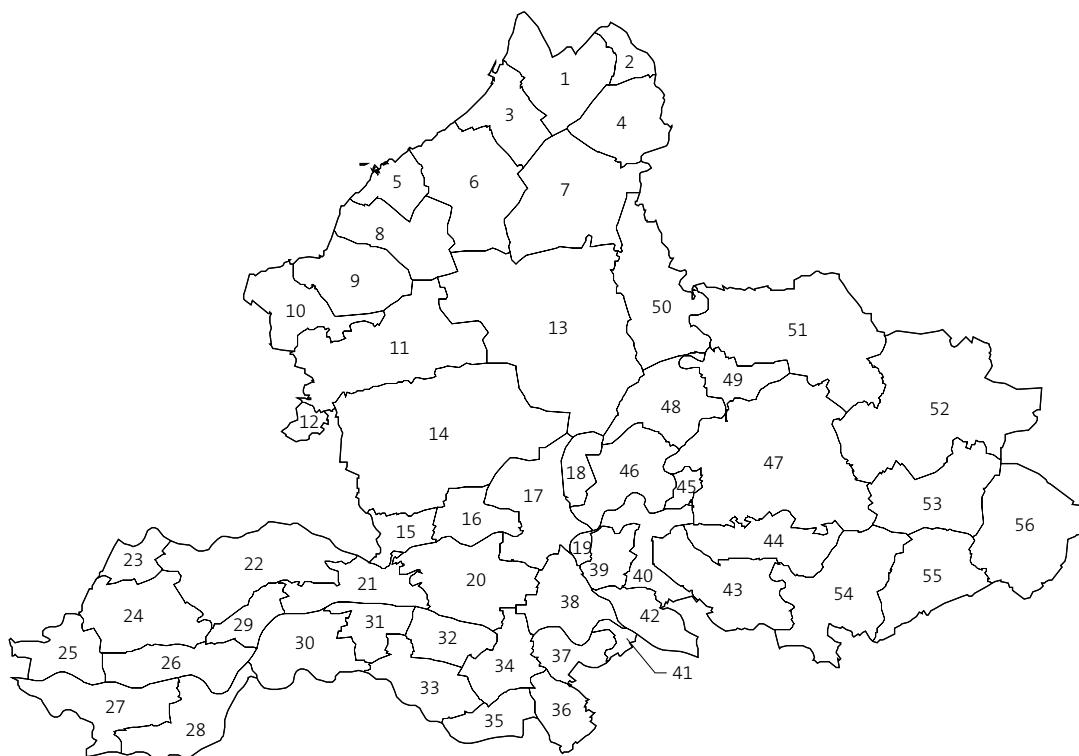

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

7.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Gelderland en de afzonderlijke gemeenten. Voor deze gemeenten wordt de indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. In Gelderland hebben sinds 2007 geen gemeentelijke herindelingen meer plaatsgevonden.

7.6.1 Gemeenten in Gelderland, 2011

1. Oldebroek	15. Wageningen	29. Tiel	43. Montferland
2. Hattem	16. Renkum	30. West Maas en Waal	44. Doetinchem
3. Elburg	17. Arnhem	31. Druten	45. Doesburg
4. Heerde	18. Rozendaal	32. Beuningen	46. Rheden
5. Harderwijk	19. Westervoort	33. Wijchen	47. Bronckhorst
6. Nunspeet	20. Overbetuwe	34. Nijmegen	48. Brummen
7. Epe	21. Neder-Betuwe	35. Heumen	49. Zutphen
8. Ermelo	22. Buren	36. Groesbeek	50. Voorst
9. Putten	23. Culemborg	37. Ubbergen	51. Lochem
10. Nijkerk	24. Geldermalsen	38. Lingewaard	52. Berkelland
11. Barneveld	25. Lingewaal	39. Duiven	53. Oost Gelre
12. Scherpenzeel	26. Neerijnen	40. Zevenaar	54. Oude IJsselstreek
13. Apeldoorn	27. Zaltbommel	41. Millingen aan de Rijn	55. Aalten
14. Ede	28. Maasdriel	42. Rijnwaarden	56. Winterswijk

7.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Gelderland

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar)	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Groene druk	Tienermoeders	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin	Kans op armoede voor minderjarige jongeren
	2011	2011	2020	2011	2011	2010	2008
	<i>aantal</i>	%	<i>aantal</i>	%	<i>aantal</i>		%
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Gelderland	604 308	9,9	569 884	40,4	348	62 242	8,4
Aalten	8 006	5,4	8 072	41,7	4	607	5,9
Apeldoorn	44 575	11,4	44 661	38,9	24	5 433	7,7
Arnhem	43 814	26,1	41 054	33,6	28	6 837	17,3
Barneveld	19 687	4,8	19 494	54,2	16	1 083	5,3
Berkelland	12 710	3,9	11 757	41,4	4	997	6,1
Beuningen	7 643	5,3	6 145	40,5	2	924	7,0
Bronckhorst	10 426	2,7	9 832	41,8	4	750	5,3
Brummen	5 938	8,4	5 515	40,8	0	611	7,3
Buren	7 714	2,6	6 791	40,5	3	606	5,9
Culemborg	8 740	19,5	7 477	44,5	4	1 015	8,4
Doesburg	3 229	16,3	3 050	39,2	2	477	13,0
Doetinchem	15 987	9,4	14 831	39,3	14	1 699	9,2
Drunten	5 466	8,8	5 019	41,8	2	516	6,8
Duiven	8 118	6,4	7 155	45,4	5	1 046	5,5
Ede	36 029	10,6	34 020	45,6	29	3 039	8,6
Elburg	7 230	3,0	6 474	45,7	2	486	5,1
Epe	9 060	8,1	8 222	39,6	8	871	7,4
Ermelo	7 729	6,5	7 227	41,7	4	678	5,5
Geldermaresen	8 328	4,9	7 565	45,4	2	650	4,8
Groesbeek	5 053	3,8	4 318	37,5	1	485	6,2
Harderwijk	14 022	15,1	14 142	41,9	13	1 362	9,7
Hatterm	3 523	4,2	3 748	44,8	3	283	4,8
Heerde	5 194	3,3	4 390	41,0	4	331	5,7
Heumen	4 850	5,0	3 973	44,4	0	551	5,3
Lingewaal	3 341	4,4	2 767	42,6	1	315	7,3
Lingewaard	13 441	4,2	13 247	41,0	3	1 313	5,7
Lochem	8 709	7,1	8 706	41,1	1	693	7,8
Maasdriel	7 118	3,5	6 671	40,1	5	592	5,8
Millingen aan de Rijn	1 687	2,9	1 768	38,4	0	202	8,3
Montferland	9 779	4,4	8 100	39,2	4	804	7,1
Neder-Betuwe	8 327	2,8	7 238	53,4	13	505	5,1
Neerijnen	3 836	3,9	3 678	46,6	1	245	6,7
Nijkerk	12 687	7,6	11 638	44,7	10	991	5,0
Nijmegen	52 186	16,6	49 971	31,2	26	6 893	15,9
Nunspeet	8 902	3,5	7 837	48,3	10	557	6,1
Oldebroek	7 429	2,9	7 002	44,1	8	365	5,1
Oost Gelre	8 992	4,5	8 314	43,3	4	603	5,1
Oude IJsselstreek	11 217	9,3	10 765	40,8	2	1 025	7,0
Overbetuwe	14 354	5,5	15 565	45,3	3	1 337	6,4
Putten	7 713	3,7	7 245	46,1	1	524	6,0
Renkum	8 052	8,1	7 064	39,9	5	903	8,0
Rheden	11 535	9,6	10 671	37,9	8	1 584	11,0
Rijnwaarden	3 080	2,8	2 831	38,0	2	307	10,5
Rozendaal	418	7,7	316	49,3	0	29	x
Scherpenzeel	3 181	2,6	3 074	48,9	0	209	4,3
Tiel	12 912	22,1	12 413	42,0	14	1 696	11,7
Ubergen	2 435	3,8	2 440	39,1	1	229	4,4
Voorst	6 579	3,5	5 495	38,7	1	468	6,1
Wageningen	12 078	12,8	11 798	31,0	6	1 126	8,8
West Maas en Waal	5 180	2,7	4 741	39,4	1	394	7,9
Westervoort	4 620	10,9	4 222	38,3	2	751	10,1
Wijchen	12 030	6,1	11 519	41,6	4	1 349	6,9
Winterswijk	8 256	8,8	8 318	41,1	3	884	7,7
Zaltbommel	8 901	7,9	7 727	48,3	9	718	6,8
Zevenaar	8 544	6,8	8 535	37,0	2	1 059	7,4
Zutphen	13 718	10,8	13 276	40,8	28	2 128	11,6

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

7.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Gelderland

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	aantal	verhoudingsgetal	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Gelderland	94,0	21 680	1,15	3,0
Aalten	97,0	221	1,04	1,8
Apeldoorn	95,9	1 606	1,18	3,5
Arnhem	96,5	1 950	1,02	4,6
Barneveld	75,2	1 333	1,20	2,9
Berkelland	97,0	322	1,61	2,1
Beuningen	100,0	182	1,04	2,4
Bronckhorst	96,5	217	1,14	2,0
Brummen	97,1	195	1,19	3,1
Buren	95,0	210	1,53	2,6
Culemborg	92,0	339	1,04	3,1
Doesburg	97,2	155	1,10	3,4
Doetinchem	97,6	383	1,08	2,8
Druuten	97,4	244	1,33	2,2
Duiven	98,6	116	1,10	2,8
Ede	88,7	1 637	1,05	3,4
Elburg	95,8	307	1,54	2,1
Epe	97,2	406	1,35	2,8
Ermelo	92,2	212	1,03	2,6
Geldermalsen	89,6	313	1,12	1,8
Groesbeek	94,2	172	1,07	2,4
Harderwijk	96,4	560	1,13	2,9
Hatterij	95,4	75	0,86	1,9
Heerde	99,0	221	1,01	1,7
Heumen	96,2	54	0,83	1,5
Lingewaal	96,7	105	1,10	3,2
Lingewaard	97,8	332	0,86	2,2
Lochem	95,9	181	1,01	2,8
Maasdriel	95,4	260	1,06	2,6
Millingen aan de Rijn	98,4	18	0,92	3,2
Montferland	97,8	447	1,40	2,7
Neder-Betuwe	64,6	444	2,05	3,4
Neerijnen	84,7	177	1,30	2,7
Nijkerk	95,0	462	1,46	2,4
Nijmegen	96,9	1 742	0,91	4,3
Nunspeet	79,6	286	1,80	3,2
Oldebroek	95,5	452	1,71	2,5
Oost Gelre	97,4	307	1,54	3,0
Oude IJsselstreek	97,2	420	1,93	2,2
Overbetuwe	95,5	312	0,95	2,9
Putten	97,3	419	1,46	2,6
Renkum	94,9	163	0,59	2,9
Rheden	96,8	323	1,22	3,0
Rijnwaarden	97,6	122	1,40	2,8
Rozendaal	100,0	-	0,13	x
Scherpenzeel	80,8	129	0,98	2,8
Tiel	96,6	797	1,49	3,2
Ubbergen	94,7	10	0,89	1,8
Voorst	97,3	168	1,01	2,0
Wageningen	96,7	188	0,45	3,1
West Maas en Waal	98,1	151	1,14	1,4
Westervoort	98,6	157	1,33	2,5
Wijchen	97,7	225	1,27	2,2
Winterswijk	95,0	388	2,16	3,1
Zaltbommel	85,1	455	1,42	2,6
Zevenaar	97,1	160	1,17	3,3
Zutphen	93,9	450	0,92	6,3

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

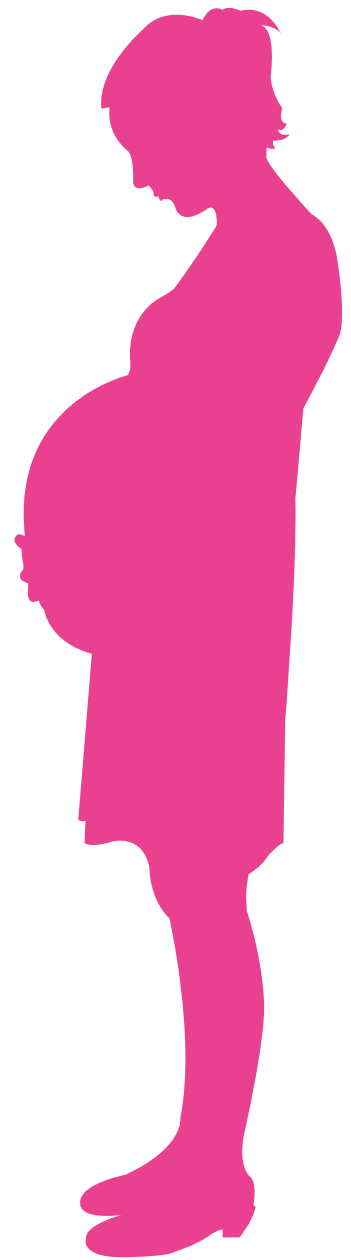
7.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Gelderland

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Gelderland	6 180	3 080	1 590	10 020	2,3
Aalten	60	20	20	100	.
Apeldoorn	610	290	140	910	3,1
Arnhem	690	380	170	1 190	3,3
Barneveld	80	50	40	210	.
Berkelland	100	50	30	170	.
Beuningen	100	30	20	100	.
Bronckhorst	50	10	20	150	.
Brummen	70	20	20	100	.
Buren	60	10	20	70	.
Culemborg	90	70	30	100	.
Doesburg	30	30	10	60	.
Doetinchem	130	150	40	340	.
Drunten	50	10	10	110	.
Duiven	40	30	30	100	.
Ede	250	140	70	570	2,2
Elburg	50	20	10	100	.
Epe	90	30	20	160	.
Ermelo	50	20	20	190	.
Geldermalsen	50	20	10	70	.
Groesbeek	70	30	20	120	.
Harderwijk	150	60	50	240	.
Hatterij	30	10	10	50	.
Heerde	30	10	10	60	.
Heumen	60	20	10	70	.
Lingewaai	20	10	10	40	.
Lingewaard	70	50	20	220	.
Lochem	60	30	20	90	.
Maasdriel	60	20	30	70	.
Millingen aan de Rijn	30	10	–	20	.
Montferland	80	60	40	160	.
Neder-Betuwe	40	20	10	90	.
Neerijnen	30	10	10	30	.
Nijkerk	80	30	40	170	.
Nijmegen	1 180	570	150	1 070	2,3
Nunspeet	60	20	10	80	.
Oldebroek	70	10	20	90	.
Oost Gelre	80	20	20	110	.
Oude IJsselstreek	110	40	30	140	.
Overbetuwe	70	30	20	150	.
Putten	50	10	20	80	.
Renkum	40	30	20	180	.
Rheden	90	50	30	310	.
Rijnwaarden	30	10	10	40	.
Rozendaal	–	–	–	–	.
Scherpenzeel	10	–	10	20	.
Tiel	190	130	50	230	.
Ubbergen	20	10	–	30	.
Voorst	40	30	20	150	.
Wageningen	80	60	20	160	.
West Maas en Waal	40	20	20	50	.
Westervoort	40	30	20	70	.
Wijchen	130	50	40	140	.
Winterswijk	110	70	20	130	.
Zaltbommel	50	20	20	100	.
Zevenaar	80	40	20	150	.
Zutphen	190	110	40	310	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

Utrecht

8

Utrecht

8.1

Jongeren en gezin

- Aantal jongeren komende jaren naar verwachting stabiel
- Utrecht net zo jeugdig als gemiddeld Nederland
- Aantal Utrechtse tienermoeders geleidelijk afgenomen
- Nieuwegein heeft grootste aandeel jongeren in eenoudergezin
- Jongeren uit Bunnik minste kans op armoede

8.2

Gezondheid en welzijn

- Provincie Utrecht voldoet aan DKTP norm
- Bijna 4 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

8.3

Onderwijs

- Een op de tien basisschoolleerlingen behoort tot achterstandscategorie
- In Utrecht meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers
- Aandeel voortijdig schoolverlaters geleidelijk gedaald

8.4

Arbeid

- Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf iets afgenomen
- Veenendaal, Amersfoort en Soest relatief veel jongeren met een bijstands- of WW-uitkering
- Iets meer dan 4 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

8.5

Veiligheid en justitie

- Utrechtse jongeren voelen zich vaker dan gemiddeld wel eens onveilig
- Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007
- 67 procent van de afdoeningen gedaan door OM

8.6

Provinciekaart en kerncijfers

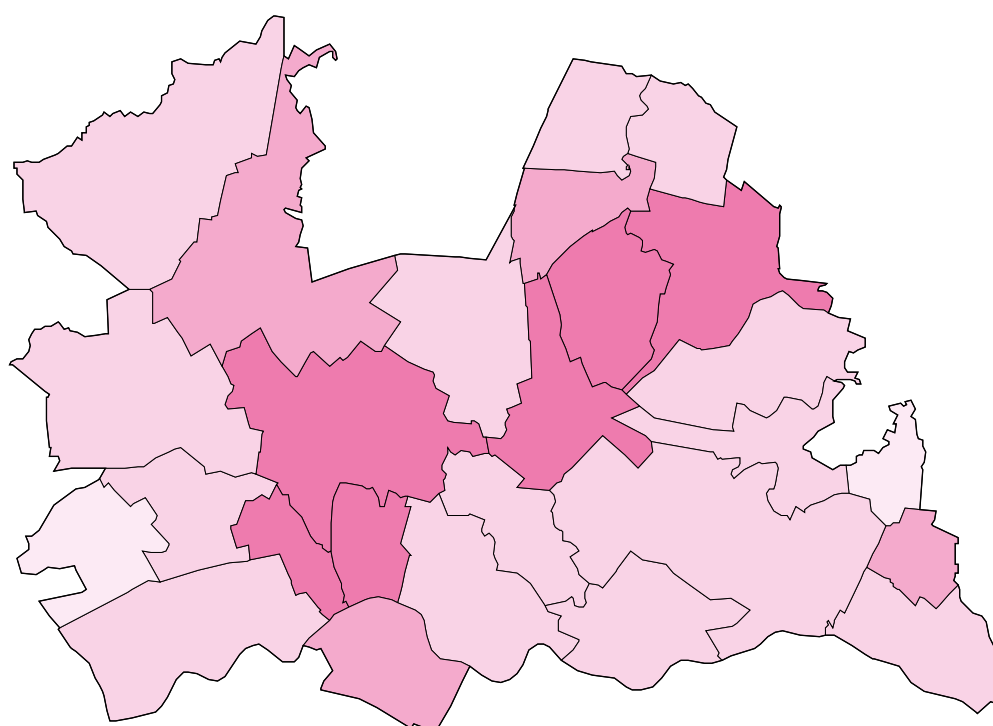
8.1 Jongeren en gezin

De provincie Utrecht telde op 1 januari 2011 26 gemeenten. De kleinste daarvan is de gemeente Renswoude met iets minder dan 5 duizend inwoners. De grootste gemeente is de hoofdstad Utrecht met 311 duizend inwoners, gevolgd door Amersfoort met 147 duizend inwoners. In 2011 zijn er 387 duizend Utrechtse jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. Ook voor de jongeren geldt dat een groot deel in de stad Utrecht woont. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

Aantal jongeren komende jaren naar verwachting stabiel

Het aantal jongeren in Utrecht blijft naar verwachting de komende jaren ongeveer gelijk. Zo zullen in 2020 in de provincie Utrecht volgens de bevolkingsprognoses van het CBS 386 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit zijn er zo'n duizend minder dan er op dit moment wonen.

8.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in de provincie Utrecht per gemeente, 2011

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige jongeren per gemeente

Minder dan 5%	10 tot 15%
5 tot 10%	15% of meer

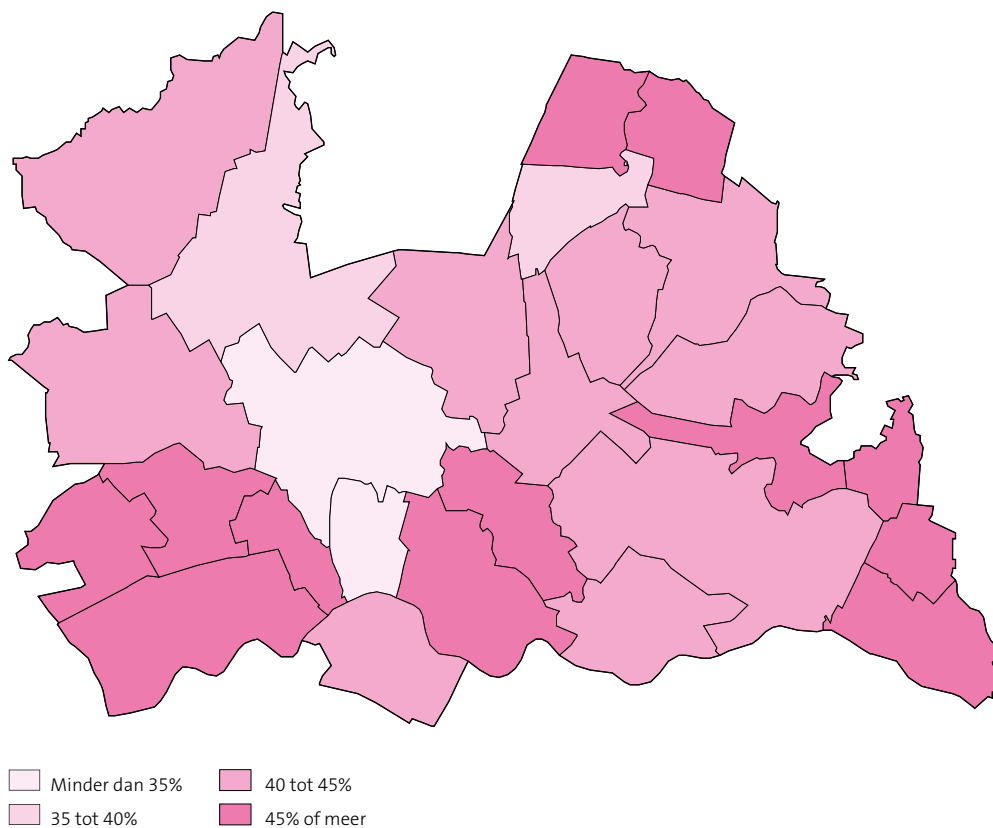
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Van de 387 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Utrecht op 1 januari 2011 telde, hebben 91 duizend een allochtone herkomst. Voor 71 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 29 procent om een westers allochtone herkomst. Marokkaanse jongeren vormen met 21 procent veruit de grootste groep binnen de niet-westers allochtone jeugd. Het aandeel niet-westerse allochtonen is in de provincie Utrecht met 17 procent ongeveer gelijk aan het landelijke gemiddelde. In de hoofdstad van de provincie is het aandeel niet-westers allochtone jongeren het grootst, 28 procent. Vergelijken met de drie andere grote steden van Nederland is dit echter nog relatief laag. Zo was in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet-westers allochtoon. De kleinste gemeente van de provincie, Renswoude, kent ook het kleinste aandeel niet-westers allochtonen, 2 procent.

Utrecht net zo jeugdig als gemiddeld Nederland

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. De groene druk is in de provincie Utrecht 40 procent. Hiermee is deze provincie qua aandeel jongeren dus ongeveer even groen als gemiddeld in Nederland (39 procent). De gemeente met de hoogste groene

8.1.2 Groene druk in de provincie Utrecht per gemeente, 2011

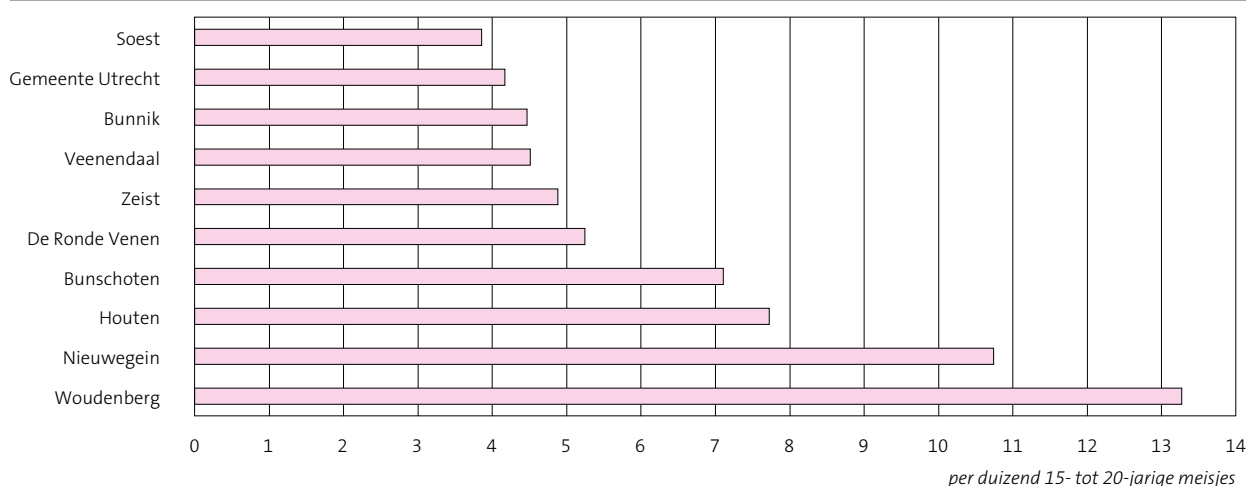
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

druk is Renswoude (51 procent). Ook de gemeenten Woudenberg, Lopik, Houten, Montfoort en Bunschoten zijn relatief groen. De stad Utrecht daarentegen heeft juist een lage groene druk, 33 procent. Dit heeft onder andere te maken met de populatie studenten die in de stad woont. Een groot deel van de studenten is 20 jaar of ouder.

Aantal Utrechtse tienermoeders geleidelijk afgenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er in 2011 145 in de provincie Utrecht. Dit zijn er ongeveer net zo veel als in 2010, toen waren 143 Utrechtse moeders jonger dan twintig jaar. In de jaren 2000 tot en met 2004 lag dit aantal nog boven de 200, met een piek in 2002. Sindsdien is het aantal tienermoeders in Utrecht geleidelijk aan afgenomen. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar woonden er in de provincie Utrecht minder tienermoeders dan gemiddeld in Nederland, respectievelijk 4 en 6 op de duizend. Een kwart van de tienermoeders woonde in de Domstad. Naar verhouding zijn dit er echter evenveel als in de totale provincie, 4 op de duizend tienermeisjes. Woudenberg en Nieuwegein hadden het hoogste aandeel tienermoeders, in beide gemeenten meer dan 10 op de duizend 15- tot 20-jarige meisjes.

8.1.3 Gemeenten met het hoogste aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in de provincie Utrecht, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

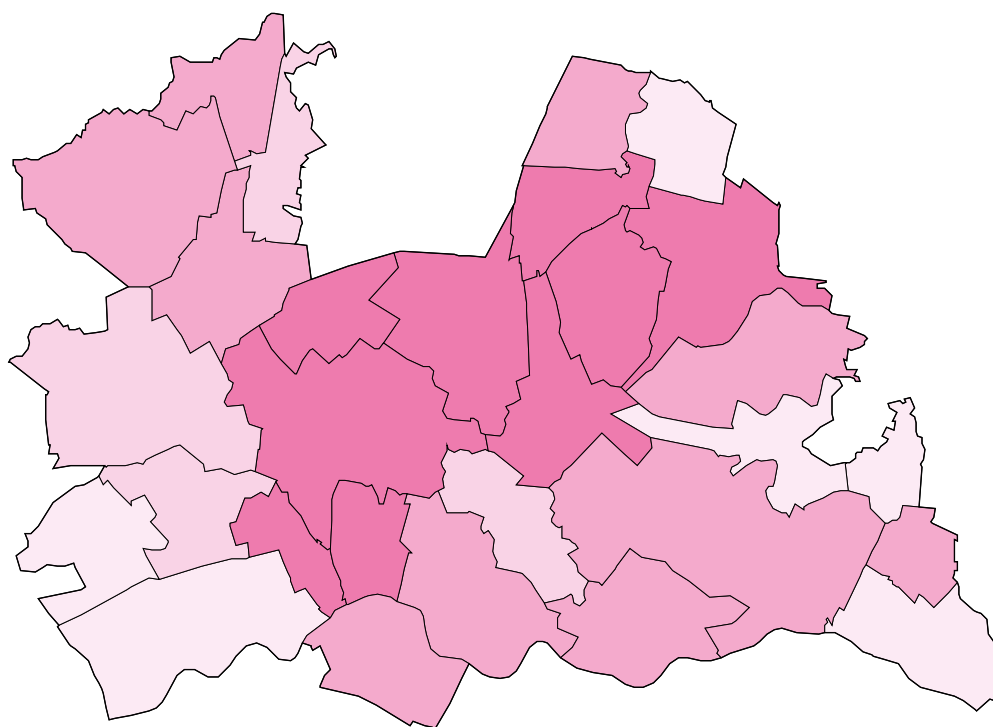
Nieuwegein heeft grootste aandeel jongeren in eenoudergezin

In 2010 woonden ruim 43 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op 13 procent van alle thuiswonende jongeren, een aandeel dat iets lager is dan gemiddeld in Nederland. Nieuwegein heeft met bijna 17 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin, gevolgd door de stad Utrecht, waar 16 procent jongeren bij één ouder woont. Bunschoten, Lopik en Renswoude zijn de gemeenten met het kleinste aandeel jongeren in een eenoudergezin. Deze gemeenten behoren tot de zogeheten 'bible belt' en hebben veel orthodox christelijke inwoners. In de orthodox christelijke traditie wordt meer waarde gehecht

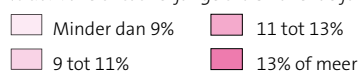
aan traditionele gezinsstructuren dan gemiddeld in Nederland en is het daarom minder gebruikelijk dat ouders alleen voor de opvoeding zorgen.

In vergelijking met 2000 is het aantal jongeren in een eenoudergezin toegenomen. Toen woonde iets minder dan 11 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toename geldt voor alle Utrechtse gemeenten, met uitzondering van de stad Utrecht zelf. Daar nam het aandeel jongeren in een eenoudergezin licht af, van 18,4 procent in 2000 tot 16,3 procent in 2010. In drie gemeenten bedroeg de toename van het aandeel jongeren dat opgroeit in een eenoudergezin meer dan 4 procentpunten, namelijk Eemnes, De Ronde Venen en Breukelen.

8.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in de provincie Utrecht per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige thuiswonende jongeren per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Jongeren uit Bunnik minste kans op armoede

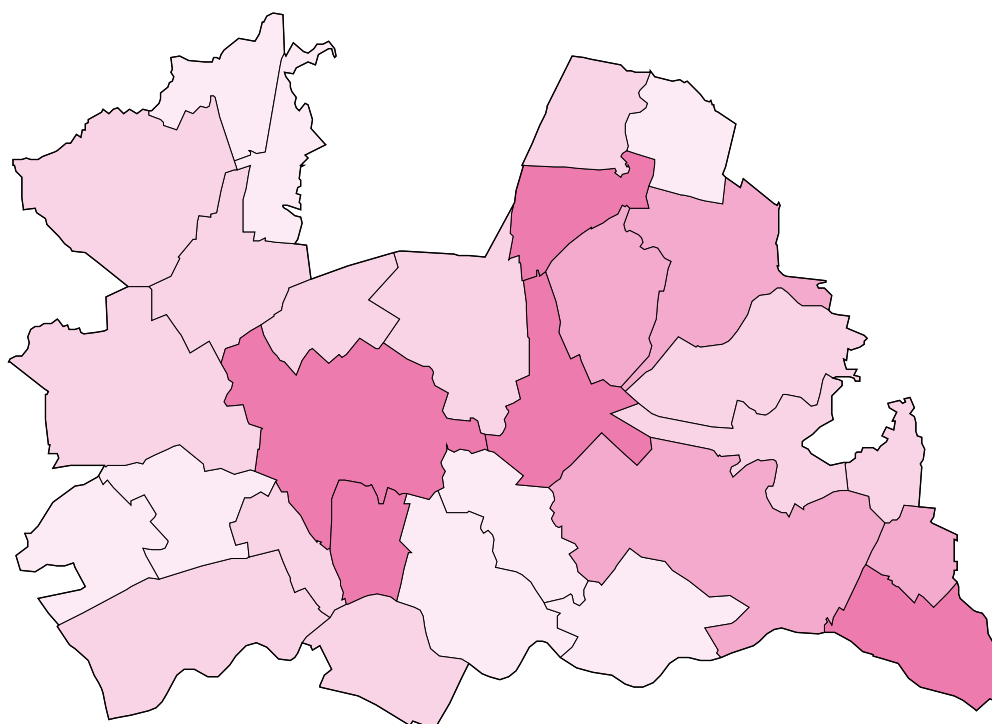
Van de Utrechtse minderjarige jongeren behoorden er 22 duizend tot een huishouden met kans op armoede in 2008, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Gerelateerd aan het totaal aantal minderjarige jongeren komt dit neer op 8 procent. Minderjarige jongeren in de provincie Utrecht hebben net als hun leeftijdsgenoten in Gelderland, Noord-Brabant en Zeeland een iets

kleinere kans om in armoede op te groeien dan gemiddeld in Nederland. Voor Noord-Brabant gaat het om 9 procent en voor Zeeland en Gelderland om 8 procent.

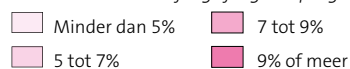
Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een twee-oudergezin wonen. Zo werd in de provincie Utrecht van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 44 procent met armoede bedreigd, terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien nog geen 5 procent is. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

Jongeren uit de stad Utrecht lopen in deze provincie het grootste risico op armoede. In vergelijking met de drie andere grote steden is dit aandeel echter laag. Het aandeel jongeren uit de stad Utrecht dat behoort tot een huishouden met kans op armoede is 14 procent. In Den Haag is dat 20 procent en in Amsterdam en Rotterdam zelfs 25 procent. Van alle gemeenten in de provincie Utrecht is in de gemeente Bunnik de kans op armoede voor jongeren het kleinst, 2 procent, gevolgd door Abcoude, Oudewater en Montfoort.

8.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in de provincie Utrecht met kans op armoede per gemeente, 2008

% t.o.v. alle 0- tot 18-jarige jongeren per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

8.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Provincie Utrecht voldoet aan DKTP norm

In 2011 was 95 procent van de Utrechtse zuigelingen (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP. Dit komt overeen met het landelijke gemiddelde. De meeste gemeenten haalden in 2011 de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent. Voor vier gemeenten gold dat echter niet, namelijk Rhenen, Renswoude, Woudenberg en Veenendaal. Vooral in Rhenen was het aandeel ingeënte zuigelingen laag, driekwart was voldoende ingeënt tegen DKTP. De gemeente Veenendaal zit dicht tegen de norm aan en voldeed daar bijvoorbeeld in 2010 nog wel aan. De gemeente Bunschoten kende met bijna 100 procent de hoogste vaccinatiegraad voor DKTP. Deze gemeente maakt wel deel uit van de 'bible belt', maar ouders wijzen vaccinaties daar dus niet af vanwege hun geloof. Ook in Vianen, Oudewater, Houten en Eemnes is het aandeel ingeënte zuigelingen hoog.

Bijna 4 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

In de provincie Utrecht is in 2010 3,8 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. Dit zijn meer eerste contacten dan in 2007, toen werd nog 3,3 duizend keer contact opgenomen. Wel is ten opzichte van 2009 het aantal eerste contacten licht gedaald. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK in 2010 2,2 duizend keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 652 keer om een consult en 915 keer om een melding voor onderzoek.

8.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in de provincie Utrecht

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

8.3 Onderwijs

Van alle Utrechtse jongeren tot 25 jaar volgde 70 procent in het schooljaar 2010/'11 nog een opleiding. Een kwart van deze schoolgaande jongeren zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Nederland voortijdig het onderwijs verlaten.

Een op de tien basisschoolleerlingen behoort tot achterstandscategorie

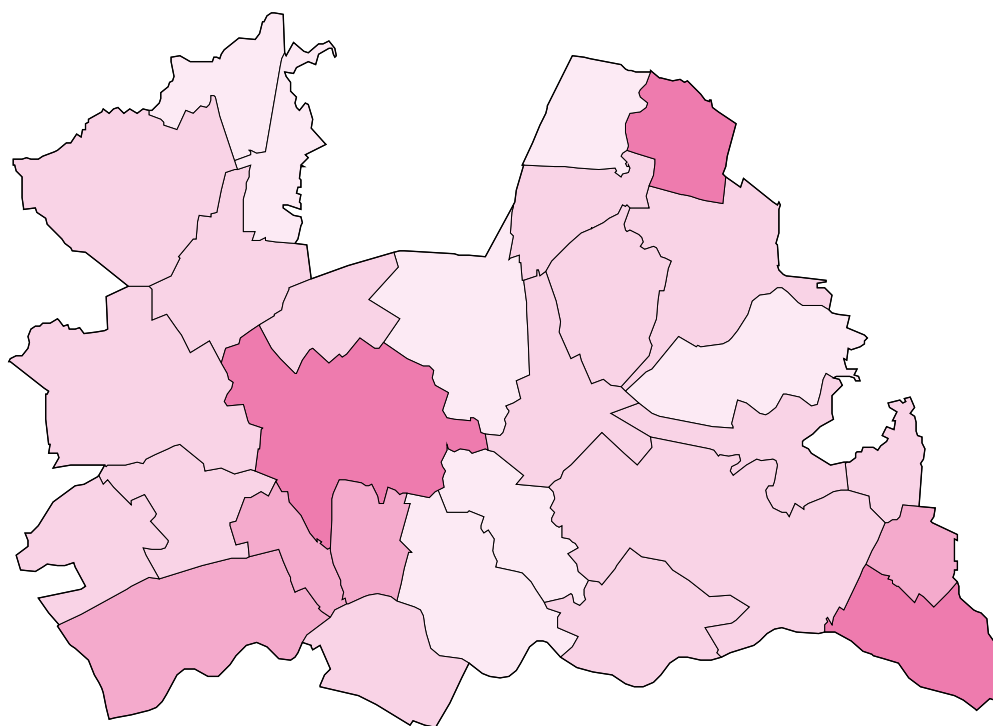
Van de ruim 121 duizend kinderen die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er ruim 13 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 10 procent. Vergelijken met het landelijke aandeel achterstandsleerlingen van 13 procent is dit in de provincie Utrecht dus iets lager. Van het aantal achterstandsleerlingen waren er 6 duizend zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 7 duizend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

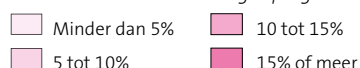
Van het aantal achterstandsleerlingen in Utrecht zijn de 1.20-leerlingen dus in de meerderheid. Landelijk gezien ligt deze verhouding andersom en zijn de 0.30-leerlingen in de meerderheid.

In Bunschoten en de stad Utrecht behoort ongeveer 20 procent van de basisschoolleerlingen tot een achterstandscategorie. Ook Rhenen kent met 18 procent relatief veel achterstandsleerlingen. In de gemeenten Bunnik, Houten, De Bilt en Leusden is dit aandeel juist laag, nog geen 5 procent van het totaal aantal basisschoolleerlingen behoort daar tot een achterstandscategorie.

8.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in de provincie Utrecht per gemeente, 2010/'11

% t.o.v. alle basisschoolleerlingen per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

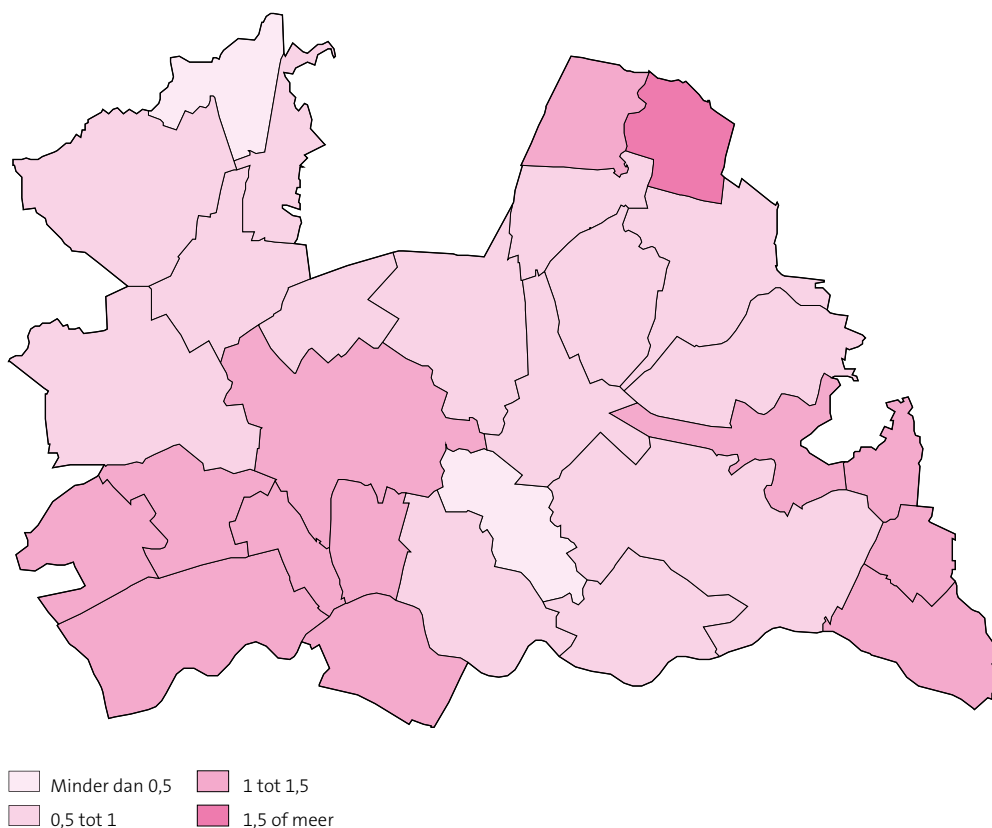
In Utrecht meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers

In het schooljaar 2010/'11 volgden ruim 12 duizend Utrechtse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 0,90, wat wil zeggen dat meer jongeren een havo- of vwo-opleiding dan een vmbo-opleiding volgden. De waarde 1 geeft aan dat er evenveel vmbo-leerlingen als havo/vwo-leerlingen zijn. In de afgelopen jaren is deze verhouding iets veranderd ten gunste van de havisten en vwo'ers: in 2003 was die 1,08. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in Utrecht

minder 15-jarigen naar het vmbo en meer naar het havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor heel Nederland is namelijk 1,15.

Voor de gemeenten Abcoude en Bunnik hebben een groot aandeel havisten en vwo'ers. In deze gemeenten waren ongeveer twee keer zoveel havisten en vwo'ers als vmbo'ers. Onder 15-jarigen in de stad Utrecht waren net zoveel vmbo'ers als havisten en vwo'ers terwijl in de gemeenten Bunschoten, Rhenen en Vianen er meer 15-jarigen waren die naar het vmbo dan naar het havo of vwo gingen. De verhoudingen voor deze gemeenten waren respectievelijk 1,76, 1,46 en 1,39.

8.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in de provincie Utrecht per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

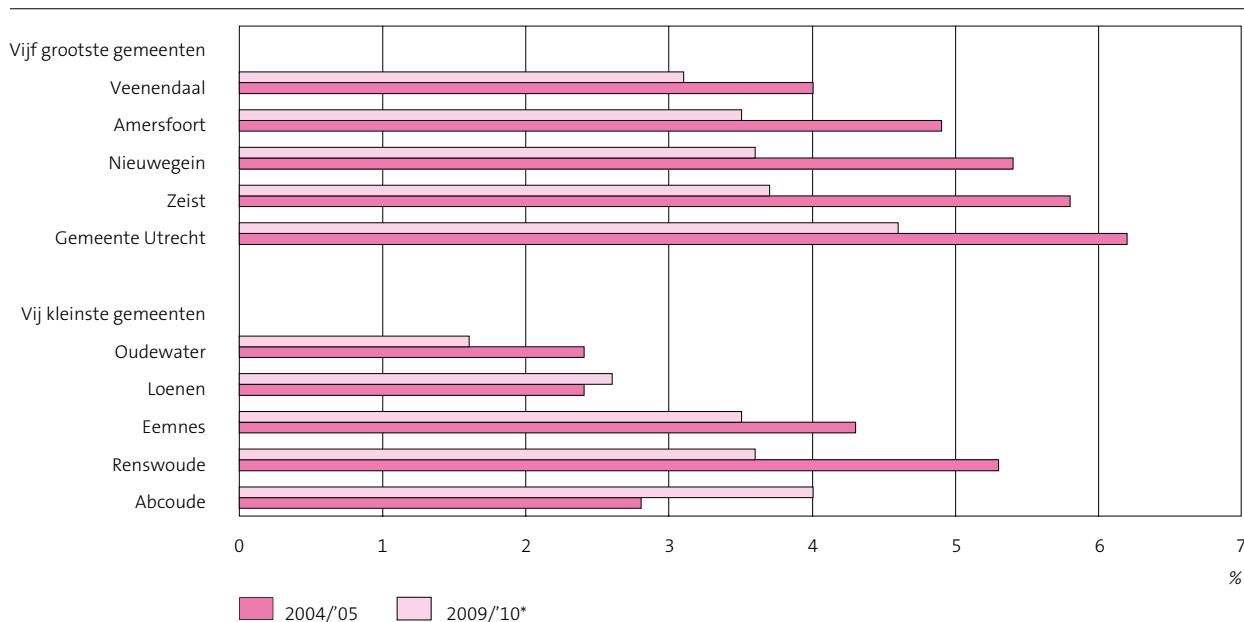
Aandeel voortijdig schoolverlaters geleidelijk gedaald

Gedurende het schooljaar 2009/'10 verliet 3,3 procent van de 12- tot 23-jarige leerlingen in de provincie Utrecht voortijdig het onderwijs. Dit komt overeen met het landelijke aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in de provincie Utrecht in 2004/'05 nog 4,6 procent.

In de stad Utrecht was het aandeel vsv'ers het grootst. In deze gemeente verliet 4,6 procent van de leerlingen het onderwijs zonder startkwalificatie. Amersfoort, Veenendaal, Nieuwegein en Zeist, na Utrecht de vier grootste gemeenten van de provincie, hadden een aandeel vsv'ers dat ongeveer gelijk was aan het landelijke aandeel. Het aandeel voortijdig schoolverlaters in de vijf kleinste gemeenten van de provincie Utrecht verschilde onderling sterk. In Oudewater was dit aandeel nog geen 2 procent, in Loenen 2,6 procent en in de gemeenten Eemnes, Renswoude en Abcoude respectievelijk 3,5 procent, 3,6 procent en 4,0 procent.

In het merendeel van deze tien gemeenten is het aandeel vsv'ers sinds 2004/'05 afgenomen. Alleen in Abcoude en Loenen nam het (licht) toe. Omdat het echter kleine gemeenten zijn, gaat het ook om kleine aantallen vsv'ers.

8.3.3 Aandeel voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) in de vijf grootste en vijf kleinste gemeenten van de provincie Utrecht¹⁾

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

¹⁾ Volgens de gemeentelijke indeling en bevolkingsaantallen van 2009.

8.4 Arbeid

De werkloosheid in de provincie Utrecht is over het algemeen iets lager dan gemiddeld in Nederland. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren die zich inschrijven als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf iets afgenomen

Begin 2011 stonden zo'n 2,5 duizend Utrechtse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er bijna 600 minder dan begin 2010. De stad Utrecht kende het grootste aantal niet-werkende werkzoekenden, namelijk 680 in 2011. Ten opzichte van 2010 is dit aantal sterk gedaald, toen stonden iets meer dan 1,1 duizend jongeren ingeschreven. In zeven gemeenten was ook begin 2011 nog sprake van een lichte stijging. Dit zijn voornamelijk wat kleinere gemeenten. In de overige gemeenten nam het aantal jongeren dat een beroep doet op het UWV WERKbedrijf af, of bleef ongeveer gelijk.

De Utrechtse niet-werkende werkzoekende jongeren stonden in 2011 gemiddeld 133 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 27 dagen korter dan gemiddeld in Nederland en alleen in de provincie Zeeland stonden jongeren korter ingeschreven. Tussen de gemeenten onderling verschilt het aantal dagen dat jongeren bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven sterk. Zo stonden jongeren in de gemeenten Rhenen en Renswoude gemiddeld meer dan 250 dagen ingeschreven terwijl dat in de gemeente Ouderwater 51 dagen waren en in de gemeente Houten 81.

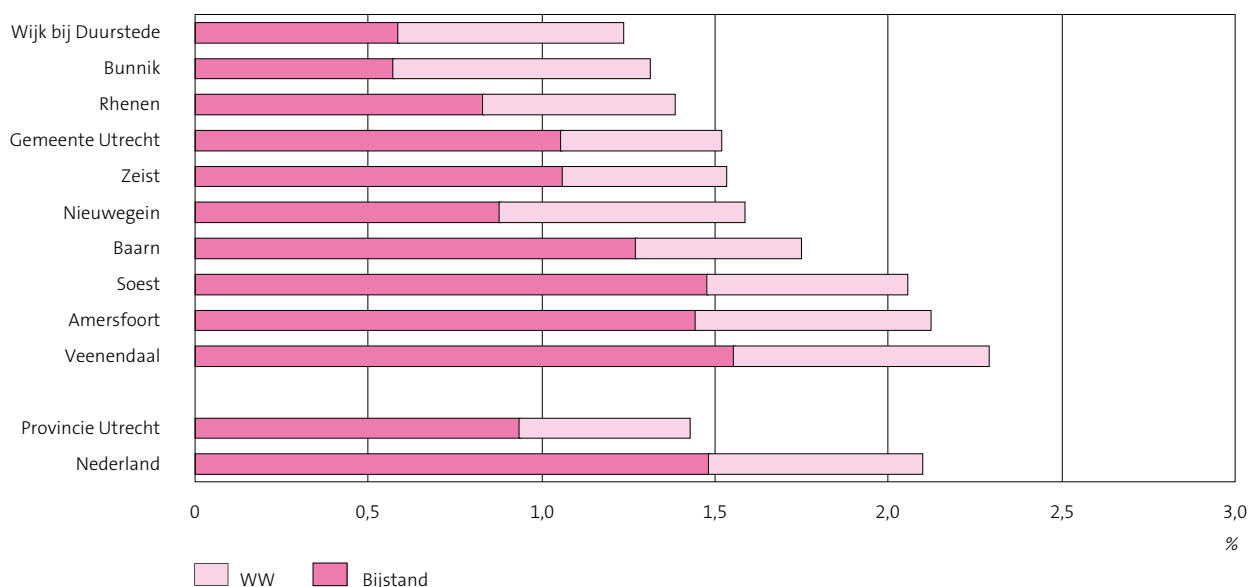
Veenendaal, Amersfoort en Soest relatief veel jongeren met een bijstands- of WW-uitkering

In 2010²⁾ ontvingen 2,7 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Gerelateerd aan de totale Utrechtse populatie 15- tot 27-jarigen is dat 1,4 procent. Dit aandeel is iets kleiner dan gemiddeld in Nederland (2,1 procent) en ongeveer vergelijkbaar met dat in de provincies Gelderland en Noord-Holland.

Het merendeel van deze jongeren (66 procent) ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een werkloosheidsuitkering (WW). In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering in de stad Utrecht. Relatief gezien was het aandeel jongeren dat een bijstandsuitkering ontvangt met 1,6 procent echter het grootst in Veenendaal, gevolgd door Amersfoort, Soest en Baarn (respectievelijk 1,5, 1,4 en 1,3 procent). Voor het aandeel jongeren met een werkloosheidsuitkering waren dat Veenendaal en Bunnik (beide 0,7 procent). De verschillen tussen de gemeenten op dit vlak waren echter klein.

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

8.4.1 Gemeenten met het hoogste aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een bijstands- of WW-uitkering in de provincie Utrecht en in Nederland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

Iets meer dan 4 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering telde de provincie Utrecht in 2010 4,1 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Relatief gezien doen er minder jongeren een beroep op een dergelijke uitkering in de provincie Utrecht dan gemiddeld in Nederland: 2,8 procent in de provincie Utrecht en 3,9 procent in Nederland. Het aandeel jongeren met een Wajong-uitkering verschilt sterk tussen de Utrechtse gemeenten. Zo maakte in de gemeenten Breukelen, Loenen, Oudewater, De Ronde Venen en de stad Utrecht nog geen 2 procent van de jongeren gebruik van de Wajong-regeling. Bij een aantal van deze gemeenten gaat het echter om kleine aantallen. In de gemeente Zeist waren met 5,7 procent juist relatief veel jongeren met een Wajong-uitkering.

8.5 Veiligheid en justitie

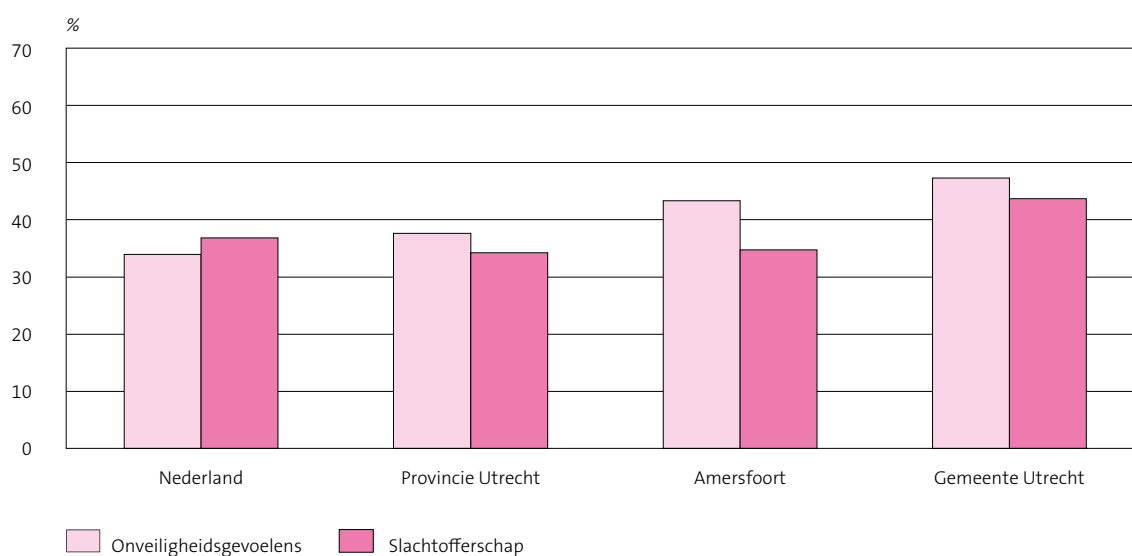
In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. De gegevens zijn beschikbaar voor de provincie Utrecht en voor de steden Utrecht en Amersfoort. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders.

Utrechtse jongeren voelen zich vaker dan gemiddeld wel eens onveilig

In 2009/2010 voelde zo'n 38 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in de provincie Utrecht zich wel eens onveilig. Dit is iets meer dan gemiddeld in Nederland (34 procent). Van de andere provincies is dit aandeel alleen in Noord-Holland nog iets groter. In de stad Utrecht voelde bijna 47 procent van de jongeren zich wel eens onveilig en ook in Amersfoort is dit aandeel met 43 procent hoger dan gemiddeld in de provincie. Over het algemeen voelen stedelingen zich vaker wel eens onveilig dan jongeren uit minder stedelijke gebieden.

Ongeveer een derde van de Utrechtse jongeren is slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Dit is iets minder dan gemiddeld in Nederland (37 procent). Voor Amersfoort gaat het met 34 procent om een ongeveer even groot aandeel als voor de provincie Utrecht. Onder jongeren in de stad Utrecht daarentegen is dit aandeel hoger: 44 procent gaf in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête aan slachtoffer te zijn geweest van een delict. In Amsterdam en Den Haag is dit aandeel vergelijkbaar terwijl in Rotterdam beduidend minder jongeren slachtoffer zijn geweest (31 procent). Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

8.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in de provincie Utrecht, enkele gemeenten en Nederland, 2009/2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 ging het in de provincie Utrecht om bijna 6 duizend 12- tot 25-jarigen. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in deze provincie is dat 3 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aandeel verdachte jongeren gestegen. Toen

ging het om 2,3 procent. Wel is het zo dat ten opzichte van 2007 er sprake is van een lichte daling.

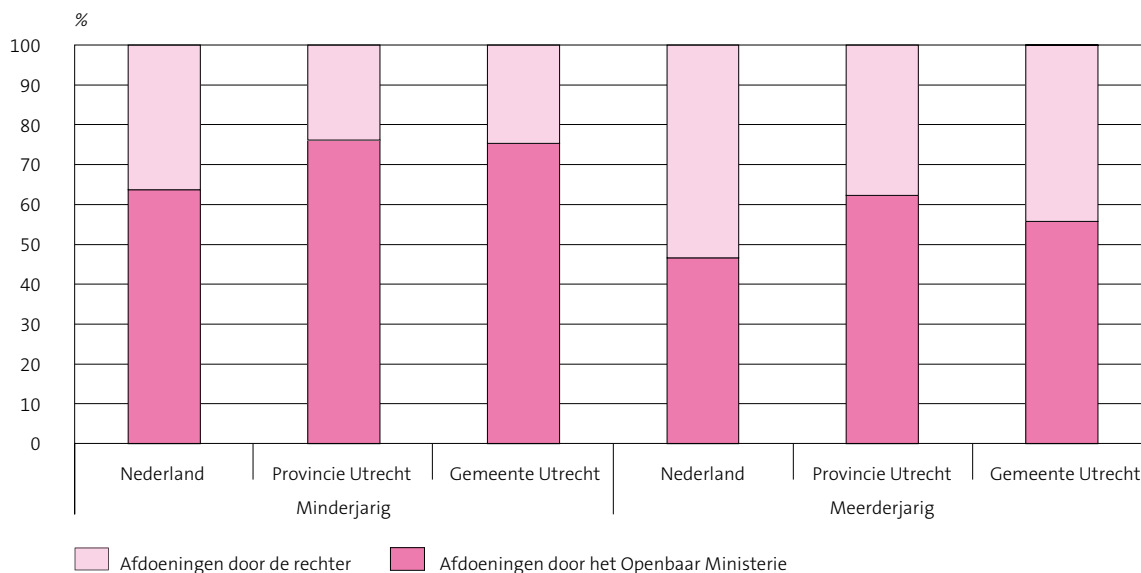
Van alle Utrechtse jongeren die door de politie als verdachte worden aangehouden, komt een op de drie uit de stad Utrecht. In totaal gaat het daarbij om zo'n 2 duizend verdachten. Het aandeel 12- tot 25-jarigen dat door de politie verdacht werd van een misdrijf was in 2009 zowel in de stad Utrecht als in Amersfoort vergelijkbaar met het gemiddelde aandeel in de provincie, respectievelijk 3,4 en 3,2 procent.

67 procent van de afdoeningen gedaan door OM

In 2009 waren er 7,3 duizend strafzaken tegen jongeren van 15 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie (OM) of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het OM zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In Utrecht handelt het OM ruim 67 procent van de strafzaken tegen jongeren zelf af. Zo werden in 2009 4,9 duizend door het OM afgedaan en 2,4 duizend door de rechter. Zowel voor de minderjarige jongeren als de meerderjarige is het aandeel strafzaken dat in de provincie Utrecht wordt afgedaan door de rechter kleiner dan gemiddeld in Nederland.

8.5.2 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in de provincie Utrecht, gemeente Utrecht en Nederland, 2009

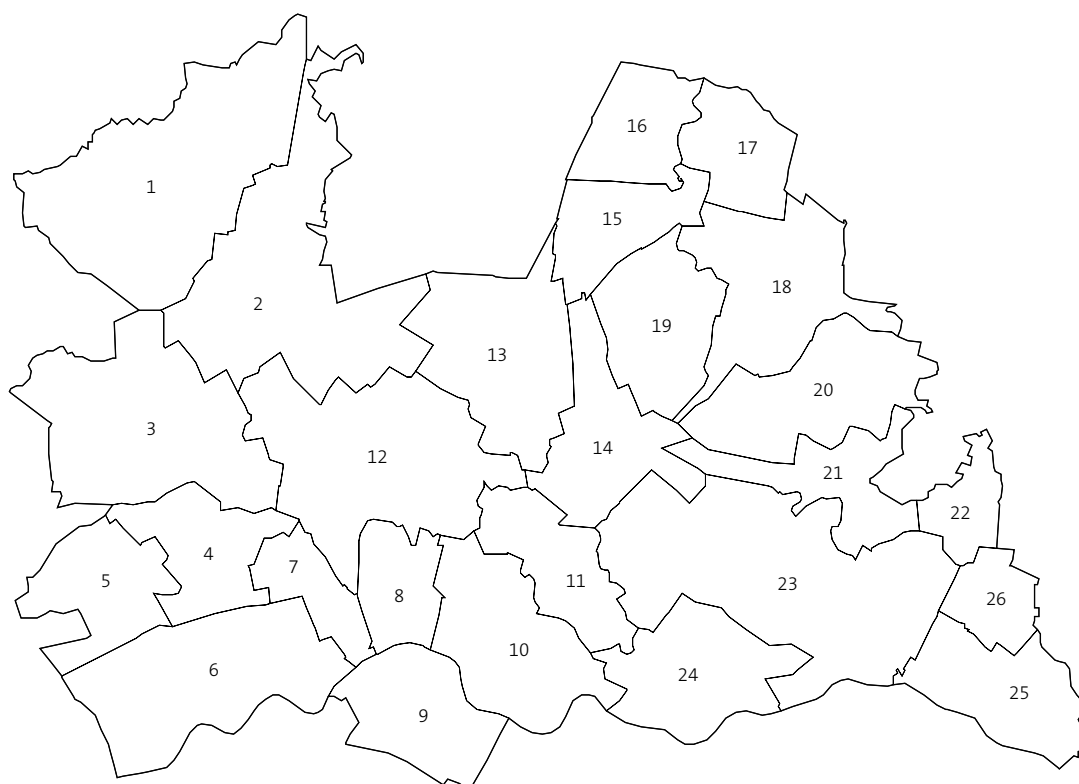

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

8.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Utrecht en de afzonderlijke gemeenten van deze provincie. Voor deze gemeenten wordt de gemeentelijke indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. Zo zijn per 1 januari 2011 de gemeenten Breukelen, Loenen en Maarssen samengevoegd tot de gemeente Stichtse Vecht en is de gemeente Abcoude opgegaan in de gemeente De Ronde Venen.

8.6.1 Gemeenten in Utrecht, 2011

1. De Ronde Venen	8. Nieuwegein	15. Baarn	22. Renswoude
2. Stichtse Vecht	9. Vianen	16. Eemnes	23. Utrechtse Heuvelrug
3. Woerden	10. Houten	17. Bunschoten	24. Wijk bij Duurstede
4. Montfoort	11. Bunnik	18. Amersfoort	25. Rhenen
5. Oudewater	12. Utrecht	19. Soest	26. Veenendaal
6. Lopik	13. De Bilt	20. Leusden	
7. IJsselstein	14. Zeist	21. Woudenberg	

8.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in de provincie Utrecht

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Utrecht	386 999	16,8	385 742	40,0	145	42 714	8,4
Amersfoort	46 872	19,7	46 662	43,2	13	5 810	8,4
Baarn	6 622	11,1	6 790	39,1	1	890	10,5
De Bilt	11 865	9,4	11 780	43,8	0	1 470	5,9
Bunnik	4 284	5,9	4 338	46,0	2	379	2,1
Bunschoten	7 033	5,5	6 363	47,1	5	424	4,6
Eemnes	2 734	7,9	2 663	45,2	1	342	5,8
Houten	16 590	8,5	15 562	47,3	13	1 807	4,3
IJsselstein	11 133	16,9	10 153	45,2	3	1 408	5,8
Leusden	8 466	6,3	7 788	42,4	2	974	5,1
Lopik	4 788	5,0	3 825	47,9	0	328	6,3
Montfoort	4 447	5,4	4 218	47,2	1	399	3,8
Nieuwegein	17 164	19,6	15 806	35,0	18	2 610	9,4
Oudewater	3 045	4,8	2 503	45,4	1	229	3,8
Renswoude	1 743	2,1	1 705	51,2	0	103	5,5
Rhenen	5 914	7,3	5 246	45,7	1	444	9,7
De Ronde Venen	12 903	8,7	11 630	42,5	7	1 233	5,6
Abcoude						300	3,5
Soest	13 157	16,1	12 335	41,4	5	1 614	8,0
Stichtse Vecht	18 492	10,7	17 145	39,6	3		
Breukelen						459	6,1
Loenen						246	4,6
Maarssen						1 412	6,4
Gemeente Utrecht	104 341	27,6	117 898	32,6	36	10 928	13,9
Utrechtse Heuvelrug	14 033	9,9	12 667	43,8	4	1 380	7,3
Veenendaal	20 533	14,7	20 219	45,5	9	2 125	8,9
Vianen	5 936	13,4	5 173	40,8	2	701	5,7
Wijk bij Duurstede	7 145	6,9	6 320	41,5	1	836	4,4
Woerden	15 780	9,8	15 284	44,1	3	1 529	6,2
Woudenberg	4 000	5,3	3 599	49,8	5	290	5,5
Zeist	17 979	18,8	18 070	41,1	9	2 044	9,3

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

8.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in de provincie Utrecht

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	aantal	verhoudingsgetal	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Utrecht	95,0	13 257	0,90	3,3
Amersfoort	96,1	1 385	0,89	3,5
Baarn	95,1	112	0,77	2,6
De Bilt	92,4	209	0,56	2,9
Bunnik	96,3	14	0,49	2,1
Bunschoten	99,6	438	1,76	3,3
Eemnes	97,0	33	1,21	3,5
Houten	97,3	169	0,59	2,5
IJsselstein	96,5	395	1,16	3,6
Leusden	94,8	134	0,80	1,8
Lopik	95,7	181	1,03	1,8
Montfoort	93,2	133	1,07	2,7
Nieuwegein	94,6	632	1,25	3,6
Oudewater	97,4	103	1,26	1,6
Renswoude	85,2	40	1,26	3,6
Rhenen	76,2	375	1,46	2,7
De Ronde Venen	95,9	262	0,88	2,3
Abcoude		39	0,43	4,0
Soest	94,8	387	0,93	3,1
Stichtse Vecht	95,5			
Breukelen		123	0,92	2,3
Loenen		36	0,57	2,6
Maarssen		236	0,95	3,6
Gemeente Utrecht	96,2	5 231	1,01	4,6
Utrechtse Heuvelrug	90,4	336	0,63	3,3
Veenendaal	89,5	919	1,00	3,1
Vianen	98,6	166	1,39	3,7
Wijk bij Duurstede	95,7	149	0,98	3,2
Woerden	96,4	471	0,91	2,9
Woudenberg	86,5	100	1,20	2,1
Zeist	95,6	449	0,65	3,7

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

8.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in de provincie Utrecht

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Utrecht	2 470	1 770	940	4 110	3,0
Amersfoort	440	290	140	610	3,2
Baarn	50	40	10	90	.
De Bilt	60	30	20	90	.
Bunnik	30	10	10	30	.
Bunschoten	30	10	10	70	.
Eemnes	10	10	-	20	.
Houten	50	30	20	180	.
IJsselstein	70	30	30	100	.
Leusden	40	10	10	70	.
Lopik	10	-	10	40	.
Montfoort	20	10	10	30	.
Nieuwegein	160	80	60	200	.
Oudewater	10	-	-	20	.
Renswoude	10	-	-	10	.
Rhenen	40	20	10	60	.
De Ronde Venen	40	30	10	60	.
Abcoude		10	-	10	.
Soest	140	80	30	140	.
Stichtse Vecht	110				.
Breukelen		10	-	20	.
Loenen		-	-	10	.
Maarssen		30	40	90	.
Gemeente Utrecht	680	690	300	1 060	3,4
Utrechtse Heuvelrug	70	40	20	160	.
Veenendaal	220	150	70	250	.
Vianen	40	20	20	50	.
Wijk bij Duurstede	40	20	20	80	.
Woerden	60	50	20	180	.
Woudenberg	10	10	-	50	.
Zeist	140	90	40	360	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

Noord-Holland

9

Noord-Holland

9.1

Jongeren en gezin

- Meer dan de helft niet-westerse allochtonen woonachtig in Amsterdam
- Iets minder 0- tot 20-jarigen in Noord-Holland dan in heel Nederland
- Aantal Noord-Hollandse tienermoeders afgenomen
- Relatief veel Noord-Hollandse jongeren in eenoudergezin
- Kans op armoede voor Noord-Hollandse jongeren relatief groot

9.2

Gezondheid en welzijn

- Noord-Holland voldoet ruimschoots aan DKTP norm
- Aantal contacten met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling sterk gestegen

9.3

Onderwijs

- Aandeel achterstandsleerlingen in Noord-Holland gemiddeld
- Relatief veel havisten en vwo'ers in Noord-Holland
- Lichte daling voortijdig schoolverlaters in Noord-Holland

9.4

Arbeid

- Afname aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf
- Weinig Noord-Hollandse jongeren ontvangen bijstands- of WW- uitkering
- Ruim 9 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

9.5

Veiligheid en justitie

- Onveiligheidsgevoelens Noord-Hollanders het hoogst
- Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007
- Helft afdoeningen Noord-Hollandse jongeren door rechter

9.6

Provinciekaart en kerncijfers

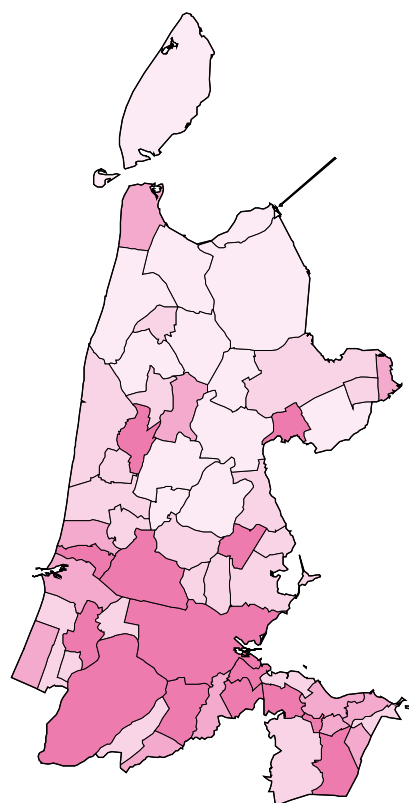
9.1 Jongeren en gezin

De provincie Noord-Holland telde op 1 januari 2011 58 gemeenten. De kleinste daarvan is Schermer met iets meer dan 5,3 duizend inwoners. De grootste gemeente is Amsterdam met bijna 780 duizend inwoners. In 2011 zijn er ruim 780 duizend Noord-Hollandse jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar, waarvan veruit het grootste deel in Amsterdam woont (224 duizend). Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

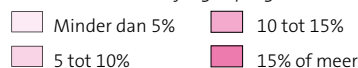
Meer dan de helft niet-westerse allochtonen woonachtig in Amsterdam

Het aantal jongeren in Noord-Holland zal naar verwachting de komende jaren iets afnemen. Zo zullen in 2020 in de provincie Noord-Holland, volgens de bevolkingsprognose van het CBS, ruim 751 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit is bijna 4 procent minder dan in 2011.

9.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Noord-Holland per gemeente, 2011

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarigen per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

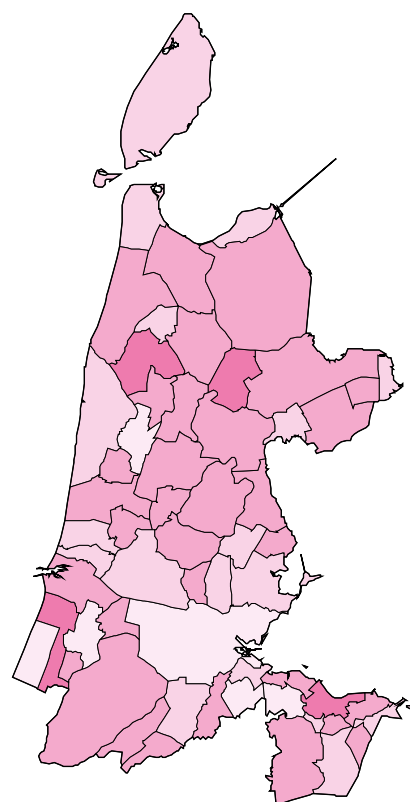
Van de 780 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Noord-Holland op 1 januari 2011 telde, hebben 258 duizend een allochtone herkomst. Voor 72 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 28 procent om een westers allochtone herkomst. Marokkaanse jongeren vormen met bijna een kwart de grootste groep binnen de niet-westers allochtone jeugd in deze provincie, gevolgd door jongeren afkomstig uit Suriname, de voormalige Nederlandse Antillen en Aruba. Meer dan de helft van de niet-westers allochtone jongeren woont in Amsterdam.

Gerelateerd aan alle jongeren van 0 tot 25 jaar in Noord-Holland, heeft bijna 24 procent een niet-westers allochtone herkomst. In Amsterdam is dit aandeel het hoogst, 47 procent, gevolgd door Diemen met 34 procent. In de overige Noord-Hollandse gemeenten ligt dit aandeel een stuk lager.

Iets minder 0- tot 20-jarigen in Noord-Holland dan in heel Nederland

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij

9.1.2 Groene druk in Noord-Holland per gemeente, 2011

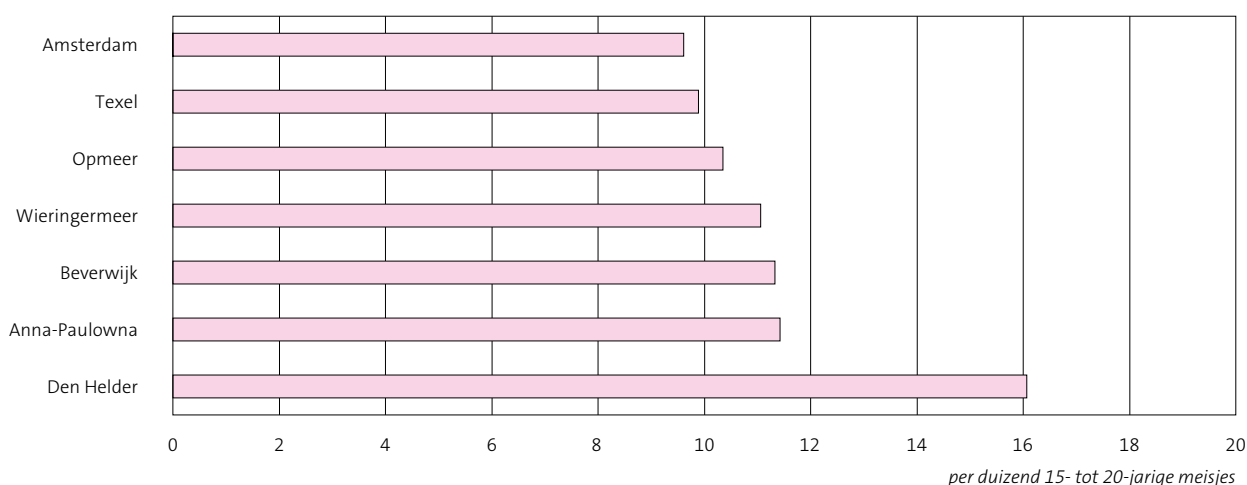
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. De groene druk van de provincie Noord-Holland is bijna 37 procent in 2011. Daarmee is deze provincie qua aantal jongeren net iets minder groen dan Nederland als geheel (bijna 39 procent). De gemeente met de hoogste groene druk is Naarden, op de voet gevolgd door Bloemendaal. Beide gemeenten hadden in 2011 een groene druk van rond de 50 procent. Vooral in Zandvoort en Amsterdam is de groene druk laag, iets meer dan 30 procent. In het geval van Amsterdam heeft dit onder andere te maken met de populatie studenten die in de stad woont. Een groot deel van de studenten is 20 jaar of ouder.

Aantal Noord-Hollandse tienermoeders afgenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er in 2011 450 in Noord-Holland. Dit zijn er minder dan in 2010, toen waren 512 Noord-Hollandse moeders jonger dan twintig jaar. Vergeleken met de jaren 2001 tot en met 2004 is het aantal tienermoeders in Noord-Holland flink afgenomen. Toen lag dit aantal nog boven de 650. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar woonden er in Noord-Holland iets minder tienermoeders als gemiddeld in Nederland, respectievelijk 6 en 6 à 7 op de duizend. Bijna de helft van alle Noord-Hollandse tienermoeders wonen in Amsterdam, namelijk 185. Verder wonen in Zaanstad, Den Helder, Haarlem en Alkmaar 20 of meer moeders jonger dan 20 jaar. Relatief wonen de meeste tienermoeders in Den Helder, ruim 16 op de duizend.

9.1.3 Gemeenten met het hoogste aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in Noord-Holland, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

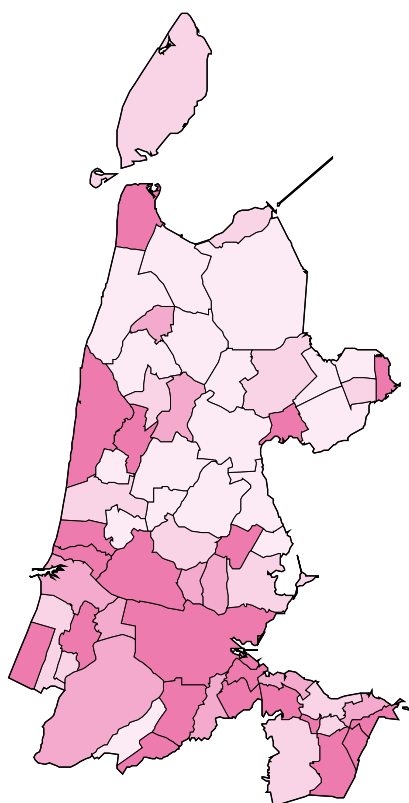
Relatief veel Noord-Hollandse jongeren in eenoudergezin

In 2010 woonden ruim 128 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op ruim 19 procent van alle thuiswonende jongeren, een aandeel dat 4 procentpunten hoger ligt dan gemiddeld in Nederland. Amsterdam kent met bijna 32 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin, gevolgd door Diemen, Zandvoort en Den

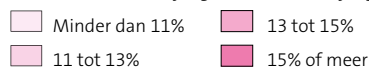
Helder, waar meer dan 20 procent van de jongeren bij één ouder woonde. Schermer was met 7,5 procent de gemeente met het laagste aandeel jongeren in een eenoudergezin in Noord-Holland.

In vergelijking met 2000 is het aantal jongeren in een eenoudergezin toegenomen. Toen woonde iets minder dan 17 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toename geldt voor alle Noord-Hollandse gemeenten op één na. Alleen in Amsterdam nam het aantal jongeren dat in een eenoudergezin opgroeide iets af. In twee gemeenten bedroeg deze toename bijna 6 procentpunten, namelijk Uithoorn en Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

9.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Noord-Holland per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige thuiswonende jongeren per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Kans op armoede voor Noord-Hollandse jongeren relatief groot

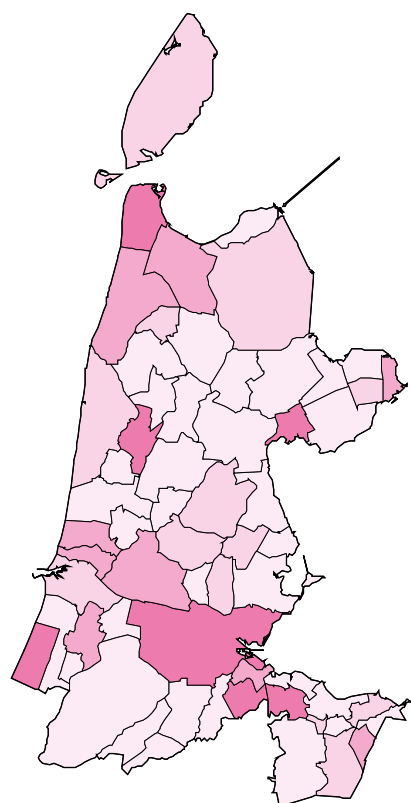
Van de Noord-Hollandse minderjarige jongeren behoorden er in 2008 bijna 64 duizend tot een huishouden met kans op armoede, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Gerelateerd aan het totale aantal minderjarige jongeren komt dit neer op ruim 12 procent. Minderjarige jonge-

ren in Noord-Holland hebben, samen met hun leeftijdsgenoten in Zuid-Holland en Groningen, de grootste kans om in armoede op te groeien in Nederland.

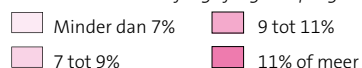
Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een twee-oudergezin wonen. Zo werd in Noord-Holland van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 ruim 45 procent met armoede bedreigd; terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien iets meer dan 6 procent is. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

De Noord-Hollandse gemeenten met het hoogste aandeel jongeren in eenoudergezinnen, hebben over het algemeen ook het grootste aandeel jongeren met kans op armoede, zoals Amsterdam, Den Helder en Zandvoort. Jongeren uit Oostzaan, Opmeer en Heiloo hebben de minste kans om in Noord-Holland in armoede op te groeien.

9.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Noord-Holland met kans op armoede per gemeente, 2008

% t.o.v. alle 0- tot 18-jarige jongeren per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

9.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Noord-Holland voldoet ruimschoots aan DKTP norm

In 2011 was 95 procent van de Noord-Hollandse zuigelingen (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP. Dit is een half procentpunt lager dan het landelijke gemiddelde. Alle 58 Noord-Hollandse gemeenten haalden in 2011 de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent. In 2006 behaalden nog vier Noord-Hollandse gemeenten deze norm niet. In 2010 was dat nog slechts één gemeente. Wel is er ten opzichte van 2010 in bijna de helft van de gemeenten sprake van een (lichte) afname van de vaccinatiepercentages, waarvan Laren met een afname van 6 procentpunten de grootste daling kende. In 26 gemeenten is de vaccinatiegraad juist iets gestegen. De meest opvallende stijger is Schermer met ruim 7 procentpunten, terwijl deze gemeente in 2010 de DKTP norm niet haalde. Schermer is echter een kleine gemeente met een laag aantal zuigelingen waardoor eerder sprake is van fluctuaties.

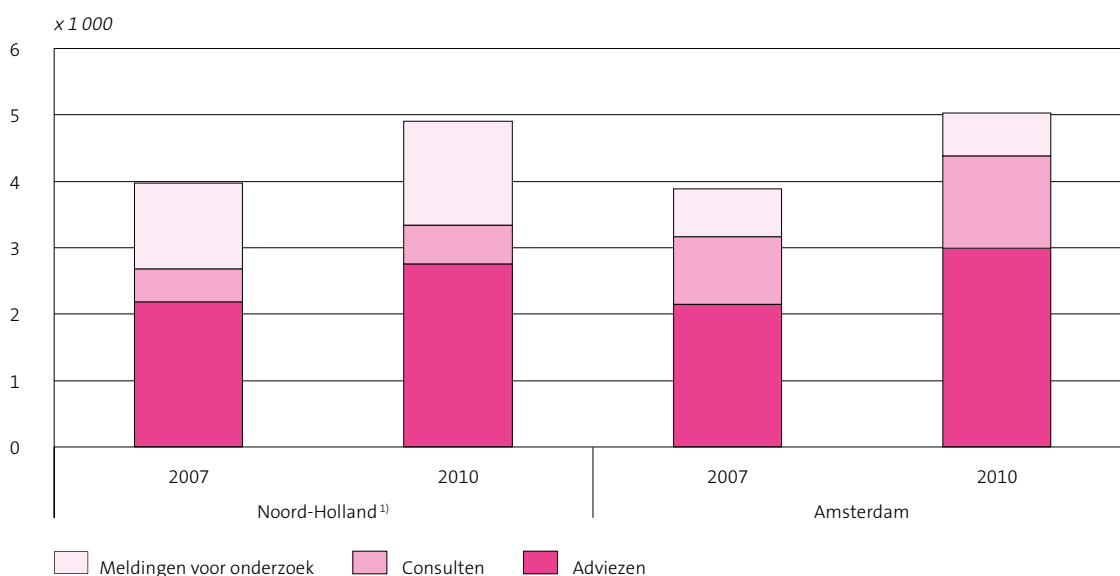
Aantal contacten met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling sterk gestegen

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). In Noord-Holland zijn twee bureaus jeugdzorg, namelijk die voor de provincie Noord-Holland en die voor de grootstedelijke regio Amsterdam.

In totaal is in Noord-Holland in 2010 bijna 10 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. In de laatste jaren is dit aantal contacten sterk toegenomen. Zo werd in 2007 nog geen 8 duizend keer contact opgenomen. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK in 2010 5,7 duizend keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 2 duizend keer om een consult en 2,2 duizend keer om een melding voor onderzoek. Sinds 2007 zijn vooral het aantal adviezen en consulten gestegen.

Van de in totaal bijna 10 duizend eerste contacten waren er 4,9 duizend bij bureau jeugdzorg Noord-Holland en 5 duizend bij bureau jeugdzorg Amsterdam. Ten opzichte van 2007 is dit aantal eerste contacten zowel bij Noord-Holland als bij Amsterdam toegenomen. De meeste eerste contacten leiden tot een advies. Bij bureau jeugdzorg Noord-Holland had een eerste contact daarnaast iets vaker een melding voor onderzoek tot gevolg en bij bureau jeugdzorg Amsterdam een consult.

9.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Noord-Holland en Amsterdam

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

¹⁾ De gegevens voor de provincie Noord-Holland zijn exclusief de gegevens voor de grootstedelijke regio Amsterdam.

9.3 Onderwijs

Van alle Noord-Hollandse jongeren tot 25 jaar volgde bijna 70 procent in het schooljaar 2010/'11 nog een opleiding. Iets meer dan een kwart daarvan zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel jongeren in Nederland voortijdig het onderwijs verlaten.

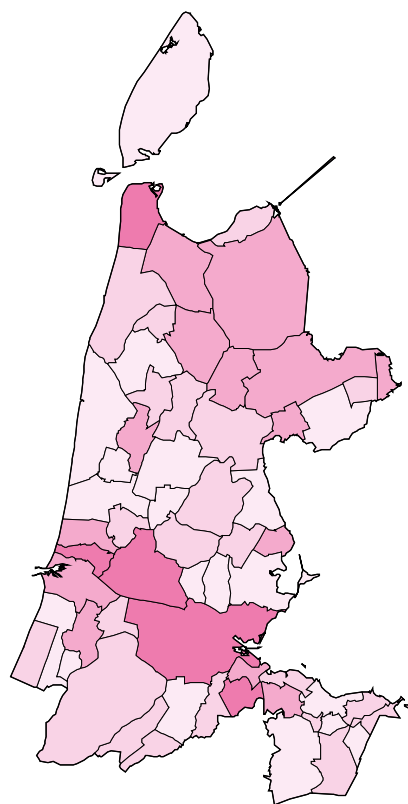
Aandeel achterstandsl leerlingen in Noord-Holland gemiddeld

Van de ruim 240 duizend kinderen die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 in Noord-Holland behoorden er bijna 32 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van ruim 13 procent. Dit is nagenoeg gelijk aan het landelijke aandeel achterstandsl leerlingen dat iets minder dan 13 procent bedraagt. Van alle achterstandsl leerlingen waren er ruim 14,5 duizend zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 17 duizend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau hebben.

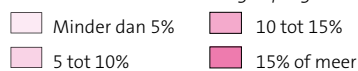
heeft¹⁾. Verhoudingsgewijs heeft Noord-Holland veel van deze 1.20 leerlingen, meer dan de helft van alle achterstandsleerlingen. Voor Nederland gemiddeld bedraagt dit aandeel minder dan de helft.

In de gemeente Amsterdam is het aandeel achterstandsleerlingen het hoogst, bijna 27 procent. Ook in Den Helder, Zaanstad, Beverwijk, Edam-Volendam, Heemskerk, Haarlem en Alkmaar ligt het aandeel hoger dan het gemiddelde van Noord-Holland. In de gemeenten Bloemendaal, Naarden, Laren en Heemstede wonen juist relatief weinig achterstandsleerlingen, nog geen 2 procent van het totaal aantal basisschoolleerlingen behoort daar tot een achterstandscategorie.

9.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Noord-Holland per gemeente, 2010/'11

% t.o.v. alle basisschoolleerlingen per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

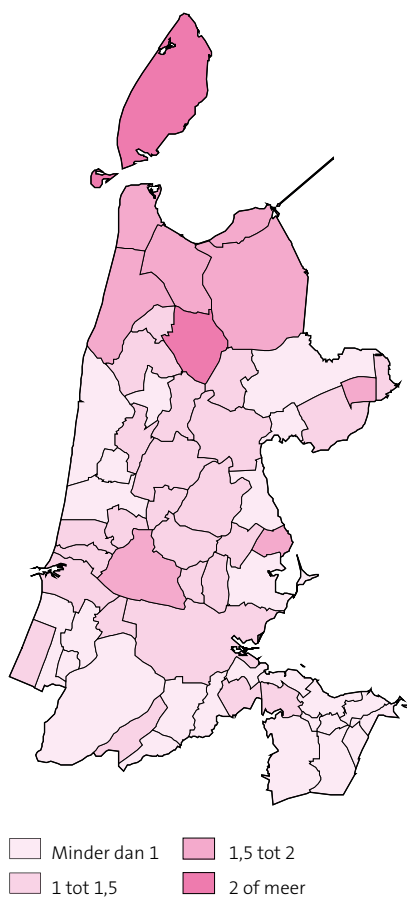
¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

Relatief veel havisten en vwo'ers in Noord-Holland

In het schooljaar 2010/'11 volgden ruim 25 duizend Noord-Hollandse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,07, wat wil zeggen dat iets meer Noord-Hollandse jongeren een vmbo-opleiding dan een havo- of vwo-opleiding volgden. De waarde 1 houdt in dat er evenveel vmbo-leerlingen als havo/vwo-leerlingen zijn. In de afgelopen jaren is deze verhouding in Noord-Holland enigszins afgenomen, in 2005/'06 was deze nog 1,29. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in Noord-Holland iets minder 15-jarigen naar het vmbo en meer naar havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor heel Nederland is namelijk 1,15.

Vooraf de gemeenten Heemstede en Bloemendaal zijn uitschieters als het gaat om het aandeel havisten en vwo'ers. Ook in Bussum, Laren, Ouder-Amstel en Naarden was het aantal havisten en vwo'ers samen meer dan tweemaal zo hoog als het aantal vmbo'ers. In de gemeenten Texel en Niedorp lag de verhouding juist andersom en gingen minstens twee keer zoveel 15-jarigen naar het vmbo als naar het havo of vwo.

9.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Noord-Holland per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

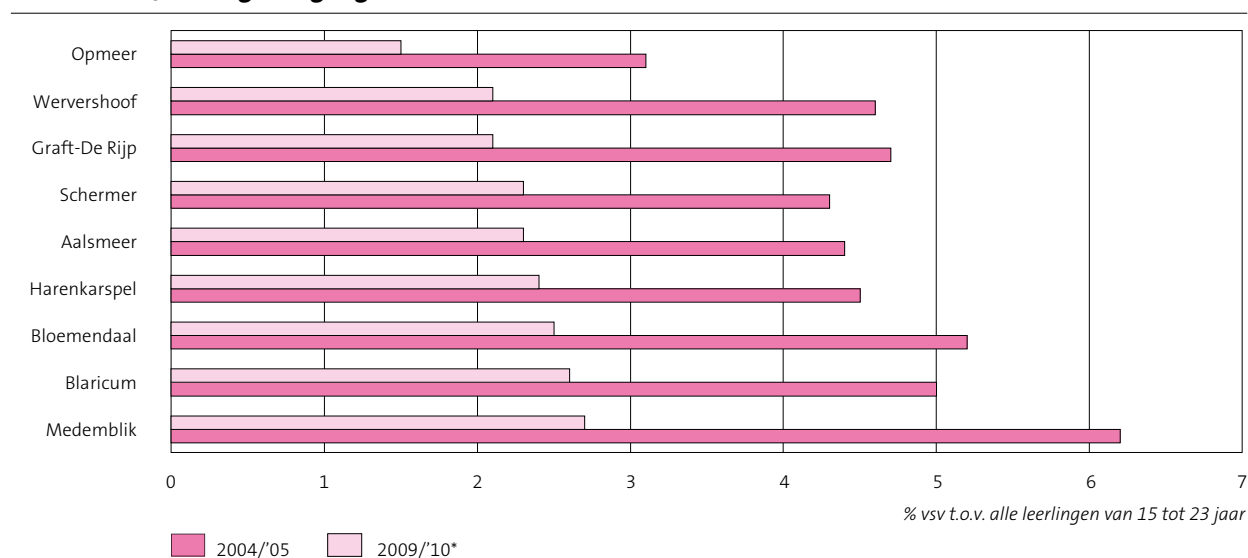
Lichte daling voortijdig schoolverlaters in Noord-Holland

In 2009/'10 verliet 3,8 procent van de 12- tot 23-jarige Noord-Hollanders voortijdig het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv) is daarmee iets hoger dan gemiddeld in Nederland. Landelijk verliet namelijk 3,3 procent van de jongeren zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in de provincie Noord-Holland in 2004/'05 nog 5,3 procent.

In Amsterdam was het aandeel vsv'ers het grootst. In deze gemeente verliet meer dan 5 procent voortijdig het onderwijs. Ook in Alkmaar, Zandvoort en Hoorn verlieten veel jongeren voortijdig het onderwijs. Opmeer, Castricum, Uitgeest en Haarlemmerliede en Spaarnwoude hadden het laagste percentage vsv'ers, namelijk minder dan 2 procent.

De daling van het aandeel vsv'ers in Noord-Holland is zichtbaar in het merendeel van de gemeenten, maar vooral in Medemblik. In deze gemeente is het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05 met bijna 4 procentpunten gedaald en daarmee meer dan gehalveerd. Ook in Opmeer, Bloemendaal, Schermer, Harenkarspel, Aalsmeer, Blaricum, Wervershoof en Graft-De Rijk was sprake van ongeveer een halvering. Alleen in de gemeenten Laren en Niedorp was sprake van een lichte toename van voortijdig schoolverlaters in deze periode.

9.3.3 Gemeenten in Noord-Holland waarin het aandeel voortijdig schoolverlaters (15 tot 23 jaar) sinds 2004/'05 nagenoeg is gehalveerd

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

9.4 Arbeid

In Noord-Holland ligt de werkloosheid net onder het Nederlandse gemiddelde. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren dat zich inschrijft als niet-werkend werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Afname aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf

Begin 2011 stonden ruim 7,6 duizend Noord-Hollandse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er bijna 1,2 duizend minder dan begin 2010, een afname van ruim 13 procent. Amsterdam heeft het grootste aantal niet-werkend werkzoekenden, namelijk 3,1 duizend in 2011. Ten opzichte van 2010 is dit aantal fors gedaald, toen stonden nog 4,2 duizend jongeren ingeschreven. De grootste afname van het aantal ingeschrevenen bij het UWV WERKbedrijf vond plaats in Opmeer en Weesp, waar het aantal ingeschrevenen halveerde. Wel betreft het hier lage aantallen. In Castricum en Huizen nam het aantal ingeschreven jongeren ook sterk af. In 11 Noord-Hollandse gemeenten nam het aantal niet-werkende werkzoekenden juist toe ten opzichte van 2010. De toename was het hoogst in Heiloo en Koggenland. Wel dient ook hier aangemerkt te worden dat het om lage aantallen jongeren gaat. Verder was de stijging aanzienlijk te noemen in Edam-Volendam en Medemblik. In 31 gemeenten in Noord-Holland bleef het aantal ingeschrevenen nagenoeg ongewijzigd.

De Noord-Hollandse niet-werkend werkzoekende jongeren stonden in 2011 gemiddeld 185 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 25 dagen langer dan gemiddeld in Nederland. Hiermee is de inschrijvingsduur van jongeren in Noord-Holland op Drenthe na de langste in Nederland. Tussen de gemeenten onderling kan het aantal ingeschreven dagen van jongeren sterk verschillen. Zo varieerde de inschrijvingsduur bij UWV WERKbedrijf in Noord-Holland in 2011 per gemeente tussen de 494 en 58 dagen.

Weinig Noord-Hollandse jongeren ontvangen bijstands- of WW- uitkering

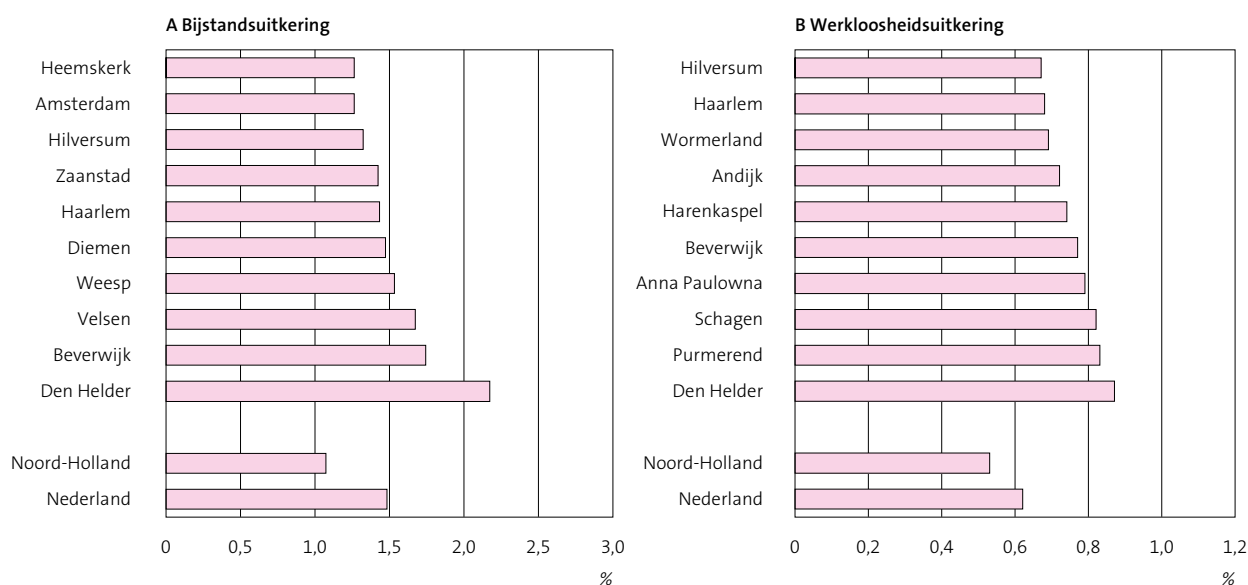
In 2010²⁾ ontvingen 6,1 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Dat komt neer op 1,6 procent van alle Noord-Hollandse 15- tot 27-jarigen. Dit aandeel is lager dan gemiddeld in Nederland, waar 2,1 procent een bijstands- of WW-uitkering ontvangt. Alleen in Utrecht ontvangen nog minder jongeren een uitkering.

Het merendeel van deze jongeren (67 procent) ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een werkloosheidsuitkering (WW). In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering in Amsterdam. Relatief gezien was het aandeel jongeren dat een bijstands-

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

uitkering ontving echter het grootst in Den Helder, gevolgd door Beverwijk. Het aandeel jongeren met een werkloosheidsuitkering was het hoogst in Den Helder, Purmerend en Schagen.

9.4.1 Gemeenten in Noord-Holland met het hoogste aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een uitkering, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

Ruim 9 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering telde de provincie Noord-Holland in 2010 ruim 9 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een dergelijke uitkering in Noord-Holland ligt iets lager dan het landelijk gemiddelde, 3,2 procent in Noord-Holland en 3,9 procent in heel Nederland. Het aandeel jongeren met een Wajong-uitkering verschilt sterk tussen de Noord-Hollandse gemeenten. Zo maakte in de gemeente Enkhuizen bijna 8 procent van de jongeren gebruik van de Wajong-regeling. Ook in de gemeenten Beemster en Den Helder was dit aandeel relatief hoog (7 procent). In Laren, Uitgeest, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Waterland, Diemen, Edam-Volendam en Graft-De Rijk had nog geen 2 procent van de jongeren een Wajong-uitkering. In Amsterdam was dit aandeel iets lager dan gemiddeld in de provincie (2,2 procent) terwijl dat in de hoofdstad van Noord-Holland ongeveer overeenkwam met het provinciale beeld (3 procent).

9.5 Veiligheid en justitie

In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferchap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaats-

gevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn beschikbaar voor de provincie Noord-Holland als geheel en voor enkele grote steden.

Onveiligheidsgevoelens Noord-Hollanders het hoogst

In 2009/2010 voelde iets meer dan 39 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Noord-Holland zich wel eens onveilig. Hiermee ervaren jongeren in deze provincie zich het meest onveilig van alle Nederlandse jongeren, gevolgd door jongeren uit Utrecht en Zuid-Holland. Over het algemeen voelen stedelingen zich vaker wel eens onveilig dan jongeren uit minder stedelijke gebieden. Dit is een mogelijke verklaring voor de gemiddeld hogere onveiligheidsgevoelens in de dichtbevolkte, Randstedelijke provincies. Zo voelt bijna de helft van de jongeren in Amsterdam zich wel eens onveilig. In Haarlem daarentegen ervaart 30 procent van de jongeren wel eens onveiligheidsgevoelens.

9.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in Noord-Holland, enkele gemeenten en Nederland, 2009/2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

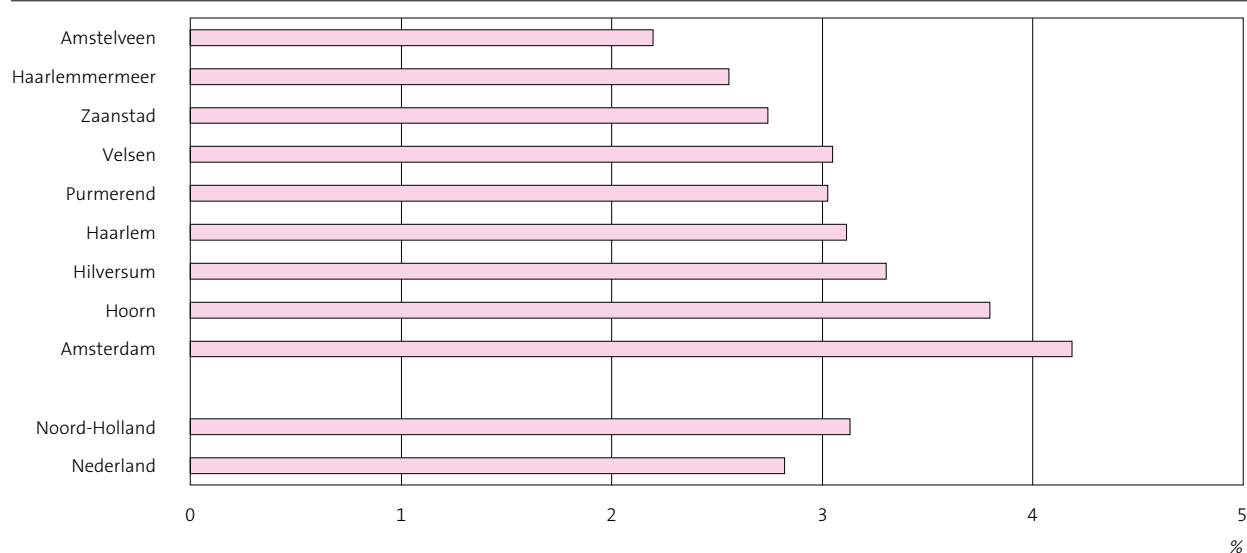
Van de Noord-Hollandse jongeren is 40 procent slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Dit is ruim 3 procentpunten hoger dan gemiddeld in Nederland. Alleen de provincie Groningen kent nog meer slachtoffers van criminaliteit. In Amsterdam en Haarlem was het aandeel slachtoffers met 43 respectievelijk 42 procent het hoogste van deze provincie. Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 ging het in Noord-Holland om 12,6 duizend 12- tot 25-jarigen. Gerelateerd aan de totale populatie van 12 tot 25 jarigen in deze provincie is dat 3,1 procent, iets hoger dan het landelijke gemiddelde van 2,8 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aandeel verdachte jongeren gestegen. In 2000 kwam nog 2,2 procent van de Noord-Hollandse jongeren in aanraking met de politie. Wel is er ten opzichte van 2007 sprake van een lichte daling. Toen lag het aandeel jongeren dat met de politie in aanraking kwam op 3,5 procent.

Van alle Noord-Hollandse jongeren die door de politie als verdachte worden aangehouden, is bijna 40 procent afkomstig uit Amsterdam. De hoofdstad van ons land heeft dan ook het hoogste aandeel jongeren dat verdacht wordt van het plegen van een misdrijf: 4,2 procent. Hoorn volgt met 3,8 procent. Amstelveen had in 2009 het laagste aandeel verdachten van de grotere Noord-Hollandse gemeenten, namelijk 2,2 procent van de jongeren.

9.5.2 Van misdrijven verdachte jongeren (12 tot 25 jaar) in de grootste gemeenten in Noord-Holland, 2009*

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS/KLPD.

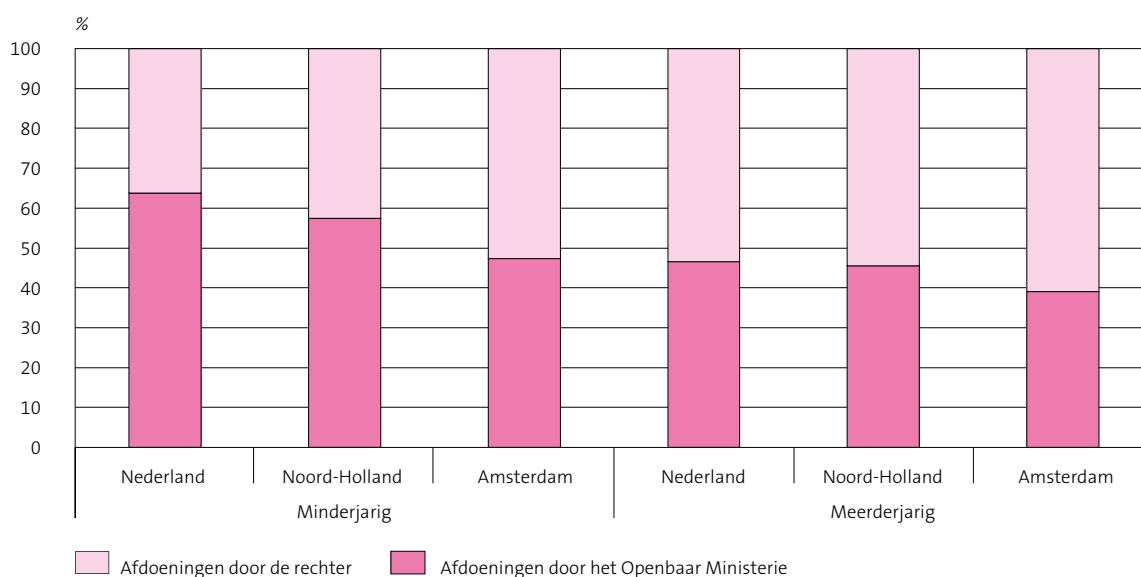
Helpt afdoeningen Noord-Hollandse jongeren door rechter

In 2009 waren er in Noord-Holland 14,6 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie of door de rechter. Hiervan kwam 42 procent voor rekening van Amsterdam. De strafzaken die worden afgedaan door het Openbaar Ministerie zijn over het algemeen lichter dan de zaken die worden voorgelegd aan de rechter. De straffen die het OM oplegt zijn dan ook lichter. Het gaat bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In Noord-Holland handelt het OM de helft van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden 7,3 duizend strafzaken door het OM afgedaan en een nagenoeg gelijk aantal zaken

werd voorgelegd aan de rechter. Voor de minderjarige jongeren is het aandeel strafzaken dat in Noord-Holland voorgelegd wordt aan de rechter met bijna 43 procent een stuk hoger dan gemiddeld in Nederland (36 procent). In Amsterdam ligt dit aandeel met 53 procent zelfs nog een stuk hoger. Voor meerderjarige Noord-Hollandse jongeren is het aandeel strafzaken dat door de rechter wordt afgedaan net iets meer dan de helft en is hiermee vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde. Ook voor meerderjarige jongeren ligt dit aandeel hoger in Amsterdam (61 procent).

9.5.3 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Noord-Holland, Amsterdam en Nederland, 2009

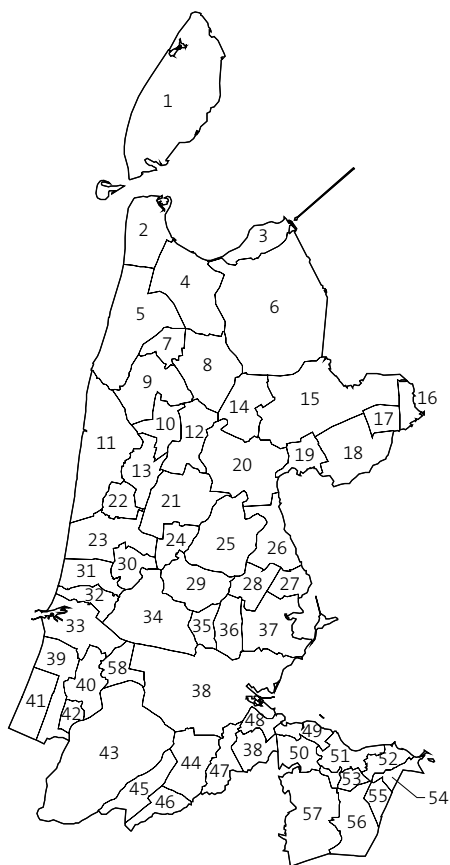

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

9.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Noord-Holland en de afzonderlijke gemeenten. Voor deze gemeenten wordt de indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. Zo zijn bijvoorbeeld per 1 januari 2011 de gemeenten Andijk en Wervershoof samengevoegd met de gemeente Medemblik.

9.6.1 Gemeenten in Noord-Holland, 2011

1. Texel	30. Uitgeest
2. Den Helder	31. Heemskerk
3. Wieringen	32. Beverwijk
4. Anna Paulowna	33. Velsen
5. Zijpe	34. Zaanstad
6. Wieringermeer	35. Oostzaan
7. Schagen	36. Landsmeer
8. Niedorp	37. Waterland
9. Harenkarspel	38. Amsterdam
10. Langedijk	39. Bloemendaal
11. Bergen	40. Haarlem
12. Heerhugowaard	41. Zandvoort
13. Alkmaar	42. Heemstede
14. Opmeer	43. Haarlemmermeer
15. Medemblik	44. Amstelveen
16. Enkhuizen	45. Aalsmeer
17. Stede Broec	46. Uithoorn
18. Drechterland	47. Ouder-Amstel
19. Hoorn	48. Diemen
20. Koggenland	49. Muiden
21. Schermer	50. Weesp
22. Heiloo	51. Naarden
23. Castricum	52. Huizen
24. Graft - De Rijp	53. Bussum
25. Beemster	54. Blaricum
26. Zeevang	55. Laren
27. Edam-Volendam	56. Hilversum
28. Purmerend	57. Wijdemeren
29. Wormerland	58. Haarlemmerliede en Spaarnwoude

9.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Noord-Holland

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minder- jarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Noord-Holland	780 759	23,8	751 738	36,6	450	128 057	12,2
Aalsmeer	9 196	47,3	9 208	43,3	1	849	4,7
Alkmaar	26 430	9,3	25 705	34,8	20	3 354	11,6
Amstelveen	23 282	18,6	22 536	37,3	9	3 308	6,1
Amsterdam	224 083	21,2	220 993	30,2	185	53 020	25,1
Anna Paulowna	4 447	4,5	4 206	42,0	5	440	9,5
Beemster	2 471	4,6	2 303	41,5	0	226	8,9
Bergen	7 656	5,0	7 285	38,0	2	1 111	8,4
Beverwijk	11 321	17,8	11 647	37,0	12	1 652	10,6
Blaricum	2 287	9,3	2 424	39,4	0	345	5,1
Bloemendaal	6 098	6,5	5 664	48,7	2	702	5,6
Bussum	9 491	12,0	8 761	44,6	3	1 084	5,5
Castricum	9 964	5,3	8 779	42,3	3	1 050	5,3
Diemen	5 943	34,1	5 648	35,7	4	1 434	9,8
Drechterland	8 815	3,8	8 972	42,3	2	472	5,5
Edam-Volendam	5 177	5,7	5 110	42,8	1	680	4,6
Enkhuizen	1 905	10,1	1 713	38,2	1	706	9,2
Graft-De Rijp	41 832	4,7	40 465	43,2	0	191	6,6
Haarlem	1 667	20,4	1 368	34,6	21	6 277	10,8
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	45 297	8,2	44 806	41,2	0	223	6,4
Haarlemmermeer	5 140	17,5	4 934	42,5	8	5 549	5,9
arenkarspel	11 415	2,6	9 947	4,3	2	461	6,9
Heemskerk	7 186	13,9	6 856	37,9	3	1 635	9,9
Heemstede	16 494	8,3	16 384	44,6	1	872	5,6
Heerhugowaard	6 246	13,8	5 842	42,8	12	2 009	6,7
Heiloo	15 726	6,2	15 302	43,1	2	634	3,5
Den Helder	7 874	13,3	6 118	35,0	27	2 937	14,8
Hilversum	23 647	17,0	22 804	37,6	17	3 142	7,6
Hoorn	21 386	19,2	19 489	39,4	13	3 489	11,8
Huizen	12 185	14,2	9 075	40,1	4	1 751	8,1
Koggenland	6 961	3,5	6 609	43,9	1	572	4,7
Landsmeer	2 856	7,8	2 339	38,4	0	380	7,8
Langedijk	8 562	6,6	7 550	43,8	2	931	6,7
Laren	2 797	13,2	3 042	41,1	.	435	10,4
Medemblik	13 041	5,2	12 162	42,1	2	886	5,7
Andijk						169	6,3
Wervershoof						246	5,8
Muiden	1 852	7,6	1 755	43,6	1	252	5,0
Naarden	5 183	10,6	5 440	51,8	0	576	4,7
Niedorp	3 799	2,8	3 641	43,2	1	334	5,8
Oostzaan	2 666	7,8	2 484	41,6	.	343	3,0
Opmeer	3 653	3,0	3 412	45,3	4	349	3,5
Ouder-Amstel	3 778	13,7	3 330	41,2	1	530	6,0
Purmerend	23 039	20,5	21 559	38,2	12	4 038	8,0
Schagen	5 114	8,5	5 307	38,6	2	673	8,7
Schermer	1 709	4,0	1 421	44,6	1	123	6,2
Stede Broec	6 580	7,1	5 864	42,2	2	701	8,3
Texel	3 765	4,0	3 489	39,7	4	415	8,9
Uitgeest	4 041	5,9	3 672	43,6	1	380	4,0
Uithoorn	8 358	14,1	8 183	42,2	2	1 181	6,0
Velsen	19 690	11,2	18 012	40,4	9	2 647	7,6
Waterland	4 866	6,2	4 189	39,4	0	541	4,1
Weesp	4 808	22,2	5 186	34,2	2	668	11,1
Wieringen	2 337	3,6	2 428	37,7	1	249	6,8
Wieringermeer	3 730	4,6	3 740	42,6	4	376	7,9
Wijdmeren	6 382	5,2	6 045	40,9	2	753	5,1
Wormerland	4 642	7,9	4 802	42,1	3	562	8,9
Zaanstad	42 884	25,3	41 729	38,7	28	6 898	10,8
Zandvoort	3 854	10,8	4 257	30,9	2	752	14,3
Zeevang	1 883	5,3	1 657	43,1	0	161	4,0
Zijpe	3 268	3,4	2 940	40,1	3	333	9,6

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

9.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Noord-Holland

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minder- jarige jongeren 2008
	<i>Aantal</i>	<i>%</i>	<i>Aantal</i>	<i>%</i>	<i>Aantal</i>	<i>Aantal</i>	<i>%</i>
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Noord-Holland	780 759	23,8	751 738	36,6	450	128 057	12,2
Aalsmeer	9 196	9,3	9 208	43,3	1	849	4,7
Alkmaar	26 430	18,6	25 705	34,8	20	4 354	11,6
Amstelveen	23 282	21,2	22 536	37,3	9	3 308	6,1
Amsterdam	224 083	47,3	220 993	30,2	185	53 020	25,1
Anna Paulowna	4 447	4,5	4 206	42,0	5	440	9,5
Beemster	2 471	4,6	2 303	41,5	0	226	8,9
Bergen	7 656	5,0	7 285	38,0	2	1 111	8,4
Beverwijk	11 321	17,8	11 647	37,0	12	1 652	10,6
Blaricum	2 287	9,3	2 424	39,4	0	345	5,1
Bloemendaal	6 098	6,5	5 664	48,7	2	702	5,6
Bussum	9 491	12,0	8 761	44,6	3	1 084	5,5
Castricum	9 964	5,3	8 779	42,3	3	1 050	5,3
Diemen	7 874	34,1	6 118	35,7	4	1 434	9,8
Drechterland	5 943	3,8	5 648	42,3	2	472	5,5
Edam-Volendam	8 815	5,7	8 972	42,8	1	680	4,6
Enkhuizen	5 177	10,1	5 110	38,2	1	706	9,2
Graft-De Rijp	1 905	4,7	1 713	43,2	0	191	6,6
Haarlem	41 832	20,4	40 465	34,6	21	6 277	10,8
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	1 667	8,2	1 368	41,2	0	223	6,4
Haarlemmermeer	45 297	17,5	44 806	42,8	8	5 549	5,9
Harenkarspel	5 140	2,6	4 934	45,3	2	461	6,9
Heemskerk	11 415	13,9	9 947	39,9	3	1 635	9,9
Heemstede	7 186	8,3	6 856	44,6	1	872	5,6
Heerhugowaard	16 494	13,8	16 384	42,8	12	2 009	6,7
Heiloo	6 246	6,2	5 842	43,1	2	634	3,5
Den Helder	15 726	13,3	15 302	35,0	27	2 937	14,8
Hilversum	23 647	17,0	22 804	37,6	17	3 142	7,6
Hoorn	21 386	19,2	19 489	39,4	13	3 489	11,8
Huizen	12 185	14,2	9 975	40,1	4	1 751	8,1
Koggenland	6 961	3,5	6 809	43,9	1	572	4,7
Landsmeer	2 856	7,8	2 389	38,4	0	380	7,8
Langedijk	8 562	6,6	7 550	43,8	2	931	6,7
Laren	2 797	13,2	3 042	41,1	.	435	10,4
Medemblik	13 041	5,2	12 162	42,1	2	886	5,7
Andijk	169	6,3
Wervershoof	246	5,8
Muiden	1 852	7,6	1 755	43,6	1	252	5,0
Naarden	5 183	10,6	5 440	51,8	0	576	4,7
Niedorp	3 799	2,8	3 641	43,2	1	334	5,8
Oostzaan	2 666	7,8	2 484	41,6	.	343	3,0
Opmeer	3 653	3,0	3 412	45,3	4	349	3,5
Ouder-Amstel	3 778	13,7	3 330	41,2	1	530	6,0
Purmerend	23 039	20,5	21 559	38,2	12	4 038	8,0
Schagen	5 114	8,5	5 307	38,6	2	673	8,7
Schermer	1 709	4,0	1 421	44,6	1	123	6,2
Stede Broec	6 580	7,1	5 864	42,2	2	701	8,3
Texel	3 765	4,0	3 489	39,7	4	415	8,9
Uitgeest	4 041	5,9	3 672	43,6	1	380	4,0
Uithoorn	8 358	14,1	8 183	42,2	2	1 181	6,0
Velsen	19 690	11,2	18 012	40,4	9	2 647	7,6
Waterland	4 866	6,2	4 189	39,4	0	541	4,1
Weesp	4 808	22,2	5 186	34,2	2	668	11,1
Wieringen	2 337	3,6	2 428	37,7	1	249	6,8
Wieringermeer	3 730	4,6	3 740	42,6	4	376	7,9
Wijdmeren	6 382	5,2	6 045	40,9	2	753	5,1
Wormerland	4 642	7,9	4 802	42,1	3	562	8,9
Zaanstad	42 884	25,3	41 729	38,7	28	6 898	10,8
Zandvoort	3 854	10,8	4 257	30,9	2	752	14,3
Zeevang	1 883	5,3	1 657	43,1	0	161	4,0
Zijpe	3 268	3,4	2 940	40,1	3	333	9,6

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

9.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Noord-Holland

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	<i>aantal</i>	<i>verhoudingsgetal</i>	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Noord-Holland	94,9	31 838	1,07	3,8
Aalsmeer	96,4	211	1,16	2,3
Alkmaar	95,8	1 093	1,35	4,9
Amstelveen	90,5	188	0,53	2,9
Amsterdam	92,7	15 640	1,14	5,3
Anna Paulowna	97,6	154	1,69	3,0
Beemster	96,1	50	1,12	2,5
Bergen (NH.)	94,1	85	0,73	2,9
Beverwijk	94,6	557	1,44	4,3
Blaricum	93,0	55	0,59	2,6
Bloemendaal	91,1	38	0,35	2,5
Bussum	94,9	180	0,44	2,9
Castricum	96,6	136	0,87	1,6
Diemen	94,4	267	0,79	3,5
Drechterland	98,2	47	1,43	2,6
Edam-Volendam	96,6	452	1,57	3,8
Enkhuizen	96,3	197	1,47	3,8
Graft-De Rijp	94,1	27	1,38	2,1
Haarlem	93,4	1 647	0,98	3,8
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	97,9	52	1,08	1,9
Haarlemmermeer	97,4	978	0,93	3,1
Harenkarspel	96,9	79	1,24	2,4
Heemskerk	96,4	514	1,47	3,4
Heemstede	94,4	44	0,38	2,3
Heerhugowaard	96,6	340	1,45	3,2
Heiloo	95,9	57	0,64	2,0
Den Helder	97,2	820	1,93	4,1
Hilversum	95,4	655	0,71	4,2
Hoorn	97,7	770	0,97	4,8
Huizen	95,4	235	0,90	3,5
Koggenland	97,2	175	1,22	2,6
Landsmeer	93,3	33	1,05	4,0
Langedijk	95,5	180	0,91	3,0
Laren	90,7	17	0,44	3,7
Medemblik	98,1	320	0,93	2,7
Andijk				2,7
Wervershoof				2,1
Muiden	98,6	60	0,96	3,6
Naarden	94,2	28	0,42	2,7
Niedorp	99,2	133	2,23	2,9
Oostzaan	97,3	48	1,06	2,7
Opmeer	96,9	133	1,28	1,5
Ouder-Amstel	93,4	97	0,42	2,2
Purmerend	96,8	624	1,41	3,9
Schagen	99,5	136	1,46	3,2
Schermer	96,8	21	1,03	2,3
Stede Broec	98,7	197	1,57	3,5
Texel	93,2	62	2,55	2,7
Uitgeest	96,5	73	1,37	1,9
Uithoorn	97,5	238	0,75	2,4
Velsen	95,2	657	1,16	3,4
Waterland	95,8	52	0,82	2,9
Weesp	96,4	164	1,26	3,5
Wieringen	98,9	47	1,63	3,7
Wieringermeer	99,3	136	1,73	2,7
Wijdmeren	95,3	111	0,73	2,9
Wormerland	98,1	119	1,06	2,9
Zaanstad	96,3	2 153	1,91	3,7
Zandvoort	94,6	79	1,32	4,9
Zeevang	97,0	10	0,68	2,2
Zijpe	97,6	98	1,53	2,6

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

9.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Noord-Holland

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	aantal				%
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Noord-Holland	7 620	4 130	2 030	9 330	3,1
Aalsmeer	30	20	10	60	.
Alkmaar	270	130	80	490	.
Amstelveen	130	70	40	170	2,2
Amsterdam	3 130	1 630	640	2 390	4,2
Anna Paulowna	30	20	20	50	.
Beemster	10	-	10	50	.
Bergen	40	10	10	90	.
Beverwijk	210	100	40	180	.
Blaricum	10	10	-	20	.
Bloemendaal	10	10	10	30	.
Bussum	40	40	20	90	.
Castricum	30	20	20	100	.
Diemen	20	70	10	60	.
Drechterland	40	-	10	70	.
Edam-Volendam	30	10	20	50	.
Enkhuizen	10	30	10	140	.
Graft-De Rijp	500	-	-	10	.
Haarlem	10	300	140	490	3,1
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	240	-	-	10	.
Haarlemmermeer	20	190	100	410	2,6
Harenkarspel	110	10	20	60	.
Heemskerk	30	70	30	160	.
Heemstede	100	20	10	60	.
Heerhugowaard	30	50	50	300	.
Heiloo	260	10	10	70	.
Den Helder	60	180	70	410	.
Hilversum	190	150	80	310	3,3
Hoorn	240	120	70	480	3,8
Huizen	50	20	20	130	.
Koggenland	30	-	10	60	.
Landsmeer	20	10	10	20	.
Langedijk	60	20	20	110	.
Laren	10	10	-	10	.
Medemblik	80	20	20	120	.
Andijk		10	10	20	.
Wervershoof		10	-	40	.
Muiden	10	10	-	10	.
Naarden	20	10	-	20	.
Niedorp	20	10	-	30	.
Oostzaan	20	10	10	20	.
Opmeer	10	10	10	40	.
Ouder-Amstel	20	-	10	20	.
Purmerend	200	90	90	340	3,0
Schagen	50	20	20	100	.
Schermer	10	10	-	20	.
Stede Broec	40	10	20	110	.
Texel	50	20	10	50	.
Uitgeest	20	-	10	20	.
Uithoorn	50	20	20	80	.
Velsen	190	160	30	230	3,0
Waterland	20	10	10	30	.
Weesp	20	40	10	50	.
Wieringen	20	10	10	20	.
Wieringermeer	30	10	10	50	.
Wijdmeren	30	10	10	40	.
Wormerland	50	20	10	30	.
Zaanstad	640	280	130	600	.
Zandvoort	30	20	10	50	.
Zeevang	10	-	-	20	.
Zijpe	20	10	10	30	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

9.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Noord-Holland

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009
	<i>Aantal</i>	<i>Aantal</i>	<i>Aantal</i>	<i>Aantal</i>	<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Noord-Holland	7 620	4 130	2 030	9 330	3,1
Aalsmeer	30	20	10	60	.
Alkmaar	270	130	80	490	.
Amstelveen	130	70	40	170	2,2
Amsterdam	3 130	1 630	640	2 390	4,2
Anna Paulowna	30	20	20	50	.
Beemster	10	–	10	50	.
Bergen	40	10	10	90	.
Beverwijk	210	100	40	180	.
Blaricum	10	10	–	20	.
Bloemendaal	10	10	10	30	.
Bussum	40	40	20	90	.
Castricum	30	20	20	100	.
Diemen	60	70	10	60	.
Drechterland	20	–	10	70	.
Edam-Volendam	40	10	20	50	.
Enkhuizen	30	30	10	140	.
Graft-De Rijp	10	–	–	10	.
Haarlem	500	300	140	490	3,1
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	10	–	–	10	.
Haarlemmermeer	240	190	100	410	2,6
Harenkarspel	20	10	20	60	.
Heemskerk	110	70	30	160	.
Heemstede	30	20	10	60	.
Heerhugowaard	100	50	50	300	.
Heiloo	30	10	10	70	.
Den Helder	260	180	70	410	.
Hilversum	190	150	80	310	3,3
Hoorn	240	120	70	480	3,8
Huizen	50	20	20	130	.
Koggenland	30	–	10	60	.
Landsmeer	20	10	10	20	.
Langedijk	60	20	20	110	.
Laren	10	10	–	10	.
Medemblik	80	20	20	120	.
Andijk		10	10	20	.
Wervershoof		10	–	40	.
Muiden	10	10	–	10	.
Naarden	20	10	–	20	.
Niedorp	20	10	–	30	.
Oostzaan	20	10	10	20	.
Opmeer	10	10	10	40	.
Ouder-Amstel	20	–	10	20	.
Purmerend	200	90	90	340	3,0
Schagen	50	20	20	100	.
Schermer	10	10	–	20	.
Stede Broec	40	10	20	110	.
Texel	50	20	10	50	.
Uitgeest	20	–	10	20	.
Uithoorn	50	20	20	80	.
Velsen	190	160	30	230	3,0
Waterland	20	10	10	30	.
Weesp	20	40	10	50	.
Wieringen	20	10	10	20	.
Wieringermeer	30	10	10	50	.
Wijdmeren	30	10	10	40	.
Wormerland	50	20	10	30	.
Zaanstad	640	280	130	600	.
Zandvoort	30	20	10	50	.
Zeevang	10	–	–	20	.
Zijpe	20	10	10	30	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

10

Zuid-Holland

10.1 Jongeren en gezin

- Lichte daling aantal jongeren
- Aandeel 0- tot 20-jarigen in Zuid-Holland even groot als gemiddeld in Nederland
- Aantal Zuid-Hollandse tienermoeders licht afgenomen
- Een derde van de Rotterdamse jongeren woont in een eenoudergezin
- Een op de acht Zuid-Hollandse minderjarige jongeren kans op armoede

10.2 Gezondheid en welzijn

- Zuid-Holland voldoet grotendeels aan DKTP-norm
- 16 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

10.3 Onderwijs

- Relatief veel achterstandsleerlingen in Zuid-Holland
- In Oegstgeest en Wassenaar beduidend meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers
- Aandeel voortijdig schoolverlaters geleidelijk gedaald

10.4 Arbeid

- Merendeel gemeenten daling aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf
- Ruim 4 procent van de jongeren in Rotterdam ontving bijstands- of WW-uitkering
- Bijna 13 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

10.5 Veiligheid en justitie

- Vooral jongeren in Delft en Leiden vaak slachtoffer van delict
- Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007
- Helft van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

10.6 Provinciekaart en kerncijfers

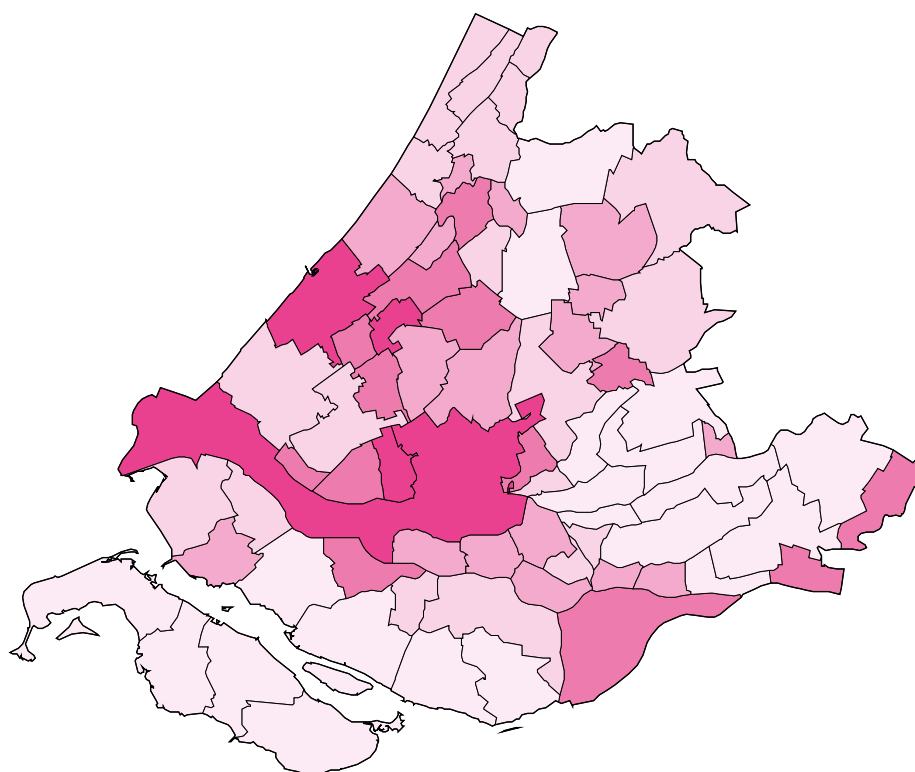
10.1 Jongeren en gezin

Op 1 januari 2011 telde de provincie Zuid-Holland 72 gemeenten. Daarmee is Zuid-Holland de provincie met de meeste gemeenten. De kleinste gemeente is Zoeterwoude met ruim 8 duizend inwoners, terwijl Rotterdam en Den Haag de grootste gemeenten vormen met respectievelijk 610 duizend en 495 duizend inwoners. In 2011 wonen er iets meer dan 1 miljoen jongeren van 0 tot 25 jaar in Zuid-Holland. Ook voor hen geldt dat veel in Rotterdam en Den Haag wonen. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

Lichte daling aantal jongeren

Naar verwachting zullen er in 2020 zo'n 34 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar minder in de provincie Zuid-Holland woonachtig zijn dan in 2011. Dit komt neer op een afname van ruim 3 procent.

10.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Zuid-Holland per gemeente, 2011

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarigen per gemeente

Minder dan 5%	10 tot 20%	30 tot 50%
5 tot 10%	20 tot 30%	

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

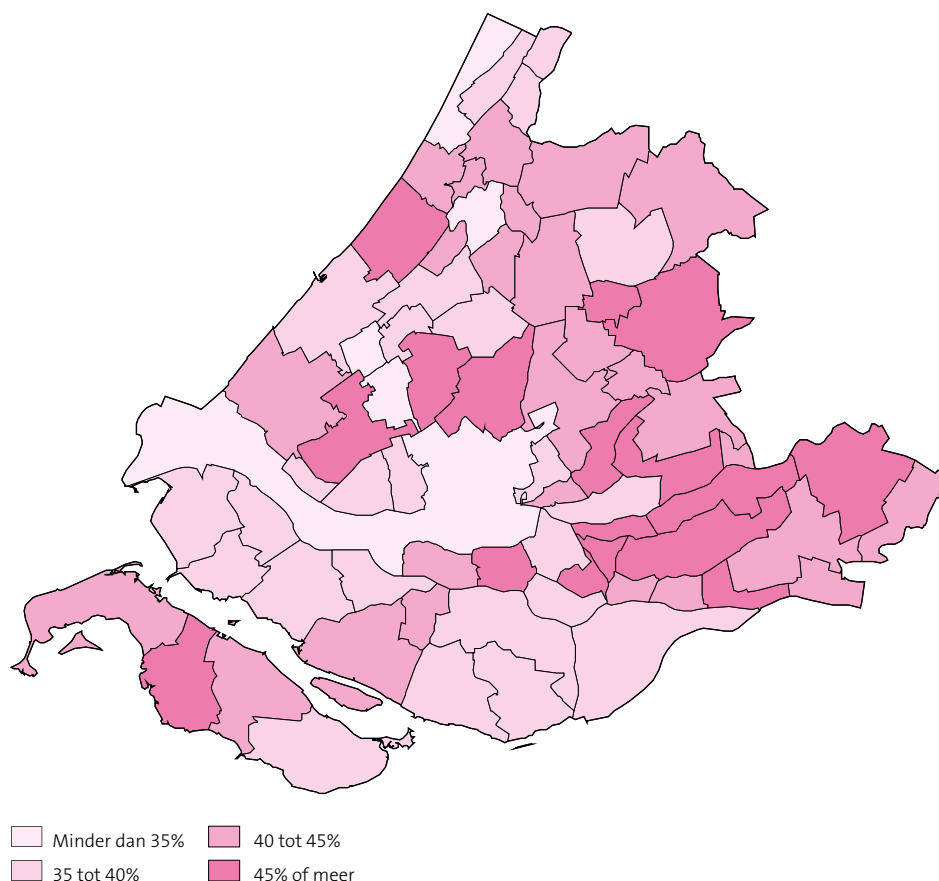
Van de ruim 1 miljoen jongeren van 0 tot 25 jaar die Zuid-Holland op 1 januari 2011 telde, hebben 359 duizend een allochtone herkomst. Voor een kwart daarvan gaat het om een niet-westers en voor drie kwart om een westers allochtone herkomst. Turkse en Marokkaanse jongeren vormen de grootste groepen binnen de niet-westers allochtone jeugd, gevolgd door de jongeren van de voormalig Nederlandse Antillen en Aruba.

Het aandeel niet-westerse allochtonen is in de provincie Zuid-Holland beduidend hoger dan gemiddeld in Nederland, respectievelijk 26 en 16 procent. Dit geldt zeker voor de gemeenten Den Haag en Rotterdam, waar meer dan 45 procent van de jongeren niet-westers allochtoon is. Dit aandeel is vergelijkbaar met dat van Amsterdam. Ook in de gemeente Schiedam wonen relatief veel niet-westers allochtone jongeren (37 procent) terwijl dat er in de gemeenten Graafstroom, Goedereede, Dirksland en Korendijk juist weinig zijn, nog geen drie procent.

Aandeel 0- tot 20-jarigen in Zuid-Holland even groot als gemiddeld in Nederland

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot

10.1.2 Groene druk in Zuid-Holland per gemeente, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

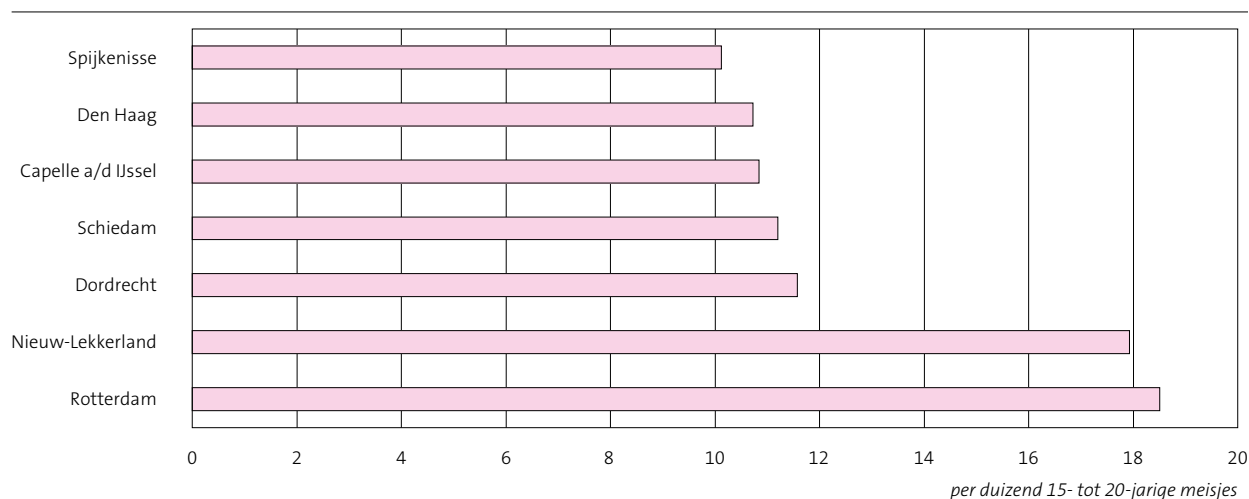
65-jarigen. De groene druk is in de provincie Zuid-Holland 38 procent. Daarmee is deze provincie qua aandeel jongeren ongeveer even groen als gemiddeld in Nederland. De gemeenten met de hoogste groene druk zijn Graafstroom, Nieuw-Lekkerland en Pijnacker-Nootdorp. In deze gemeenten is de groene druk 50 procent of meer. In de steden Delft en Leiden is de groene druk laag. Dit heeft onder andere te maken met de populatie studenten die in de stad woont. Een groot deel van de studenten is 20 jaar of ouder. Ook Rijswijk kent een lage groene druk.

Aantal Zuid-Hollandse tienermoeders licht afgenomen

In 2011 woonden er 843 tienermoeders in de provincie Zuid-Holland. Dit is ongeveer een kwart van het totaal aantal tienermoeders in Nederland in 2011. In vergelijking met 2010 is het aantal Zuid-Hollandse tienermoeders licht toegenomen. Toen waren er 816 moeders jonger dan twintig. Het aantal tienermoeders in 2011 is ook groter dan in het begin van deze eeuw. Zo lag het aantal tienermoeders in de jaren 2002 en 2003 nog rond de 1,4 duizend in deze provincie.

Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar waren er in Zuid-Holland 8 op de duizend meisjes moeder. In Rotterdam was dit aandeel met 18 op de duizend ruim twee keer zo groot. Wel is het zo dat ook in Rotterdam het aantal tienermoeders in de afgelopen jaren fors is afgenomen. In 2002 ging het nog om 33 jonge moeders per duizend meisjes. In Nieuw-Lekkerland is het aandeel tienermoeders ook groot, net als in Rotterdam 18 op de duizend. Het aandeel tienermoeders in Den Haag was groter dan gemiddeld in de provincie, maar met 11 op de duizend kleiner dan in Rotterdam.

10.1.3 Gemeenten met tien of meer tienermoeders per duizend meisjes (15 tot 20 jaar) in Zuid-Holland, 2011

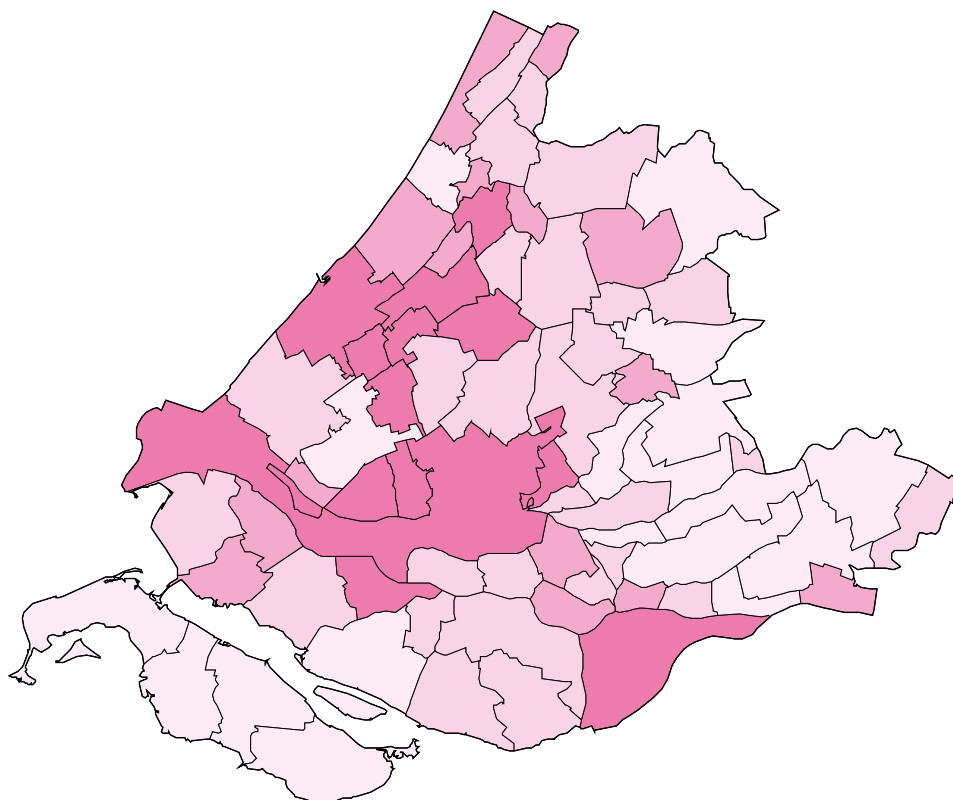
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Een derde van de Rotterdamse jongeren woont in een eenoudergezin

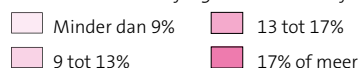
In 2010 woonden 165 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op 18 procent van alle thuiswonende jongeren, een aandeel dat iets hoger is dan gemiddeld in Nederland. Rotterdam kende met 30 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin, gevolgd door Den Haag en Capelle aan den IJssel, waar ongeveer een kwart van de jongeren bij één ouder woonde. Goedereede en Zederik waren met zo'n 5 procent de gemeenten met het laagste aandeel jongeren in een eenoudergezin.

In vergelijking met 2000 is het aandeel jongeren in een eenoudergezin toegenomen. Toen woonde iets minder dan 15 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toename geldt voor alle Zuid-Hollandse gemeenten, met uitzondering van Den Haag. In drie gemeenten bedroeg deze toename 7 procentpunten of meer, namelijk Capelle aan den IJssel, Rozenburg en Zoetermeer.

10.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Zuid-Holland per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige thuiswonende jongeren per gemeente

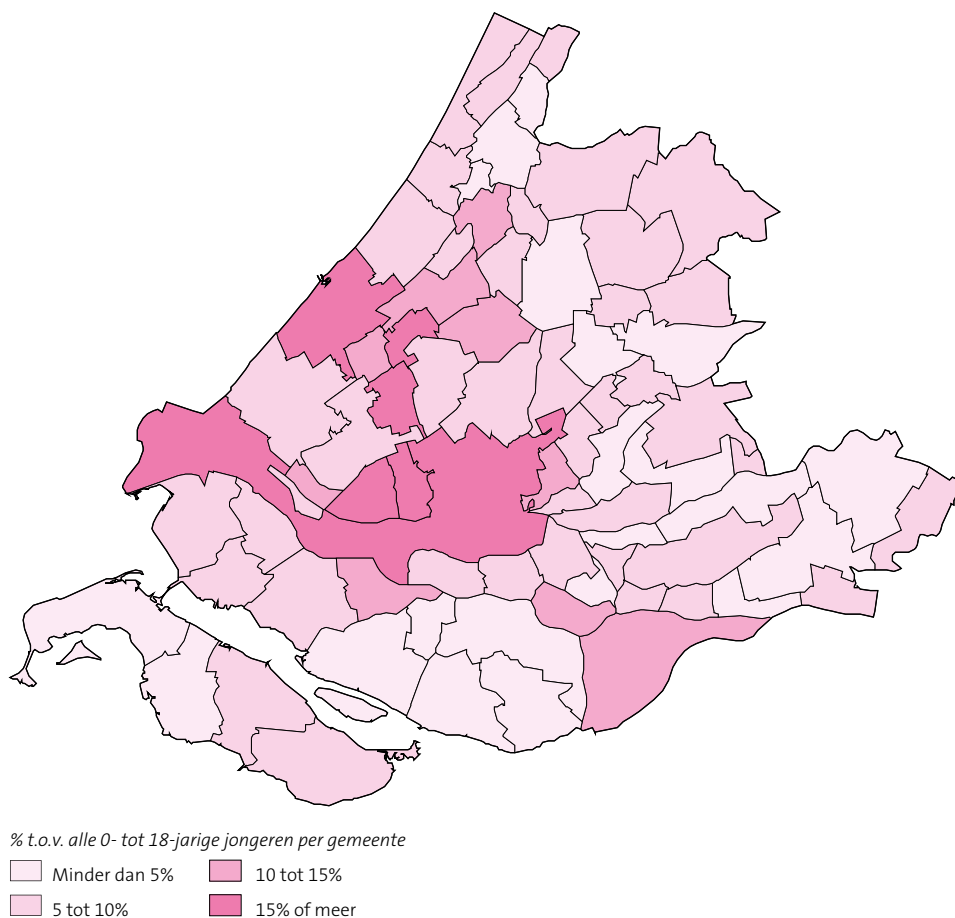

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Een op de acht Zuid-Hollandse minderjarige jongeren kans op armoede

Van de Zuid-Hollandse minderjarige jongeren behoorden er 88 duizend tot een huishouden met kans op armoede in 2008, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Gerelateerd aan het totaal aantal minderjarige jongeren komt dit neer op 13 procent. Minderjarige jongeren in Zuid-Holland hebben een iets grotere kans in armoede op te groeien dan gemiddeld in Nederland (11 procent).

10.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Zuid-Holland met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een twee-oudergezin wonen. Zo werd in Zuid-Holland van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 de helft met armoede bedreigd, terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien 7 procent was. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat. De kans op armoede is onder jongeren uit een twee-oudergezin in Zuid-Holland iets groter dan gemiddeld in Nederland (6 procent). Dit geldt overigens ook voor

hun leeftijdsgenoten in de provincies Groningen, Noord-Holland en Limburg. Wat betreft de kans op armoede voor jongeren in een eenoudergezin staat Zuid-Holland in de middenmoot.

De Zuid-Hollandse gemeenten met het grootste aandeel jongeren met kans op armoede zijn Rotterdam, Den Haag en Schiedam. Dit zijn ook gemeenten waar relatief veel jongeren in een eenoudergezin wonen. Jongeren uit Rijnwoude en Hardinxveld-Giessendam hebben de minste kans om in armoede op te groeien.

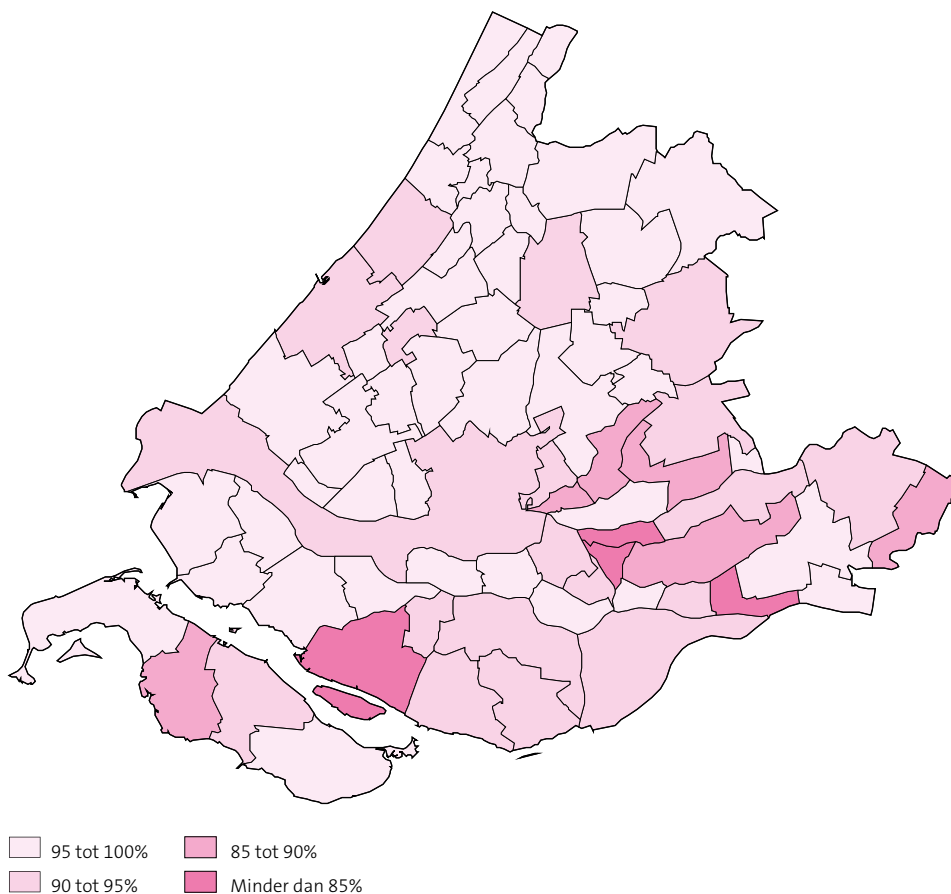
10.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Zuid-Holland voldoet grotendeels aan DKTP-norm

Het aandeel Zuid-Hollandse zuigelingen (geboren in 2008) dat in 2011 voldoende ingeënt is tegen DKTP komt overeen met het landelijke gemiddelde van ruim 95 procent. Dit is boven de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent. Tien gemeenten in Zuid-Holland haalden deze norm niet, waaronder de gemeenten Nieuw-Lekkerland, Alblasterdam, Korendijk en Hardinxveld-Giessendam waarin nog geen 85 procent van de zuigelingen was ingeënt. In ongeveer de helft van de gemeenten is de vaccinatiegraad ten opzichte van 2010 gestegen. In Dirksland was deze stijging 6 procentpunten en in Bergambacht en Zederik 5 procentpunten. De gemeenten Strijen en Rijnwoude kenden met 4 procentpunten de sterkste daling.

10.2.1 Vaccinatiegraad DKTP van zuigelingen in Zuid-Holland per gemeente, 2011

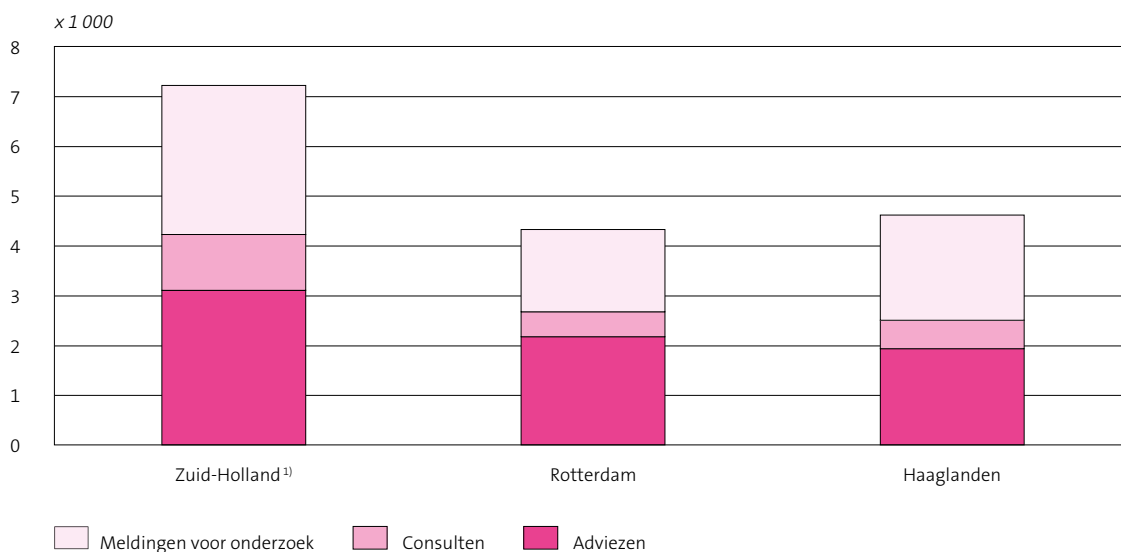
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, RIVM.

16 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). In de provincie Zuid-Holland zijn drie bureaus jeugdzorg, namelijk Zuid-Holland, Haaglanden en Rotterdam.

In totaal is in 2010 16 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een AMK vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. Dit zijn 2,9 duizend eerste contacten meer dan in 2007. Naar aanleiding van het eerste contact is in 2010 in totaal 7,2 duizend keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 2,2 duizend keer om een consult en 6,8 duizend keer om een melding voor onderzoek.

10.2.2 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Zuid-Holland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

¹⁾ De gegevens voor de provincie Zuid-Holland zijn exclusief de gegevens voor de grootstedelijke regio's Rotterdam en Haaglanden.

Van de in totaal 16 duizend eerste contacten waren er 7,2 duizend bij Zuid-Holland, 4,3 duizend bij Rotterdam en 4,6 duizend bij Haaglanden. Ten opzichte van 2007 is dit aantal eerste contacten bij Zuid-Holland en Haaglanden toegenomen terwijl het in Rotterdam juist is gedaald. Wel kende ook Rotterdam ten opzichte van 2009 een stijging.

10.3 Onderwijs

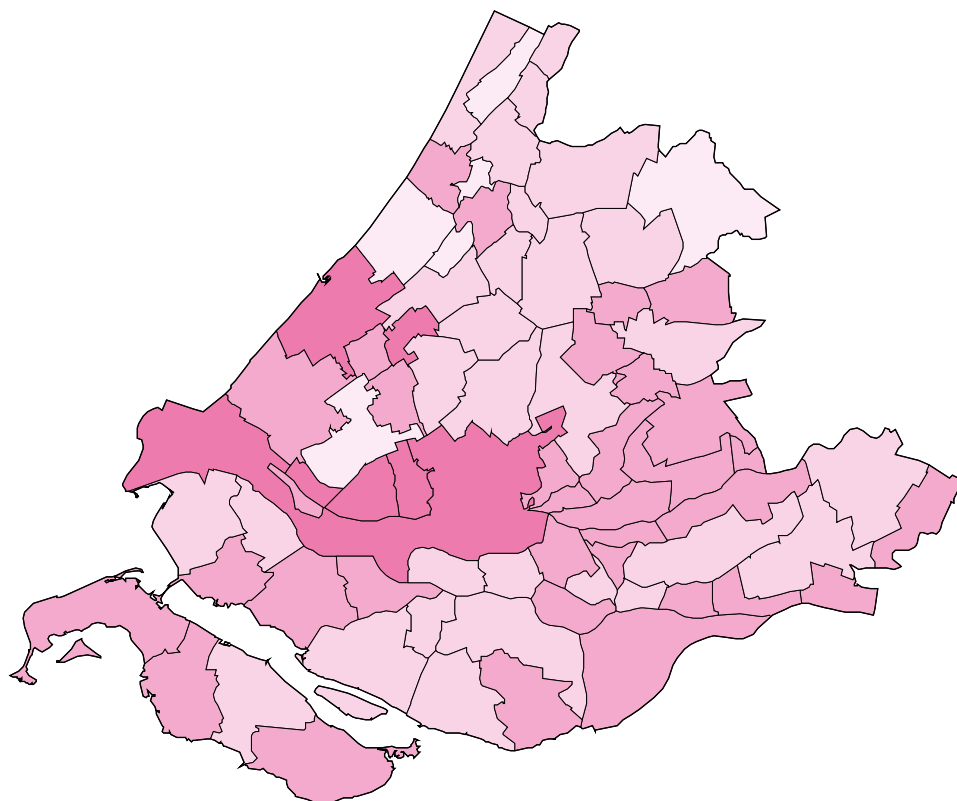
Van alle Zuid-Hollandse jongeren tot 25 jaar volgde 69 procent in het schooljaar 2010/'11 een opleiding. Iets minder dan een kwart van deze schoolgaande jongeren zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Zuid-Holland voortijdig het onderwijs verlaten.

Relatief veel achterstandsl leerlingen in Zuid-Holland

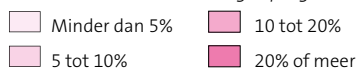
Van de ruim 322 duizend kinderen in Zuid-Holland die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er 54 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 17 procent. Vergeleken met het landelijke aandeel achterstandsl leerlingen van 13 procent, is dit Zuid-Hollandse aandeel hoog. Van het aantal achterstandsl leerlingen waren er 26 duizend zogeheten 0,30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De ove-

rige 28 duizend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

10.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Zuid-Holland per gemeente, 2010/'11

% t.o.v. alle basisschoolleerlingen per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

In tien Zuid-Hollandse gemeenten is het aandeel achterstandsleerlingen groter dan gemiddeld in de provincie. Dit zijn Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Den Haag, Maassluis, Dordrecht, Leerdam, Gorinchem, Katwijk en Gouda. Het aandeel achterstandsleerlingen was in Oegstgeest en Wassenaar het kleinst, respectievelijk 2 en 3 procent.

In Oegstgeest en Wassenaar beduidend meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers

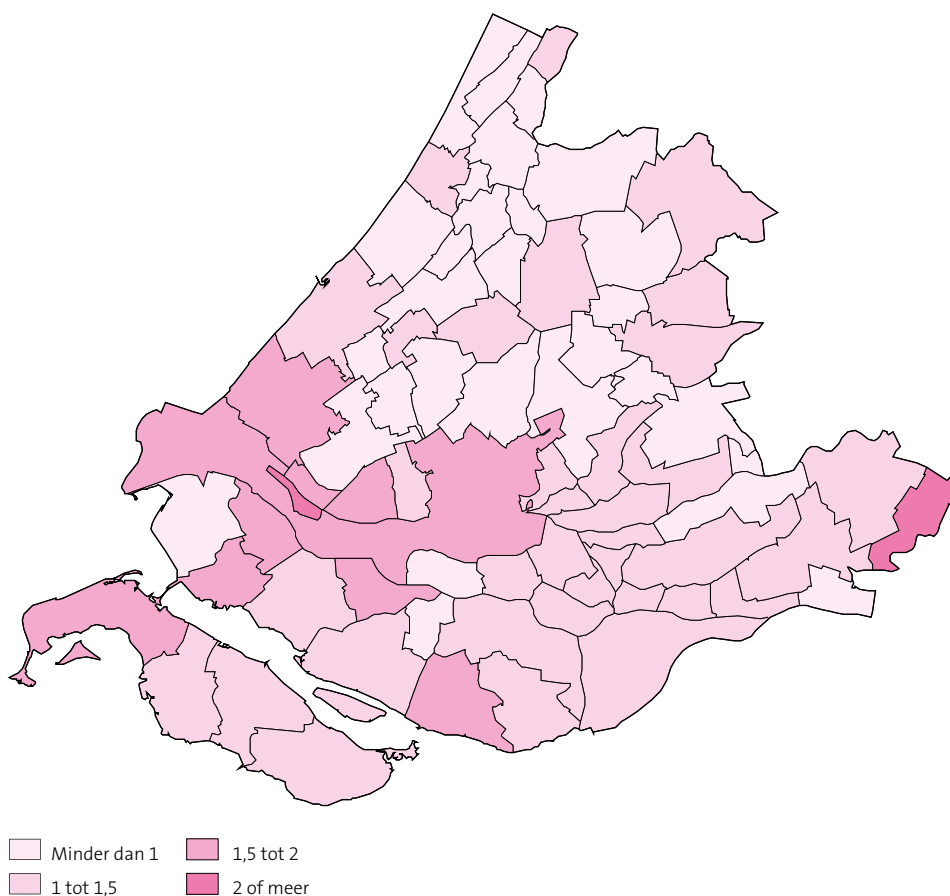
In het schooljaar 2010/'11 volgden bijna 35 duizend Zuid-Hollandse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,15, wat wil zeggen dat net iets meer jongeren een vmbo-opleiding dan een

¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

havo- of vwo-opleiding volgden. De waarde 1 geeft aan dat er evenveel vmbo-leerlingen als havo/vwo-leerlingen zijn. In de afgelopen jaren is deze verhouding in Zuid-Holland licht veranderd in het voordeel van de havisten en vwo'ers: in 2003 was die 1,29. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor Zuid-Holland komt overeen met de verhouding voor Nederland.

Voor de gemeenten Oegstgeest en Wassenaar zijn uitschieters als het gaat om het aandeel havisten en vwo'ers. Zo volgden in Oegstgeest vier keer zoveel 15-jarigen een havo- of vwo-opleiding als een vmbo-opleiding. In Wassenaar waren dat er drie keer zoveel. In de gemeenten Rozenburg en Leerdam daarentegen gingen juist relatief veel jongeren naar het vmbo en was de verhouding respectievelijk 2,19 en 2,40.

10.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Zuid-Holland per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

Aandeel voortijdig schoolverlaters geleidelijk gedaald

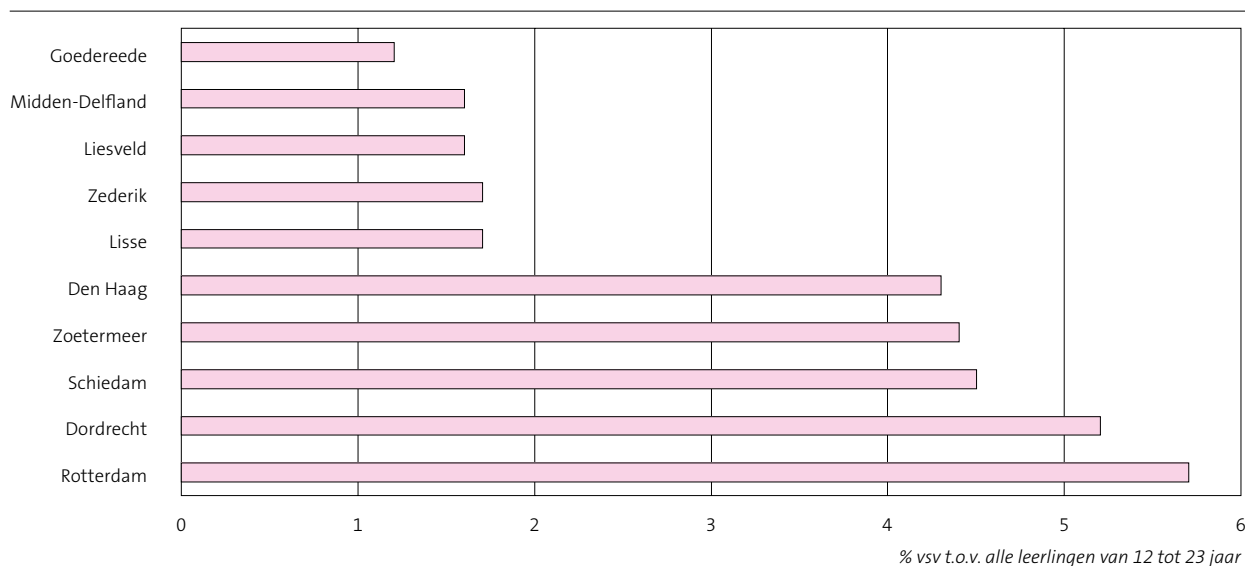
Gedurende het schooljaar 2009/'10 verliet 3,7 procent van de 12- tot 23-jarige Zuid-Hollandse leerlingen voortijdig het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) is daarmee

iets hoger dan gemiddeld in Nederland. Landelijk verliet namelijk 3,3 procent van de leerlingen zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in de provincie Zuid-Holland in 2004/'05 nog 5,1 procent.

De daling die zich in de afgelopen jaren heeft voorgedaan is in vrijwel alle Zuid-Hollandse gemeenten zichtbaar. Niet in alle gemeenten ging dat echter even geleidelijk. Zo nam in Wassenaar, Zoetermeer, Dirksland, Moordrecht, Graafstroom en Oostflakkee het aandeel vsv'ers in 2009/'10 ten opzichte van 2008/'09 nog toe.

In 2009/'10 was het aandeel voortijdig schoolverlaters onder de Rotterdamse leerlingen met 5,7 procent het grootst, gevolgd door Dordrecht met 5,2 procent. Goedereede kende het kleinste aandeel, 1,2 procent.

10.3.3 Gemeenten in Zuid-Holland met grootste en kleinste aandeel voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar), 2009/'10*

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

10.4 Arbeid

De werkloosheid in de provincie Zuid-Holland komt vaak redelijk overeen met de werkloosheid gemiddeld in Nederland. Alleen in 2011 lijkt die iets hoger. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren die zich inschrijven als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Merendeel gemeenten daling aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf

Begin 2011 stonden 12,6 duizend Zuid-Hollandse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Voor de helft van deze jongeren was dat in de grote steden Rotterdam en Den Haag. Ten opzichte van 2010 is het aantal niet-werkende werkzoekenden gedaald, toen stonden nog 13,3 duizend jongeren ingeschreven. In het merendeel van de gemeenten deed zich deze daling ook voor. Vooral de gemeenten Spijkenisse, Hellevoetsluis, Zoetermeer en Teylingen kenden een sterke daling van het aantal inschrijvingen. In 22 gemeenten daalde het aantal inschrijvingen bij het UWV WERKbedrijf niet, maar was begin 2011 sprake van een stijging. Die toename was naar verhouding vooral groot in de gemeenten Gouda en Ridderkerk.

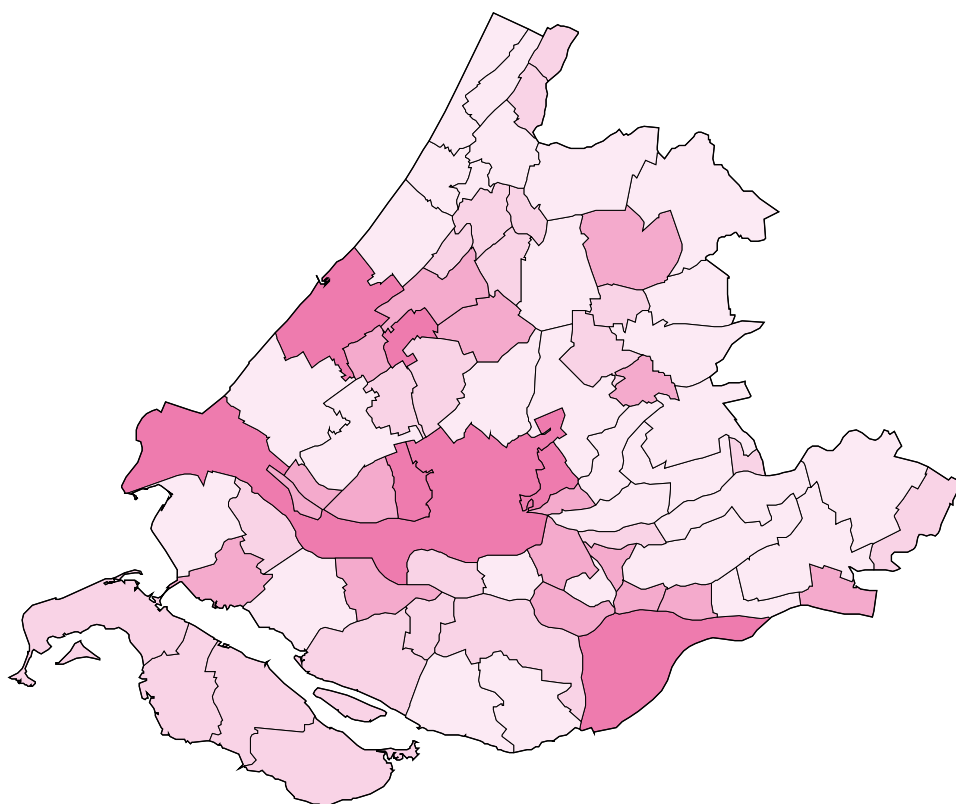
De Zuid-Hollandse niet-werkende werkzoekende jongeren stonden in 2011 gemiddeld 147 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 13 dagen korter dan gemiddeld in Nederland. Alleen in de provincies Zeeland en Utrecht is de inschrijvingsduur korter. Tussen de gemeenten onderling kan het aantal dagen dat jongeren bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven sterk verschillen. Zo stonden niet-werkende werkzoekende jongeren in Albrandswaard gemiddeld meer dan 300 dagen ingeschreven terwijl dat in Cromstrijen en Ouderkerk 76 dagen waren.

Ruim 4 procent van de jongeren in Rotterdam ontving bijstands- of WW-uitkering

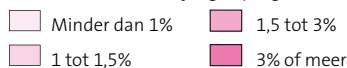
In 2010²⁾ ontvingen 13 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering (WW). Gerelateerd aan de totale Zuid-Hollandse populatie 15- tot 27-jarigen is dat 2,4 procent. Dit aandeel is iets groter dan gemiddeld in Nederland (2,1 procent).

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

10.4.1 Aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een bijstands- of WW-uitkering in Zuid-Holland per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 15- tot 27-jarigen per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

Driekwart van deze jongeren ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een WW-uitkering. In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering of een WW-uitkering in Rotterdam gevolgd door Den Haag. In relatieve zin was het aandeel jongeren dat een bijstandsuitkering ook het grootst in Rotterdam (3,6 procent) en kwam Dordrecht (2,8 procent) op de tweede plaats. Het aandeel jongeren met een WW-uitkering was het grootst in Gorinchem (0,9 procent). Dit is overigens nog relatief weinig vergeleken met andere Nederlandse gemeenten. In bijvoorbeeld de Groningse gemeente Appingedam ontving 1,6 procent en in de Limburgse gemeente Kerkrade 1,4 procent van de jongeren een WW-uitkering.

Bijna 13 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering telde de provincie Zuid-Holland in 2010 bijna 13 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Gerelateerd aan de totale groep 15- tot 27-jarigen zijn er in Zuid-Holland iets minder jonge-

ren met een dergelijke uitkering dan het landelijk beeld laat zien, respectievelijk 3,1 procent en 3,9 procent. Het aandeel jongeren met een Wajong-uitkering verschilt sterk tussen de Zuid-Hollandse gemeenten. Zo maakten in de gemeente Sliedrecht 6 procent van de jongeren gebruik van de Wajong-regeling en in de gemeenten Zoeterwoude en Albrandswaard 5 procent. In Liesveld, Reeuwijk, Lisse, Strijen en Delft daarentegen had nog geen 2 procent van de jongeren een Wajong-uitkering.

10.5 Veiligheid en justitie

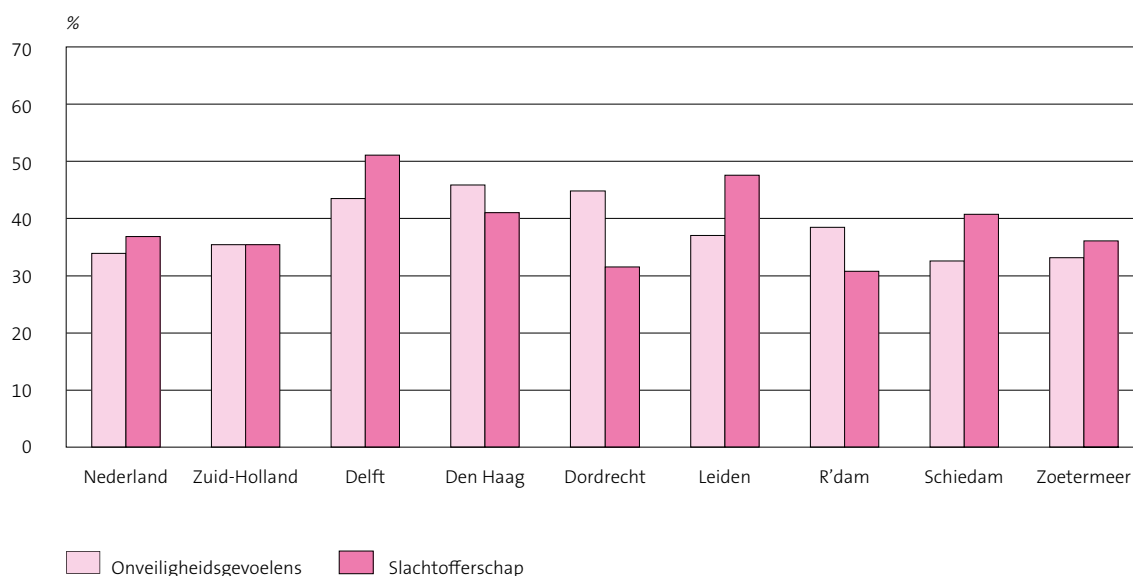
In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn beschikbaar voor de provincie en een aantal grote steden in Zuid-Holland.

Vooraf jongeren in Delft en Leiden vaak slachtoffer van delict

In 2009/2010 voelde zo'n 35 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Zuid-Holland zich wel eens onveilig. Dit is iets meer dan gemiddeld in Nederland. In de gemeenten Delft, Den Haag, Dordrecht, Leiden en Rotterdam was het gevoel van onveiligheid nog weer iets hoger dan gemiddeld in de provincie. Over het algemeen voelen stedelingen zich vaker wel eens onveilig dan jongeren uit minder stedelijke gebieden.

Iets meer 35 procent van de Zuid-Hollandse jongeren is slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Onder jongeren in Rotterdam en Dordrecht is dit aandeel iets kleiner; respectievelijk 31 en 32 procent van de jongeren gaf aan in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer te zijn geweest van een delict. In Zoetermeer was dat aandeel vergelijkbaar met het provinciale beeld terwijl met name in Delft en Leiden relatief veel jongeren slachtoffer zijn geweest. In beide gemeenten gaat het om ongeveer de helft van de 15- tot 25-jarigen. Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

10.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in Zuid-Holland, enkele gemeenten en Nederland, 2009/2010

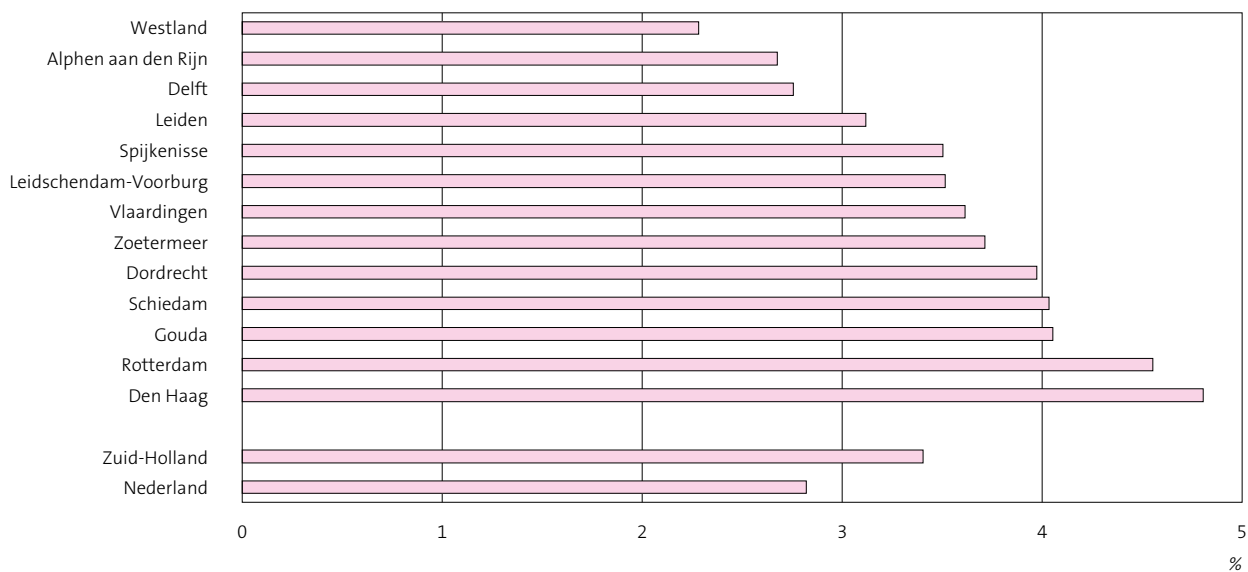
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007

Ongeveer 1 op 33 jongeren uit de provincie Zuid-Holland komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 ging het om 19 duizend 12- tot 25-jarigen. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in deze provincie is dat 3,4 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aandeel verdachte jongeren sterk gestegen. Toen ging het om 2,5 procent. Dit liep op tot 4,3 procent in 2007 waarna zich een lichte daling inzette.

Van de grootste gemeenten in Zuid-Holland heeft de hoofdstad Den Haag het hoogste aandeel jongeren die verdacht worden van het plegen van een misdrijf: 4,8 procent. Rotterdam volgt met 4,5 procent. De gemeenten Westland, Alphen aan den Rijn en Delft hadden in 2009 het laagste aandeel verdachten: 2,3, 2,7 respectievelijk 2,8 procent van de jongeren.

10.5.2 Van misdrijven verdachte jongeren (12 tot 25 jaar) in de grootste gemeenten in Zuid-Holland, 2009*

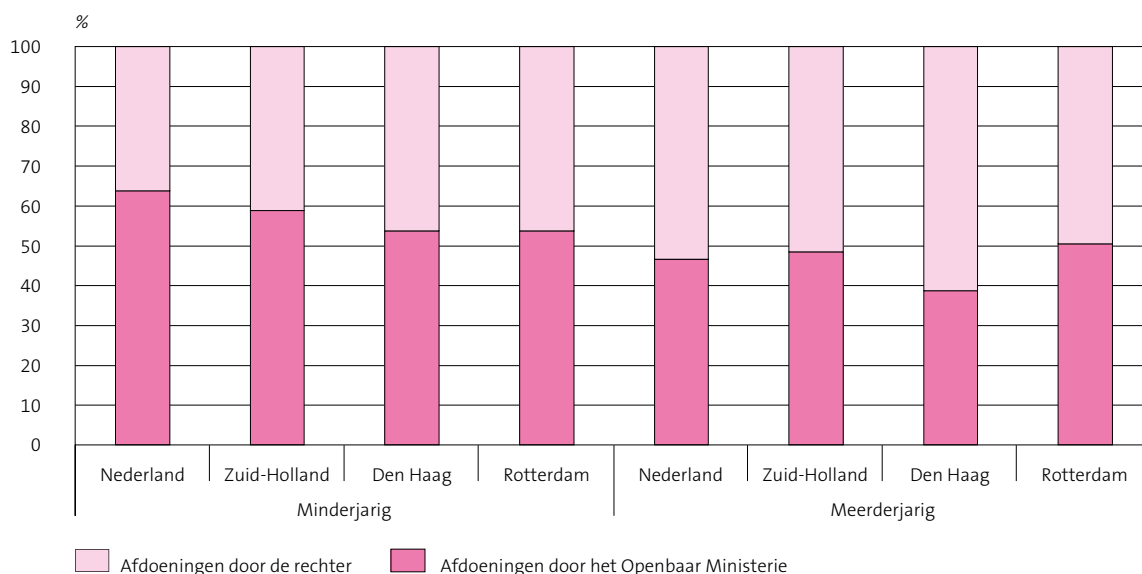
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS/KLPD.

Helft van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

In 2009 waren er 22 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het OM of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het Openbaar Ministerie zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In Zuid-Holland handelt het OM ongeveer de helft van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden 12 duizend door het OM afgedaan en 11 duizend door de rechter. Dit beeld is ook te zien in Rotterdam, terwijl in Den Haag de rechter meer strafzaken afdoet. Strafzaken tegen minderjarige jongeren worden over het algemeen iets vaker door het OM dan door de rechter afgehandeld. Zo handelde in Zuid-Holland het OM bijna 60 procent van de strafzaken af. Voor de meerderjarige jongeren wordt ongeveer de helft van de strafzaken afgedaan door het OM. In Den Haag echter is dat nog geen 40 procent.

10.5.3 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Zuid-Holland, Den Haag, Rotterdam en Nederland, 2009

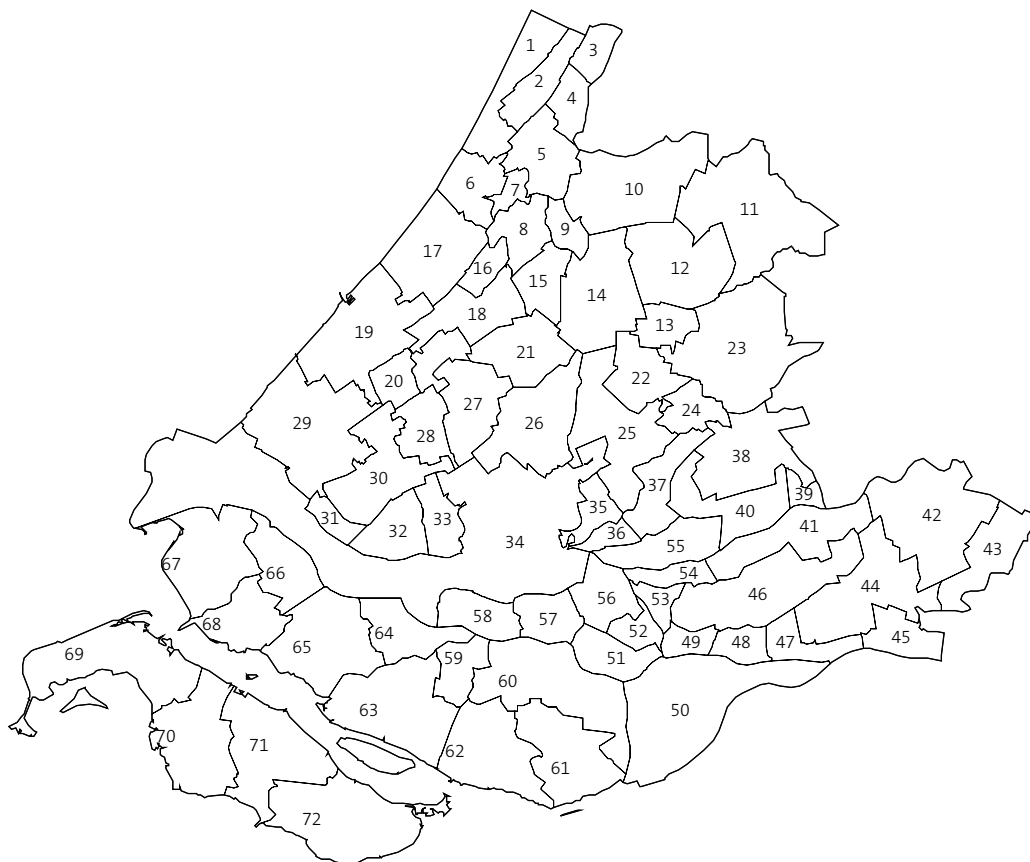

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

10.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Zuid-Holland en de afzonderlijke gemeenten. Voor deze gemeenten wordt de indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. Zo is bijvoorbeeld per 1 januari 2011 de gemeente Bodegraven-Reeuwijk gevormd en zijn de afzonderlijke gemeenten Bodegraven en Reeuwijk opgeheven.

10.6.1 Gemeenten in Zuid-Holland, 2011

1. Noordwijk	19. Den Haag	37. Ouderkerk	55. Nederlek
2. Noordwijkerhout	20. Rijswijk	38. Vlist	56. Ridderkerk
3. Hillegom	21. Zoetermeer	39. Schoonhoven	57. Barendrecht
4. Lisse	22. Waddinxveen	40. Bergambacht	58. Albrandswaard
5. Teylingen	23. Bodegraven-Reeuwijk	41. Liesveld	59. Oud-Beijerland
6. Katwijk	24. Gouda	42. Zederik	60. Binnenmaas
7. Oegstgeest	25. Zuidplas	43. Leerdam	61. Strijen
8. Leiden	26. Lansingerland	44. Giessenlanden	62. Cromstrijen
9. Leiderdorp	27. Pijnacker-Nootdorp	45. Gorinchem	63. Korendijk
10. Kaag en Braassem	28. Delft	46. Graafstroom	64. Spijkenisse
11. Nieuwkoop	29. Westland	47. Hardinxveld-Giessendam	65. Bernisse
12. Alphen a/d Rijn	30. Midden-Delfland	48. Sliedrecht	66. Brielle
13. Boskoop	31. Maassluis	49. Papendrecht	67. Westvoorne
14. Rijnwoude	32. Vlaardingen	50. Dordrecht	68. Hellevoetsluis
15. Zoeterwoude	33. Schiedam	51. Zwijndrecht	69. Goedereede
16. Voorschoten	34. Rotterdam	52. Hendrik-Ido-Ambacht	70. Dirksland
17. Wassenaar	35. Capelle a/d IJssel	53. Alblasserdam	71. Middelharnis
18. Leidschendam-Voorburg	36. Krimpen a/d IJssel	54. Nieuw-Lekkerland	72. Oostflakkee

10.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Zuid-Holland

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar)	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Groene druk	Tienermoeders	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin	Kans op armoede voor minderjarige jongeren
	2011	2011	2020	2011	2011	2010	2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>		<i>%</i>
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Zuid-Holland	1 059 784	25,6	1 025 892	38,2	843	165 090	12,6
Alblasserdam	6 216	8,4	6 189	48,0	5	514	5,7
Albrandswaard	7 351	13,6	6 410	41,1	0	844	6,3
Alphen aan den Rijn	21 921	16,5	20 398	39,7	9	2 858	8,5
Barendrecht	15 110	17,7	15 699	46,4	6	1 663	6,0
Bergambacht	3 181	5,0	3 129	47,1	1	243	3,8
Bernisse	3 419	4,2	3 152	36,3	0	336	6,4
Binnenmaas	7 995	5,6	7 796	37,1	3	812	4,8
Bodegraven-Reeuwijk	10 482	7,7	10 256	45,7	2		
Bodegraven						564	6,4
Reeuwijk						341	4,6
Boskoop	4 733	12,1	4 720	45,3	0	429	9,2
Brielle	4 271	5,9	4 103	35,8	2	592	7,4
Capelle aan den IJssel	19 295	29,0	15 495	37,6	21	4 172	12,9
Cromstrijen	3 477	3,2	3 046	37,2	0	353	4,8
Delft	30 929	22,5	31 160	29,4	19	4 235	15,7
Dirksland	2 657	2,3	2 514	45,3	1	199	3,5
Dordrecht	34 980	25,9	32 019	37,9	40	5 773	12,7
Giessenlanden	4 518	2,7	4 197	44,0	0	267	3,5
Goedereede	3 371	2,3	3 617	42,5	0	156	3,0
Gorinchem	10 322	21,2	9 926	40,0	5	1 291	7,8
Gouda	21 861	22,9	22 310	41,5	15	2 765	9,4
Graafstroom	3 685	1,7	3 362	56,5	0	199	5,3
Den Haag	147 720	45,5	141 742	35,8	141	29 161	20,0
Hardinxveld-Giessendam	6 010	3,1	5 952	49,1	4	309	2,3
Hellevoetsluis	11 198	12,3	10 727	35,7	9	1 628	8,3
Hendrik-Ido-Ambacht	9 111	8,3	8 127	46,6	8	822	4,5
Hillegom	5 840	9,5	6 206	37,8	3	704	6,9
Kaag en Braassem	7 686	4,3	7 470	40,9	1	643	5,4
Katwijk	20 672	6,4	20 756	44,8	12	1 633	5,1
Korendijk	3 307	2,4	3 180	41,7	1	238	3,6
Krimpen aan den IJssel	8 587	7,4	8 040	44,1	7	962	5,3
Lansingerland	17 906	10,5	20 542	48,9	5	1 644	5,5
Leerdam	6 412	20,5	6 184	42,7	1	724	9,0
Leiden	36 703	20,4	31 600	30,9	17	4 437	12,5
Leiderdorp	7 706	14,7	7 283	41,8	1	1 046	6,1
Leidschendam-Voorburg	18 469	21,0	20 134	35,6	11	3 144	11,0
Liesveld	3 381	3,5	3 332	49,1	0	190	3,6
Lisse	6 564	5,7	6 029	39,4	2	737	4,8
Maassluis	8 916	29,1	9 212	37,2	3	1 226	11,4
Middelharnis	5 279	3,0	5 444	40,4	3	439	5,3
Midden-Delfland	5 896	5,4	5 731	46,0	1	456	5,8
Nederlek	4 062	4,0	3 921	39,4	0	427	5,7
Nieuwkoop	8 170	5,3	6 996	41,2	3	705	7,3
Nieuw-Lekkerland	3 698	2,9	3 558	56,3	6	228	3,1
Noordwijk	6 852	7,2	6 975	34,6	1	841	7,0
Noordwijkerhout	4 544	5,7	4 266	39,1	1	495	6,2
Oegstgeest	7 049	10,1	6 868	44,7	2	806	4,4
Oostflakkee	2 844	3,0	2 550	36,3	1	235	6,6
Oud-Beijerland	7 288	5,2	6 703	43,1	2	818	4,9
Ouderkerk	2 645	4,5	2 552	46,3	1	145	3,5
Papendrecht	9 281	11,8	8 682	40,9	2	1 189	5,7
Pijnacker-Nootdorp	17 066	12,4	15 385	51,2	2	1 715	6,9
Ridderkerk	11 747	12,5	11 113	35,2	8	1 414	7,7
Rijnwoude	5 622	4,8	5 809	42,1	1	548	2,9
Rijswijk	10 725	24,0	11 410	30,1	6	2 152	14,9
Rotterdam	184 947	49,5	180 705	35,0	319	42 842	25,5
Rozenburg						541	9,3

10.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Zuid-Holland (vervolg)

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	
Schiedam	21 705	37,4	18 662	36,4	25	4 249	17,3
Schoonhoven	3 612	14,7	3 508	41,8	1	334	6,4
Sliedrecht	7 342	10,6	7 454	41,7	4	681	5,4
Spijkenisse	20 854	20,4	18 140	35,2	22	3 912	11,5
Strijen	2 471	4,9	2 388	37,2	1	289	4,7
Teylingen	11 241	7,5	10 171	44,8	3	1 182	4,6
Vlaardingen	19 624	28,2	19 958	35,6	10	3 523	15,3
Vlist	3 069	3,6	2 883	44,8	1	209	6,5
Voorschoten	6 883	11,5	7 082	44,0	3	869	5,3
Waddinxveen	7 764	10,5	7 536	41,8	2	763	4,1
Wassenaar	7 192	13,6	6 144	45,4	1	882	7,4
Westland	31 212	7,5	36 895	43,0	13	3 012	7,4
Westvoorne	3 537	6,1	3 906	37,0	2	385	7,4
Zederik	4 415	2,5	3 889	47,4	1	227	4,0
Zoetermeer	37 409	24,7	35 835	38,4	31	7 356	12,3
Zoeterwoude	2 420	6,6	2 087	40,5	2	227	5,0
Zuidplas	12 883	9,3	12 726	43,4	2	1 234	
Moordrecht							6,3
Nieuwerkerk aan den IJssel							5,3
Zevenhuizen-Moerkapelle							6,8
Zwijndrecht	12 474	19,1	11 946	38,0	5	1 906	10,5

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

10.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Zuid-Holland

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	aantal	verhoudingsgetal	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Zuid-Holland	95,1	53 728	1,15	3,7
Alblasserdam	82,0	306	1,14	3,4
Albrandswaard	97,9	216	0,90	2,1
Alphen aan den Rijn	97,6	712	0,79	3,0
Barendrecht	96,5	425	1,00	3,1
Bergambacht	86,4	119	1,26	2,4
Bernisse	100,0	117	1,06	2,1
Binnenmaas	92,0	217	1,31	2,7
Bodegraven-Reeuwijk	94,7			
Bodegraven		298	1,24	2,2
Reeuwijk		87	1,06	2,3
Boskoop	96,5	170	0,99	2,5
Brielle	95,1	120	1,90	2,5
Capelle aan den IJssel	92,9	863	1,19	3,8
Cromstrijen	92,8	76	1,60	2,3
Delft	95,6	980	0,81	3,9
Dirksland	88,9	123	1,35	2,4
Dordrecht	94,7	2 138	1,37	5,2
Giessenlanden	97,0	129	1,09	2,5
Goedereede	97,6	119	1,53	1,2
Gorinchem	96,7	642	0,98	3,7
Gouda	95,5	1 201	0,82	3,7
Graafstroom	87,4	122	1,35	2,6
Den Haag	94,2	10 799	1,28	4,3
Hardinxveld-Giessendam	83,9	254	1,42	2,5
Hellevoetsluis	98,5	409	1,74	3,5
Hendrik-Ido-Ambacht	92,4	269	1,15	2,1
Hillegom	98,2	127	1,22	2,4
Kaag en Braassem	98,2	201	0,96	1,8
Katwijk	97,2	1 109	1,26	3,1
Korendijk	82,4	91	1,34	2,2
Krimpen aan den IJssel	86,9	306	1,05	3,5
Lansingerland	98,2	434	0,74	2,4
Leerdam	89,4	421	2,40	3,3
Leiden	97,3	1 255	0,69	4,0
Leiderdorp	97,4	192	0,55	3,0
Leidschendam-Voorburg	97,6	466	0,69	2,8
Liesveld	91,8	155	0,98	1,6
Lisse	96,8	141	0,97	1,7
Maassluis	97,0	559	1,52	3,5
Middelharnis	92,3	126	1,08	1,8
Midden-Delfland	97,6	86	0,62	1,6
Nederlek	98,4	146	1,15	2,5
Nieuwkoop	97,2	111	1,20	2,3
Nieuw-Lekkerland	80,4	154	1,12	2,7
Noordwijk	96,3	124	0,74	3,0
Noordwijkerhout	97,9	52	0,86	2,9
Oegstgeest	96,5	56	0,26	2,2
Oostflakkee	95,4	108	1,26	2,7
Oud-Beijerland	91,6	132	0,90	2,4
Ouderkerk	87,5	111	1,18	2,4
Papendrecht	97,9	268	1,12	3,2
Pijnacker-Nootdorp	98,2	293	0,82	2,3
Ridderkerk	93,1	532	1,05	3,3
Rijnwoude	93,8	134	1,00	1,9
Rijswijk	97,8	502	0,71	3,8
Rotterdam	93,3	15 378	1,75	5,7
Rozenburg		168	2,19	2,8

10.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Zuid-Holland (vervolg)

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	aantal	verhoudingsgetal	%
Schiedam	95,4	1 900	1,31	4,5
Schoonhoven	99,2	163	0,67	3,3
Sliedrecht	94,0	321	1,18	2,8
Spijkenisse	97,6	899	1,85	4,2
Strijen	94,0	78	1,17	2,6
Teylingen	99,5	196	0,76	2,3
Vlaardingen	95,9	1 402	1,58	3,8
Vlist	93,0	138	0,97	1,7
Voorschoten	97,1	108	0,58	2,4
Waddinxveen	96,5	305	0,98	2,7
Wassenaar	94,6	67	0,38	3,3
Westland	97,6	1 048	1,51	2,2
Westvoorne	95,2	103	0,98	2,9
Zederik	94,7	115	1,30	1,7
Zoetermeer	98,3	1 071	1,24	4,4
Zoeterwoude	97,5	51	0,63	1,9
Zuidplas	97,0	348	0,92	
Moordrecht				3,4
Nieuwerkerk aan den IJssel				2,7
Zevenhuizen-Moerkapelle				2,3
Zwijndrecht	96,8	566	1,25	3,3

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

10.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Zuid-Holland

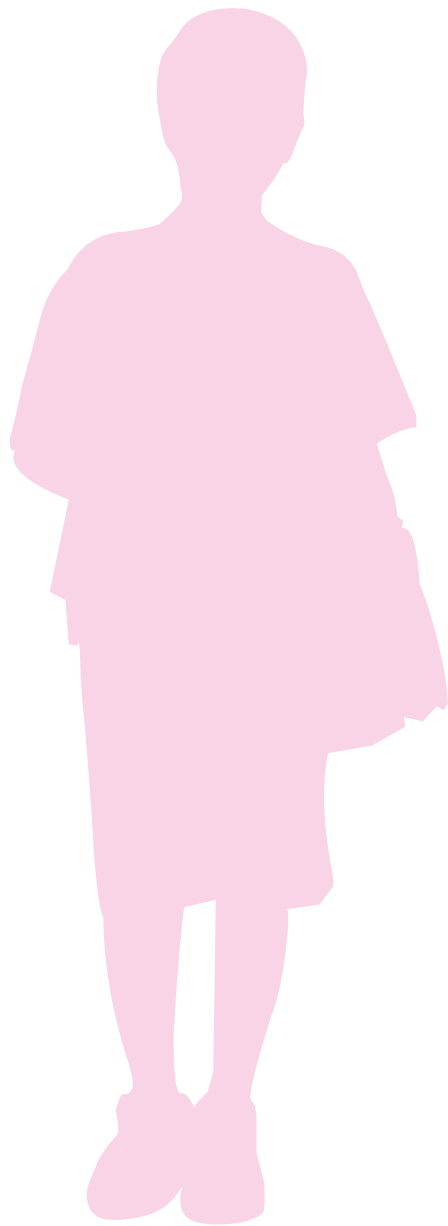
	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Zuid-Holland	12 660	9 870	3 190	12 780	3,4
Alblasserdam	40	30	20	60	.
Albrandswaard	30	20	10	90	.
Alphen aan den Rijn	240	100	80	290	2,7
Barendrecht	60	40	20	140	.
Bergambacht	10	10	10	30	.
Bernisse	10	10	10	40	.
Binnenmaas	40	30	20	100	.
Bodegraven-Reeuwijk	40				
Bodegraven		10	10	70	.
Reeuwijk		-	10	20	.
Boskoop	30	20	10	40	.
Brielle	30	10	10	50	.
Capelle aan den IJssel	190	240	70	250	.
Cromstrijen	20	10	-	30	.
Delft	280	250	80	360	2,8
Dirksland	10	10	-	30	.
Dordrecht	500	500	140	550	4,0
Giessenlanden	30	10	10	30	.
Goedereede	10	10	10	30	.
Gorinchem	170	70	50	160	.
Gouda	320	120	80	310	4,0
Graafstroom	20	-	-	20	.
Den Haag	2 100	2 080	570	1 830	4,8
Hardinxveld-Giessendam	30	10	10	50	.
Hellevoetsluis	90	50	40	170	.
Hendrik-Ido-Ambacht	40	20	20	60	.
Hillegom	40	20	10	60	.
Kaag en Braassem	40	10	20	60	.
Katwijk	100	50	30	210	.
Korendijk	10	10	10	30	.
Krimpen aan den IJssel	40	50	10	80	.
Lansingerland	110	40	20	110	.
Leerdam	60	20	10	90	.
Leiden	410	240	80	540	3,1
Leiderdorp	50	30	10	80	.
Leidschendam-Voorburg	200	160	40	170	3,5
Liesveld	10	-	10	20	.
Lisse	30	20	10	40	.
Maassluis	140	90	30	110	.
Middelharnis	30	20	10	60	.
Midden-Delfland	20	10	-	40	.
Nederlek	20	10	-	40	.
Nieuwkoop	50	10	10	80	.
Nieuw-Lekkerland	20	20	10	40	.
Noordwijk	40	20	10	110	.
Noordwijkerhout	20	10	-	50	.
Oegstgeest	20	20	10	70	.
Oostflakkee	10	10	10	30	.
Oud-Beijerland	40	30	20	90	.
Ouderkerk	10	-	-	20	.
Papendrecht	60	50	20	90	.
Pijnacker-Nootdorp	70	50	20	120	.
Ridderkerk	110	60	40	110	.
Rijnwoude	30	20	10	40	.
Rijswijk	180	100	40	120	.
Rotterdam	4 360	3 750	810	2 660	4,5
Rozenburg		30	10	40	.

10.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Zuid-Holland (vervolg)

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Schiedam	510	280	90	310	4,0
Schoonhoven	30	20	10	50	.
Sliedrecht	40	40	20	160	.
Spijkensisse	250	190	90	320	3,5
Strijen	10	10	–	20	.
Teylingen	40	20	20	100	.
Vlaardingen	370	190	80	280	3,6
Vlist	10	10	10	20	.
Voorschoten	40	20	10	60	.
Waddinxveen	60	30	10	100	.
Wassenaar	40	20	–	40	.
Westland	140	70	60	250	2,3
Westvoorne	10	10	–	30	.
Zederik	20	10	10	30	.
Zoetermeer	350	310	130	490	3,7
Zoeterwoude	20	10	10	40	.
Zuidplas	60	30	20	120	.
Moordrecht					.
Nieuwerkerk aan den IJssel					.
Zevenhuizen-Moerkapelle					.
Zwijndrecht	110	70	50	160	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

11

Zeeland

11.1

Jongeren en gezin

- Lichte daling aantal jongeren
- Aandeel 0- tot 20-jarigen in Zeeland komt overeen met landelijk beeld
- Aantal tienermoeders in Zeeland afgenomen
- Een op de acht jongeren woont in eenoudergezin
- 8 procent van de jongeren heeft kans op armoede

11.2

Gezondheid en welzijn

- Zeeland voldoet net aan norm DKTP
- 1,2 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

11.3

Onderwijs

- Een op tien basisschoolleerlingen behoort tot achterstandscategorie
- In Zeeland meer vmbo'ers dan havisten en vwo'ers
- Aantal voortijdig schoolverlaters afgenomen

11.4

Arbeid

- Zeeuwse jongere gemiddeld kortste inschrijfduur UWV WERKbedrijf
- Duizend Zeeuwse jongeren met bijstands- of WW-uitkering
- In Hulst en Goes relatief veel jongeren met een Wajong-uitkering

11.5

Veiligheid en justitie

- Zeeuw voelt zich even veilig als Fries en Overijsselaar
- Lichte daling aantal jeugdige verdachten sinds 2006
- Helft van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

11.6

Provinciekaart en kerncijfers

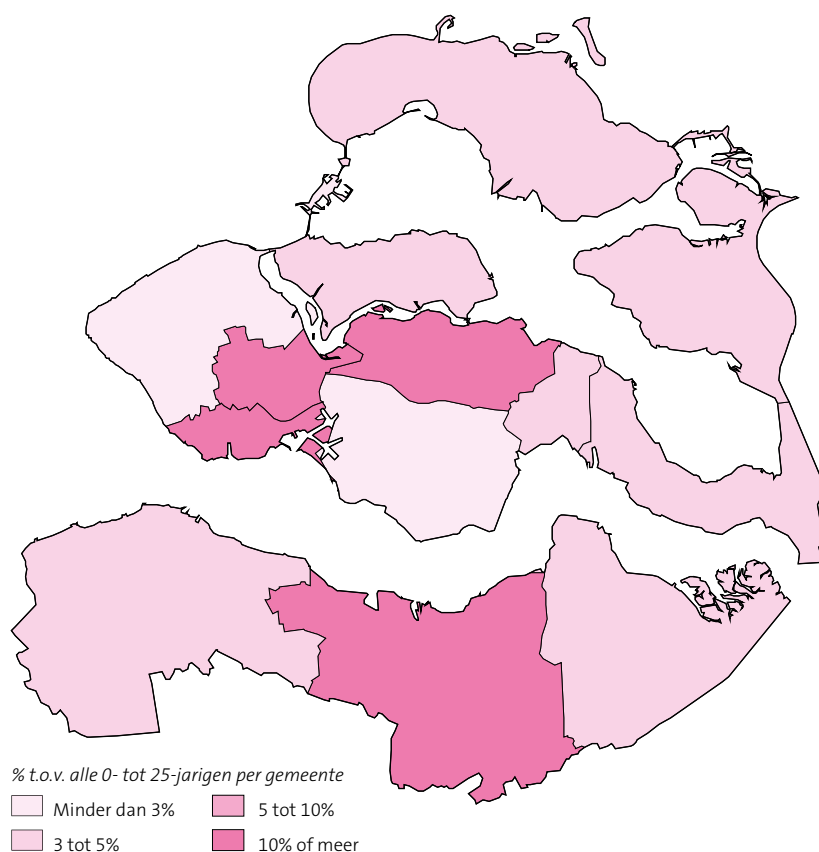
11.1 Jongeren en gezin

De provincie Zeeland telde op 1 januari 2011 13 gemeenten. De kleinste daarvan is gemeente Noord-Beveland met ruim 7 duizend inwoners. De grootste gemeente is Terneuzen met 55 duizend inwoners, gevolgd door de Zeeuwse hoofdstad Middelburg met 48 duizend inwoners. In 2011 zijn er 106 duizend Zeeuwse jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. Terneuzen en Middelburg zijn ook de gemeenten waar de meeste jongeren wonen. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

Lichte daling aantal jongeren

Het aantal jongeren in Zeeland zal naar verwachting de komende jaren licht afnemen. Zo zullen in 2020 in de provincie Zeeland volgens de bevolkingsprognoses van het CBS 104 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit is 2 procent minder dan in 2011.

11.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Zeeland per gemeente, 2011

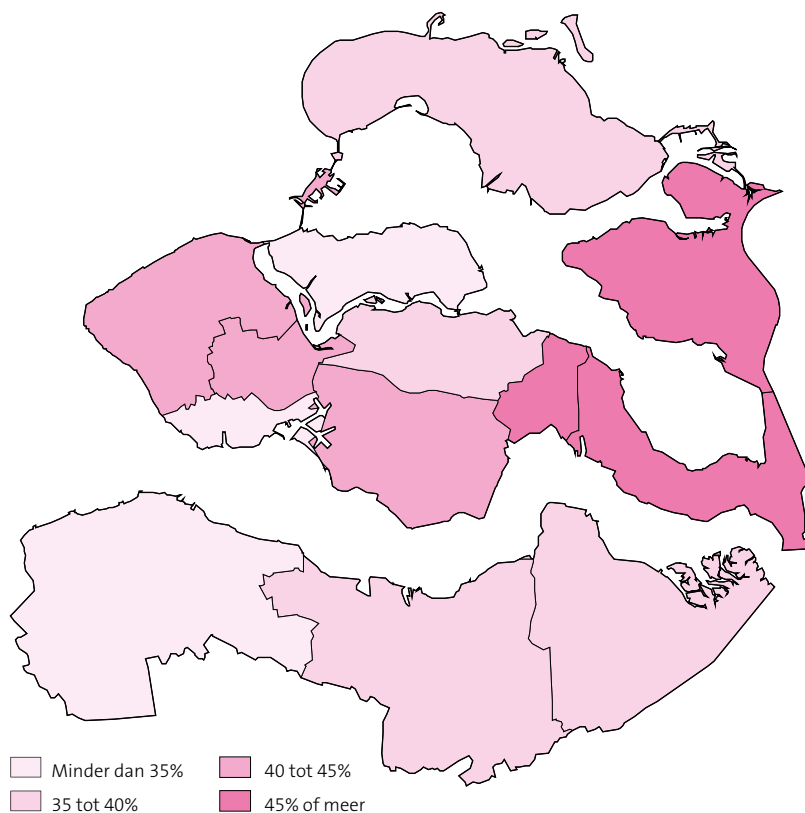
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Van de 106 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Zeeland op 1 januari 2011 telde, hebben 19 duizend een allochtone herkomst. Voor 45 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 55 procent om een westers allochtone herkomst. Bij de groep Westerse allochtonen gaat het vooral om Belgische jongeren en in iets mindere mate om Duitse jongeren. De provincie Zeeland en de provincie Limburg zijn de enige twee provincies waarin het aandeel westerse allochtonen groter is dan het aandeel niet-westerse. Turkse jongeren vormen de grootste groep binnen de Zeeuwse niet-westers allochtone jeugd. Het aandeel niet-westerse allochtonen is in de provincie Zeeland met 8 procent beduidend lager dan bijvoorbeeld in de vier grote steden. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet westers allochtoon. De gemeente Vlissingen heeft met 17 procent het grootste aandeel niet-westers allochtone jongeren, gevolgd door Middelburg met 13 procent, Terneuzen met 11 procent en Goes met 10 procent. In de overige Zeeuwse gemeenten is nog geen 5 procent van de jongeren niet-westers allochtoon.

Aandeel 0- tot 20-jarigen in Zeeland komt overeen met landelijk beeld

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot

11.1.2 Groene druk in Zeeland per gemeente, 2011

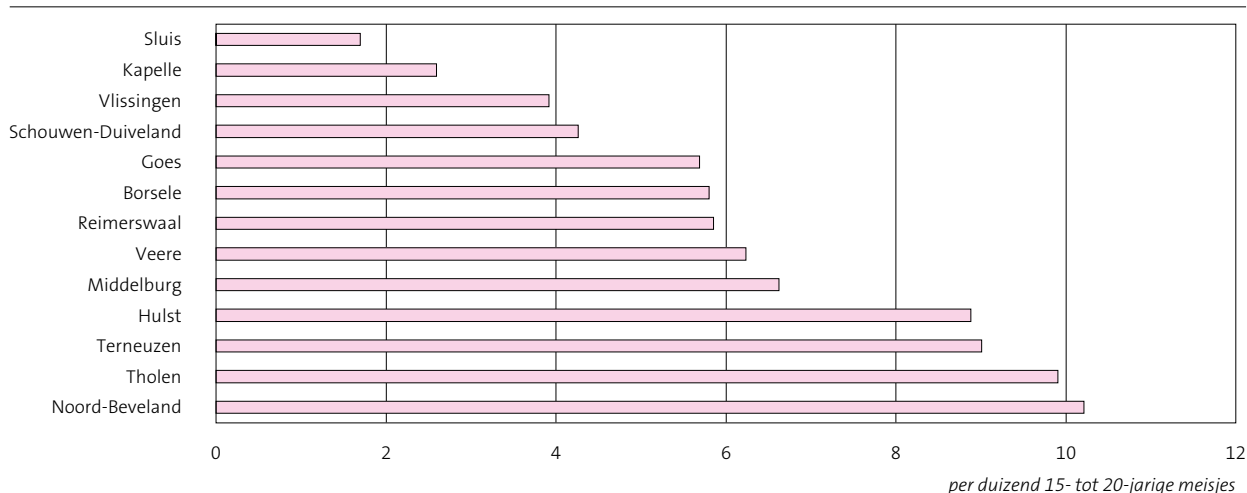
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

65-jarigen. In de provincie Zeeland is de groene druk 39 procent. Met dit aandeel jongeren is de provincie Zeeland ongeveer even groen als gemiddeld in Nederland. De gemeente Reimerswaal is de meest groene gemeente van de provincie. In deze gemeente is het aantal 0- tot 20-jarigen ongeveer de helft van het aantal 20- tot 65-jarigen en bedraagt de groene druk 51 procent. Ook Tholen en Kapelle zijn met 47 procent groene gemeenten. Daarentegen is de groene druk in de gemeente Sluis relatief laag (32 procent).

Aantal tienermoeders in Zeeland afgenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er 68 in Zeeland in 2011. Dit zijn er 11 minder dan in 2010. In het begin van deze eeuw nam het aantal tienermoeders toe met een piek in 2004. Toen waren er in Zeeland nog 112 moeders jonger dan 20 jaar. Vanaf dit jaar tot en met 2009 nam het aantal tienermoeders jaarlijks af. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar woont in Zeeland een vergelijkbaar aantal tienermoeders als gemiddeld in Nederland, 6 à 7 op de duizend. Vooral in Noord-Beveland en Tholen wonen relatief veel tienermoeders, 10 op de duizend. Dit geldt met 9 op de duizend ook voor de gemeenten Terneuzen en Hulst.

11.1.3 Aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in Zeeland, 2011

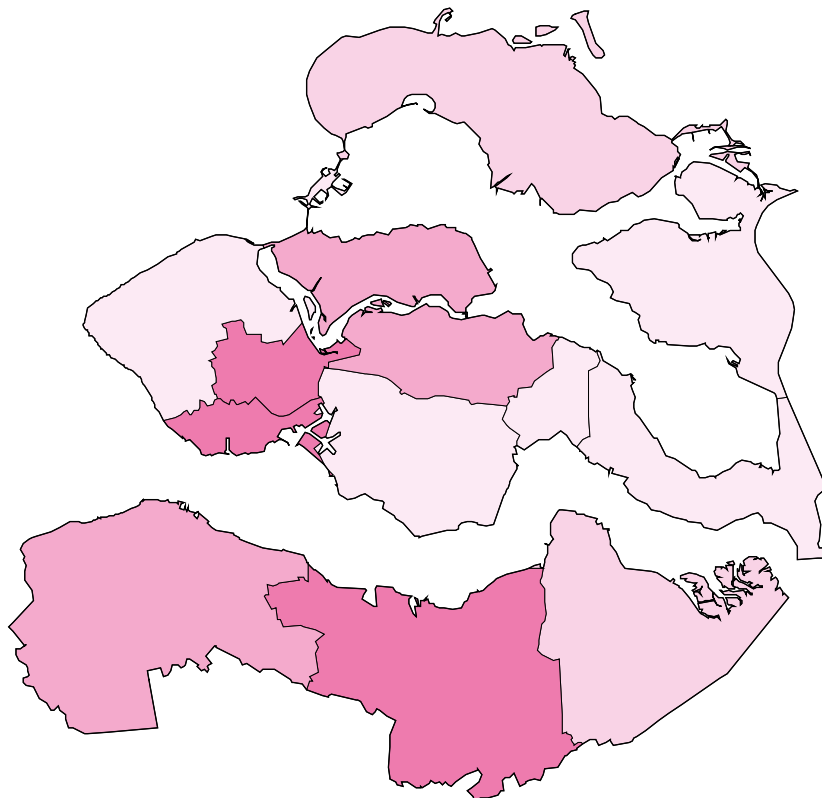
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Een op de acht jongeren woont in eenoudergezin

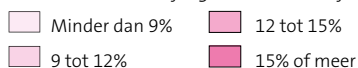
In 2010 woonden 12 duizend Zeeuwse jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op 13 procent van alle thuiswonende jongeren en dit is iets lager dan het landelijke gemiddelde van 15 procent. In Vlissingen woonde een op de vijf jongeren in een eenoudergezin. Deze gemeente heeft daarmee het grootste aandeel jongeren dat bij één ouder woont. In de gemeenten Reimerswaal, Tholen, Kapelle, Veere en Borsele behoorde minder dan 10 procent van de jongeren tot een eenoudergezin.

In de afgelopen jaren is het aantal jongeren dat in een eenoudergezin opgroeit toegenomen. Zo woonde in 2000 9 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toename geldt voor alle Zeeuwse gemeenten. In de gemeente Noord-Beveland nam het zelfs met meer dan 5 procentpunten toe.

11.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Zeeland per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige thuiswonende jongeren per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

8 procent van de jongeren heeft kans op armoede

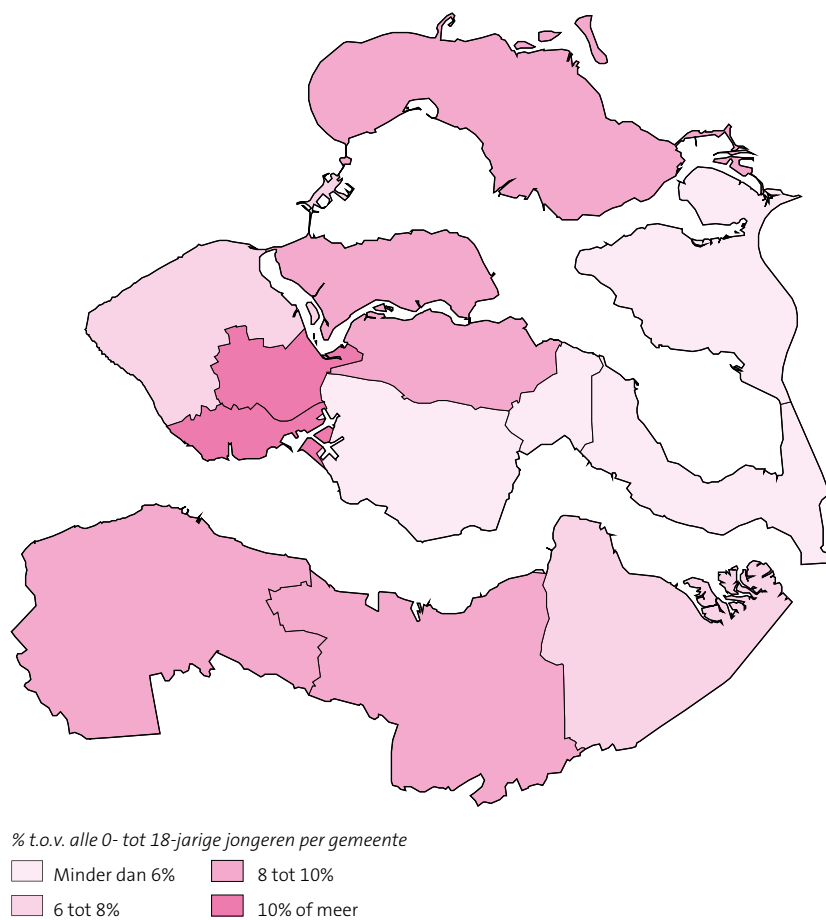
In Zeeland woonde iets meer dan 8 procent van de minderjarige jongeren in een huishouden met kans op armoede in 2008, dat wil zeggen in een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Het aandeel jongeren met kans op armoede is iets lager dan gemiddeld in Nederland. Landelijk was dit aandeel namelijk 11 procent. De kans op armoede voor minderjarige Zeeuwse jongeren is vergelijkbaar met die voor Gelderse en Utrechtse jongeren en beduidend kleiner dan voor de jongeren in Zuid-Holland (13 procent).

Van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeien werd in 2008 meer dan de helft met armoede bedreigd, terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien 4 procent was.

Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

In de gemeente Vlissingen hebben minderjarige jongeren de grootste kans op armoede. Dit is ook de gemeente waar relatief de meeste jongeren opgroeien in een eenoudergezin. Ook in Middelburg is de kans op armoede relatief groot, 11 procent, terwijl jongeren uit de gemeente Reimerswaal de minste kans hebben om in armoede op te groeien (5 procent).

11.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Zeeland met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

11.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren

voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

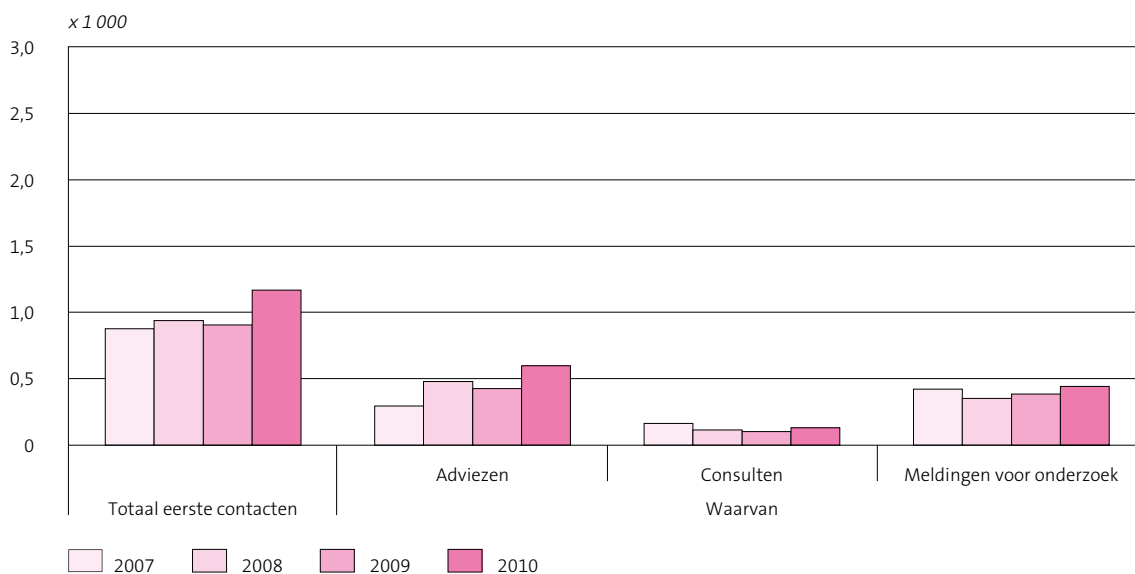
Zeeland voldoet net aan norm DKTP

In 2011 was 90 procent van de Zeeuwse zuigelingen (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP. Hiermee voldoet de provincie precies aan de WHO- en landelijke entnorm. Zeeland is de provincie met het laagste aandeel ingeënte zuigelingen. Dit aandeel is dan ook beduidend lager dan gemiddeld in Nederland (95 procent). Vier van de dertien Zeeuwse gemeenten voldeden in 2011 niet aan de norm, namelijk Reimerswaal, Tholen, Borsele en Schouwen-Duiveland. In deze gemeenten varieerde de vaccinatiegraad van 78 procent tot 85 procent.

1,2 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

11.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Zeeland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

In 2010 is in de provincie Zeeland 1,2 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een AMK vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. Dit aantal contacten is ten opzichte van 2009 licht gestegen. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK 597 keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 127 keer om een consult en 440 keer om een melding voor onderzoek. Vooral het aantal adviezen is gestegen.

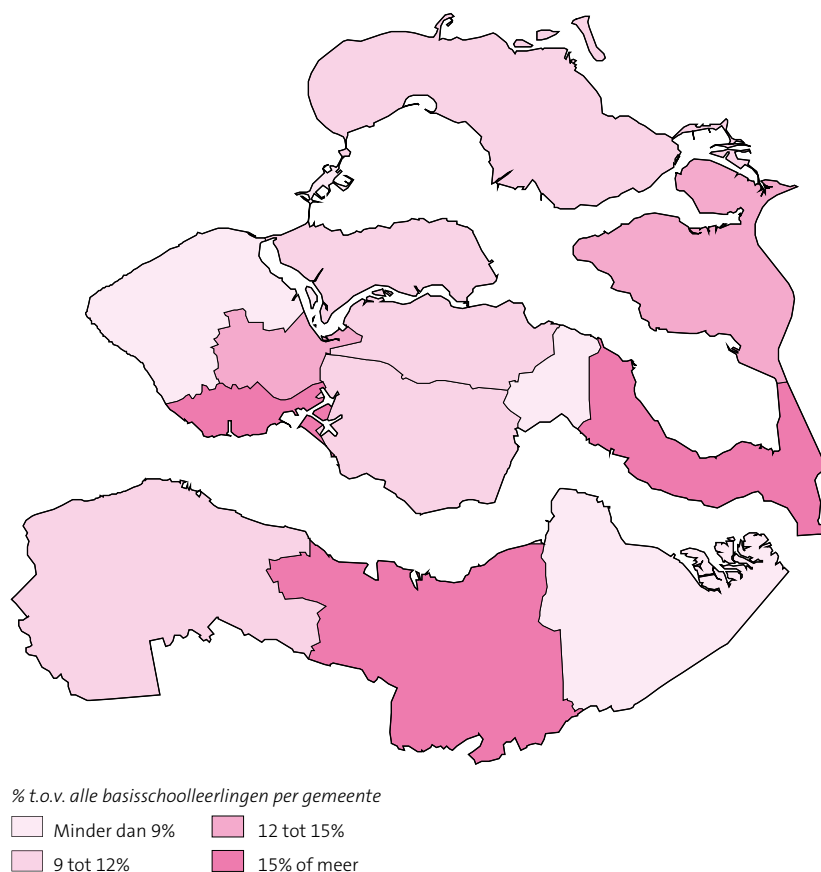
11.3 Onderwijs

In de provincie Zeeland volgde 69 procent van de 0- tot 25-jarigen in het schooljaar 2010/'11 een opleiding. Voor iets minder dan een derde van deze schoolgaande jongeren was dat een opleiding in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Zeeland voortijdig het onderwijs verlaten.

Een op tien basisschoolleerlingen behoort tot achterstandscategorie

Van de 34 duizend kinderen die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er ruim 4 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 13 procent. Dit is gelijk aan het landelijke aandeel. Van het aantal achterstandsl leerlingen waren er 3 332 zogeheten 0,30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 966

11.3.1 Aandeel achterstandsl leerlingen in het basisonderwijs in Zeeland per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

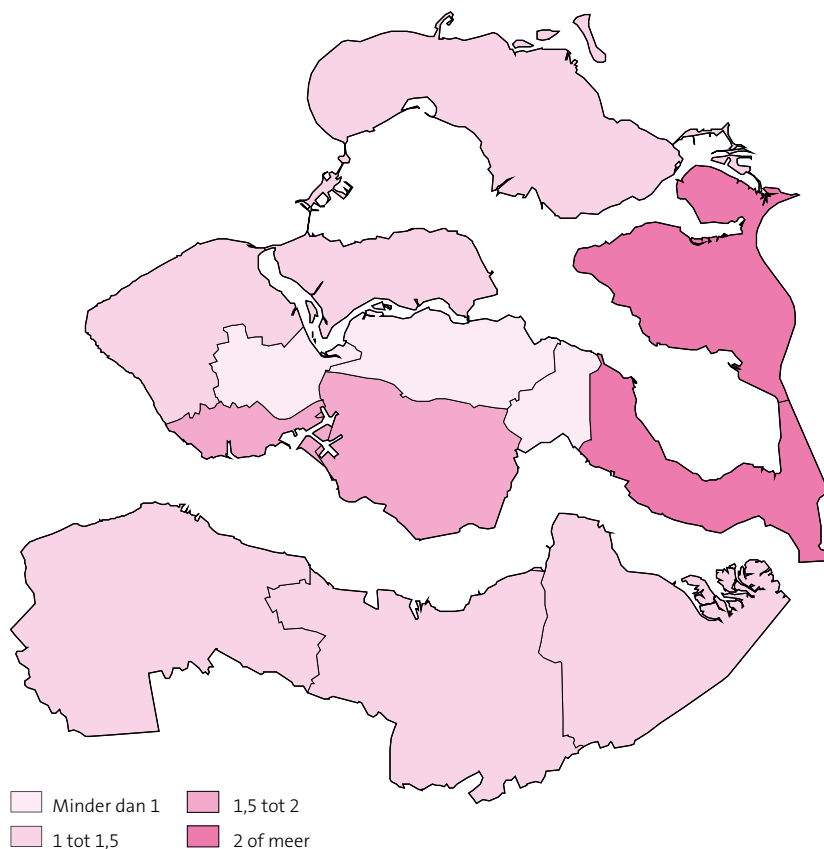
zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

Het aandeel achterstandsleerlingen komt in de Zeeuwse hoofdstad Middelburg overeen met het gemiddelde van de provincie, 13 procent. In Reimerswaal is het met 21 procent veel groter. Hulst en Kapelle daarentegen hebben met 7 procent een relatief klein aandeel achterstandsleerlingen.

In Zeeland meer vmbo'ers dan havisten en vwo'ers

In het schooljaar 2010/'11 volgden zo'n 4 duizend Zeeuwse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,35, wat wil zeggen dat meer jongeren een vmbo-opleiding dan een havo- of vwo-opleiding volgden. Sinds 2003 is deze verhouding veranderd in het voordeel van havisten en vwo'ers: toen was de verhouding namelijk 1,60. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in Zeeland meer 15-jarigen naar het vmbo en minder naar het havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor Nederland totaal is 1,15.

11.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Zeeland per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

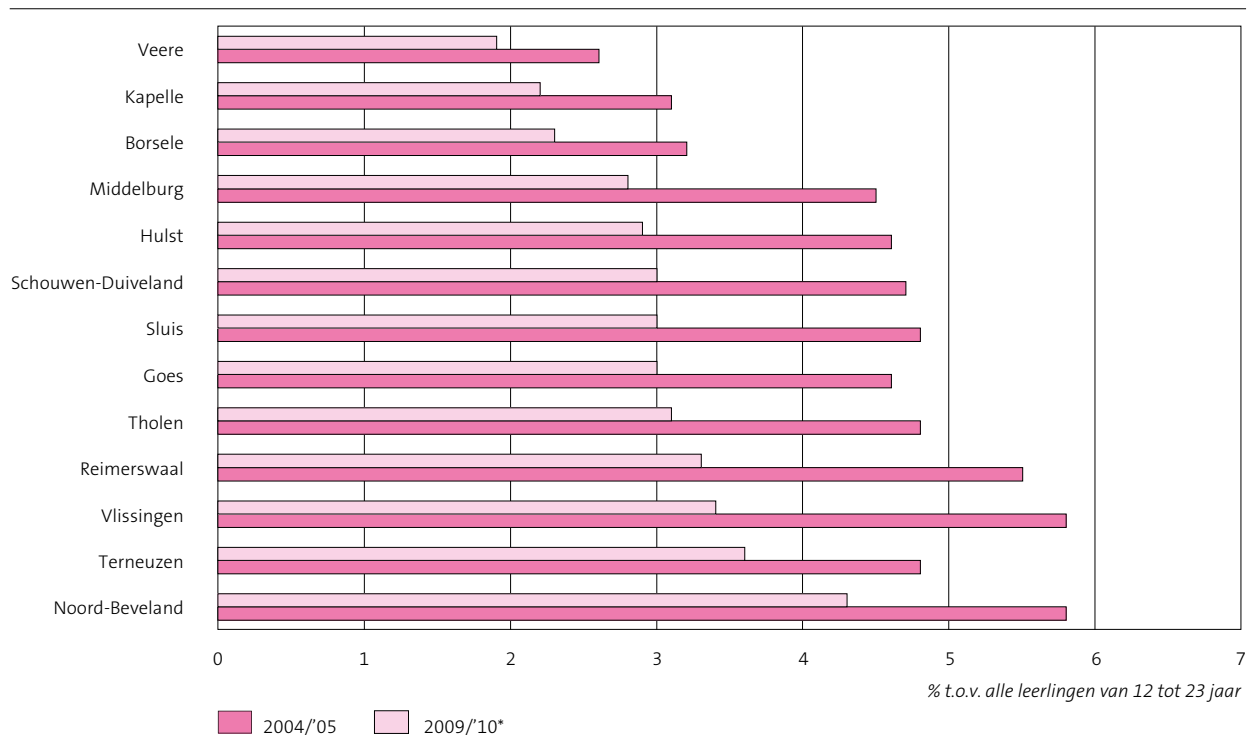
¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

In twee gemeenten zijn er meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers. Dit zijn Middelburg en Kapelle. In Tholen en Reimerswaal lag de verhouding juist andersom en gingen er twee keer zoveel 15-jarigen naar het vmbo als naar het havo of vwo.

Aantal voortijdig schoolverlaters afgenomen

In 2009/'10 verliet 3 procent van de 12- tot 23-jarige Zeeuwse leerlingen voortijdig het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) is daarmee iets lager dan gemiddeld in Nederland. Landelijk verliet namelijk 3,3 procent van de leerlingen zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in de provincie Zeeland in 2004/'05 nog 4,6 procent.

11.3.3 Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) in Zeeland

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

Deze daling van het aandeel voortijdig schoolverlaters is in alle Zeeuwse gemeenten zichtbaar. Dit geldt vooral voor Vlissingen en Reimerswaal waar de daling meer dan 2 procentpunten bedraagt. Wel is het zo dat in veel gemeenten ten opzichte van het schooljaar 2008/'09 weer sprake is van een lichte stijging. Uitzondering hierop zijn de gemeenten Vlissingen, Middelburg en Sluis.

11.4 Arbeid

De werkloosheid is in de provincie Zeeland over het algemeen iets lager dan gemiddeld in Nederland. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren die zich inschrijven als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Zeeuwse jongere gemiddeld kortste inschrijfduur UWV WERKbedrijf

Begin 2011 stonden 950 jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er 450 minder dan begin 2010. Vooral in Sluis en Hulst is het aantal inschrijvingen afgenomen. Zo stonden er in Sluis begin 2010 nog 190 jongeren bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven, begin 2011 waren dat er 40. En voor Hulst waren dat er 140 begin 2010 en 50 begin 2011.

In Zeeland stonden niet-werkende werkzoekende jongeren begin 2011 gemiddeld 112 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 48 dagen korter dan gemiddeld in Nederland. Zeeland is hiermee de provincie waar jongeren het kortst bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven. Tussen de gemeenten onderling kan de inschrijfduur van jongeren sterk verschillen. Zo stonden niet-werkende werkzoekende jongeren in Tholen gemiddeld 172 dagen ingeschreven terwijl dat in Veere 61 dagen waren.

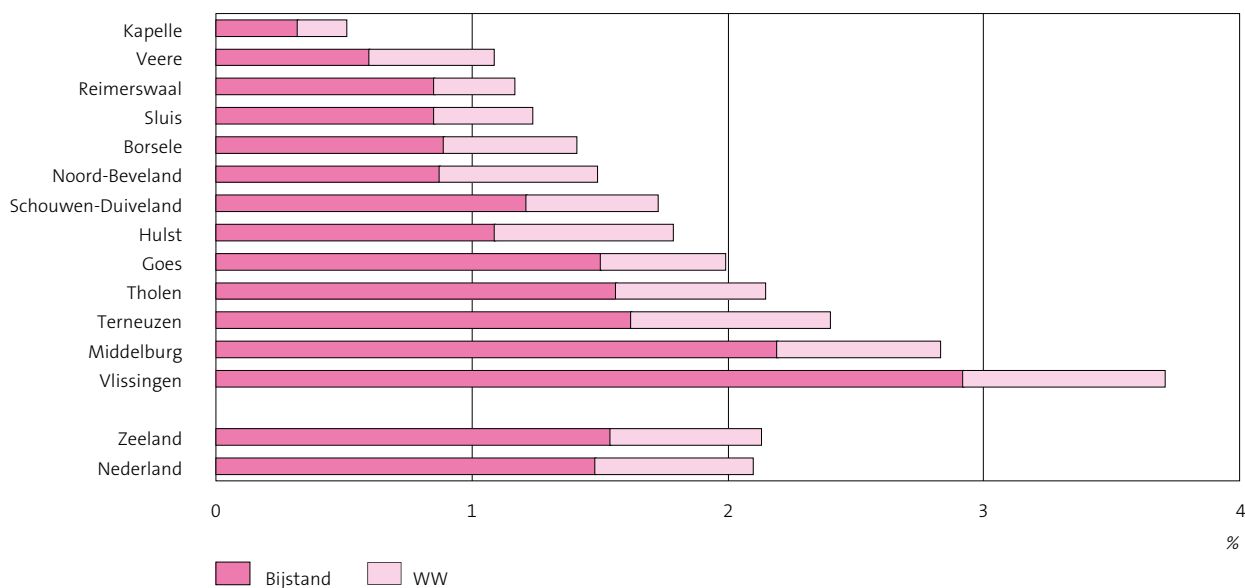
Duizend Zeeuwse jongeren met bijstands- of WW-uitkering

In 2010²⁾ ontvingen zo'n duizend 15- tot 27-jarige Zeeuwse jongeren een bijstands- of werkloosheidsuitkering (WW). Dit komt neer op 2,1 procent van alle jongeren van die leeftijd en is vergelijkbaar met het landelijke beeld.

Iets meer dan 70 procent van deze jongeren met een uitkering ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een WW-uitkering. Zowel in absolute als relatieve zin woonden in 2010 de meeste jongeren met een bijstandsuitkering in Vlissingen. Voor het aantal jongeren met een werkloosheidsuitkering waren dit Terneuzen en Vlissingen.

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

11.4.1 Aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een bijstands- of WW-uitkering in Zeeland en Nederland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

In Hulst en Goes relatief veel jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering waren er in 2010 ook ruim duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een dergelijke uitkering in Zeeland komt ongeveer overeen met het landelijke beeld, respectievelijk 3,6 procent en 3,9 procent. De gemeenten Hulst en Goes hebben relatief veel jongeren met een Wajong-uitkering, respectievelijk 6 en 5,6 procent. In de gemeenten Reimerswaal, Kapelle, Veere, Schouwen-Duiveland, Vlissingen en Tholen ligt dit aandeel beduidend lager, nog geen 3 procent.

11.5 Veiligheid en justitie

In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn alleen beschikbaar voor de provincie Zeeland.

Zeeuw voelt zich even veilig als Fries en Overijsselaar

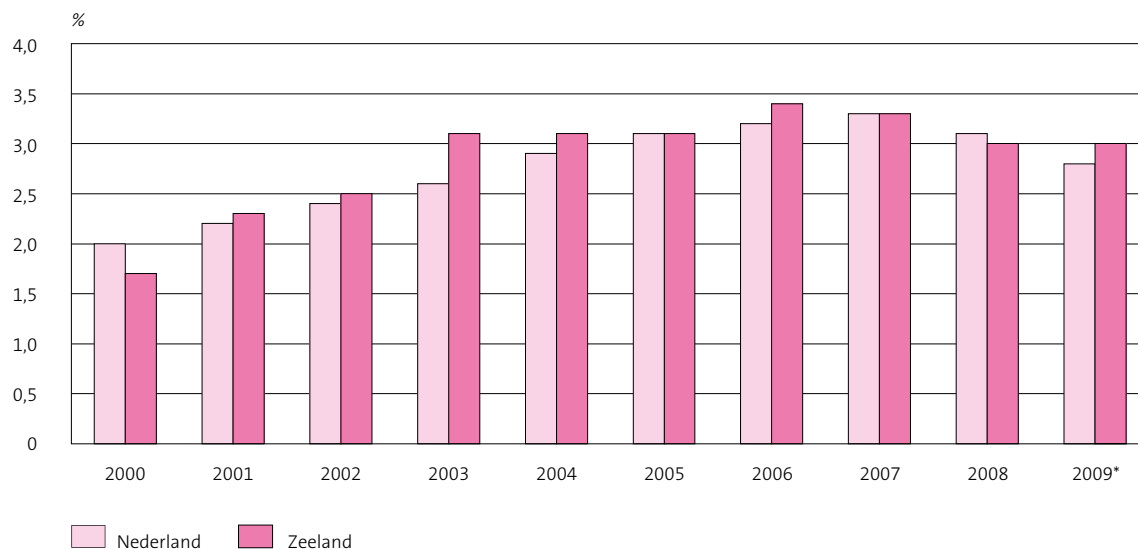
In 2009/2010 voelde bijna 29 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Zeeland zich wel eens onveilig. De Zeeuwse jongeren voelen zich over het algemeen daarmee veiliger dan jongeren gemiddeld in Nederland. Landelijk is het aandeel jongeren dat zich wel eens onveilig voelt namelijk 34 procent. Jongeren in Friesland en Overijssel voelen zich ongeveer even veilig als de Zeeuwse jongeren.

In de 12 maanden voorafgaand aan de enquête is 38 procent van de jongeren slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Dit is vergelijkbaar met het gemiddelde aandeel jeugdige slachtoffers in Nederland. Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

Lichte daling aantal jeugdige verdachten sinds 2006

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 werden in Zeeland 1,7 duizend 12- tot 25-jarigen door de politie aangehouden. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in de provincie Zeeland is dat 3 procent. Dit komt ongeveer overeen met het landelijke beeld. Sinds het begin van deze eeuw is het aantal verdachte jongeren sterk gestegen. Toen ging het om een aandeel van 1,7 procent in Zeeland. Wel is het zo dat ten opzichte van 2006 er sprake is van een lichte daling.

11.5.1 Jongeren (12 tot 25 jaar) in aanraking met de politie in Zeeland en Nederland

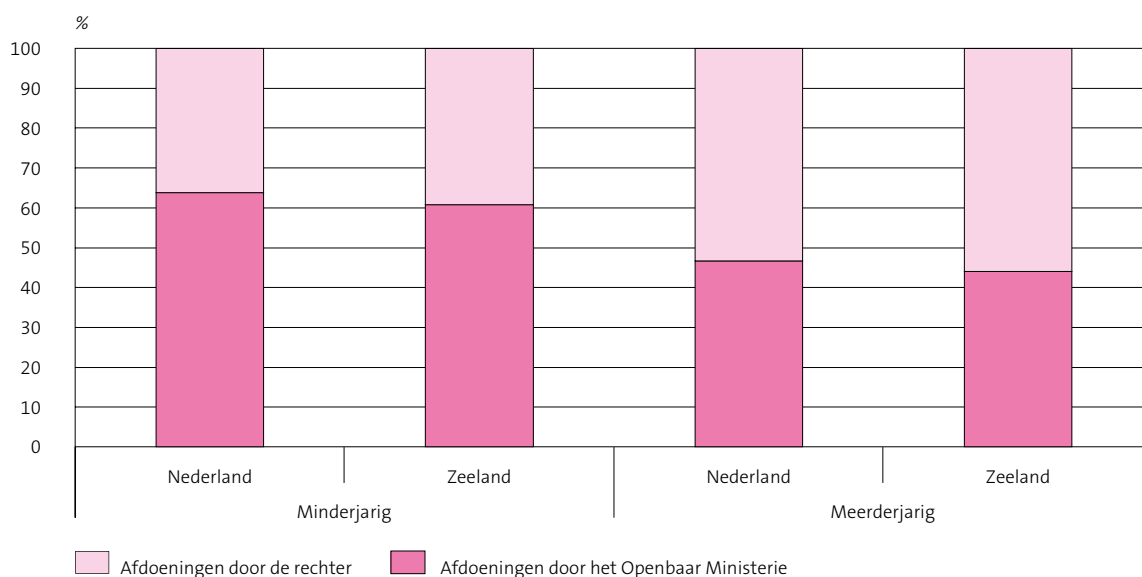
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS/KLPD.

Helft van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

In 2009 waren er 1,7 duizend strafzaken tegen jongeren van 12 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie (OM) of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het OM zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In Zeeland handelt het OM ongeveer de helft van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden 878 duizend door het OM afgedaan en 853 door de rechter. Zowel voor de minderjarige als de meerderjarige jongeren is het aandeel strafzaken dat in Zeeland afgedaan wordt door het OM ongeveer gelijk aan het landelijke beeld.

11.5.2 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongern (12 tot 25 jaar) in Zeeland en Nederland, 2009

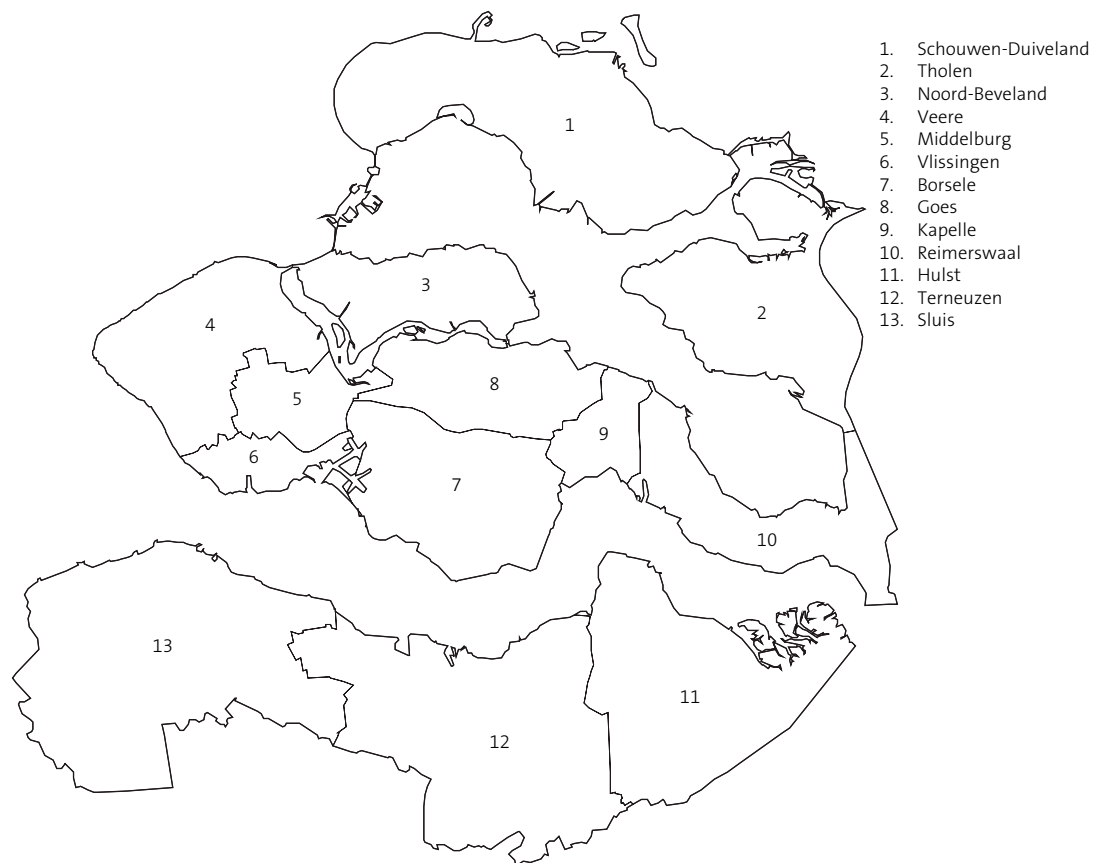
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

11.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Zeeland en de afzonderlijke gemeenten van deze provincie. Voor deze gemeenten wordt de gemeentelijke indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het

onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. In Zeeland hebben sinds 2003 geen gemeentelijke herindelingen meer plaatsgevonden.

11.6.1 Gemeenten in Zeeland, 2011

11.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Zeeland

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tiernermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>		<i>%</i>
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Zeeland	106 231	8,0	104 042	39,2	68	12 080	8,4
Borsele	7 051	2,9	6 098	44,6	4	590	5,0
Goes	9 876	10,0	9 158	37,5	6	1 200	8,2
Hulst	6 830	3,7	6 451	35,4	6	711	6,5
Kapelle	3 863	3,9	3 823	46,6	1	288	5,9
Middelburg	14 123	12,5	14 128	40,1	10	1 915	10,9
Noord-Beveland	1 771	3,7	1 986	33,9	2	208	8,9
Reimerswaal	7 652	4,7	7 674	51,3	4	500	4,5
Schouwen-Duiveland	8 893	3,7	8 431	37,7	4	914	9,7
Sluis	5 511	3,5	5 475	32,7	1	714	8,8
Terneuzen	14 271	10,9	14 188	36,7	13	1 991	9,5
Tholen	8 365	4,4	8 431	47,0	8	594	5,5
Veere	6 101	2,7	5 639	41,6	4	478	6,2
Vlissingen	11 924	17,3	12 560	34,5	5	1 977	13,7

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

11.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Zeeland

	Zuigelings ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>verhoudingsgetal</i>	<i>%</i>
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Zeeland	90,1	4 298	1,35	3,0
Borsele	83,8	232	1,71	2,3
Goes	93,4	339	1,00	3,0
Hulst	95,7	168	1,49	2,9
Kapelle	90,8	92	0,91	2,2
Middelburg	92,3	569	0,82	2,8
Noord-Beveland	94,3	54	1,14	4,3
Reimerswaal	77,7	517	2,24	3,3
Schouwen-Duiveland	85,4	329	1,46	3,0
Sluis	94,2	176	1,25	3,0
Terneuzen	93,0	729	1,45	3,6
Tholen	81,2	391	2,03	3,1
Veere	94,0	173	1,28	1,9
Vlissingen	97,3	529	1,69	3,4

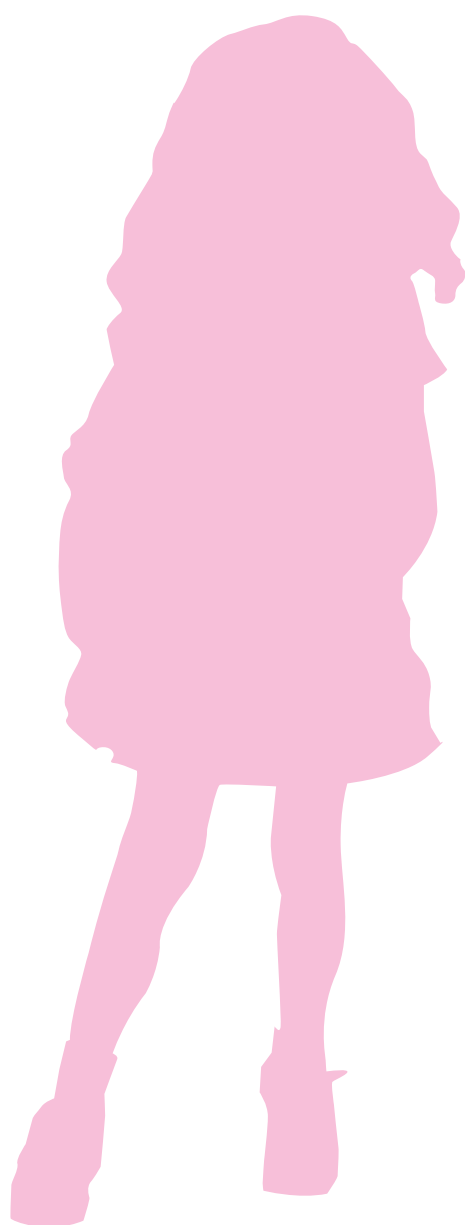
Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

11.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Zeeland

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Zeeland	950	760	290	1 260	3,0
Borsele	30	30	20	80	.
Goes	90	70	20	190	.
Hulst	50	30	20	110	.
Kapelle	10	10	0	20	.
Middelburg	120	150	40	190	.
Noord-Beveland	10	10	10	20	.
Reimerswaal	40	30	10	50	.
Schouwen-Duiveland	70	50	20	80	.
Sluis	40	20	10	60	.
Terneuzen	210	110	50	210	.
Tholen	90	60	20	80	.
Veere	30	20	10	50	.
Vlissingen	150	190	50	130	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

12

Noord-Brabant

12.1 Jongeren en gezin

- Lichte afname aantal jongeren tot 2020
- Aandeel 0- tot 20-jarigen in Noord-Brabant vergelijkbaar met landelijk beeld
- Aantal Noord-Brabantse tienermoeders licht afgenomen
- Meeste Noord-Brabantse jongeren in eenoudergezin in Eindhoven en Tilburg
- Noord-Brabantse jongeren kleine kans op armoede

12.2 Gezondheid en welzijn

- Noord-Brabant voldoet aan DKTP norm
- Aantal contacten met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling licht gedaald

12.3 Onderwijs

- Aandeel achterstandsleerlingen in Noord-Brabant gemiddeld
- In Noord-Brabant relatief veel havisten en vwo'ers
- Minder voortijdig schoolverlaters in Noord-Brabant

12.4 Arbeid

- Afname aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf
- Relatief weinig Noord-Brabantse jongeren ontvangen bijstands- of WW-uitkering
- Ruim 9 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

12.5 Veiligheid en justitie

- Een derde van Noord-Brabantse jongeren voelt zich wel eens onveilig
- Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007
- Meer dan de helft afdoeningen door OM voor Noord-Brabantse jongeren

12.6 Provinciekaart en kerncijfers

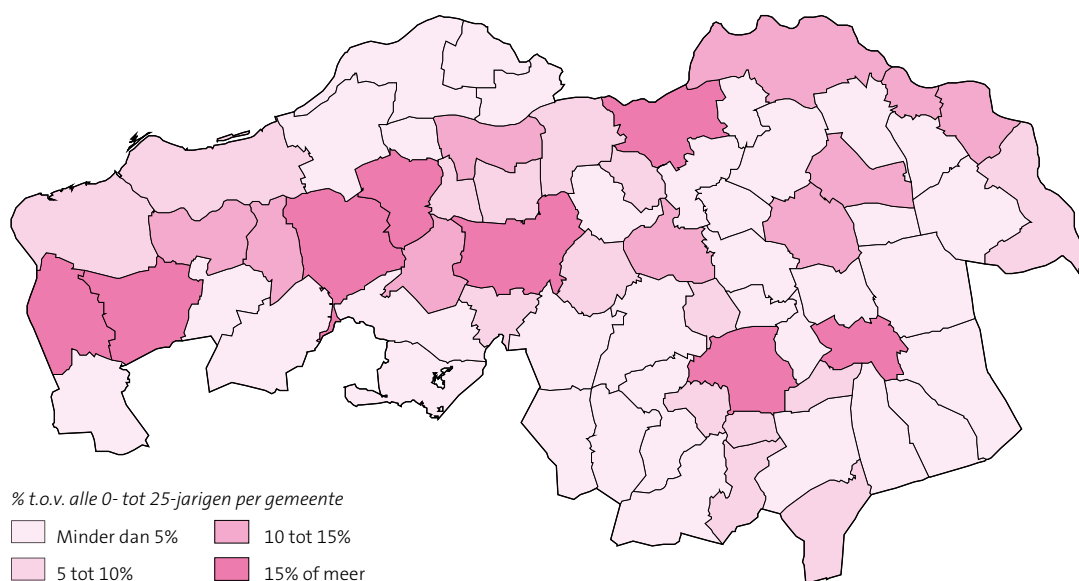
12.1 Jongeren en gezin

De provincie Noord-Brabant telde op 1 januari 2011 67 gemeenten. De kleinste daarvan is Baarle-Nassau met 6,7 duizend inwoners. De grootste gemeente is Eindhoven met 216 duizend inwoners. In 2011 zijn er ruim 714 duizend Noord-Brabantse jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. In Tilburg wonen de meeste jongeren, op de voet gevolgd door Eindhoven. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

Lichte afname aantal jongeren tot 2020

Het aantal jongeren in Noord-Brabant zal naar verwachting de komende jaren iets afnemen. Zo zullen in 2020 in de provincie Noord-Brabant volgens de bevolkingsprognoses van het CBS iets meer dan 701 duizend jongeren tot 25 jaar woonachtig zijn. Dit is bijna 2 procent minder dan in 2011.

12.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Noord-Brabant per gemeente, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

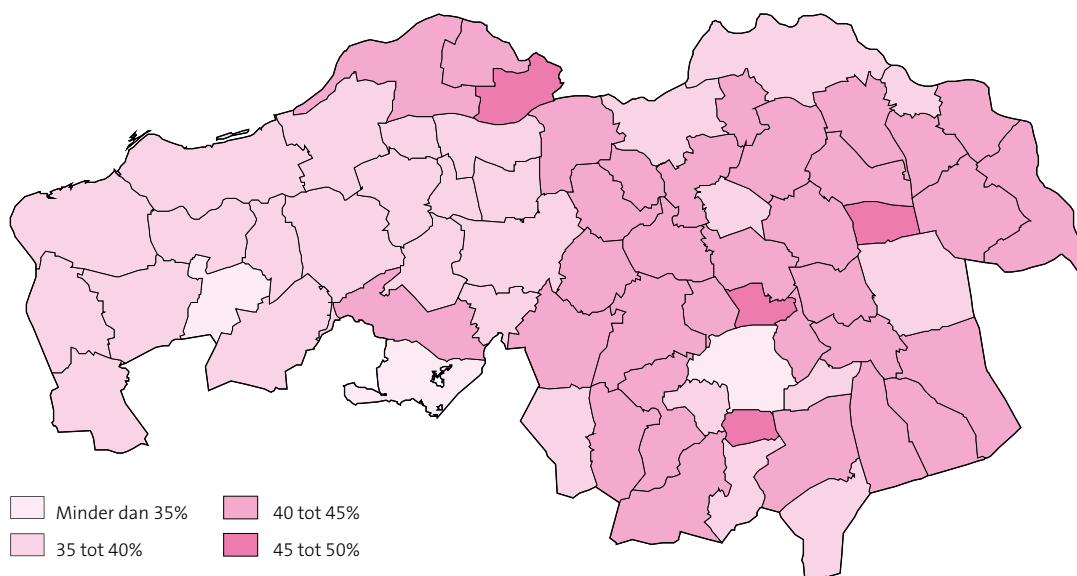
Van de 714 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Noord-Brabant op 1 januari 2011 telde, hebben ruim 136 duizend een allochtone herkomst. Dat is iets meer dan 19 procent van alle Noord-Brabantse jongeren. Voor 63 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 37 procent om een westers allochtone herkomst. Turkse jongeren vormen met 25 procent de grootste groep binnen de niet-westers allochtone jeugd in deze provincie, naast een grote groep van overige niet-westerse herkomst (37 procent). Het aandeel niet-westerse allochtonen is in Noord-Brabant iets meer dan 12 procent en is daarmee beduidend lager dan bijvoorbeeld in de vier grote

steden. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet westers allochtoon. Zowel absoluut als relatief gezien wonen de meeste niet-westerse allochtonen in Eindhoven, namelijk 24 procent. Ook in Bergen op Zoom, Roosendaal en Tilburg wonen relatief veel jongeren van deze herkomstgroep.

Aandeel 0- tot 20-jarigen in Noord-Brabant vergelijkbaar met landelijk beeld

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. De groene druk is in de provincie Noord-Brabant iets meer dan 38 procent. Daarmee is deze provincie qua aantal jongeren redelijk vergelijkbaar met Nederland als geheel. De gemeente met de hoogste groene druk is Aalburg, op de voet gevolgd door Son en Breugel. Beide gemeenten hadden in 2011 een groene druk van ruim 47 procent. Vooral in Rucphen en Baarle-Nassau is de groene druk laag, 32 procent. Ook Tilburg, Den Bosch en Eindhoven kennen een relatief laag aandeel jongeren en daarmee een lage groene druk. Dit laatste heeft onder andere te maken met de populatie studenten dat in deze steden woont. Een groot deel van de studenten is 20 jaar of ouder.

12.1.2 Groene druk per gemeente in Noord-Brabant, 2011

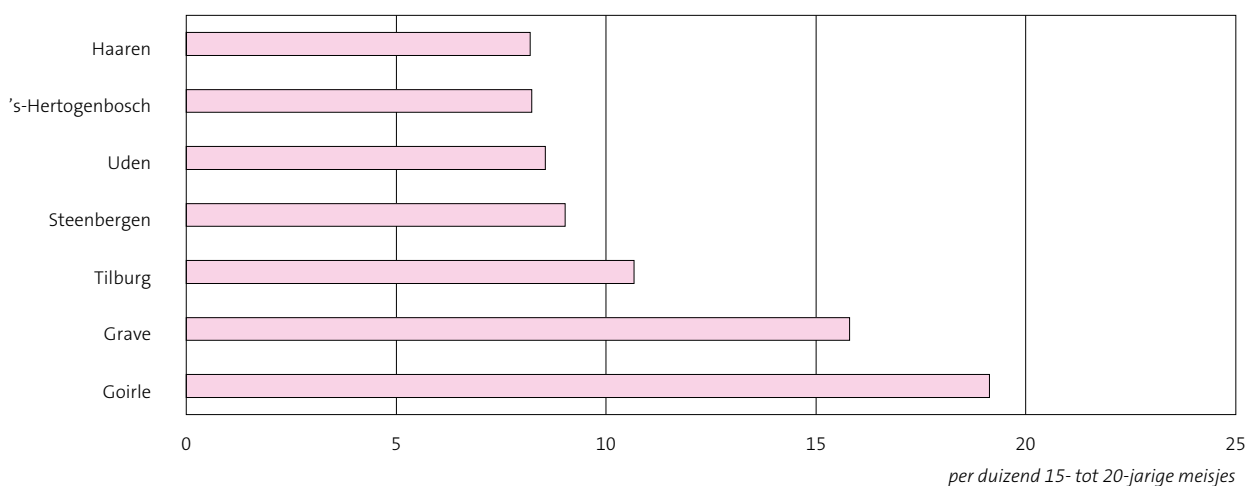
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Aantal Noord-Brabantse tienermoeders licht afgenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er 379 in Noord-Brabant in 2011. Dit zijn er iets minder dan in 2010, toen 391 Noord-Brabantse moeders jonger dan twintig jaar waren. Het aantal tienermoeders in 2011 is bijna 10 procent lager dan in het jaar 2000. In de jaren 2002 tot en met 2004 lag dit aantal zelfs nog ruimschoots boven de 500. Gerelateerd

aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar woonden er in 2011 in Noord-Brabant iets minder tienermoeders dan gemiddeld in Nederland, respectievelijk 5 en ruim 6 op de duizend. De meesten wonen in Tilburg, gevolgd door Eindhoven, Breda en 's-Hertogenbosch. In deze vier steden, aangevuld met Helmond, woont samen meer dan de helft van alle Noord-Brabantse tienermoeders. Het aandeel tienermoeders is het hoogst in Goirle, bijna 20 op de duizend.

12.1.3 Gemeenten met het hoogste aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in Noord-Brabant, 2011

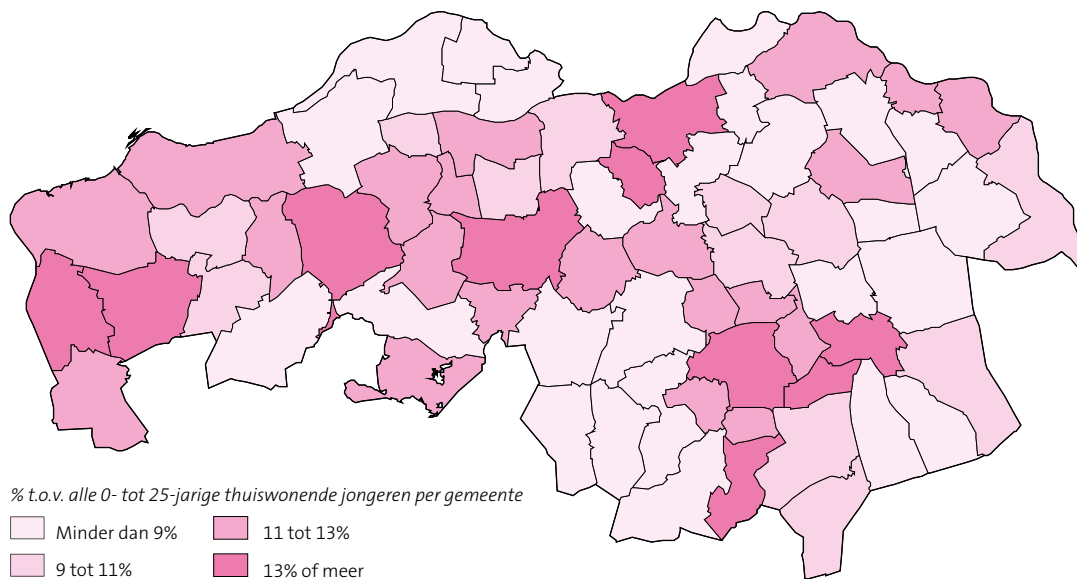
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Meeste Noord-Brabantse jongeren in eenoudergezin in Eindhoven en Tilburg

In 2010 woonden ruim 80 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op bijna 13 procent van alle thuiswonende jongeren, een aandeel dat iets lager is dan gemiddeld in Nederland. Eindhoven en Tilburg hebben met 19 respectievelijk 18 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin, gevolgd door 's-Hertogenbosch en Breda, waar iets meer dan 16 procent van de jongeren bij één ouder woont. Aalburg is met nog geen 6 procent de gemeente van Noord-Brabant met het laagste aandeel jongeren in een eenoudergezin. Ook in Lith, Landerd en Sint Anthonis wonen relatief weinig jongeren in eenoudergezinnen.

In vergelijking met 2000 is het aantal jongeren in een eenoudergezin toegenomen, toen woonde 9 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toename vond plaats in alle Noord-Brabantse gemeenten. In Steenbergen was de toename met 6 procentpunten het hoogste. Ook in Grave, Roosendaal, Vught en Veldhoven was de toename met meer dan 4 procentpunten aan de hoge kant. De toename was het laagste in Aalburg, waar het verschil met 2000 iets minder was dan 1 procentpunt.

12.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Noord-Brabant per gemeente, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

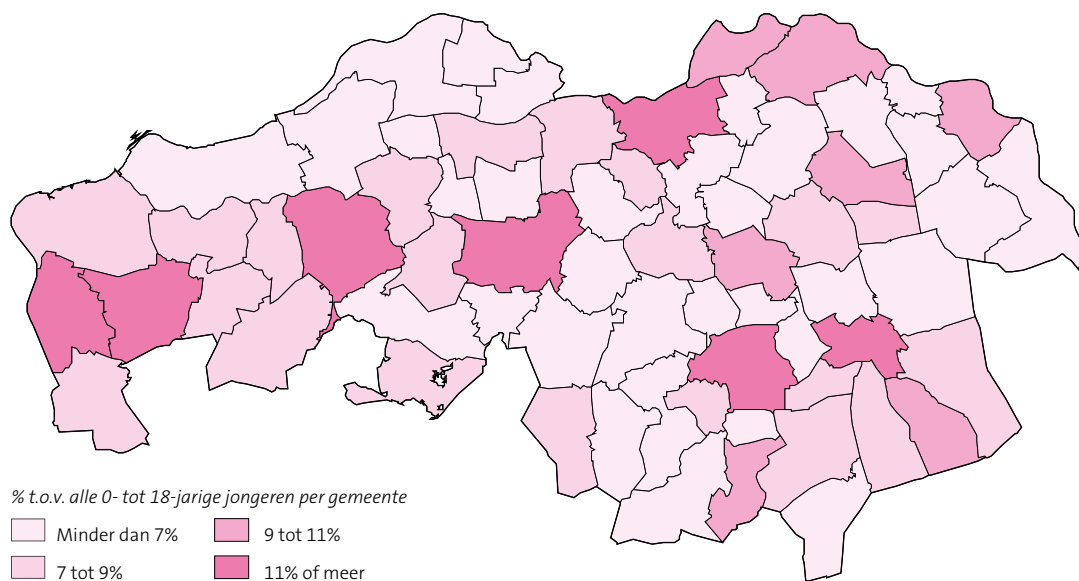
Noord-Brabantse jongeren kleine kans op armoede

Van de Noord-Brabantse minderjarige jongeren behoorden er 44 duizend tot een huishouden met kans op armoede in 2008, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Gerelateerd aan het totale aantal minderjarige jongeren komt dit neer op bijna 9 procent. Minderjarige jongeren in Noord-Brabant hebben, op hun leeftijdsgenoten in Utrecht, Gelderland en Zeeland na, de minste kans om in armoede op te groeien in Nederland.

Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een twee-oudergezin wonen. Zo werd in Noord-Brabant van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 net iets meer als de helft met armoede bedreigd; terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien nog geen 5 procent is. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

De Noord-Brabantse gemeenten met het hoogste aandeel jongeren in eenoudergezinnen, kennen ook het grootste aandeel jongeren met kans op armoede, namelijk Eindhoven en Tilburg (beide 13 procent). Jongeren uit Werkendam hebben met nog geen 3 procent de minste kans om in armoede op te groeien in Noord-Brabant. Ook Woudrichem en Bergeijk doen het met minder dan 4 procent beter dan de meeste andere Noord-Brabantse gemeenten.

12.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Noord-Brabant met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

12.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Noord-Brabant voldoet aan DKTP norm

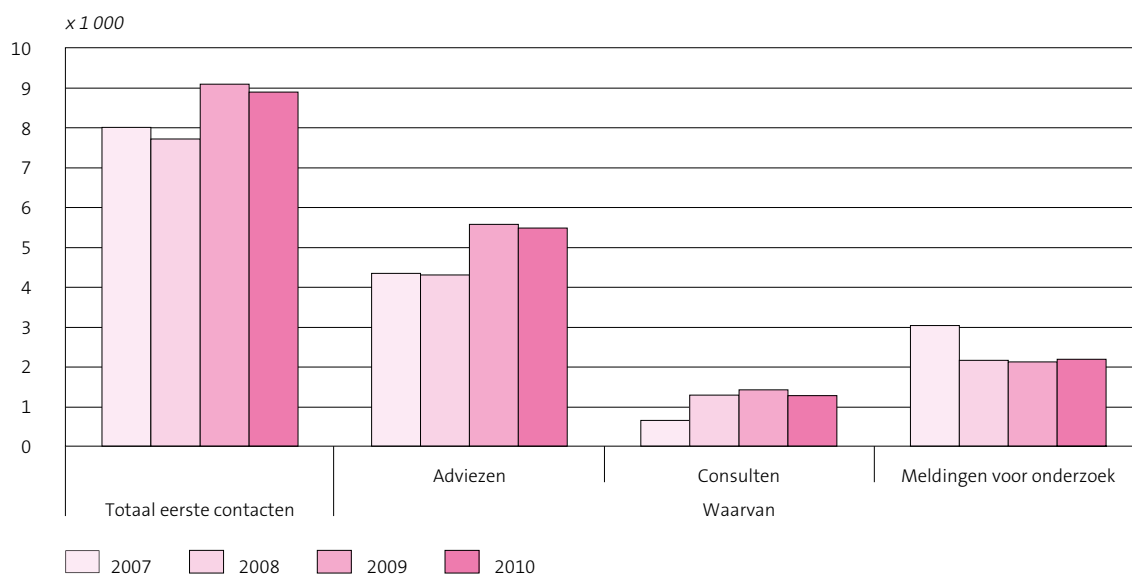
In 2011 was bijna 97 procent van de Noord-Brabantse zuigelingen (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP, waardoor Noord-Brabant voldoet aan de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent. Het aandeel is anderhalve procentpunt hoger dan het landelijke gemiddelde van ruim 95 procent. Van de 67 Noord-Brabantse gemeenten haalden slechts 2 gemeenten de WHO- en landelijke entnorm niet in 2011, namelijk Aalburg en Werkendam. Dit was overigens in de voorgaande jaren voor deze beide gemeenten ook al het geval. Ten opzichte van 2010 is in 27 gemeenten de vaccinatiegraad gedaald. In Sint-Oedenrode en Woudrichem was de afname met 5 procentpunten het grootst. In 38 Noord-Brabantse gemeenten is het aandeel gevaccineerde zuigelingen toegenomen. Over het algemeen is deze toename gering, behalve in Baarle-Nassau, waar in 2011 ruim 5 procentpunten meer zuigelingen tegen DKTP werden ingeënt.

Aantal contacten met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling licht gedaald

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak om te functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

In de provincie Noord-Brabant is in 2010 bijna 9 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een AMK vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. In de laatste jaren is dit aantal contacten toegenomen. Zo werd in 2007 nog 8 duizend keer contact opgenomen. Ten opzichte van 2009 is echter sprake van een lichte daling. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK in 2010 5,5 duizend keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 1,3 duizend keer om een consult en 2,2 duizend keer om een melding voor onderzoek.

12.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Noord-Brabant

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

12.3 Onderwijs

Van alle Noord-Brabantse jongeren tot 25 jaar volgde ruim 71 procent in het schooljaar 2010/'11 nog een opleiding. Ruim een kwart van deze schoolgaande jongeren zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra onder-

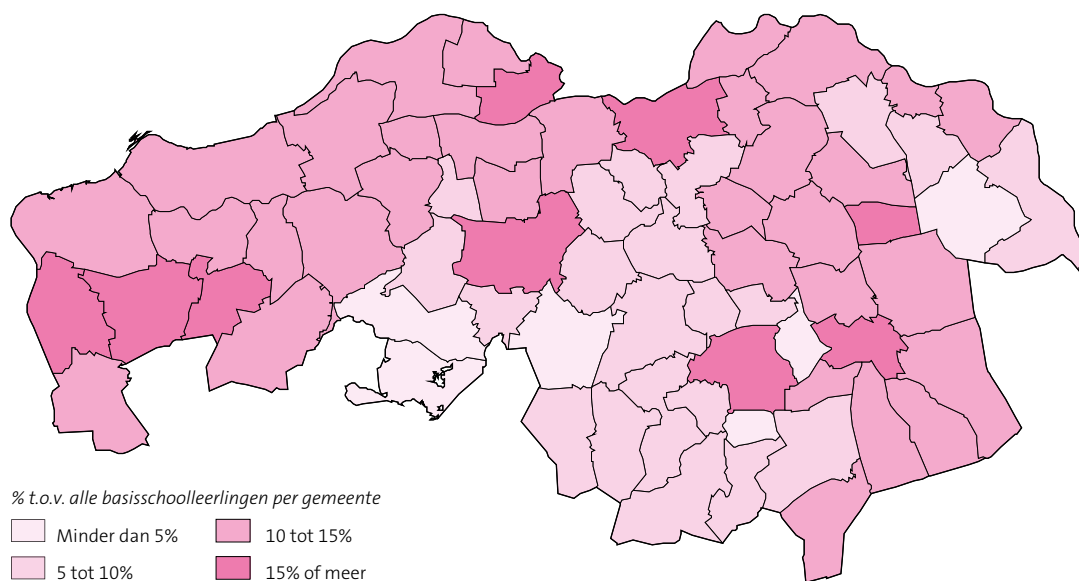
steund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel leerlingen in Nederland voortijdig het onderwijs verlaten.

Aandeel achterstandsleerlingen in Noord-Brabant gemiddeld

Van de ruim 222 duizend kinderen die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er 28 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 13 procent. Dit Noord-Brabantse aandeel is daarmee ongeveer gelijk aan het landelijke aandeel achterstandsleerlingen. Van alle achterstandsleerlingen waren er bijna 17,4 duizend zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 10,6 duizend zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

In de gemeenten Boekel en Rucphen, is het aandeel achterstandsleerlingen het hoogst, rond de 20 procent. Ook in de grotere steden Bergen op Zoom, Eindhoven, Tilburg en Roosendaal ligt het aandeel met ruim 17 procent hoger dan het Noord-Brabantse provinciegemiddelde. In de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau wonen juist relatief weinig achterstandsleerlingen, nog geen 2 procent van het totaal aantal basisschoolleerlingen behoort daar tot een achterstandscategorie. Wel gaat het hier om tamelijk lage aantallen leerlingen.

12.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Noord-Brabant per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

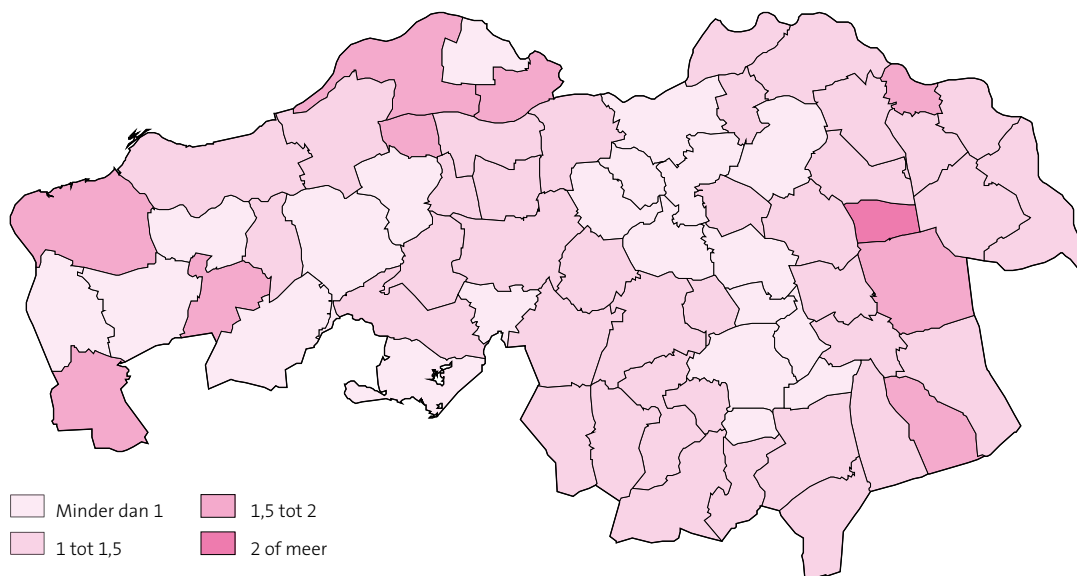
¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van achterstandsleerlingen.

In Noord-Brabant relatief veel havisten en vwo'ers

In het schooljaar 2010/'11 volgden ruim 25 duizend Noord-Brabantse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,09, wat wil zeggen dat iets meer Noord-Brabantse jongeren een vmbo-opleiding dan een havo- of vwo-opleiding volgden. De waarde 1 houdt in dat er evenveel vmbo-leerlingen als havo/vwo-leerlingen zijn. In de afgelopen jaren is deze verhouding in Noord-Brabant afgenomen, in 2003/'04 was deze nog 1,33. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in Noord-Brabant minder 15-jarigen naar het vmbo en meer naar havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor heel Nederland is namelijk 1,15.

Vooraf de gemeenten Waalre, Haaren en Vught zijn uitschieters als het gaat om het aandeel havisten en vwo'ers. In deze gemeenten zijn ongeveer twee keer zoveel havisten en vwo'ers als vmbo'ers. In de gemeente Boekel ligt de verhouding juist andersom en gingen in 2010/'11 ruim twee keer zoveel 15-jarigen naar het vmbo als naar havo of vwo.

12.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Noord-Brabant per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

Minder voortijdig schoolverlaters in Noord-Brabant

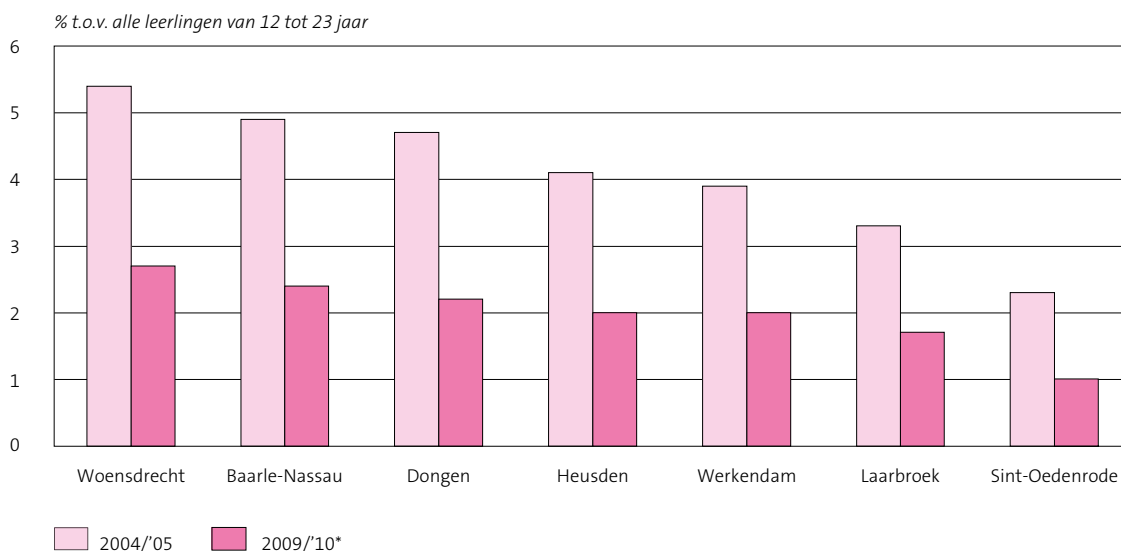
In 2009/'10 verliet 3,1 procent van de 12- tot 23-jarige leerlingen in Noord-Brabant voortijdig het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv) is daarmee nagenoeg gelijk aan het gemiddelde in Nederland. Landelijk verliet namelijk 3,3 procent van de leerlingen zonder startkwalificatie, ofwel voortijdig, het onderwijs. De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in Noord-Brabant in 2004/'05 nog 4,5 procent.

In Eindhoven is het aandeel vsv'ers het grootst. In deze gemeente verliet 4,8 procent voortijdig het onderwijs in 2009/'10. Ook in Helmond was dit aandeel met 4,5 procent aan de hoge

kant. Sint-Oedenrode had met slechts 1 procent het laagste percentage vsv'ers. In deze gemeenten gaat het echter om een klein aantal jongeren. Verder was het aandeel vsv'ers met rond de 1,5 procent laag in Maasdonk, Boekel, Oirschot en Boxmeer.

De daling van het aandeel vsv'ers in Noord-Brabant is zichtbaar in het merendeel van de gemeenten, maar vooral in Woensdrecht, Dongen en Baarle-Nassau. In deze gemeenten is het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05 met meer dan 2,5 procentpunten gedaald en daarmee ongeveer gehalveerd. Ook in de gemeenten Heusden, Werkendam, Laarbeek en Sint-Oedenrode is het aandeel vsv'ers gehalveerd. Alleen in de gemeenten Nuenen, Gerwen en Nederwetten en Mill en Sint Hubert is sprake van een toename van het aantal voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05. In Waalre was het aandeel vsv'ers gelijk in beide jaren.

12.3.3 Gemeenten in Noord-Brabant waarin het aandeel voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) sinds 2004/'05 nagenoeg is gehalveerd

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

12.4 Arbeid

De werkloosheid is in Noord-Brabant een van de laagste van alle provincies in Nederland. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren dat zich inschrijft als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Afname aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf

Begin 2011 stonden ruim 7,5 duizend Noord-Brabantse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er bijna 1,2 duizend minder dan begin 2010, een afname van ruim 13 procent. Eindhoven heeft het grootste aantal niet-werkende werkzoekenden, namelijk 1,1 duizend in 2011. Ten opzichte van 2010 is dit aantal heel licht gedaald. De grootste afname van het aantal ingeschrevenen bij het UWV WERKbedrijf vond plaats in Landerd, Woensdrecht en Boxmeer. In dertien Noord-Brabantse gemeenten nam het aantal niet-werkende werkzoekenden juist toe ten opzichte van 2010. De toename was het hoogst in Aalburg, Bladel en Woudrichem. Verder was de stijging aanzienlijk in Gemert-Bakel. In 17 gemeenten in Noord-Brabant was sprake van een ongewijzigd aantal ingeschrevenen.

De Noord-Brabantse niet-werkende werkzoekende jongeren stonden in 2011 gemiddeld 153 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 4 dagen korter dan gemiddeld in Nederland. Alleen in Zeeland, Utrecht en Zuid-Holland staan niet-werkende werkzoekende jongeren minder lang ingeschreven. Tussen de gemeenten onderling kan het aantal dagen dat jongeren bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven sterk verschillen. Zo stonden niet-werkende werkzoekende jongeren in Mill en Sint Hubert gemiddeld 338 dagen ingeschreven. Ook in Schijndel, Eindhoven, Breda, Veldhoven en Sint-Oedenrode bedroeg de gemiddelde inschrijvingsduur 200 dagen of meer. Aan de andere kant was de gemiddelde inschrijvingsduur in Baarle-Nassau, Eersel en Heeze-Leende circa 50 dagen.

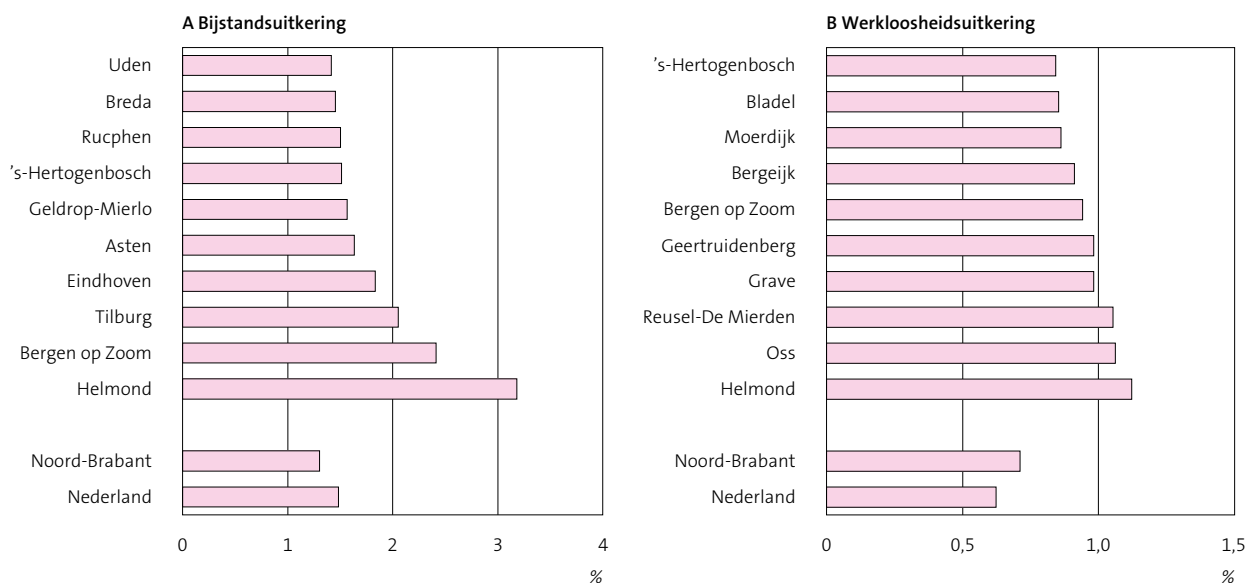
Relatief weinig Noord-Brabantse jongeren ontvangen bijstands- of WW-uitkering

In 2010²⁾ ontvingen 7 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Gerelateerd aan de totale Noord-Brabantse populatie 15- tot 27-jarigen is dat 2 procent. Dit aandeel is ongeveer gelijk aan het gemiddelde in Nederland. Alleen in Gelderland, Noord-Holland en Utrecht ontvangen minder jongeren een uitkering.

Het merendeel van deze jongeren (65 procent) ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een werkloosheidsuitkering (WW). In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering in Eindhoven, dit zijn er 1,1 duizend. Relatief gezien was het aandeel jongeren dat een bijstandsuitkering ontving echter het grootst in Helmond (3,2 procent) en Bergen op Zoom (2,4 procent). Voor het aandeel jongeren met een werkloosheidsuitkering waren dat Helmond, Oss en Reusel-De Mierden. In deze gemeenten was het percentage 15- tot 27-jarigen met een werkloosheidsuitkering 1 procent.

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

12.4.1 Gemeenten in Noord-Brabant met hoogste aandeel jongeren (15 tot 27 jaar) met een uitkering, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

Ruim 9 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering telde de provincie Noord-Brabant in 2010 ruim 9 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een Wajong-uitkering in Noord-Brabant ligt daarmee iets lager dan gemiddeld in heel Nederland, 3,5 tegenover 3,9 procent. Het aandeel jongeren met een Wajong-uitkering verschilt sterk tussen de Noord-Brabantse gemeenten. Zo maakte in de gemeenten Eersel en Sint Anthonis 6 procent van de jongeren gebruik van de Wajong-regeling. Ook in de gemeenten Heeze-Leende, Helmond, Uden, Schijndel, en Vught bedroeg dit aandeel meer dan 5 procent. In de Brabantse hoofdstad 's-Hertogenbosch ontvingen eveneens iets meer jongeren dan gemiddeld in de provincie een Wajong-uitkering (4,2 procent). In Alphen-Chaam, Werkendam en Maasdonk daarentegen had nog geen 2 procent van de jongeren een Wajong-uitkering.

12.5 Veiligheid en justitie

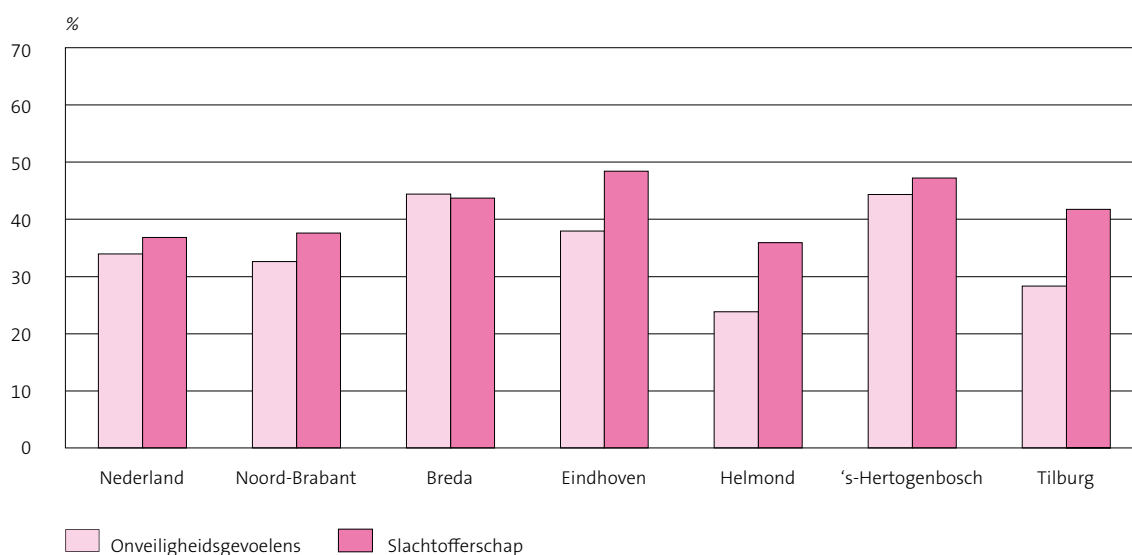
In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn beschikbaar voor de provincie en een aantal grote steden in Noord-Brabant.

Een derde van Noord-Brabantse jongeren voelt zich wel eens onveilig

In 2009/2010 voelde bijna 33 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Noord-Brabant zich wel eens onveilig. Dit is iets minder dan het gemiddelde van 34 procent dat geldt voor Nederland. Daarmee liggen de onveiligheidsgevoelens in Noord-Brabant op ongeveer hetzelfde niveau als in Gelderland en Limburg. In de grote steden Eindhoven, Breda en 's-Hertogenbosch voelen jongeren zich gemiddeld minder veilig dan in de provincie als geheel. In Helmond en Tilburg voelen jongeren zich daarentegen juist relatief veiliger.

Bijna 38 procent van de Noord-Brabantse jongeren is slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Dit is nagenoeg gelijk aan Nederland in zijn geheel. Alleen in Groningen, Noord-Holland en Limburg zijn meer jongeren slachtoffer van criminaliteit. Van de jongeren in de grote Noord-Brabantse gemeenten zijn alleen Helmondse jongeren minder vaak slachtoffer geweest van een delict dan gemiddeld in deze provincie. Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

12.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap onder jongeren (15 tot 25 jaar) in Noord-Brabant, enkele gemeenten en Nederland, 2009/2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

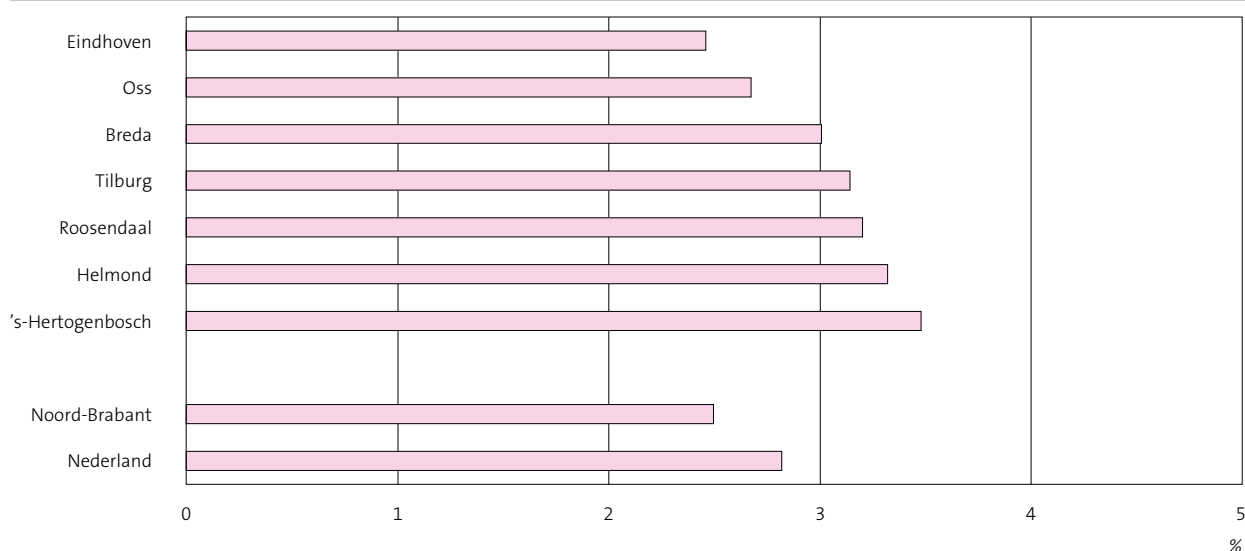
Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 ging het in Noord-Brabant om bijna 9,5 duizend 12- tot 25-jarigen. Gerelateerd aan de totale populatie van 12 tot 25 jaar in deze provincie is dat 2,5 procent, iets lager dan het landelijke gemiddelde van 2,8 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aandeel verdachte jongeren toegenomen. In 2000 kwam nog 1,8 procent van de Noord-Brabantse jongeren in aanraking met de politie. Wel is er sinds 2007 sprake van een lichte daling, want toen bedroeg dit aandeel nog 2,9 procent.

Van de 9,5 duizend Noord-Brabantse jongeren die door de politie als verdachte worden aangehouden, is met ruim 12 procent het grootste deel afkomstig uit Tilburg. Eindhoven en Breda volgen met beide ongeveer 9 procent. Samen met 's-Hertogenbosch, Helmond, Oss en Roosendaal vertegenwoordigen deze grote steden de helft van alle Noord-Brabantse jongeren die in 2009 verdacht werden van het plegen van een misdrijf.

In 's-Hertogenbosch ligt het aandeel verdachte jongeren het hoogst met 3,5 procent van alle jongeren van die leeftijd. Van de grote Noord-Brabantse steden heeft Eindhoven relatief de minste jeugdige verdachten, namelijk 2,5 procent.

12.5.2 Van misdrijven verdachte jongeren (12 tot 25 jaar) in de grootste gemeenten in Noord-Brabant, 2009*

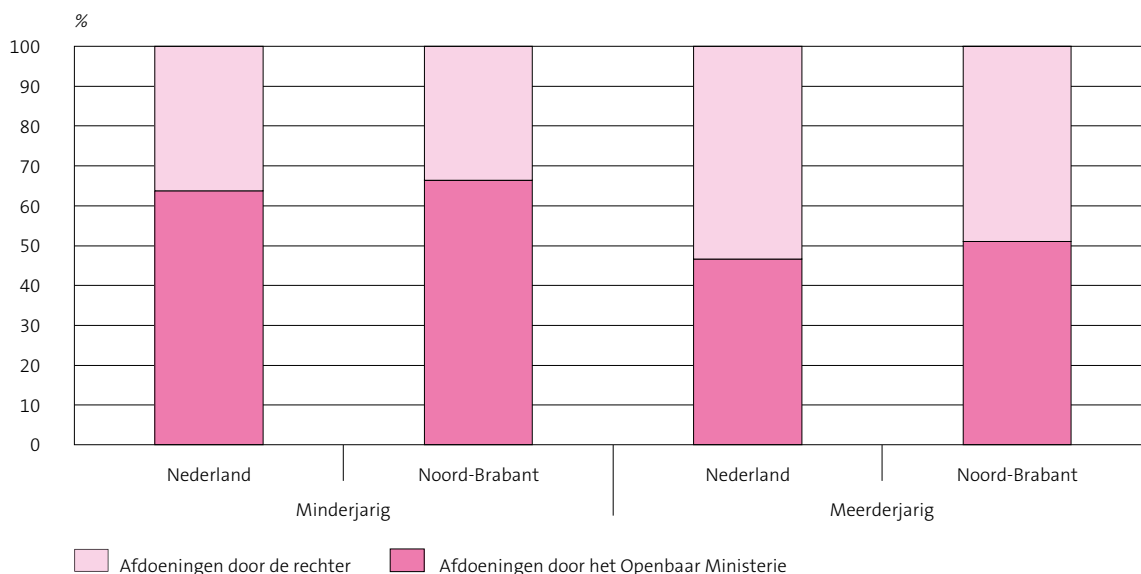
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS/KLPD.

Meer dan de helft afdoeningen door OM voor Noord-Brabantse jongeren

In 2009 waren er 10,4 duizend strafzaken tegen jongeren van 15 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het Openbaar Ministerie zijn over het algemeen lichter dan de zaken die worden voorgelegd aan de rechter. De straffen die het OM oplegt zijn dan ook lichter. Het gaat bijvoorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In Noord-Brabant handelt het OM zo'n 57 procent van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden 5,9 duizend strafzaken door het OM afgedaan en 4,5 duizend voorgelegd aan de rechter. Voor de minderjarige jongeren is het aandeel strafzaken dat in Noord-Brabant wordt voorgelegd aan de rechter bijna 3 procentpunten lager dan gemiddeld in Nederland (ruim 36 procent). Voor meerderjarige Noord-Brabantse jongeren is dit aandeel net iets minder dan de helft en komt hiermee 4 procentpunten lager uit dan het landelijke gemiddelde.

12.5.3 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Noord-Brabant en Nederland, 2009

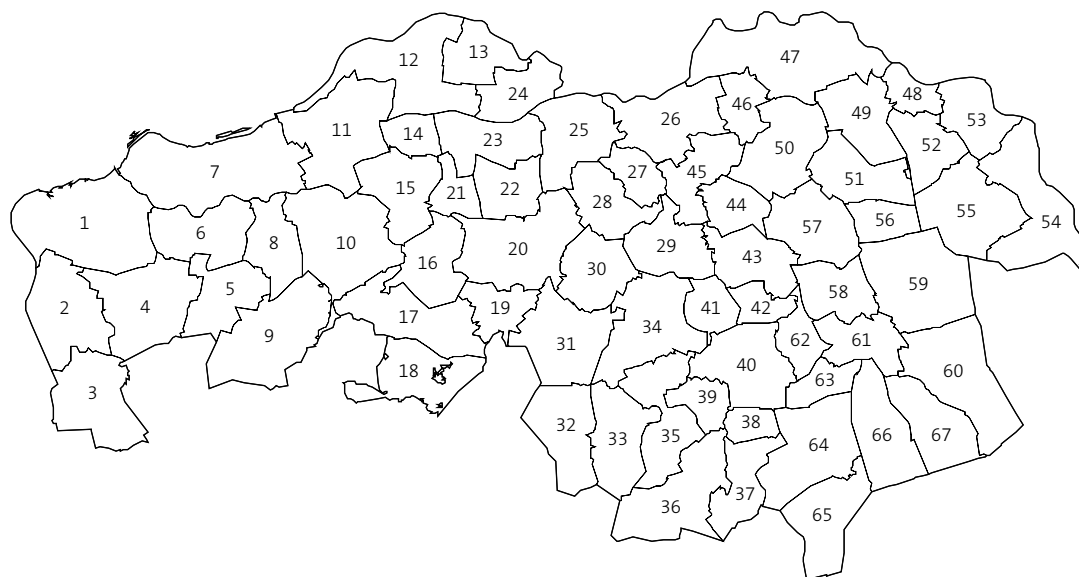

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

12.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Noord-Brabant en de afzonderlijke gemeenten van deze provincie. Voor deze gemeenten wordt de gemeentelijke indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. Zo vormen per 1 januari 2011 de gemeenten Lith en Oss samen de gemeente Oss.

12.6.1 Gemeenten in Noord-Brabant, 2011

1. Steenbergen	18. Baarle-Nassau	35. Eersel	52. Mill en Sint Hubert
2. Bergen op Zoom	19. Goirle	36. Bergeijk	53. Cuijk
3. Woensdrecht	20. Tilburg	37. Valkenswaard	54. Boxmeer
4. Roosendaal	21. Dongen	38. Waalre	55. Sint Anthonis
5. Rucphen	22. Loon op Zand	39. Veldhoven	56. Boekel
6. Halderberge	23. Waalwijk	40. Eindhoven	57. Veghel
7. Moerdijk	24. Aalburg	41. Best	58. Laarbeek
8. Etten-Leur	25. Heusden	42. Son en Bruegel	59. Gemert-Bakel
9. Zundert	26. 's-Hertogenbosch	43. Sint-Oedenrode	60. Deurne
10. Breda	27. Vught	44. Schijndel	61. Helmond
11. Drimmelen	28. Haaren	45. Sint-Michielsgestel	62. Nuenen, Gerwen en Nederwetten
12. Werkendam	29. Boxtel	46. Maasdonk	63. Geldrop-Mierlo
13. Woudrichem	30. Oisterwijk	47. Oss	64. Heeze-Leende
14. Geertruidenberg	31. Hilvarenbeek	48. Grave	65. Cranendonck
15. Oosterhout	32. Reusel-De Mierden	49. Landerd	66. Someren
16. Gilze en Rijen	33. Bladel	50. Bernheze	67. Asten
17. Alphen-Chaam	34. Oirschot	51. Uden	

12.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Noord-Brabant

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>		<i>%</i>
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3 183	641 928	10,5
Provincie Noord-Brabant	136 579	12,1	701 296	38,2	379	80 472	8,9
Aalburg	4 353	1,8	3 688	48,5	2	230	4,8
Alphen-Chaam	2 674	2,5	2 271	40,1	0	185	5,5
Asten	4 830	5,0	4 952	42,2	1	418	9,6
Baarle-Nassau	1 601	2,8	1 767	32,0	0	175	7,0
Bergeijk	5 343	2,8	5 351	41,5	1	422	3,7
Bergen op Zoom	18 334	22,2	16 810	36,6	8	2 386	11,6
Bernheze	9 225	2,9	8 714	44,0	3	776	6,5
Best	8 792	8,8	8 949	43,0	4	941	6,1
Bladel	5 716	3,7	5 273	41,2	1	424	6,2
Boekel	3 218	2,1	3 181	46,4	1	230	7,8
Boxmeer	8 320	5,6	8 176	40,8	4	724	6,3
Boxtel	8 978	11,8	8 834	41,1	0	975	8,1
Breda	52 697	16,1	53 442	37,2	41	6 677	11,3
Cranendonck	5 526	5,1	4 960	36,7	3	498	6,1
Cuijk	7 091	14,5	6 845	40,4	4	823	9,4
Deurne	9 369	4,8	8 919	40,4	2	859	7,1
Dongen	7 207	8,5	7 047	39,6	1	770	6,6
Drimmelen	7 323	3,1	6 793	37,6	4	617	4,1
Eersel	5 121	2,9	4 948	40,6	0	390	4,3
Eindhoven	61 612	24,0	60 952	32,6	43	8 893	13,4
Etten-Leur	12 109	12,6	11 957	38,8	5	1 382	8,3
Geertruidenberg	5 874	4,5	5 666	37,2	2	599	5,1
Geldrop-Mierlo	10 733	9,9	10 377	38,8	1	1 297	7,1
Gemert-Bakel	8 714	3,7	8 161	39,8	4	659	6,4
Gilze en Rijen	7 475	11,2	7 525	39,8	2	784	7,6
Goirle	6 351	6,3	5 965	38,2	13	672	6,7
Grave	3 848	11,0	3 663	39,5	6	409	4,1
Haaren	3 998	2,7	3 628	42,4	4	314	5,0
Halderberge	7 942	11,6	7 522	36,8	6	731	7,3
Heeze-Leende	4 263	4,0	3 753	40,7	0	387	7,2
Helmond	26 741	17,4	26 818	40,5	20	3 471	12,8
's-Hertogenbosch	40 117	15,9	38 097	35,1	31	5 493	11,6
Heusden	12 812	8,8	11 944	40,4	6	1 230	7,3
Hilvarenbeek	4 478	2,2	4 243	43,1	0	318	5,3
Laarbeek	6 273	2,8	6 323	40,7	2	523	5,3
Landerd	4 496	2,9	3 950	42,4	0	276	4,3
Loon op Zand	6 505	5,3	6 037	38,6	2	654	5,7
Maasdonk	3 526	2,2	3 100	44,2	0	268	4,8
Mill en Sint Hubert	3 177	2,1	3 301	41,0	1	226	5,1
Moerdijk	10 264	6,1	9 709	38,5	2	1 105	6,8
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	6 153	4,8	6 328	40,4	0	699	5,4
Oirschot	5 292	2,6	5 378	41,8	0	377	5,4
Oisterwijk	7 381	7,5	6 837	41,4	6	815	6,8
Oosterhout	15 109	15,2	15 913	38,8	6	1 801	7,1
Oss	24 595	13,3	24 235	39,0	8	2 670	9,9
Lith						128	9,1
Reusel-De Mierden	3 750	3,3	3 932	36,8	0	287	7,4
Roosendaal	21 890	20,8	20 148	38,0	16	2 846	11,9
Rucphen	5 596	3,6	4 787	31,8	1	487	7,0
Schijndel	6 651	4,0	6 394	38,5	3	695	6,1
Sint Anthonis	3 611	2,7	3 471	43,6	0	230	6,6
Sint-Michielsgestel	8 252	3,5	7 888	43,2	1	695	5,2
Sint-Oedenrode	5 282	4,2	5 377	41,5	1	448	9,8
Someren	5 513	2,9	4 902	40,7	1	385	7,1
Son en Breugel	4 607	4,5	4 625	47,3	2	508	5,5
Steenbergen	6 330	5,6	5 636	37,0	6	735	8,4
Tilburg	64 717	20,5	69 375	35,3	67	8 709	13,1

12.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Noord-Brabant (vervolg)

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar)	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Groene druk	Tienermoeders	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin	Kans op armoede voor minderjarige jongeren
	2011	2011	2020	2011	2011	2010	2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>		<i>%</i>
Uden	11 846	10,3	12 411	40,2	10	1 426	9,2
Valkenswaard	7 933	5,8	8 856	35,7	3	996	9,0
Veghel	11 335	12,5	10 718	41,4	2	986	7,2
Veldhoven	12 102	7,1	12 240	37,7	5	1 402	8,9
Vught	7 443	6,8	7 375	41,6	3	939	7,2
Waalre	4 661	7,5	4 639	45,3	0	506	6,3
Waalwijk	12 931	11,5	13 094	37,2	3	1 471	7,3
Werkendam	8 284	2,8	8 161	43,7	1	594	2,7
Woensdrecht	5 648	5,0	5 297	36,1	1	602	7,7
Woudrichem	4 406	2,4	4 309	42,5	2	349	3,8
Zundert	5 773	4,6	5 359	36,7	1	475	8,1

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

12.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Noord-Brabant

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	aantal	verhoudingsgetal	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Noord-Brabant	96,9	28 003	1,09	3,1
Aalburg	85,7	212	1,54	2,4
Alphen-Chaam	100,0	10	1,23	x
Asten	98,4	164	1,56	1,9
Baarle-Nassau	95,1	8	0,74	2,4
Bergeijk	97,9	115	1,28	2,2
Bergen op Zoom	96,8	1 055	0,94	4,1
Bernheze	96,4	361	0,98	2,1
Best	96,7	204	1,16	2,8
Bladel	98,6	144	1,31	3,1
Boekel	97,4	227	2,24	1,5
Boxmeer	97,4	255	1,12	1,6
Boxtel	98,9	277	0,72	2,7
Breda	96,6	1 827	0,87	3,7
Cranendonck	95,7	174	1,21	2,8
Cuijk	97,7	270	1,47	2,3
Deurne	97,6	288	1,33	2,8
Dongen	98,1	231	1,10	2,2
Drimmelen	97,5	329	1,13	2,0
Eersel	97,5	95	1,29	1,7
Eindhoven	95,3	3 125	0,90	4,8
Etten-Leur	98,6	390	1,13	3,2
Geertruidenberg	98,2	234	1,55	3,0
Geldrop-Mierlo	96,7	408	0,82	3,5
Gemert-Bakel	96,4	367	1,75	1,9
Gilze en Rijen	99,2	247	1,04	2,7
Goirle	98,4	128	0,89	3,4
Grave	95,5	160	1,74	2,7
Haaren	97,8	70	0,51	1,9
Halderberge	96,8	333	0,92	2,3
Heeze-Leende	97,6	104	1,02	2,3
Helmond	97,2	1 490	1,36	4,5
's-Hertogenbosch	97,1	1 858	0,98	4,2
Heusden	98,6	545	1,14	2,0
Hilvarenbeek	100,0	51	1,09	2,4
Laarbeek	98,2	226	1,00	1,7
Landerd	99,4	142	1,33	2,1
Loon op Zand	95,5	251	1,05	2,4
Maasdonk	95,5	135	1,48	1,5
Mill en Sint Hubert	100,0	93	1,32	1,8
Moerdijk	97,4	370	1,10	2,9
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	94,4	79	0,77	3,7
Oirschot	99,4	127	1,18	1,6
Oisterwijk	97,7	198	1,21	3,9
Oosterhout	98,0	549	0,99	3,0
Oss	97,4	890	1,45	3,5
Lith		81	1,29	1,8
Reusel-De Mierden	98,6	83	1,40	2,4
Roosendaal	97,2	1 160	0,86	3,5
Rucphen	97,2	317	1,57	3,2
Schijndel	97,4	252	1,28	2,3
Sint Anthonis	98,1	51	1,35	2,1
Sint-Michiëlsgestel	98,3	244	0,76	1,0
Sint-Oedenrode	94,5	176	0,90	4,2
Someren	96,9	207	1,43	2,1
Son en Breugel	97,4	104	0,84	2,7
Steenbergen	95,3	234	1,60	2,8
Tilburg	97,6	3 085	1,30	4,2
Uden	96,7	510	1,27	2,9

12.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Noord-Brabant (vervolg)

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	<i>aantal</i>	<i>verhoudingsgetal</i>	%
Valkenswaard	97,7	213	1,41	2,9
Veghel	97,2	455	1,08	2,6
Veldhoven	98,4	280	1,17	3,0
Vught	98,3	139	0,54	2,8
Waalre	96,6	73	0,51	2,9
Waalwijk	97,0	469	1,28	2,7
Werkendam	86,8	397	1,57	2,0
Woensdrecht	98,0	218	1,57	2,7
Woudrichem	92,2	220	0,75	2,0
Zundert	97,7	219	0,96	1,7

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

12.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Noord-Brabant

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Noord-Brabant	7 450	4 540	2 480	9 110	2,5
Aalburg	30	–	10	30	.
Alphen-Chaam	20	–	10	10	.
Asten	60	40	20	40	.
Baarle-Nassau	10	–	–	30	.
Bergeijk	20	10	20	70	.
Bergen op Zoom	200	220	90	280	.
Bernheze	40	20	20	90	.
Best	60	50	30	80	.
Bladel	30	10	20	80	.
Boekel	20	10	10	20	.
Boxmeer	40	30	20	100	.
Boxtel	90	50	30	110	.
Breda	590	410	170	710	3,0
Cranendonck	40	10	10	50	.
Cuijk	70	20	30	80	.
Deurne	110	30	30	120	.
Dongen	50	20	20	80	.
Drimmelen	30	10	20	60	.
Eersel	20	10	20	100	.
Eindhoven	1 110	660	260	870	2,5
Etten-Leur	130	50	40	160	.
Geertruidenberg	50	30	30	50	.
Geldrop-Mierlo	130	80	40	150	.
Gemert-Bakel	110	40	30	130	.
Gilze en Rijen	60	40	20	70	.
Goirle	50	30	20	50	.
Grave	30	10	20	30	.
Haaren	20	10	10	40	.
Halderberge	60	40	20	80	.
Heeze-Leende	20	10	10	60	.
Helmond	520	370	130	450	3,3
Heusden	70	50	30	150	.
's-Hertogenbosch	590	310	170	660	3,5
Hilvarenbeek	20	10	10	40	.
Laarbeek	50	30	20	60	.
Landerd	20	10	10	50	.
Loon op Zand	60	20	30	70	.
Maasdonk	20	10	10	20	.
Mill en Sint Hubert	20	20	10	30	.
Moerdijk	80	30	40	100	.
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	40	30	20	60	.
Oirschot	20	10	10	40	.
Oisterwijk	60	30	20	110	.
Oosterhout	170	70	50	160	.
Oss	300	130	110	370	.
Lith		10	–	20	.
Reusel-De Mierden	30	10	20	50	.
Roosendaal	150	150	90	300	.
Rucphen	80	40	20	70	.
Schijndel	40	40	20	120	.
Sint Anthonis	20	10	10	60	.
Sint-Michielsgestel	40	20	20	110	.
Sint-Oedenrode	20	10	10	60	.
Someren	50	30	10	60	.
Son en Breugel	20	10	10	50	.
Steenbergen	60	20	20	60	.
Tilburg	1 000	760	290	830	3,1
Uden	80	80	30	200	.

12.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Noord-Brabant (vervolg)

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Valkenswaard	60	50	30	100	.
Veghel	70	30	30	120	.
Veldhoven	100	60	40	190	.
Vught	40	10	10	120	.
Waalre	30	20	10	30	.
Waalwijk	110	60	40	180	.
Werkendam	50	20	20	50	.
Woensdrecht	30	40	10	60	.
Woudrichem	30	10	-	40	.
Zundert	40	20	10	70	.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

Limburg

13

Limburg

13.1 Jongeren en gezin

- Lichte daling aantal jongeren tot 2020
- Aandeel jongeren in Limburg relatief laag
- Aantal Limburgse tienermoeders iets toegenomen
- Bijna een kwart van de Heerlense jongeren woont in eenoudergezin
- Jongeren in Margraten en Maasbree minste kans op armoede

13.2 Gezondheid en welzijn

- Limburg voldoet aan DKTP norm
- Ruim 2 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

13.3 Onderwijs

- Grootste aandeel achterstandsleerlingen in Roermond
- In Meerssen en Voerendaal meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers
- Minder voortijdig schoolverlaters in Limburg

13.4 Arbeid

- Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf ongeveer gelijk
- Ruim 6 procent van de jongeren in Heerlen en Kerkrade ontving bijstands- of WW-uitkering
- Ruim 5 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

13.5 Veiligheid en justitie

- Limburgers relatief vaak slachtoffer van delict
- Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007
- Ruim de helft van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

13.6 Provinciekaart en kerncijfers

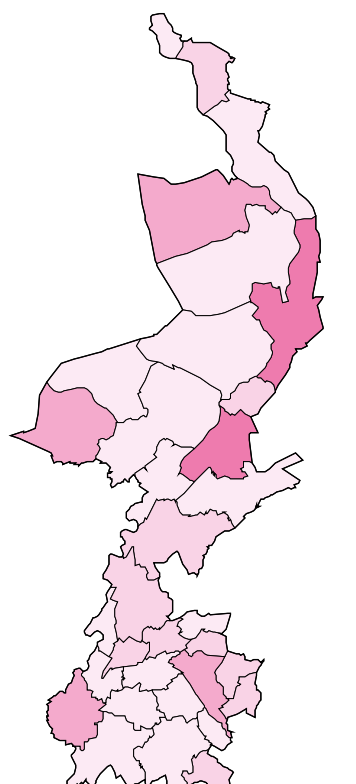
13.1 Jongeren en gezin

Limburg was op 1 januari 2011 opgesplitst in 33 gemeenten. De kleinste gemeente is Mook en Middelaar met bijna 8 duizend inwoners en de grootste is de Limburgse hoofdstad Maastricht met bijna 120 duizend inwoners. Daarna volgen Venlo, Sittard-Geleen en Heerlen. In 2011 zijn er ruim 297 duizend Limburgse jongeren in de leeftijd van 0 tot 25 jaar. Het grootste deel daarvan woont in Maastricht. Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0 tot 25 jaar, de groene druk, het aantal tienermoeders en de gezinssituatie waarin jongeren opgroeien.

Lichte daling aantal jongeren tot 2020

In 2020 zullen in Limburg volgens de bevolkingsprognose van het CBS bijna 216 duizend jongeren tot 20 jaar woonachtig zijn. Dit is bijna 7 procent minder dan in 2011.

13.1.1 Aandeel niet-westers allochtone jongeren (0 tot 25 jaar) in Limburg per gemeente, 2011

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarigen per gemeente

Minder dan 5%	10 tot 15%
5 tot 10%	15% of meer

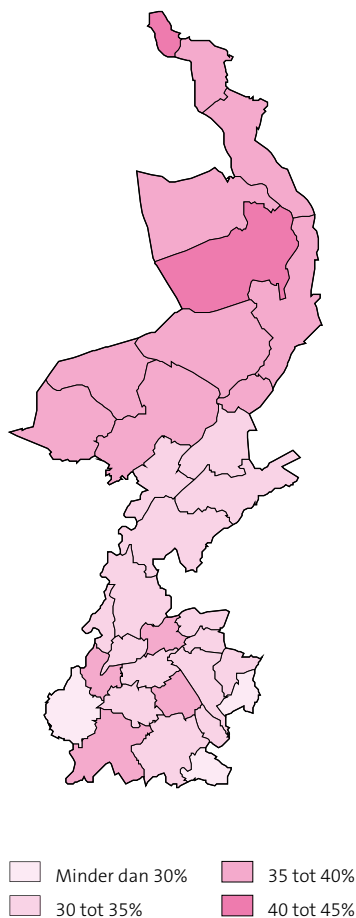
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

Van de 297 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar die Limburg op 1 januari 2011 telde, hebben 59 duizend een allochtone herkomst. Voor 47 procent daarvan gaat het om een niet-westers en voor 53 procent om een westers allochtone herkomst. Marokkanen en Turken vormen de grootste groepen jongeren binnen de niet-westers allochtone jeugd. Het aandeel niet-westerse allochtonen is in de provincie Limburg met 10 procent beduidend lager dan bijvoorbeeld in de vier grote steden. Zo is in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam meer dan 45 procent van de jongeren niet-westers allochtoon. In de provincie Limburg kennen Roermond, Venlo en Weert het grootste aandeel niet-westers allochtone jongeren (respectievelijk 21, 18 en 14 procent). In Simpelveld daarentegen wonen de minste, 2 procent.

Aandeel jongeren in Limburg relatief laag

Jongeren leveren zelf vaak nog geen economische bijdrage aan de maatschappij en drukken daarom op de lasten van de beroepsbevolking. Dit wordt de groene druk genoemd, waarbij het gaat om de verhouding van het aantal 0- tot 20-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot 65-jarigen. In 2011 is de groene druk in Limburg 34 procent, de op een na laagste groene druk

13.1.2 Groene druk in Limburg per gemeente, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

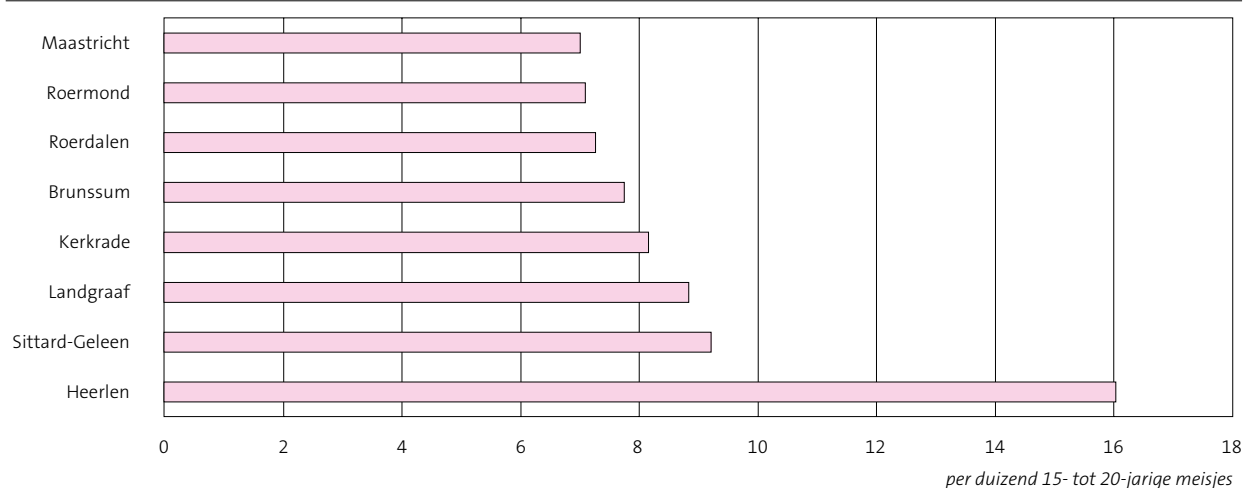
van alle provincies in Nederland. De provincie Limburg is qua aantal jongeren dus duidelijk minder groen dan gemiddeld in Nederland (bijna 39 procent).

De gemeente met de hoogste groene druk in de provincie is Mook en Middelaar, waar in totaal bijna 8 duizend personen wonen met een groene druk van 42 procent. In de gemeenten Kerkrade, Maastricht, Vaals en Heerlen is de groene druk relatief laag.

Aantal Limburgse tienermoeders iets toegenomen

Van het totaal aantal tienermoeders in Nederland woonden er in 2011 179 in Limburg. Dit zijn er iets minder dan in 2010, toen waren 196 moeders jonger dan twintig jaar. Echter, in de jaren 2003 en 2004 lag dit aantal nog boven de 300. Gerelateerd aan de totale populatie meisjes van 15 tot 20 jaar wonen er iets minder tienermoeders in Limburg dan gemiddeld in Nederland, namelijk bijna 6 op de duizend. De grootste aandelen jonge moeders zijn te vinden in Heerlen met 16 op de duizend meisjes en in Sittard-Geleen met 9 op de duizend meisjes.

13.1.3 Gemeenten met het hoogste aandeel tienermoeders (15 tot 20 jaar) in Limburg, 2011

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Bevolkingsstatistiek.

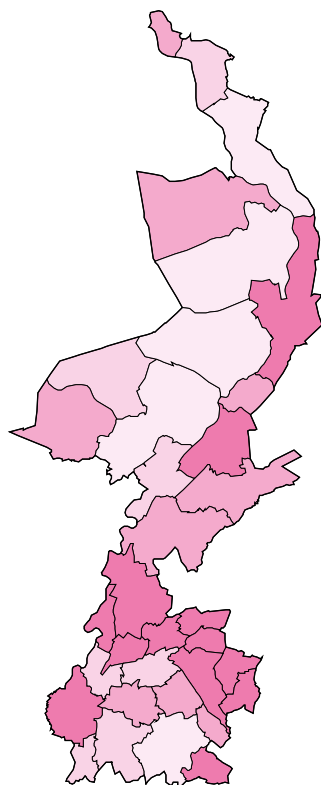
Bijna een kwart van de Heerlense jongeren woont in eenoudergezin

In 2010 woonden in Limburg bijna 38 duizend jongeren van 0 tot 25 jaar in een huishouden met één ouder. Dit komt neer op ruim 14 procent van alle thuiswonende jongeren, een aandeel dat ongeveer gelijk is aan het gemiddelde in Nederland. Heerlen kent met 23 procent het hoogste aandeel jongeren in een eenoudergezin. Ook in Maastricht, Vaals en Kerkrade wonen relatief veel jongeren bij één ouder, respectievelijk 21, 20 en 20 procent. Peel en Maas is met 7 procent de gemeente met het laagste aandeel jongeren in een eenoudergezin.

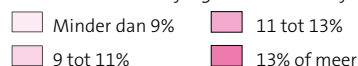
In vergelijking met 2000 is het aantal jongeren in een eenoudergezin toegenomen. Toen woonde in Limburg ruim 10 procent van de thuiswonende jongeren bij één ouder. Deze toename

geldt voor alle Limburgse gemeenten. In Heerlen was de toename bijna 8 procentpunten en in Landgraaf ruim 6 procentpunten.

13.1.4 Aandeel jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin in Limburg per gemeente, 2010

% t.o.v. alle 0- tot 25-jarige thuiswonende jongeren per gemeente

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Huishoudensstatistiek.

Jongeren in Margraten en Maasbree minste kans op armoede

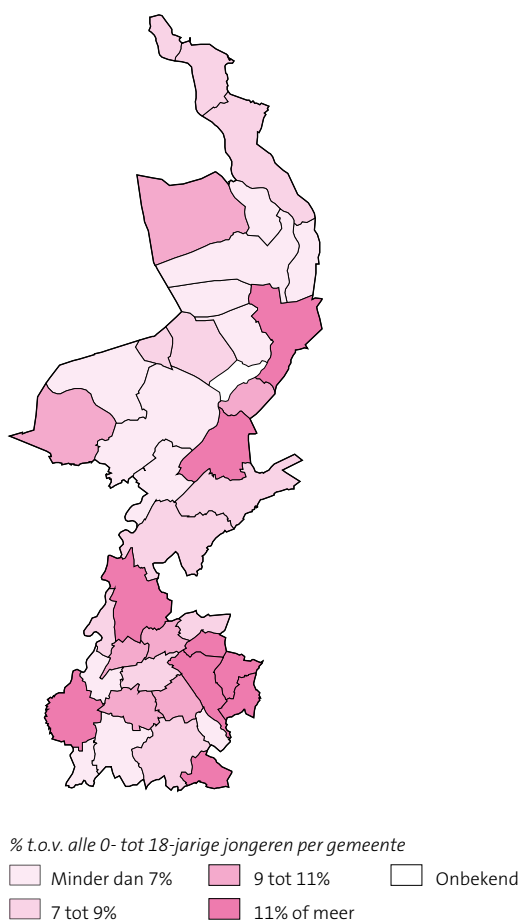
Van de Limburgse minderjarige jongeren behoorden er 24 duizend tot een huishouden met kans op armoede in 2008, dat wil zeggen tot een huishouden dat rond moet zien te komen van een inkomen tot maximaal 120 procent van het sociaal minimum. Gerelateerd aan het totaal aantal minderjarige jongeren komt dit neer op 12 procent. Minderjarige jongeren in Limburg hebben net als hun leeftijdsgenoten in Zuid-Holland, Noord-Holland en Groningen een iets grotere kans om in armoede op te groeien dan gemiddeld in Nederland (11 procent). Voor Zuid-Holland gaat het om 13 procent en voor Noord-Holland en Groningen om 12 procent.

Het risico om in armoede op te groeien is voor jongeren uit eenoudergezinnen beduidend groter dan voor jongeren die in een tweeoudergezin wonen. Zo werd in Limburg van de jongeren die in een eenoudergezin opgroeien in 2008 meer dan de helft (57 procent) met armoede be-

dreigd; terwijl dat van de jongeren die met beide ouders opgroeien 6 procent is. Reden hiervoor is dat in een eenoudergezin maar één kostwinner is. Daarnaast is het zo dat het inkomen van eenoudergezinnen relatief vaak uit een bijstandsuitkering bestaat.

De Limburgse gemeenten met het hoogste aandeel jongeren in eenoudergezinnen, kennen ook het grootste aandeel jongeren met kans op armoede, namelijk Heerlen, Kerkrade en Maastricht. Jongeren uit Margraten en Maasbree hebben de minste kans om in armoede op te groeien.

13.1.5 Aandeel jongeren (0 tot 18 jaar) in Limburg met kans op armoede per gemeente, 2008

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Regionaal Inkomensonderzoek.

13.2 Gezondheid en welzijn

De meeste jongeren voelen zich gezond. Deze paragraaf zoomt in op twee aspecten van de gezondheid van jongeren. Als eerste komt aan bod hoeveel zuigelingen zijn gevaccineerd tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Daarna gaat de paragraaf in op het aantal jongeren voor wie vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling contact is opgenomen met een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Limburg voldoet aan DKTP norm

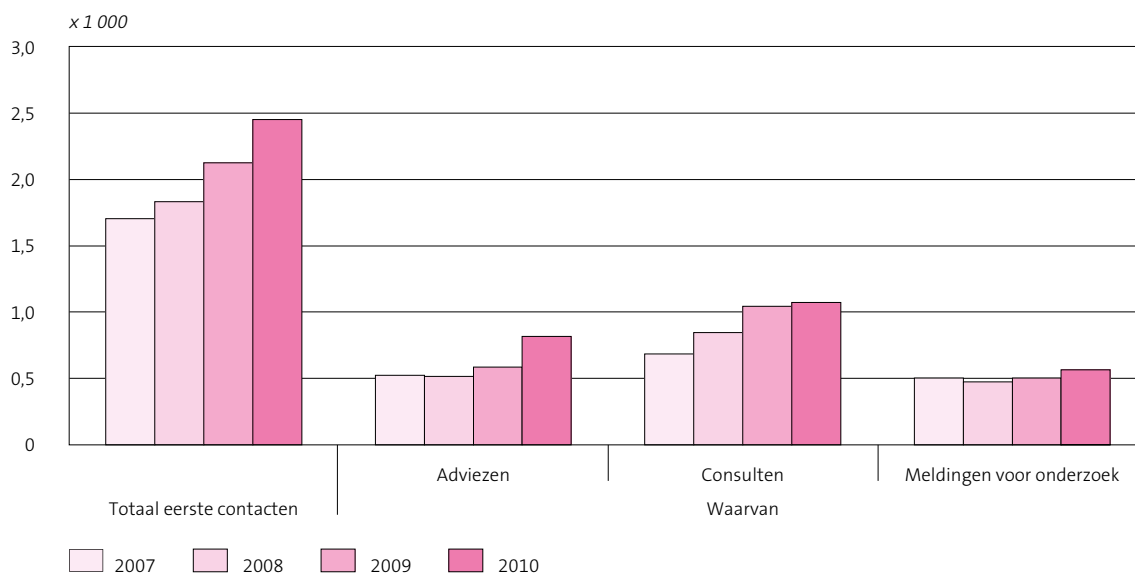
In 2011 was ruim 96 procent van de Limburgse zuigelingen (geboren in 2008) ingeënt tegen DKTP. Dit is een procentpunt hoger dan het landelijke gemiddelde van ruim 95 procent. Alle 33 Limburgse gemeenten haalden in 2011 de WHO- en landelijke entnorm van 90 procent, behalve de gemeente Vaals. Daar is de vaccinatiegraad slechts 74 procent. Echter in deze gemeente wonen relatief veel kinderen die in Duitsland gevaccineerd worden, wat niet is meegenomen in de Nederlandse cijfers. Dat de norm gehaald wordt, was overigens in de voorgaande jaren ook het geval. Wel zijn er ten opzichte van 2010 een aantal gemeenten waarvan de vaccinatiepercentages zijn gedaald, waaronder Vaals, Bergen, Roerdalen en Mook en Middelaar. In de gemeenten Kerkrade, Nederweert, Voerendaal en Maasgouw is de vaccinatiegraad juist iets gestegen.

Ruim 2 duizend keer eerste contact met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Iedereen die zich zorgen maakt over jongeren in zijn of haar omgeving en het vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling kan terecht bij bureau jeugdzorg. Bureau jeugdzorg heeft namelijk de wettelijke taak van het functioneren als Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

In de provincie Limburg is in 2010 2,5 duizend keer voor het eerst contact opgenomen met een AMK vanwege een vraag over of een vermoeden van kindermishandeling. In de laatste jaren is dit aantal contacten toegenomen. Zo werd in 2007 nog 1,7 duizend keer contact opgenomen. Naar aanleiding van het contact heeft het AMK in 2010 816 keer een advies gegeven. Daarnaast ging het 1 072 keer om een consult en ging het 562 keer om een melding voor onderzoek. Sinds 2007 is vooral het aantal consulten gestegen.

13.2.1 Eerste contacten voor jongeren (0 tot 18 jaar) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in Limburg

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, Ministerie van VWS.

13.3 Onderwijs

Van alle Limburgers van 0 tot 25 jaar volgt 71 procent een opleiding. Ruim een kwart van hen zit in het voortgezet onderwijs. Een goede opleiding is van belang voor de baankansen van jongeren. Deze paragraaf laat zien hoeveel basisschoolkinderen die behoren tot een achterstandscategorie extra ondersteund worden, hoeveel vmbo-leerlingen er zijn ten opzichte van havo- en vwo-leerlingen en hoeveel jongeren in de provincie Limburg voortijdig het onderwijs verlaten.

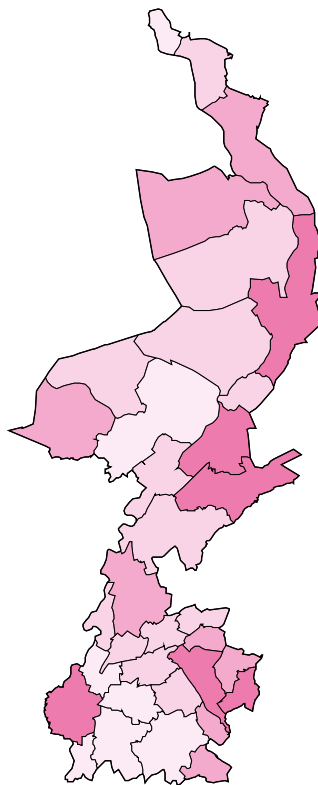
Grootste aandeel achterstandsl leerlingen in Roermond

Van de ruim 87 duizend kinderen in Limburg die naar het reguliere basisonderwijs gingen in 2010/'11 behoorden er bijna 11 duizend volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie, wat neerkomt op een aandeel van 12 procent. Vergeleken met het landelijk aandeel achterstandsl leerlingen van 13 procent, is dit Limburgse aandeel iets lager. Van het aantal achterstandsl leerlingen waren er 6 844 zogeheten 0.30-leerlingen. De ouders van deze kinderen hebben beide een laag opleidingsniveau. De overige 3 893 zijn 1.20-leerlingen van wie de ouders een zeer laag opleidingsniveau hebben of waarvan de ene ouder een laag en de andere ouder een zeer laag opleidingsniveau heeft¹⁾.

¹⁾ In de begrippenlijst achterin deze publicatie is een uitgebreide beschrijving opgenomen van het begrip achterstandsl leerlingen.

In de gemeente Bergen komt het aandeel achterstandsleerlingen overeen met het landelijke beeld. In Roermond, Kerkrade, Heerlen en Venlo is het aandeel achterstandsleerlingen veel groter dan gemiddeld in Nederland, variërend van 22 procent in Roermond tot 18 procent in Venlo. In de gemeenten Eijsden, Mook en Middelaar, Meerssen, Margraten en Valkenburg aan de Geul wonen juist relatief weinig achterstandsleerlingen. Nog geen 4 procent van het totaal aantal basisschoolleerlingen behoort daar tot een achterstandscategorie.

13.3.1 Aandeel achterstandsleerlingen in het basisonderwijs in Limburg per gemeente, 2010/'11

% t.o.v. alle basisschoolleerlingen per gemeente

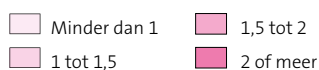
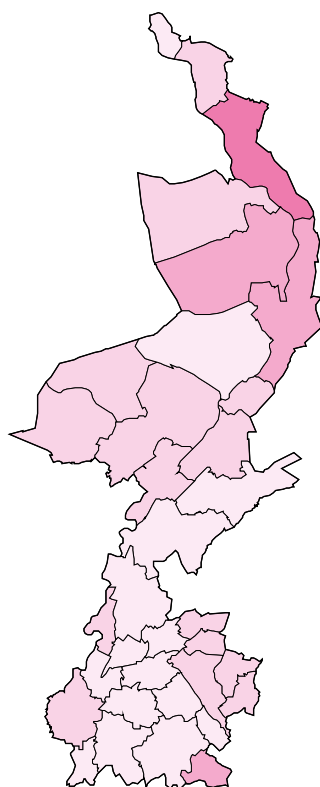
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

In Meerssen en Valkenburg meer havisten en vwo'ers dan vmbo'ers

In het schooljaar 2010/'11 volgden bijna 11 duizend Limburgse 15-jarigen een opleiding in het voortgezet onderwijs. Voor deze groep onderwijsvolgende 15-jarigen is de verhouding vmbo versus havo/vwo 1,13, wat wil zeggen dat net iets meer jongeren een vmbo-opleiding dan een havo- of vwo-opleiding volgden. De waarde 1 geeft aan dat er evenveel vmbo-leerlingen als havo/vwo-leerlingen zijn. Sinds 2005 is deze verhouding gedaald, toen lag het nog op 1,32. In vergelijking met het landelijke beeld gaan er in Limburg iets minder 15-jarigen naar het vmbo

en meer naar havo of vwo. De verhouding tussen de verschillende onderwijssoorten voor heel Nederland is namelijk 1,15.

13.3.2 Aandeel 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo in Limburg per gemeente, 2010/'11

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

Vooraf de gemeente Mook en Middelaar is een uitschieter, want in deze gemeente waren bijna twee keer zoveel havisten en vwo'ers als vmbo'ers (verhouding 0,54). Dit is overigens een relatief kleine gemeente. In een aantal andere Limburgse gemeenten, zoals Valkenburg (0,69), Meerssen (0,72), Margraten en Nuth (beide 0,77) is het aantal havisten en vwo'ers ook aanzienlijk groter dan het aantal vmbo'ers. In de gemeente Bergen lag de verhouding juist andersom en gingen er ruim twee keer zoveel 15-jarigen naar het vmbo als naar de havo of het vwo (2,27). Ook in de gemeenten Vaals (1,55), Venlo en Horst aan de Maas (beide 1,54) en Kerkrade (1,50) gingen aanzienlijk meer 15-jarigen naar het vmbo dan naar de havo of het vwo.

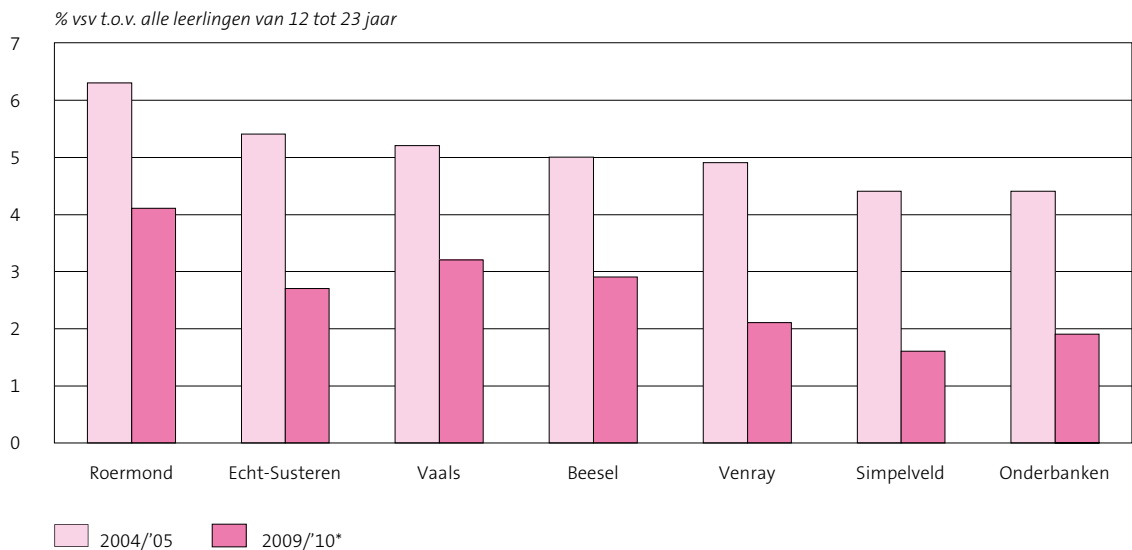
Minder voortijdig schoolverlaters in Limburg

In 2009/'10 verliet 3,3 procent van de 12- tot 23-jarige Limburgers voortijdig, ofwel zonder startkwalificatie, het onderwijs. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv) komt daarmee overeen met het gemiddelde van Nederland. De afgelopen vijf jaren is het aandeel vsv'ers geleidelijk gedaald. Zo was dit aandeel in de provincie Limburg in 2004/'05 nog 4,6 procent.

In Maastricht was het aandeel vsv'ers het grootst, meer dan 5 procent. Ook in een aantal andere grote gemeenten is dit aandeel relatief hoog (meer dan 4 procent), namelijk in Heerlen, Kerkrade, Brunssum, Sittard-Geleen en Roermond. Maasbree, Simpelveld en Mook en Middelaar hadden het laagste percentage vsv'ers. In deze gemeenten gaat het echter om een relatief klein aantal jongeren.

De daling van het aandeel vsv'ers in Limburg is zichtbaar in het merendeel van de gemeenten, maar vooral in Venray, Simpelveld en Echt-Susteren. In deze gemeenten is het aandeel voortijdig schoolverlaters sinds 2004/'05 met meer dan 2 procentpunten gedaald en daarmee (meer dan) gehalveerd. Ook in de gemeenten Onderbanken, Roermond, Beesel en Vaals is het aandeel vsv'ers in de afgelopen vijf jaren flink gedaald.

13.3.3 Gemeenten in Limburg waarin het aandeel voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) sinds 2004/'05 het meest is gedaald

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Onderwijsstatistieken.

13.4 Arbeid

De werkloosheid is in de provincie Limburg over het algemeen hoger dan gemiddeld in Nederland. Jongeren die op zoek zijn naar een betaalde baan kunnen onder meer de hulp inroepen van het UWV WERKbedrijf. Ook kunnen jongeren in bepaalde situaties in aanmerking komen voor een uitkering. Deze paragraaf gaat in op het aantal jongeren die zich inschrijven als niet-werkende werkzoekende en het aantal jongeren dat een bijstands-, werkloosheids- of een Wajong-uitkering ontvangt.

Aantal inschrijvingen bij UWV WERKbedrijf ongeveer gelijk

Begin 2011 stonden ruim 3,9 duizend Limburgse jongeren van 15 tot 27 jaar als niet-werkende werkzoekende ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit zijn er ruim 750 minder dan in 2010. De gemeente Heerlen kent het grootste aantal niet-werkende werkzoekenden, namelijk 820 in 2011. Ten opzichte van 2010 is dit aantal gelijk gebleven. In een drietal gemeenten was begin 2011 nog sprake van een stijging, namelijk Bergen, Nederweert en Venray. In de overige gemeenten nam het aantal jongeren dat een beroep doet op het UWV WERKbedrijf af, of bleef ongeveer gelijk.

De Limburgse niet-werkende werkzoekende jongeren stonden in 2011 gemiddeld 166 dagen ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf. Dit is 6 dagen langer dan gemiddeld in Nederland en komt ongeveer overeen met de inschrijvingsduur van jongeren in Overijssel, Flevoland en Groningen. Tussen de gemeenten onderling kan het aantal dagen dat jongeren bij het UWV WERKbedrijf staan ingeschreven sterk verschillen. Zo stonden niet-werkende werkzoekende jongeren in Nuth, Brunssum, Heerlen en Kerkrade gemiddeld meer dan 200 dagen ingeschreven terwijl dat in Beesel 76 dagen was.

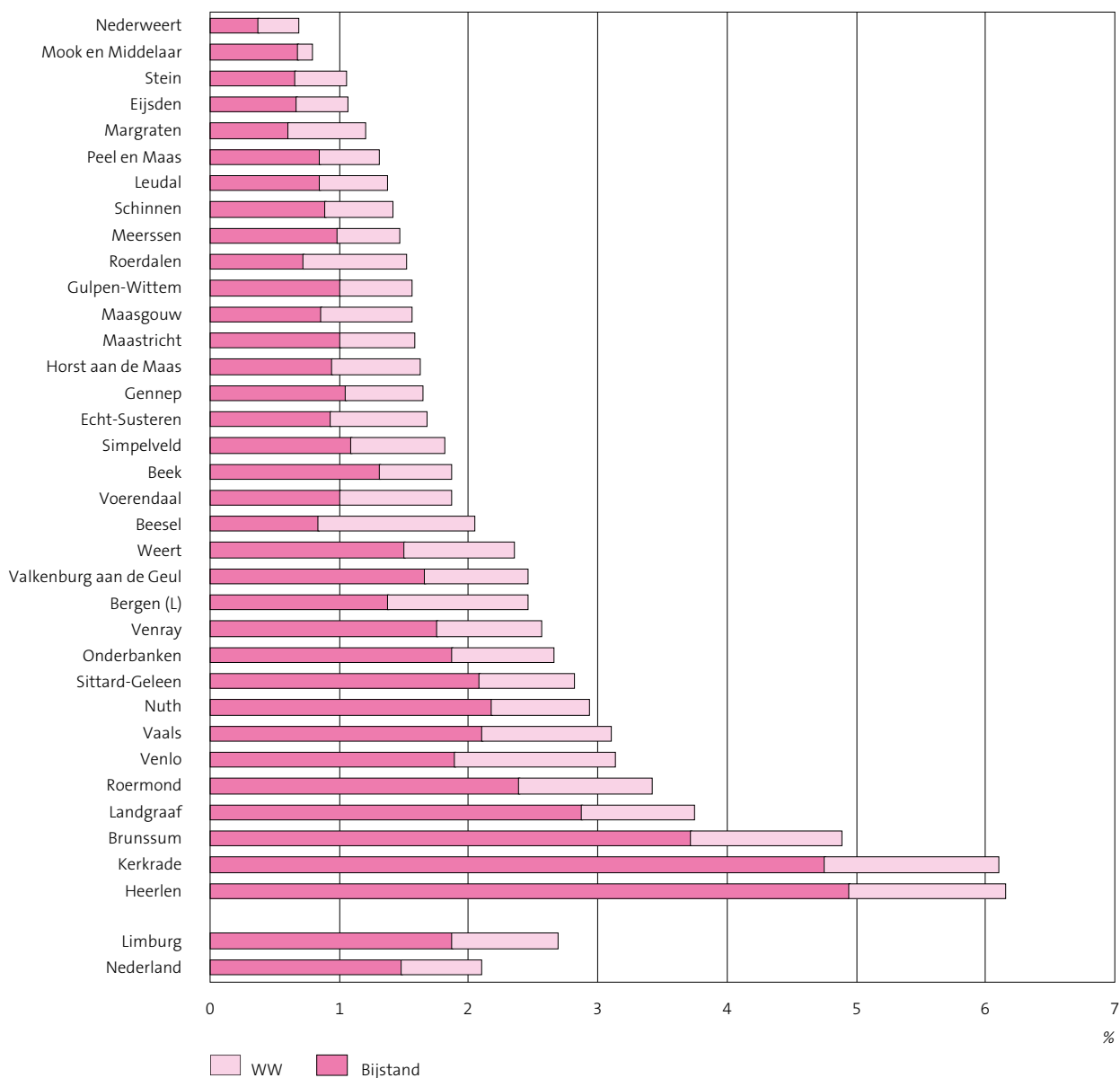
Ruim 6 procent van de jongeren in Heerlen en Kerkrade ontving bijstands- of WW-uitkering

In 2010²⁾ ontvingen 4,1 duizend jongeren van 15 tot 27 jaar een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Gerelateerd aan de totale Limburgse populatie 15- tot 27-jarigen is dat 2,7 procent. Dit aandeel is iets groter dan gemiddeld in Nederland en ongeveer vergelijkbaar met dat in de provincies Friesland en Groningen.

Ruim tweederde deel van deze jongeren (70 procent) ontving een bijstandsuitkering op grond van de Wet investeren in jongeren (WIJ). Het resterende deel ontving een werkloosheidsuitkering (WW). In absolute zin woonden de meeste jongeren met een bijstandsuitkering of een werkloosheidsuitkering in Heerlen. Relatief gezien was het aandeel jongeren dat een bijstandsuitkering ontving eveneens het grootst in Heerlen (4,9 procent). Voor het aandeel jongeren met een werkloosheidsuitkering was dat Kerkrade (1,4 procent).

²⁾ Hierbij gaat het om de situatie op de laatste vrijdag van september.

13.4.1 Aandeel jongeren tot 27 jaar met een bijstands- of WW-uitkering in Limburg en Nederland, 2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-Socialezekerheidsstatistieken.

Ruim 5 duizend jongeren met een Wajong-uitkering

Naast het aantal jongeren met een bijstands- of werkloosheidsuitkering telde provincie Limburg in 2010 5,3 duizend 18- tot 27-jarigen die een Wajong-uitkering ontvingen. Het aandeel jongeren met een dergelijke uitkering in Limburg is 4,6 procent en is daarmee iets groter dan het landelijke gemiddelde van 3,9 procent. Dit aandeel verschilt sterk tussen de Limburgse gemeenten. Zo maakte in de gemeente Kerkrade bijna 7 procent van de jongeren gebruik van de Wajong-regeling. Ook in de gemeenten Gennep, Heerlen en Brunssum was dit aandeel hoger

dan gemiddeld in de provincie. In de gemeenten Eijsden en Voerendaal en daarentegen had nog geen 3 procent van de jongeren een Wajong-uitkering.

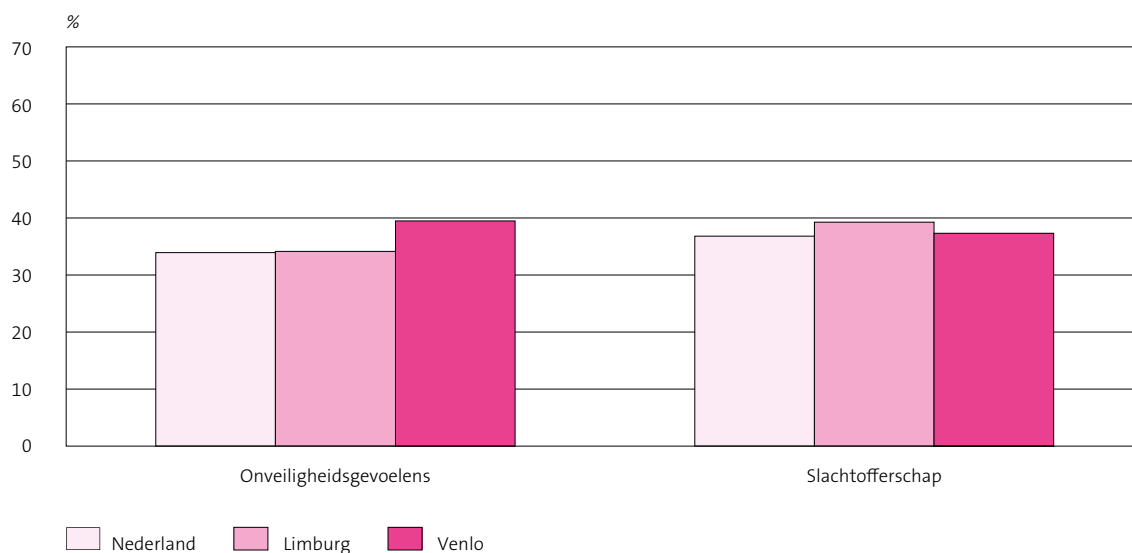
13.5 Veiligheid en justitie

In 2009 heeft naast het jaarlijkse landelijk onderzoek naar onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap ook in een groot aantal politieregio's en gemeenten een regionaal onderzoek plaatsgevonden. In deze paragraaf worden die regionale gegevens over onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap gebruikt, gepresenteerd via een gemiddelde van de jaren 2009 en 2010. Deze paragraaf gaat daarnaast in op jeugdige daders. De cijfers zijn alleen beschikbaar voor Limburg en een aantal grote steden in deze provincie.

Limburgers relatief vaak slachtoffer van delict

In 2009/2010 voelde zo'n 34 procent van de jongeren (15 tot 25 jaar) in Limburg zich wel eens onveilig. Dit is ongeveer hetzelfde als gemiddeld in Nederland, maar in vergelijking met de naastgelegen provincie Noord-Brabant juist iets meer. In de stad Venlo voelde bijna 40 procent van de jongeren zich wel eens onveilig. Over het algemeen voelen stedelingen zich vaker wel eens onveilig dan jongeren uit minder stedelijke gebieden.

13.5.1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap van jongeren (15 tot 25 jaar) in Limburg, Venlo en Nederland, 2009/2010

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS-IVM.

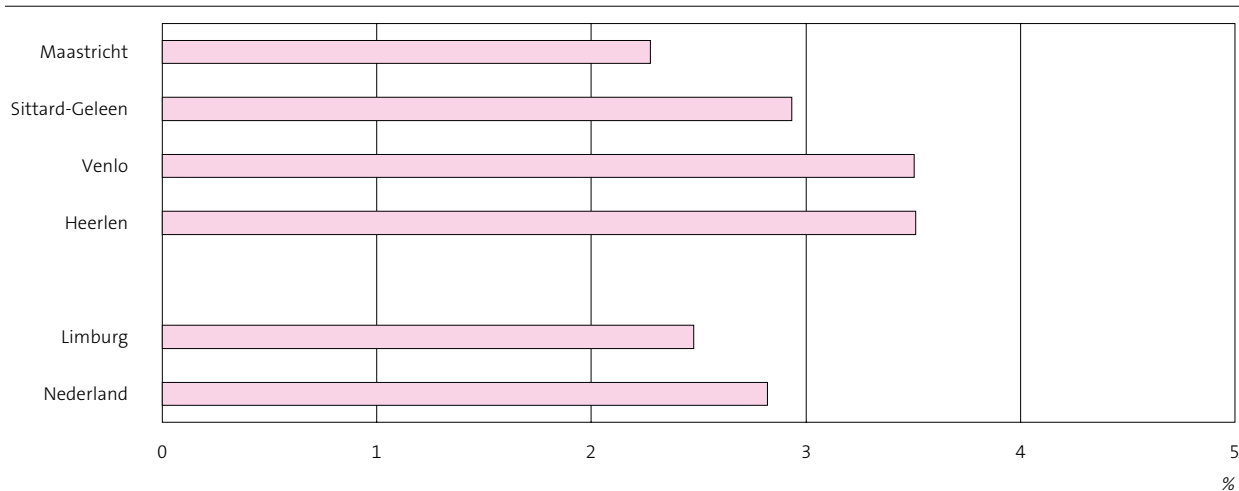
Ongeveer vier op de tien (39 procent) van de Limburgse jongeren is slachtoffer geweest van een of meerdere delicten. Dat is na de provincies Groningen en Noord-Holland het grootste aandeel slachtoffers van criminaliteit. Onder jongeren in Venlo is dit aandeel iets lager. Daar gaf 37 procent in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête aan slachtoffer te zijn geweest van een delict. Dit is laag vergeleken met andere steden. Als jongeren slachtoffer zijn van een delict gaat het vaak om een vermogensdelict zoals fietsdiefstal.

Lichte daling aandeel jeugdige verdachten sinds 2007

Een klein deel van de jongeren komt in contact met de politie omdat ze worden verdacht van het plegen van een misdrijf. In 2009 ging het in Limburg om 4,2 duizend 12- tot 25-jarigen. Gerelateerd aan de totale populatie jongeren van 12 tot 25 jaar in deze provincie is dat 2,5 procent. Sinds het begin van deze eeuw is het aandeel verdachte jongeren sterk gestegen. Toen ging het om 1,9 procent in Limburg. Wel is het zo dat ten opzichte van 2007 er sprake is van een lichte daling.

Van alle Limburgse jongeren die door de politie als verdachte worden aangehouden, komt bijna 14 procent uit Maastricht, ruim 8 procent uit Sittard-Geleen of Venlo, en bijna 8 procent uit Heerlen.

13.5.2 Van misdrijven verdachte jongeren (12 tot 25 jaar) in de grootste gemeenten in Limburg, 2009

Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS/KLPD.

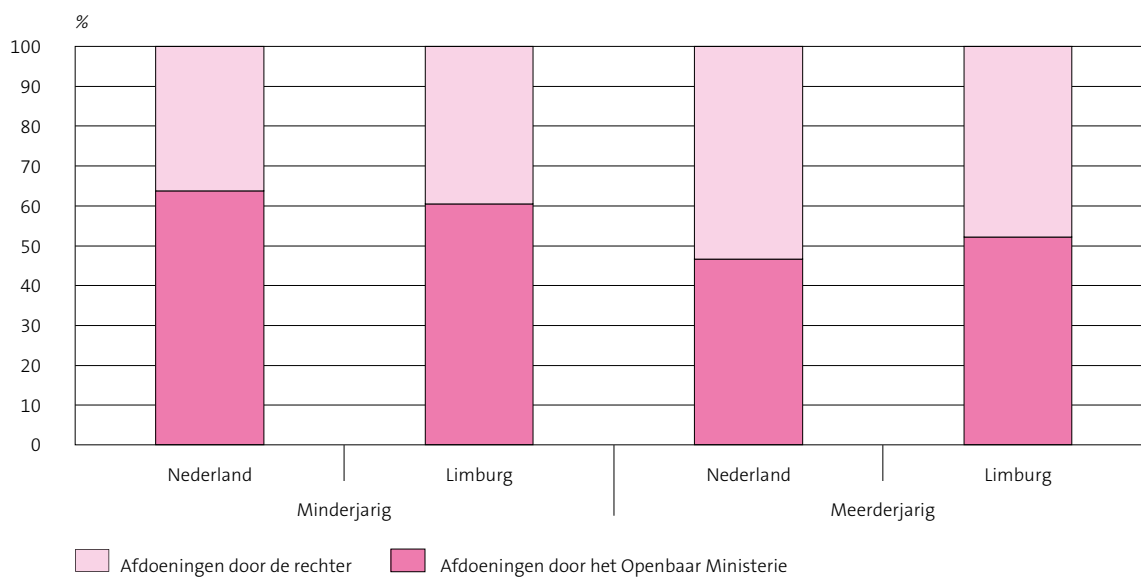
Ruim de helft van de strafzaken tegen jongeren afgedaan door OM

In 2009 waren er 3 duizend strafzaken tegen jongeren van 15 tot 25 jaar die zijn afgedaan door het Openbaar Ministerie of door de rechter. De strafzaken die worden afgedaan door het Openbaar Ministerie (OM) zijn over het algemeen lichter dan de zaken die door het OM met een dagvaarding worden voorgelegd aan de rechter. Bij de straffen die het OM oplegt gaat het bij-

voorbeeld om een geldboete of een taakstraf. Het OM kan geen gevangenisstraffen opleggen, dat is voorbehouden aan de rechter.

In Limburg handelt het OM bijna 56 procent van de strafzaken tegen jongeren zelf af. In 2009 werden 2,4 duizend door het OM afgedaan en 1,9 duizend door de rechter. Voor de minderjarige jongeren is het aandeel strafzaken dat in Limburg is afgedaan door de rechter groter dan gemiddeld in Nederland. Voor de meerderjarigen is dat juist kleiner dan gemiddeld in Nederland.

13.5.3 Door OM en rechter afgedane strafzaken tegen jongeren (12 tot 25 jaar) in Limburg en Nederland, 2009

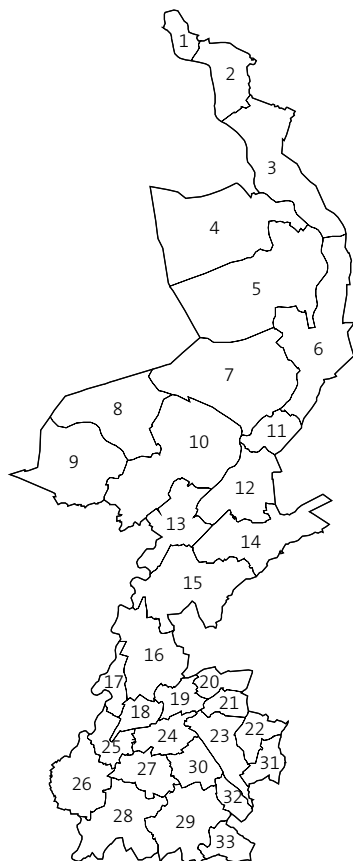
Bron: Landelijke Jeugdmonitor, CBS.

13.6 Provinciekaart en kerncijfers

Deze paragraaf presenteert een provinciekaart en drie kerncijfertabellen. De eerste tabel gaat over jongeren en de gezinssituatie, de tweede over gezondheid en onderwijs en de derde over arbeid en veiligheid en justitie. In de tabellen staan de meest recente cijfers voor Nederland, de provincie Limburg en de afzonderlijke gemeenten. Voor deze gemeenten wordt de indeling gehanteerd van het betreffende verslagjaar. Alleen voor het onderwerp jongeren met kans op armoede wordt de gemeentelijke indeling van het jaar erna gebruikt. De gemeentelijke indelingen kunnen per jaar iets verschillen. Zo is per 1 januari 2011 de gemeente Eijsden-Margraten gevormd en zijn de afzonderlijke gemeenten Eijsden en Margraten opgeheven. Per 1 januari 2010 is de gemeente Peel en Maas ontstaan uit de gemeenten Helden, Kessel, Maasbree en Meijel. In datzelfde jaar is Arcen en Velden overgegaan naar Venlo en zijn Sevenum en een deel van Meerlo-Wanssum overgegaan naar Horst aan de Maas. Het andere deel van Meerlo-Wanssum

is overgegaan naar Venray. Omdat Meerlo-Wanssum is opgesplitst en de prognoses zijn gebaseerd op de gemeentelijke indeling van 2009 worden in kerncijfertabel 13.6.2 de verwachte bevolkingsaantallen voor de afzonderlijke gemeenten gepresenteerd en niet alleen voor Horst aan de Maas en Venray.

13.6.1 Gemeenten in Limburg, 2011

1. Mook en Middelaar	18. Beek
2. Gennep	19. Schinnen
3. Bergen	20. Onderbanken
4. Venray	21. Brunssum
5. Horst aan de Maas	22. Landgraaf
6. Venlo	23. Heerlen
7. Peel en Maas	24. Nuth
8. Nederweert	25. Meerssen
9. Weert	26. Maastricht
10. Leudal	27. Valkenburg
11. Beesel	28. Eijsden-Margraten
12. Roermond	29. Gulpen-Wittem
13. Maasgouw	30. Voerendaal
14. Roerdalen	31. Kerkrade
15. Echt-Susteren	32. Simpelveld
16. Sittard-Geleen	33. Vaals
17. Stein	

13.6.2 Jongeren en de gezinssituatie in Limburg

	Aantal jongeren (0 tot 25 jaar)	Aandeel niet- westerse allochtonen (0 tot 25 jaar) 2011	Prognose aantal jongeren (0 tot 25 jaar) 2020	Groene druk 2011	Tienermoeders 2011	Jongeren (0 tot 25 jaar) in een eenoudergezin 2010	Kans op armoede voor minderjarige jongeren 2008
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>		<i>%</i>
Nederland	4 948 548	16,4	4 791 215	38,6	3183	641 928	10,5
Provincie Limburg	297 422	9,5	279 930	34,0	179	37 970	11,9
Beek	4 263	5,3	3 986	34,9	0	590	10,3
Beesel	3 858	8,7	4 161	37,4	2	407	9,9
Bergen	3 703	3,3	3 681	37,5	0	284	8,4
Brunssum	7 334	7,8	7 468	32,6	6	1 238	14,3
Echt-Susteren	7 895	5,3	7 030	32,2	3	929	8,7
Eijsden-Margraten	6 858	3,7	6 298	39,1	2		
Eijsden						320	5,9
Margraten						314	4,2
Gennep	4 774	6,7	4 840	37,3	1	424	8,4
Gulpen-Wittem	3 441	2,8	3 131	31,5	1	290	8,4
Heerlen	22 245	13,5	20 183	30,7	38	4 406	20,3
Horst aan de Maas	12 342	3,8	7 797	41,3	3	1 008	6,3
Sevenum			2 411				4,5
Kerkrade	10 795	8,1	10 904	27,7	9	1 871	19,7
Landgraaf	9 300	5,2	8 605	31,3	9	1 474	12,6
Leudal	10 135	4,4	8 456	38,0	1	861	6,6
Maasgouw	5 957	3,6	5 164	32,9	0	587	5,0
Maastricht	35 278	12,3	33 093	28,9	28	4 758	17,4
Meerlo-Wanssum ¹⁾			2 326				6,0
Meerssen	4 964	4,2	4 843	36,2	0	476	6,4
Mook en Middelaar	2 166	4,8	2 212	41,6	0	236	8,2
Nederweert	4 656	3,0	4 273	37,9	1	404	6,0
Nuth	3 804	3,6	3 719	33,6	3	390	8,3
Onderbanken	2 076	2,9	2 027	34,1	0	263	8,6
Peel en Maas	12 544	4,6	12 164	39,3	1	843	
Helden							7,8
Kessel							x
Maasbree							4,0
Meijel							8,9
Roerdalen	5 233	3,7	4 749	33,0	4	569	8,4
Roermond	15 010	21,2	13 724	34,4	11	2 181	16,7
Schinnen	3 427	5,0	3 305	35,1	2	445	9,5
Simpelveld	2 716	2,0	2 386	33,5	2	293	6,7
Sittard-Geleen	24 365	9,2	22 188	33,3	24	3 716	13,9
Stein	6 295	4,5	6 379	33,3	2	792	8,9
Vaals	2 113	5,3	2 175	29,1	0	390	21,4
Valkenburg aan de Geul	3 922	4,2	3 807	31,7	1	457	9,3
Venlo	27 212	17,6	26 451	35,7	16	3 626	15,7
Arcen en Velden							7,0
Venray	12 467	12,3	10 769	39,8	4	1 331	9,1
Voerendaal	3 157	4,2	2 859	35,4	0	343	9,7
Weert	13 117	14,4	12 366	36,7	5	1 454	9,1

¹⁾ De gemeente Meerlo-Wanssum is per 1 januari 2010 deels over gegaan naar de gemeente Horst aan de Maas en deels naar de gemeente Venray.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

13.6.3 Gezondheid en onderwijs van jongeren in Limburg

	Zuigelingen ingeënt tegen DKTP 2011	Achterstandsleerlingen 2010/'11	Aantal 15-jarigen in het vmbo t.o.v. havo/vwo 2010/'11	Voortijdig schoolverlaters (12 tot 23 jaar) 2009/'10*
	%	aantal	verhoudingsgetal	%
Nederland	95,4	196 310	1,15	3,3
Provincie Limburg	96,3	10 737	1,13	3,3
Beek	95,6	109	0,97	2,3
Beesel	99,2	118	1,24	2,9
Bergen	96,1	152	2,27	2,7
Brunssum	97,5	325	1,14	4,6
Echt-Susteren	95,3	220	0,75	2,7
Eijsden-Margraten	96,9			
Eijsden		15	0,91	2,5
Margraten		36	0,77	2,7
Gennep	95,2	126	1,30	2,1
Gulpen-Wittem	98,9	45	0,96	2,0
Heerlen	96,5	1 198	1,43	4,8
Horst aan de Maas	97,5	247	1,54	2,1
Sevenum				x
Kerkrade	97,7	584	1,50	4,8
Landgraaf	95,9	322	1,00	3,3
Leudal	96,0	151	1,29	2,1
Maasgouw	98,1	130	1,22	2,4
Maastricht	95,4	1 159	1,03	5,3
Meerlo-Wanssum ¹⁾				1,8
Meerssen	98,2	53	0,72	3,0
Mook en Middelaar	95,3	16	0,54	1,7
Nederweert	98,6	119	1,33	2,4
Nuth	93,2	81	0,77	2,4
Onderbanken	93,8	56	1,08	1,9
Peel en Maas	98,2	279	0,90	
Helden				2,3
Kessel				x
Maasbree				1,6
Meijel				2,1
Roerdalen	94,2	257	0,86	2,7
Roermond	96,0	1 008	1,48	4,1
Schinnen	95,8	117	0,82	1,9
Simpelveld	93,7	85	0,79	1,6
Sittard-Geleen	96,6	993	0,86	4,2
Stein	94,4	145	1,16	3,1
Vaals	74,0	75	1,55	3,2
Valkenburg aan de Geul	97,0	44	0,69	2,1
Venlo	96,5	1 486	1,54	3,5
Arcen en Velden				x
Venray	95,1	516	1,32	2,1
Voerendaal	98,1	62	0,83	1,4
Weert	97,5	408	1,10	2,8

¹⁾ De gemeente Meerlo-Wanssum is per 1 januari 2010 deels over gegaan naar de gemeente Horst aan de Maas en deels naar de gemeente Venray.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor en CBS.

13.6.4 Arbeid en veiligheid van jongeren in Limburg

	Niet-werkende werkzoekenden (15 tot 27 jaar) 2011	Bijstandsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Werkloosheidsuitkering (15 tot 27 jaar) 2010	Wajong-uitkering (18 tot 27 jaar) 2010	Verdachten (12 tot 25 jaar) 2009*
	<i>aantal</i>				<i>%</i>
Nederland	55 250	36 030	15 220	71 150	2,8
Provincie Limburg	3 910	2 880	1 270	5 260	2,5
Beek	50	30	10	60	.
Beesel	30	20	20	60	.
Bergen	50	20	20	50	.
Brunssum	110	140	40	180	.
Echt-Susteren	70	40	30	130	.
Eijsden-Margraten	60				.
Eijsden		10	10	30	.
Margraten		10	10	50	.
Gennep	40	20	10	100	.
Gulpen-Wittern	40	20	10	60	.
Heerlen	820	620	150	620	3,5
Horst aan de Maas	100	50	40	140	.
Sevenum					.
Kerkrade	240	280	80	320	.
Landgraaf	110	140	40	180	.
Leudal	50	40	30	120	.
Maasgouw	40	20	20	120	.
Maastricht	420	240	140	650	2,3
Meerlo-Wanssum ¹⁾					.
Meerssen	20	20	10	50	.
Mook en Middelaar	20	10	-	20	.
Nederweert	50	10	10	60	.
Nuth	30	40	10	50	.
Onderbanken	20	20	10	30	.
Peel en Maas	60	50	30	160	.
Helden					.
Kessel					.
Maasbree					.
Meijel					.
Roerdalen	30	20	20	70	.
Roermond	160	180	80	320	.
Schinnen	30	20	10	40	.
Simpelveld	30	20	10	30	.
Sittard-Geleen	350	260	90	510	2,9
Stein	60	20	10	100	.
Vaals	30	20	10	30	.
Valkenburg aan de Geul	60	30	20	60	.
Venlo	450	260	170	450	3,5
Venray	190	100	50	200	.
Arcen en Velden					.
Voerendaal	20	20	10	30	.
Weert	200	100	50	200	.

¹⁾ De gemeente Meerlo-Wanssum is per 1 januari 2010 deels overgegaan naar de gemeente Horst aan de Maas en deels naar de gemeente Venray.

Bron: Landelijke Jeugdmonitor.

Literatuur en geraadpleegde websites

Graaf, A. de (2010). Jeugd en Gezin. In Centraal Bureau voor de Statistiek, Trendrapport 2010. Landelijke Jeugdmonitor. Den Haag/Heerlen: CBS

Laan, A. van der en M. Blom (red.; 2011). Jeugdcriminaliteit in de periode 1996–2010. Cahier 2011-2. Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum.

Ministerie van Justitie (2008). Programma Aanpak Jeugdcriminaliteit. Toespraak staatssecretaris van Justitie bij afsluiting kick-off programma Aanpak jeugdcriminaliteit. Verkregen op 7 oktober 2011, via <http://www.rijksoverheid.nl>

<http://www.landelijkejeugdmonitor.nl>

<http://statline.cbs.nl/>

<http://www.stivoro.nl/>

Landelijke Jeugdmonitor website

Doel en achtergrond

De publicatie *Regionaal beeld van de jeugd 2011* maakt deel uit van de website Landelijke Jeugdmonitor (www.landelijkejeugdmonitor.nl). Deze website maakt zichtbaar hoe het gaat met de jeugd van 0 tot 25 jaar in Nederland. Daarbij gaat het om de gehele levensloop van de jongere en om alle aspecten van het bestaan, evenals de onderlinge verbanden tussen die aspecten. Om in de Jeugdmonitor een samenhangend beeld van de jeugd te kunnen geven, worden bestaande gegevensverzamelingen naast elkaar gepresenteerd. Op basis van de verzamelde gegevens kan bepaald worden welke belangrijke ontwikkelingen of veranderingen zich hebben voorgedaan. Gaat het beter of juist niet? Zijn de veranderingen gewenst? Zijn doelstellingen gehaald? De informatie uit de Landelijke Jeugdmonitor is dan ook vooral bedoeld als ondersteuning van politiek, beleid en bestuur, zowel op rijksniveau als op het niveau van provincies en gemeenten.

De Landelijke Jeugdmonitor laat de situatie van de jeugd zien aan de hand van indicatoren. Deze indicatoren bestrijken de domeinen bevolking, gezondheid, onderwijs, arbeid en veiligheid en justitie. Behalve de indicatoren bevat de Landelijke Jeugdmonitor ook de statistische gegevens waarop zij gebaseerd zijn. Deze gegevens zijn opgeslagen in de Jeugddatabase. Op de website van de Landelijke Jeugdmonitor is deze elektronische databank online te raadplegen; de bezoeker van de site kan de gewenste gegevens en detaillering selecteren en zo de tabellen naar behoefte aanpassen. Gebruikers die specifiek op zoek zijn naar regionale informatie kunnen op de site de Lokale Jeugdspiegel raadplegen. Dit is een vergelijkingsinstrument voor gemeenten.

Naast dit rapport en de rapportages voorgaande jaren zijn verschenen, staan er ook korte artikelen op de website, die een wisselende selectie van de gegevens in de Jeugddatabase toelichten (zie: www.landelijkejeugdmonitor.nl/publicaties). Verder bevat de Landelijke Jeugdmonitor verwijzingen naar organisaties die onderzoeksresultaten op het terrein van de jeugd publiceren.

Wie maken de Landelijke Jeugdmonitor?

De Landelijke Jeugdmonitor wordt samengesteld in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De uitvoering van de Landelijke Jeugdmonitor is in handen van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De gegevens zijn afkomstig van:

- Centraal Bureau voor de Statistiek
- Dienst Justitiële Jeugdinstellingen
- Gemeentelijke Basisadministratie
- Korps Landelijke Politiediensten
- Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
- Rutgers Nisso Groep
- Sociaal en Cultureel Planbureau
- STIVORO
- TNO
- Trimbos-instituut
- UWV WERKbedrijf
- Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

Onderwerpen in de Landelijke Jeugdmonitor

De Landelijke Jeugdmonitor bevat gegevens over allerlei aspecten rondom de Nederlandse jeugd vanaf het jaar 2000. Voor zover mogelijk, wordt bij de onderwerpen onderscheid gemaakt naar geslacht, leeftijd, herkomst en regio. Het meest gedetailleerde regionale niveau in de Landelijke Jeugdmonitor is de gemeente. Het streven is om voor ieder onderwerp zowel het absolute aantal als het percentage te geven. De Landelijke Jeugdmonitor wordt regelmatig aangevuld met de meest recente gegevens. Ook komen er regelmatig nieuwe onderwerpen bij.

De gegevens over de jeugd die in dit rapport staan beschreven, zijn terug te vinden op de website. Van een aantal onderwerpen staan in dit rapport extra gegevens die niet zijn opgenomen als indicator op de website. Het gaat dan meestal om verdiepingen van bestaande indicatoren. Dit is herkenbaar aan de bronvermelding onder de staten en grafieken. Als een statistische uitkomst ook terug te vinden is in de Landelijke Jeugdmonitor, dan staat de Landelijke Jeugdmonitor ook als bron vermeld onder de figuur of tabel. Indien een gegeven niet terug te vinden is op de website, dan staat de Landelijke Jeugdmonitor niet vermeld als bron, maar alleen de bron waaruit dat gegeven komt.

Regionale gegevens

Landelijke Jeugdmonitor

De Landelijke Jeugdmonitor toont zoveel mogelijk indicatoren over de jeugd uitgesplitst naar het niveau van de gemeente. De monitor heeft namelijk ook als doel om een bruikbaar instrument te zijn voor gemeentelijke beleidsmakers. Dat de gemeentelijke gebruiker over actuele informatie over zijn gemeente beschikt, wordt steeds belangrijker. Onder andere omdat de komende jaren de gemeenten verantwoordelijk worden voor de zorg aan jeugd.

De regionale gegevens in de Landelijke Jeugdmonitor worden gepresenteerd in de Lokale jeugdspiegel en in de Jeugddatabase, beide te bereiken via de homepage www.landelijkejeugdmonitor.nl. De Lokale jeugdspiegel bevat alleen die indicatoren, die uit te splitsen zijn naar gemeenten. Gebruikers kunnen hun eigen gemeente op deze indicatoren vergelijken met bijvoorbeeld gemeenten bij hen in de buurt, maar bijvoorbeeld ook met het gemiddelde van een GGD-regio of provincie. De gekozen informatie is beschikbaar in de vorm van tabellen en kaarten. De Jeugddatabase bevat naast de regionaal beschikbare indicatoren ook de indicatoren die alleen voor heel Nederland beschikbaar zijn. De indicatoren in deze database zijn zoveel mogelijk uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en herkomst.

De Lokale jeugdspiegel bevat tevens het Lokaal jeugd rapport. Dit rapport gaat specifiek in op de situatie van de afzonderlijke gemeenten, waarbij de gegevens voor de gemeente worden vergeleken met een te kiezen hoger gelegen gebied, zoals een GGD-regio of een provincie.

Regionale monitors

Naast de Landelijke Jeugdmonitor bestaan er in Nederland tal van regionale initiatieven en monitors om de situatie van de jeugd te beschrijven. Ter illustratie worden hier een aantal monitors besproken. Het is daarbij absoluut niet de bedoeling om uitputtend te zijn. Ook op de website van de Landelijke Jeugdmonitor zijn links opgenomen naar digitaal beschikbare monitors. Ook die lijst is niet uitputtend.

Jeugdmonitor Provincie Groningen 2010

Deze publicatie is de eerste Jeugdmonitor van de provincie Groningen en is bedoeld als naslagwerk voor provinciale en lokale beleidsmakers en voor een ieder die geïnteresseerd is in de Groninger jeugd. De gegevens hebben betrekking op jongeren in de leeftijd van 0 tot 24 jaar. Het accent ligt in de jeugdmonitor op het cijfermatig weergeven van trends en ontwikkelingen, waarbij een vergelijking wordt gemaakt tussen de Groninger jeugd en de jeugd in Nederland. Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Groningen (2011). De staat van de jeugd in Groningen. ISBN / EAN nummer: 978-90-75930-37-5.

Jeugdmonitor Fryslân

De Jeugdmonitor Fryslân is een website met informatie over de Friese jeugd van 0 tot 25 jaar. De monitor is ontwikkeld in opdracht van de provincie Friesland en wordt beheerd door Partoer CMO Fryslân. De informatie is geordend in thema's en rubrieken. Met de gegevens kunnen ana-

lyses gemaakt worden en discussies op gang gebracht worden. De Jeugdmonitor Fryslân maakt deel uit van het Informatie en Kennispunt Jeugd en gezin (IKP Jeugd).
<http://www.ikpfryslan.nl/sjablonen/5/infotype/databank/view.asp?objectID=1355>

Jeugdmonitor Drenthe

De Jeugdmonitor Drenthe is een website die in beeld brengt hoe het met de Drentse jeugd van 0 tot 25 jaar gaat. Het hoofddoel is om beleid, bestuur en politiek te informeren over de situatie van de jeugd. Deze informatie ondersteunt de ontwikkeling, onderbouwing en evaluatie van jeugdbeleid. Voor de ontwikkeling en realisatie van de Jeugdmonitor Drenthe is aangesloten bij de landelijke Operatie Jong en daarmee bij de Landelijke Jeugdmonitor.
<http://www.jeugdmonitordrenthe.nl>

Sociaal Informatiesysteem Gelderland

Informatie over de jeugd in Gelderland is opgenomen in het Sociaal Informatiesysteem Gelderland (SIG). Dit systeem biedt feiten en cijfers over de inwoners van de provincie en wordt beheerd door Spectrum, het Centrum Maatschappelijke Ontwikkelingen Gelderland. Cijfers en rapporten over de Gelderse jeugd zijn beschikbaar via de website <http://www.jeugdmonitor.databank.nl>

De staat van de Noord-Hollandse Jeugd

Via de website <http://www.destaatvandejeugd.nl> maakt de Provincie voor en met alle partners in het jeugdbeleid, beschikbare en betrouwbare beleidsinformatie over jeugd expliciet en transparant. Doel van de website is om informatie over jongeren te delen, te analyseren en op basis daarvan richting te geven aan beleidsbeslissingen. De Staat is voor iedereen die aan de slag gaat of bezig is met beleid voor jongeren, maar ook voor iedereen die wil weten hoe het met de 'jeugd van tegenwoordig' in de provincie Noord-Holland gaat.

Kennispunt Jeugd Zuid-Holland

Het Kennispunt Jeugd is een website die het Tympaan instituut heeft ontwikkeld in opdracht van de provincie Zuid-Holland. Op deze website is aan de hand van zes thema's informatie beschikbaar over jeugd(beleid) in Zuid-Holland. De cijfers zijn te vinden in het Regionaal Informatiesysteem Samenleving.
<http://www.tympaan.nl/jeugd>
<http://www.ris-zh.nl/>

Brabantse jeugdmonitor

Voor de Brabantse Jeugdmonitor wordt vierjaarlijkse een enquête gehouden onder jongeren van 12 tot 19 jaar. De uitvoering van deze monitor is in handen van de GGD-regio's Hart voor Brabant, West-Brabant, en Brabant-Zuidoost. Met de resultaten van de Brabantse Jeugdmonitor wil de GGD de gezondheid en het welzijn van jongeren in kaart brengen en trends hierin op het spoor komen. De GGD gebruikt de gegevens om de gemeenten te adviseren over gezondheids- en jeugdbeleid. De gemeenten kunnen met de gegevens uit dit onderzoek beslissingen beter onderbouwen en indien nodig bestaande activiteiten en voorzieningen verbeteren. De gegevens zijn te vinden via de website <http://www.ggdgezondheidsatlas.nl>.

Jeugdmonitor Zeeland

De Jeugdmonitor Zeeland is een website met cijfers over de leefsituatie van kinderen en jongeren in Zeeland. Deze cijfers zijn gebaseerd op een breed onderzoek dat jaarlijks in de provincie plaatsvindt en daarnaast op cijfers van partners en landelijke bronnen. Deze systematische

verzameling van informatie is bedoeld om gebruikers te helpen bij het ontwikkelen, uitvoeren of evalueren van plannen die zich richten op jeugd, jongeren of gezinnen. Het beheer van de Jeugdmonitor Zeeland is in handen van SCOOP, het Zeeuws instituut voor sociale en culturele ontwikkeling.

<http://www.jeugdmonitorzeeland.nl>

Jeugdmonitor Limburg

De Limburgse Jeugdmonitor is een website die beoogt een beeld te geven van de staat van de jeugd in deze provincie. De informatie is bedoeld voor de beleidsmakers, gemeenten en organisaties die zich richten op jeugd, maar ook voor ouders en kinderen. De website is eind 2010 'live' gegaan en op dit moment nog volop in ontwikkeling.

<http://kerngegevens.limburg.nl/index.php?id=100&sid=14>

Jeugdmonitor Amsterdam 2009

In 2009 is de Staat van de Jeugd verschenen. Deze publicatie geeft weer hoe het gaat met de kinderen in Amsterdam en is bedoeld nulmeting. Doel van de Staat van de Jeugd is om periodiek te bekijken hoe het met jonge Amsterdammers gaat. Het rapport is opgebouwd vanuit doelstellingen en indicatoren. De onderwerpen zijn deels gebaseerd op het Britse model 'every child matters' en deels op de landelijke jeugdmonitor.

Booi, H., Jong, I. de, Oirschot, L. en Slot, J. (2009). De staat van de jeugd. Jeugdmonitor Amsterdam 2009. Amsterdam: Dienst Onderzoek en Statistiek.

Jeugdmonitor Rotterdam

De Jeugdmonitor Rotterdam is een methode waarmee de GGD Rotterdam-Rijnmond onderzoekt hoe het met de lichamelijke en psychische gezondheid van Rotterdamse kinderen en jongeren van 0 tot 19 jaar gaat. Om daar een goed beeld van te krijgen vindt op verschillende leeftijden een meting plaats van de Jeugdmonitor. Zo'n meting bestaat onder meer uit het invullen van een vragenlijst, met vragen over bijvoorbeeld school en vrijetijdsbesteding. Uiteraard verschillen de vragen per leeftijdscategorie. Ook ouders en leerkrachten vullen bij sommige metingen een vragenlijst in.

<http://www.jeugdmonitorrotterdam.nl>

Jeugdmonitor Utrecht

Met behulp van de Jeugdmonitor Utrecht onderzoekt de gemeente Utrecht hoe het gaat met de jeugd in hun stad. Door dit onderzoek kunnen problemen bij jongeren worden onderkend en aangepakt. De jeugdmonitor vindt zowel in het basis- als voortgezet onderwijs plaats.

<http://www.utrecht.nl/jeugdmonitor>

Begrippen

Aangehouden verdachte

Een natuurlijke persoon, die door het daartoe bevoegde gezag is aangehouden, verdacht van het plegen van een strafbaar feit.

Aanraking met de politie

Jongeren van 12 tot 25 jaar die als verdachte van een strafbaar feit zijn gehoord door de politie. Deze gegevens zijn afkomstig uit het landelijke bestand met verdachtegegevens, dat is samengesteld uit de 27 regionale Herkenningsdienstsysteem (HKS). Dit systeem wordt sinds 1986 door de politie gebruikt om gegevens over verdachten te registreren. Het bevat zowel de aangiftegegevens van misdrijven als de persoonsgegevens van de verdachten daarvan.

Aanraking met justitie

Jongeren van 12 tot 25 jaar, die verdacht zijn van een misdrijf en tegen wie het Openbaar Ministerie een strafzaak is begonnen.

Achterstandsleerling

Leerling in het reguliere basisonderwijs die volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) behoort tot een achterstandscategorie en waarvoor de school extra financiële middelen krijgt. Vanaf het schooljaar 2006/'07 is er stapsgewijs een nieuwe gewichtenregeling ingevoerd. In deze nieuwe regeling van het Ministerie van OCW wordt gewerkt met twee gewichten, 0,30 en 1,20:

- 0,30 voor leerlingen waarvan beide ouders maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of de vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg hebben gedaan óf waarvan beide ouders maximaal twee jaar onderwijs in een andere schoolopleiding in het voortgezet onderwijs aansluitend op het basisonderwijs hebben gevolgd, bijvoorbeeld lts, ambachtsschool of huishoudschool.
- 1,20 voor leerlingen van wie één van de ouders maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk heeft gehad en de ander maximaal dezelfde opleiding heeft gevolgd óf het lbo/vbo, praktijkonderwijs of de vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft doorlopen óf maximaal twee jaar onderwijs in een andere schoolopleiding in het voortgezet onderwijs aansluitend op het basisonderwijs heeft gevolgd, bijvoorbeeld lts, ambachtsschool of huishoudschool.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) is voor iedereen die zich zorgen maakt over kinderen in zijn of haar omgeving en denkt aan kindermishandeling. Bij een eenmalig contact zonder dat de naam of de instantie aan het AMK bekend wordt gemaakt, is sprake van een advies. Bij vervolcontacten na dit advies wordt van consult gesproken. Vermoedens van kindermishandeling kunnen bij het AMK gemeld worden. In de meeste gevallen stelt het AMK dan een onderzoek in.

Afgedane strafzaak door het Openbaar Ministerie

Beslissing over een bij het parket ingeschreven proces-verbaal door sepot, voeging ad informandum, voeging ter berechting, transactie of overdracht aan de afdeling rechtbankzaken van een ander parket.

Afgedane strafzaak door de rechter

Einduitspraak van een rechter in een rechtszaak in de vorm van een eindarrest, eindbeschikking of eindbeslissing.

Allochtoon

Persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen personen die zelf in het buitenland zijn geboren en personen die in Nederland zijn geboren. De herkomstgroepering wordt bepaald aan de hand van het geboorteland van de persoon zelf of dat van de moeder, tenzij de moeder in Nederland is geboren. In dat geval geldt het geboorteland van de vader.

Autochtoon

Persoon van wie beide ouders in Nederland geboren zijn.

Beroepsbevolking jongeren

De personen van 15 tot 23 jaar die ten minste 12 uur per week werken, of werk hebben aanvaard waardoor ze ten minste 12 uur per week gaan werken, verklaren ten minste 12 uur per week te willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en activiteiten ontplooiën om werk voor ten minste 12 uur per week te vinden.

Bijstandsuitkering

De bijstandsuitkering is een maandelijkse uitkering voor de kosten van levensonderhoud in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB) of de Wet Investeren in Jongeren (WIJ). De WWB is per 1 januari 2004 in de plaats gekomen van de Algemene bijstandswet (Abw). De WIJ is sinds 1 oktober 2009 van kracht.

Een bijstandsuitkering is bedoeld voor mensen zonder of met een laag inkomen en geen of een laag eigen vermogen.

Delict(en)

Zie strafbaar feit.

In de publicatie Regionaal beeld van de jeugd is gebruik gemaakt van gegevens uit de Integrale Veiligheidsmonitor. Hierin worden vier hoofdtypen delicten onderscheiden: geweldsdelicten, vermogensdelicten, vandalisme en overige delicten.

Eenoudergezin

Particulier huishouden bestaande uit één ouder met thuiswonende kind(eren) (en met mogelijk ook overige leden).

Groene druk

De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar en het aantal personen van 20 tot 65 jaar. De groene druk geeft inzicht in de verhouding van de jeugd tot het potentieel werkende deel van de bevolking.

Jongeren

Jongeren van 0 tot 25 jaar. De leeftijdselectie kan per onderwerp verschillen. Dit is afhankelijk van de bron.

Misdrijf

Strafbaar feit van de zware soort, als zodanig aangeduid in de strafwetten. In het trendrapport is gebruik gemaakt van gegevens uit Halt, HKS en de statistiek rechtbankstrafzaken. De hierin opgenomen gegevens over misdrijven zijn ingedeeld volgens de standaardclassificatie misdrijven van het CBS. Hierin worden zes soorten misdrijven onderscheiden: vermogensmisdrijven, geweldsmisdrijven, vernieling en openbare orde misdrijven, verkeersmisdrijven, drugs misdrijven en overige misdrijven.

Niet-westers allochtoon

Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Afrika, Latijns-Amerika en Azië (excl. Indonesië en Japan) of Turkije. Op grond van hun sociaaleconomische en sociaal-culturele positie worden allochtonen uit Indonesië en Japan tot de westers allochtonen gerekend. Het gaat vooral om mensen die in het voormalig Nederlands-Indië zijn geboren en werknemers van Japanse bedrijven met hun gezin.

Onveiligheidsgevoelens

Jongeren van 15 tot 25 jaar die zich in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek volgens eigen zeggen wel eens onveilig voelden.

Overtreding

Een in de Nederlandse wetgeving als zodanig aangeduid strafbaar feit van de minder ernstige soort. In het trendrapport wordt gebruik gemaakt van gegevens uit Halt. Hierin worden drie soorten overtredingen onderscheiden: overtreding van de leerplichtwet, baldadigheid en vuurwerk-overtredingen.

Positief ervaren gezondheid

Jongeren van 0 tot 25 jaar die hun gezondheid als goed of zeer goed ervaren. Cijfers betreffen antwoorden op de vraag 'Hoe is over het algemeen uw gezondheidstoestand?'

Ervaren gezondheid, ook wel subjectieve gezondheid of gezondheidsbeleving, weerspiegelt het oordeel over de eigen gezondheid. Ervaren gezondheid is een samenvattende gezondheidsmaat van alle gezondheidsaspecten die relevant zijn voor de persoon in kwestie. Voor kinderen van 0 tot 12 jaar heeft een van de ouders de gegevens voor dit onderzoek geleverd. Het kan zijn dat ouders de gezondheid van hun kind positiever inschatten dan het kind zelf.

Roken

Jongeren van 10 tot 20 jaar die in de afgelopen vier weken voorafgaand aan het onderzoek gerookt hebben.

Schoolsoorten

vmbo = voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs

havo = hoger algemeen voortgezet onderwijs

vwo = voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

mbo = middelbaar beroepsonderwijs

hbo = hoger beroepsonderwijs

wo = wetenschappelijk onderwijs

Slachtofferschap

Jongeren van 15 tot 25 jaar die in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek één of meer keer slachtoffer zijn geweest van een delict.

Sociaal minimum

Het wettelijk bestaansminimum zoals dat in de politieke besluitvorming is vastgesteld.

Om te kunnen beoordelen hoe het inkomen van een huishouden zich verhoudt tot het minimum, moet aan de hand van de regelgeving worden vastgesteld welke norm voor het desbetreffende huishouden van toepassing is. De norm voor een (echt)paar met uitsluitend minderjarige kinderen is bijvoorbeeld gelijkgesteld aan de bijstandsuitkering van een echtpaar, aangevuld met de (leeftijdsafhankelijke) kinderbijslag.

Startkwalificatie

Een startkwalificatie is de minimale opleiding die nodig is om succesvol de stap naar de arbeidsmarkt te kunnen maken. In Nederland is het niveau hiervan vastgesteld op een diploma op havo-, vwo- of mbo-niveau 2 of hoger.

Strafbaar feit

Handeling, of juist nalatigheid om te handelen, die bij wet strafbaar is gesteld. Strafbare feiten worden onderscheiden in overtredingen en misdrijven.

Strafzaak

Proces-verbaal dat is ingeschreven bij het Openbaar Ministerie, met als doel het voor te leggen aan de rechter. Een strafzaak is in beginsel gericht op één verdachte.

Tienermoeder

Moeder van 19 jaar of jonger per 1 januari van het referentiejaar. Hierbij gaat het om de leeftijd van de moeder op 31 december van het jaar ervoor.

Voortijdig schoolverlaters

Iemand die het (bekostigd) onderwijs heeft verlaten en niet in het bezit is van een startkwalificatie.

Het aantal voortijdig schoolverlaters in Nederland kan op twee manieren worden benaderd, namelijk vanuit het totale volume of vanuit de nieuwe aanwas.

Het totale volume is het totaal aantal personen zonder startkwalificatie in Nederland. Dit aantal is ontleend aan de Enquête Beroepsbevolking (EBB). De uitkomsten van de EBB zijn gebaseerd op een steekproef van ongeveer 90 000 personen onder de Nederlandse bevolking van 15 tot 65 jaar.

De nieuwe aanwas is het aantal personen dat in een bepaald schooljaar het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie. Dit aantal is gebaseerd op onderwijsregistraties. Aan de hand van de directe door- en uitstroom tussen twee opeenvolgende schooljaren binnen het door de overheid bekostigde onderwijs en het bezit van startkwalificerende diploma's wordt het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (de nieuwe aanwas) bepaald.

Bij het afbakenen van de groep voortijdig schoolverlaters wordt dikwijls een leeftijdsgrens aangehouden. Bij de Europese doelstelling om het voortijdig schoolverlaten terug te dringen (m.b.t. het totale volume), wordt uitgegaan van jongeren van 18 tot 25 jaar. Bij de Nederlandse beleidsdoelstellingen (m.b.t. de nieuwe aanwas) wordt uitgegaan van de groep 12- tot 23-jarigen.

Wajong

Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten.

Werkloosheidsuitkering

Je hebt recht op een werkloosheidsuitkering in het kader van de Werkloosheidswet (WW) als

- je bent ontslagen,
- je van de afgelopen vijf jaar er vier minimaal hebt gewerkt en,
- je van de afgelopen 39 weken er minimaal 26 hebt gewerkt.

Werkloze beroepsbevolking jongeren

Niet schoolgaande jongeren van 15 tot 23 jaar zonder werk, of met werk voor minder dan twaalf uur per week, die actief op zoek zijn naar betaald werk voor twaalf uur of meer per week en die daarvoor direct beschikbaar zijn.

Westers allochtoon

Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen van de werelddelen Europa (excl. Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan. Op grond van hun sociaaleconomische en sociaal-culturele positie worden allochtonen uit Indonesië en Japan tot de westers allochtonen gerekend. Het gaat vooral om mensen die in het voormalig Nederlands-Indië zijn geboren en werknemers van Japanse bedrijven met hun gezin.

Medewerkers aan deze publicatie

Auteurs

Francis van der Mooren (projectleider)
Astrid Pleijers
Paul de Winden

Eindredactie

Annelies Boerdam

